

พจนานุกรม

เชิญ อ่าน
ตามศักดิ์สิทธิ์นามพิ ตอนจบ
วิวัฒนาการ ของ พ พรปรีชา
สัตว์ของบุญ
และ ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

กรกฎ.
๒๔๖๘

ระเบียบการของหนังสือรายเดือน "ไทยเชชม"

กำหนดเวลาออกของ "ไทยเชชม"

หนังสือ "ไทยเชชม" จะออกในวันที่ ๑๕ ของเดือนทุก ๆ เดือนไป หากระคาตก
เคลื่อนไปบ้างโดยอุปสรรคต่าง ๆ คณะกรั้จะพยายามไม่ให้เกินกว่าในเดือนที่ออก
ทุก ๆ เดือนไป

ฉนั้น ท่าน ผู้ใดที่ได้ยกรับยารุงหนังสือ "ไทยเชชม" ยังไม่ได้รับหนังสือ "ไทย
เชชม" ภายในกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ข้างบนนี้แล้ว ขอให้ ไปรคเดือนไปย้งสำนักงานด้วย

อัตราค่าบำรุง

๑ ปี	(๓๒ เล่ม)	เป็นเงิน	๑๐ บาท
๒ ปี	(๖ เล่ม)	เป็นเงิน	๖ บาท

การบอกรับ

ถ้าไม่สะดวก ที่จะส่งคนไปยกรับที่ สำนักงาน "ไทยเชชม" เลขที่ ๓๕๕
ถนนนำพระลาน พระนคร ไปรคเขียนจดหมายแจ้งความประสงค์, นาม และตำบลที่อยู่
ให้ชั้เจน ส่งไปย้งบรรณาธิการ ณสำนักงานที่ใดก็ได้ว่าไว้ข้างบนนี้แล้ว โดยทางไปรษณีย์
ส่วนเงินค่าบำรุงจะส่งโดยทางธนาคารไปพร้อมกับจดหมายขอกรับที่เกี่ยวกับได้ ถ้า
ท่านอยู่ใน กรุงเทพฯ ๑ จะให้ ไปรับที่บ้าน พร้อมกับนำหนังสือส่งท่านที่เกี่ยวกับจะเป็นพระคุณ
ที่สั้

อัตราค่าลงแจ้งความ

ก. ในแผ่นกระดาษหลังปก	พิมพ์ด้วยหมึกสี	เต็มหน้า	๒๐ บาท
ข. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ	สั้คอยู่ภายในเล่ม	เต็มหน้า	๕๐ บาท
		ครึ่งหน้า	๓๐ บาท

การบอกลงแจ้งความ

ถ้าท่านมีความประสงค์จะลงแจ้งความในหนังสือ "ไทยเชชม" ตั้งแต่ เล่ม ประจา
เดือนใด หรือ เมื่อลงแจ้งความแล้วต้องการจะเปลี่ยนแจ้งความในเล่มนำ่อไป ขอให้
ท่านแจ้งไปย้ง สำนักงาน "ไทยเชชม" ภายในวันที่ ๗ ของเดือนนั้น

ส่วนเงินค่าลงแจ้งความจะเก็บเมื่อใด แล้วแต่ จะได้ กระทำความตกลงกัน,

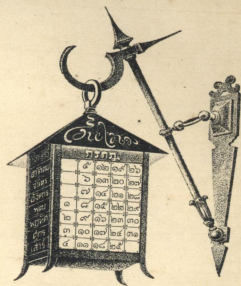
(ปีที่ ๒ เล่ม ๓ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๘)

มาคานุสร	“แสงจักร”	นำ ๓๕๓
ประวัติเคลือบตรา (ตอนจบ)	“มูจินท์”	๓๕๔
เที่ยวคาราวาฬ	ศ. ร. อัสวณนท์	๓๖๓
กาฬะภย (ต่อ)	จ. วาฑะกุล	๓๗๐
สัมปราชิตกตประโยชน์ & ประการ	“ครูเก่า”	๓๘๕
วิชาแห่งแสง	ร. อ. ท. พล้อย พรปรีชา	๓๙๐
พุทธศาสนาสถา	“อุบลวรรณ”	๔๑๖
ชวนความผิด	“เกาะลอย”	๔๑๗
ทหารกันทานคำฉันท์	“ศรีเชย”	๔๒๕
คาบคักเหล็กหน้าพ (ตอนจบ)	“อายัดโทษ”	๔๓๖
ครัวของไทยเขมม	“หลานแม่ครัวหัวป่าก์”	๔๖๐
ละคอนยายแม่	ช. เอี่ยมกระสินธุ์	๔๖๖
การเข้าพรรษาในลังกา	จ. ส. บ้านหล่อ	๔๗๘
แม่โคมเดลา	ด. สรสิงห์	๔๘๑
สัตว์ของบุรุษ	นายประจักษ์ พันธุมโพธิ์ กับ นายสมพงษ์ สมานูเคราะห์	๔๘๕
วิชานำรู้	จ. จันทอรุทัย	๕๒๐
สารเขมม	“ศรีสุวรรณ”	๕๒๒
ปริศนาวงเวียน	“เทสะแพทย์”	๕๒๕
อันควา		๕๒๕

Table with 3 columns: Date, Name, and Address. The text is faint and partially illegible.

1911	Jan	John Doe	123 Main St
1911	Feb	John Doe	123 Main St
1911	Mar	John Doe	123 Main St
1911	Apr	John Doe	123 Main St
1911	May	John Doe	123 Main St
1911	Jun	John Doe	123 Main St
1911	Jul	John Doe	123 Main St
1911	Aug	John Doe	123 Main St
1911	Sep	John Doe	123 Main St
1911	Oct	John Doe	123 Main St
1911	Nov	John Doe	123 Main St
1911	Dec	John Doe	123 Main St
1912	Jan	John Doe	123 Main St
1912	Feb	John Doe	123 Main St
1912	Mar	John Doe	123 Main St
1912	Apr	John Doe	123 Main St
1912	May	John Doe	123 Main St
1912	Jun	John Doe	123 Main St
1912	Jul	John Doe	123 Main St
1912	Aug	John Doe	123 Main St
1912	Sep	John Doe	123 Main St
1912	Oct	John Doe	123 Main St
1912	Nov	John Doe	123 Main St
1912	Dec	John Doe	123 Main St

ภาพหน้า.....

“อา! ท่านสหายที่รัก นี้จะโปรดว่าประการใดกัน! หน้า ๔๕๕
บุญหรือกรรมหนอ?”

พระมหากษัตริย์คุณ

ด้วยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าหลวงการในพระองค์ จัก
ส่งหนังสือนิยาคชากก เล่ม ๗, ๑ เล่ม, เรื่อง ระเบียบทางเทียบชวากว่าสองเดือน ๑ เล่ม
กับ เรื่อง พระอภัยมณี เล่ม ที่หนึ่ง ๑ เล่ม ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ขึ้น
สำหรับพระราชทานในทางพระศพ สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้าอัษฎางค์เดชาวุธ กรมหลวง
นครราชสีมา และ นิยาคชากก สัญญินิยาค ๑ เล่ม, เรื่องเสกประพาสแหลมมลายู ๑ เล่ม
ซึ่งพระราชทานในทางพระศพ สมเด็จพระเจ้าอินทราธิราช เจ้าฟ้ามาลีนิพนพราศิรินทร์ภาพรรณ
วดี กรมขุนศรีรัตนาลัยสรภัญญา รวม ๕ เล่มด้วยกัน มาพระราชทานแก่คณะไทยเขมม
บรรณาธิการได้อ่านมาแล้ว รับพระราชทานไว้แล้ว ด้วยความขี้เกียจปราโมทย์ในพระมหากษัตริย์
คุณแผ่นดินเกล้าฯ หากเทียบมิได้ จึงขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสถวายพระพร
พร้อมทั้ง ๕ ประการ มีพระราชประสงค์สิ่งใด จึงสิทธิสมทั้ง พระมโนในทุกเมื่อเทอญ

หนังสือ นิยาคชากก เล่ม ๗ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชศรัทธา
คำรัสอาวณนาพระราชอาคันตุกะใหญ่ & รูป คือ พระสาสนโสภณ ๑, พระธรรมปาโมกข์ ๑,
พระธรรมโกษาจารย์ ๑, พระธรรมไตรโลกาจารย์ ๑, พระเทพมุนี ๑. แลแลเวียนเวียน
ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงอุทิศพระราชกุศลพระราชทานแก่สมเด็จพระอนุชาธิราชฯ
ให้สำเร็จพระสิริสุขสวัสดิ์อิฏฐวิบากมุนุญผล สมควรแก่คติแลสมัยรายทุกประการ มี
พระรูปสมเด็จพระอนุชาธิราช เมื่อทรงผนวชเป็นสามเณรใน พ.ศ. ๒๔๔๖, ๑ พระรูป กับ
รูปของพระราชอาคันตุกะใหญ่เหล่านั้นอีก ๕ รูป

หนังสือ ระเบียบทางเทียบชวากว่าสองเดือน เป็นหนังสือที่ พระบาทสมเด็จพระจุล
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์ เมื่อเสด็จประพาสชวากครั้งที่ ๒ วัดนโกสินทร
ศก ๑๓๕ มีพระบรมรูปสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล
ปัจจุบัน, กับพระรูปสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนครราชสีมา ซึ่งฉายเมื่อยังทรงพระเยาว์ ๑ พระรูป
พระบรมรูปใน สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมขุนสุโขทัยธรรมราชา ทรงฉายเมื่อยังทรงพระเยาว์ ๑ พระรูป
กับพระบรมรูปซึ่งฉายในสถานที่ต่าง ๆ แลรูปภาพสถานที่นั้น ๆ พิมพ์ออกไว้ ในเล่ม เพื่อ
ประกอบกับสถานที่ที่ด้วยอีก ๒๘ รูปด้วยกัน

หนังสือ พระอภัยมณี คำกลอนของสุนทรภู่ เล่มที่ ๓ ซึ่งหอพระสมุดไถ้กวรวรสอบ
ชำระบทกลอนโดยถูกต้องแล้ว ไม่เหมือนกับหนังสือที่พิมพ์ขายตามตลาด ก็มีประวัติ
สุนทรภู่ ซึ่ง พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ ทรงเรียบเรียงพิมพ์รวมอยู่ด้วย
หนังสือพระอภัยมณีเล่มที่ ๓ นี้ สมเด็จพระอนุชาธิราชฯ ทั้งพระทัยไว้ว่า จะพิมพ์ประทานเป็น
มิตรพลีในการเฉลิมพระชันษาครบ ๓ รอบ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ แต่เสด็จทิวงคต
เสียก่อน แล หนังสือนี้ยังพิมพ์ค้างอยู่ จึง มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์
หนังสือ พระอภัยมณี เล่มนี้ พระราชทานในวโรวราชด้วยอีกเรื่อง ๑ โดยมิพระราช
ประสงค์จะให้เป็นที่รักที่รักแก่พระประยูรญาติอำมาตย์มิตร เหมือนหนังสือที่ประทานแก่
สมเด็จพระอนุชาธิราชฯ มีพระรูปสมเด็จพระอนุชาธิราชฯ ซึ่งฉายเมื่อครั้งทรงดำรง
ตำแหน่งเป็นนายร้อยตรีสำรองราชการกรมยุทธศึกษาทหารบก จนถึงดำรงตำแหน่งเป็น
นายพลเรือเอก ผู้กำกับราชการทหารเรือ รวม ๖ พระรูป

หนังสือ พระอภัยมณี เล่มที่ ๓ นี้ คำเนินเรื่องตั้งแต่ค้นจนถึงนางละเวงครองเมือง
ลังกา (ส่วนเล่ม ๒ นั้น เป็น ของ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมขุนสวัสดียามวราชฯ พิมพ์ประทาน
ในวโรวราชด้วย)

หนังสือ นิบาตชาดก สัตกนิบาต พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นชินวรสิริวัฒน์
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ทรงเรียบเรียง มีรูปทั้งพระศัพ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ
เจ้าฟ้าฯ กรมขุนศรีสัชนาลัยสุรกัญญา ๑ รูป แลพระรูปสมเด็จพระสังฆราชเจ้าฯ อีก
ด้วย ๓ พระรูป

หนังสือเรื่องเสด็จประพาสแหลมมลายู เป็นพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระเจ้า
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จประพาส รัตนโกสินทรศก ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๑๐, ๑๑๑.
รวม ๔ คราวด้วยกัน ๑๓ ฉบับ มีพระรูป สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมขุนศรี
สัชนาลัยสุรกัญญา ๑ พระรูป กับรูปมัสถานที่เสด็จประพาสทั้ง ๔ คราวอีก ๓๓ รูป

หนังสือ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ พระราชทานในวโรวราช เหล่านี้
ล้วนแต่เป็นหนังสือที่มีคุณค่าประโยชน์เป็นเอกประการ.

มาศานุสาร

กรรณาคม

มหารุกขสุต ผลใน ทามิ นิพุทติ โย ผล
รสณสุต นชานาคิ พิชณสุต วินสสุต ฯ

❖ ผลรูกขสุตใช้ และชลโคเสกขมา

ก็ไว้รสผโลชา และพิชณนี้ก็พลันสูญ

• คนเช่นประชากร คุณาทรประกอบฐ

ฉิการวาทากุล ประโยชนเห็นก็เป็นตาบ

“แสงจากร”

ประวัติ

เจสไฮปอรา

มุลลขขั

(ต่อจากหน้า ๒๐๕ ฉบับ มัถุน)

๓

ตามรายการของรศหมายเหตุต่าง ๆ ของเธอ อีกประการหนึ่งเธอคงเอาใจใส่
ในระหว่างเวลาสาม ชั นี ตั้งแต่ปลายระก
หนาวซึ่งอินโตนีโก ออกจากอนลั๊กซานควีย
ไปแล้ว ก็มีได้มีเรื่องราวทั่วถึงนามของ
เกิ้ลไฮปอราตามากนัก แต่พออาจะเอาไ้
ว่า เธอ คง ตั้งมานะสำรวมกายใจให้แข็งแรง
ปกครองประเทศอียิปต์ไปตามความสามารถ

อีกประการหนึ่งเธอคงเอาใจใส่
คอยช้ทรายข่าวคราวของเหตุการณ์ที่เป็นไป
ในราชอาณาจักโรมัน ซึ่งอินโตนีกำลัง
ต่อสู้กับคู่แข่งขึ้นคือออกเตเวียณอยู่ ความ
ประพฤติของเธอในกิจการทั่วไป เธอมีไ้
มีโวลลิม ที่ ระหาช่องทางให้ ชีชาเวียณ ราช
โอรสไปเป็นเจ้าเป็นใหญ่ในกาลต่อไปนั้นเลย

ระกล่าวฝ่ายมารคือนินโทนีที่อยู่ทางโน้นก็
มีพระเต็มมืออยู่ทั้งร้อยอย่าง พอเป็นเครื่อง
ขัดขวาง ความระลึกถึง ความงาม แห่ง จอม
อียิปต์เสียได้ ก็ไปป้องกันที่พระองค์จะต้อง
ลงมือกระทำก่อน ก็คือปราบปรามเหล่าขบถ
ปาร์เทียนอันเกิดขึ้นในอาณาจักรซีเรีย ไม่
ช้า ความฉลาด อันนี้ ก็ สงบราบคาบ เป็นสัม
ฤทธิ์ผลของพระองค์ไปอย่างหนึ่ง แล้วต่อ
มาพระองค์จึงทรงทราบว่า ระหว่างเวลาที่พระ
องค์กำลังทรงสำราญอยู่กับ เคลือบปาตราใน
อาณาจักรซีเรีย นั้น ออกเคเวียน เพียร
ขยายอำนาจ จนได้เป็นเจ้า เป็นใหญ่ในอิทาลี
แต่ข้างที่เร่องที่ร้ายกว่านี้ ก็คือ พระองค์ ต้อง
เผชิญ กับ ความโกรธแค้น อัน เกิดแก่การ
หวังหึงของมเหสี โรมัน ซึ่งทรงนามว่าฟุลเวีย
เพราะตาม ความจริง มเหสี ผู้นี้ ย่อมได้ ทรง
ทราบความเป็นไปในระหว่างอินโดนี กับ เคล
ือบปาตราทั้งสิ้น

ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์
มีว่าความยุ่งยากเหล่านี้มีทรงอยู่ได้เนิ่นนาน
นัก มารคือนินโทนีได้คิดอ่านจัดการตกลง
กับฝ่ายปาร์เทียนให้รีบรื้อโดยเร็วเป็นสำคัญ
มเหสีฟุลเวียได้ ถึง แก่ชีพิตักษัย ลงใน ขณะ
นั้น — บางทีจะเป็นเหตุเพราะคร่อมพระทัย —
ฝ่าย อินโดนี ซึ่ง เป็น ผู้ ที่ ปราศจาก รวงจพระ

องค์ในความรักเช่นเคย ได้ทำการอภัย
สมรสกับออกเคเวียนภคินีของออกเคเวียน ซึ่ง
เป็น ราชสตรี ของพระองค์ ตาม ขัตติยราชประ
เพณี เหตุนี้จึงช่วยให้พระองค์สามารถทำ
ความตกลงในทาง พระราชไมตรี กับ ออกเค
เวียน ซึ่งมีสัญญาว่าอินโดนีจะมีสิทธิ์ปก
ครองดินแดนภาคยุโรปทิศ ของราชอาณาจักร
โรมัน ส่วนเซกซ์แดนข้างประจิมทิศนั้นให้
ตกอยู่ในอำนาจของออกเคเวียน เมื่อถึงคิ
ภาพได้เกิดขึ้นแล้วดังนี้ อินโดนีก็เข้าประทับ
อยู่ในจังหวัด เอทีนส์ กาล ต่อมาไม่ช้า
ออกเคเวีย มเหสีใหม่ ก็ประสูติวาชิคา องค์
หนึ่ง และราชกุมารีองค์นี้ใน ภายหลังได้
เป็นอัยยิกษของราชาธิราชนิโร ซึ่งเป็นกษัตริ์
โบราณที่ลือนามในความศรัทธาของพระองค์หนึ่ง

บัดนี้ระกล่าวถึงเคลือบปาตราว่าความคิด
อ่านและความรู้สึกของเธอเป็นประการใดบ้าง
เหตุ การณ์ ต่าง ๆ ที่ได้ เกิด ขึ้น แก่ อินโดนี
ระหว่างที่ อยู่ กรุง โรม ใน ระยะเวลา เธอได้ ทราบ
ถ้วนถี่ทุกประการ และเป็นธรรมดาของสตรี
จะต้องรู้สึกเศร้าหมอง ต่อคำนิทา ว่าร้ายใน
เวลาที่เรืกร้างจากคู่ครอง เพราะเห็นได้
ด้วยความทุกข์ โทมนัสของเธอ ว่าเธอเป็น
นาง กษัตริ์ ที่ครองความรักอย่างยั่งยืน ส่วน
ความรักต่อที่เธอควรได้ รัก ก็เป็นไป ตาม

ธรรมชาติ ของสัตว์ที่เคยมิปรวากฏ มาแล้วใน
โลกนี้ คือฝ่ายซ้ายไว้กับทแหนดให้ช้อยกว่า
ว่าอย่างเธอเกิดมาเป็นสัตว์ที่ถูกขาย โลมเส้น
อย่างหยายหยาม ถ้าว่าถึงยศศักดิ์เป็น
พระราชินี ที่กระทำกิจเกี่ยวข้อง กับการเมือง
เธอ ก็ให้ถูกเขา หลอกลวง แพ้ กัด เลี้ยง แล้ว
เพราะเธอทรยศไว้กับที่สุดความเห็นใหม่ของเธอ
โศกนั้นยังเป็นสาวและสวณักด้วย

ประพุดติการณ์ก็กล่าวมานี้ ถ้าเป็นสัตว์
ธรรมดา ก็คงเล็ดล้นละล่ายความนึกคิดมิทั้ง
หมดเสียแล้ว ข้อนี้นี้ว่าข้างฝ่ายอันโศก
ข้างที่จะเป็นได้ — พระองค์คงได้ความระลึก
ถึงเพื่อนรักเก่า ซึ่งเคยเป็นเงาขบขันในสมอง
แต่แรกนั้น ให้สูญหายไป เสีย แล้ว แต่
เคลือบปากตราหว่าใช้สัตว์ธรรมดาไม่ และ
ถ้าอันโศก คิดว่า ระลึ้ม เธอเสียใจ ก็เป็น
ความคิดผิดใน การ คิดว่าคงดังแรก อัน เป็น
แม่เหล็ก ประจันตสย ของ เธอ นั้นยัง เกินไป
เคลือบปากตรา ผู้ เป็น ขัดคียนวี่ ของ วาของ ก
พิ โทเลมิ ของ ศุภกษัตริย์ นานักผู้ ไก ๆ จะ
ระงับความ โลกอันใหญ่หลวงของเธอได้ ถึง
จะอย่างไรก็ผู้ที่ประกอบการเมืองเช่นอันโศก
แล้ว ก็ไม่สามารถที่จะระลึ้มความสมบรูณ์
และ ความ สำคัญ แห่ง กลยทธ์ อัน เกี่ยว กับ
อียิปต์เสียเลย พระองค์ยังมีภาระที่จะต้อง

ปรวายปรวมการชบถในชีวิตรับรักษาต่อไป
อีก และภาระที่จะรักษาต่อไป ยัง ชีวิตรับนั้น
ราชานวี่แห่งประเทศอียิปต์คงจะทำความช้อย
เหลือ เป็น ประโยชน์ แก่ พระองค์ จนถึงที่สุด
ข้อนี้แหละ เป็น เหตุให้ อัน โศก ต้อง อัญเชิญ
เคลือบปากตรา มาพบกับพระองค์ คือ ความ
ตั้งใจของพระองค์ในชั้นที่พระพยปะกับเคลือบ
ปากตรา ก็น่าจะเป็นที่ระบือความประสงค์อันเกี่ยว
กับการเมือง โดยวิธีสุทธีแต่อย่างเดียว และ
พระองค์คงหวังว่าเคลือบปากตรา คงมีความ
รักเก่าที่ใดเคยเป็นมาด้วยกันนั้นแล้ว แต่
ความจริง จะเป็นด้วยเหตุ ดังว่ามานี้ หรือจะมี
อย่างอื่นประกอบด้วยเรา ก็ทราบแน่ไม่ได้โดย
แต่เรื่องราวคงมีว่าว่าเธอ และราชินี สององค์
ไก่อมาพยกันอีก ณจังหวัดอันนี้คือคนในแคว้น
ชีเรีย เมื่อปลายปีที่ ๑๑ ก่อนยุคศักราช
ยูกาล

ตอนนั้นไม่มี รายละเอียดในจดหมายเหตุ
แจ้งให้เราทราบว่า เคลือบปากตราได้เตรียม
การไปพยกับอันโศกโดยเชิงเรือเช่นเดียวกับ
เมื่อคราวก่อนหรือไม่ คงทราบแต่ว่าอันโศก
เธอมีอายุแก่กว่าเก่า ผลาคนมากเกินกว่าเก่า
และมีเล่ห์เหลี่ยมมากขึ้นกว่าเก่า ในทาง
ความรู้ที่ระบือหรือสมมหายบุรุษที่เธอจะได้ เข้า
สมาคมด้วยอีก ๑ คน เธอ จะเข้า ละเชิญ

หน้ากับ อันไฉน ด้วย คางจิก ด้ย เอียด เป็น
 ประการอันน้ำแข็ง เพราะได้รัยคำกล่าว
 ขวัญนิทานมาจากจากเรือน ส่วนอันไฉน
 นั้นไม่ค้องสงสัยว่า พระองค์จะไม่นำเอาความ
 ยุ่งยากใน เรื่องการเมือง อัน เป็นข้อแก้ตัวใน
 ความประพฤติ ของพระองค์ที่ไ้เพิกเฉย ต่อ
 เคลือบาตรา มาเป็นเวลาช้านาน สรรป
 ความว่าทั้งสองได้ ทำ ความปรองคองกันอีก
 ใหม่ และความประสงค์ของเคลือบาตรา
 ที่ใคร่ไ้ทำอะไร จากอันไฉน ที่เป็นผลสำเร็จทั้ง
 มโนเรด ทุกประการ แต่ถึงสำคัญที่เธอ
 อธิบายได้มากกว่าอย่างอื่นหมกคือคำสัญญา
 แ่ทั้งการ อภิเษกสมรสให้เธอได้ เป็นเอกอัคร
 มเหษีซึ่งอันไฉนยอมปลงใจด้วย (ตรงนั้นเรา
 เห็นไ้ว่า อันไฉน ดั้น ชายาทั้งหลายไ้ง่าย
 เพียงไร) ข้อสัญญาที่ว่าจะให้เคลือบาตรา
 เป็นเอกอัครมเหษีนั้น เราไ้ทำกันจริงจริง
 หรือไม่ยังเป็นข้อหาที่ต้องถียงกันอยู่ แต่
 เรื่องราวที่กล่าว ต่อมา เป็นอันไค้ ความพอว่า
 ทั้งสองได้ วมระสอริรมย์กันคึกคักเดิมอีก ครัง
 หนึ่ง และได้ ประทับร่วมที่ด้วยกันมาจน
 คลอเคลื่นดังฤๅ ครันย่างเข้าคิมหันต์กาล
 อันไฉนก็คักนั้รพลเข้าไปทำศึกในชเวีย เพอ
 ถึงทันวันสันตฤๅ เคลือบาตรา ก็ประสูติราช
 บุตรองค์หนึ่งเป็นชาย พระองค์ก็ยกให้เคลือบ

แต่การสงครามครั้งนี้ อันไฉน กลายเป็นผู้
 ปรายชัยแก่ฝ่ายศัตรู ซึ่งเป็นคราวเริ่มต้น
 ที่อานาภาพของอันไฉน จะม่แต่ต้องลดทอนลง
 เป็น ลำคัย เพื่อระยันทาทุกขที่ไ้แพ
 สงครามมา อันไฉน ทรงเสพลยสุราจกอยู่
 เป็นนิตย์ เพราะพระองค์ทรงลดอาภพระทัย
 ที่ไ้ให้นำเอาทรัพย์สมบัติ และผู้คนของ เคลือบ
 บาตราไปเป็นอันตรายในการศึกครั้งนี้เป็นอัน
 มาก แต่เคลือบาตราไ้ไปตามพยอันไฉน
 ที่ชนบทไ้ทั่วลเฐ์ไกลถึงหัวทิศัน อัน
 เป็นตำบลที่ พระองค์ ช้อนเสพลยสุราจก ความ
 เศร้าโศกอยู่ เคลือบาตราจึงไ้พาอันไฉน
 กลับไปขึ้นนครวาเล็กซานเคียอีก

เรื่องนิยายของอันไฉน และเคลือบาตรา
 ในขณะนั้นมีความเป็นไปอย่างเลวมาก ความ
 รัก อัน แท้จริงมีเหลือ อยู่ใน ระหว่าง ราชบุตร
 และสตรีคณีน้อยที่สุด ความประสงค์ของ
 อันไฉน ที่มิอยู่แก่ เคลือบาตรา ก็ เป็นความ
 ประสงค์อย่าง สามัญ สัตว์ เท่านั้น ส่วน
 เคลือบาตราเล่าที่มิชอบ อันไฉนไ้ไ้ เพราะ
 ความโลภอันยิ่งใหญ่ของเขาคักจะปลุกฝั่ง
 ชีวาวีรอัน ราชบุตร องค์แรกไ้ไ้ไ้เป็นใหญ่
 ไ้ใน กวลงภพหน้า อันไฉน นั้นรู้ลึกเื่อ
 หมายต่อชีวิตของพระองค์ และกำลังวังชา
 ก็ถอยมึ้อยลง เท่ากับทวรเสพลยสุราจกหัวมาก

ขึ้น ก็มีการขานเมืองกับยัคน หนัก เข้า ทั้ง
สองฝ่าย อัน โคน ก็เลยกลายเป็นผู้เกีย
ครว้นไม่เอาการ เอางานใด ๆ หมด แต่
เคลโอปাত্রา มิได้ นั่ง นอน ใจ คอย ว่า กล่าว
อัน โคน ให้มีมาเนทำการใหญ่ต่อไปอีกเสมอ

กิจสำคัญของเธอ ก็คือคอยเล่าโลมชวน
ใจ ให้ อัน โคน ใจการที่จะทำให้พระองค์ได้เป็น
ราชาธิราชของโลก เพื่อให้ความประสงค์
นั้นเป็นผลสำเร็จ เธอได้ใช้มารยาของสตรี
โดยประการต่าง ๆ นักแต่งโบราณคดีผู้
หนึ่งได้กล่าวถึงกลมารยาที่ เคลโอปাত্রาได้

สะแกง เช่นนี้ จะตาย เพราะ ความรัก อัน โคน
ดังนี้ “เธอ แกล้ง ให้ ร่างกายผ่ายผอมลง

เพราะเสพยาหารแต่น้อย เมื่อ อัน โคน เข้า
มาในห้องที่ประทับ เธอทำเป็นร้องคร่ำครวญ
เหมือนกลุ้มใจ ความเศร้าพยายายัง และ
เมื่อ อัน โคน จะออก จากห้องไป เธอ ก็ ทำเป็น
หายใจ สะทอน ใจ จะ เป็นลมล้มพับ อยู่ กับ ที่
เธอ แสร้งทำเป็นทุกขระทมใจ ให้ อัน โคน เห็น
น้ำเนตที่กำลงไหลคลอล่อหน่วยอยู่ และ
ครั้นอัน โคน จะสะเกตใจ ถนุกก็รีบเช็ดเสียให้
แห้งแล้วหันหน้าหนี ทำทีเหมือนไม่อยาก

ให้ อัน โคน ทราบ ความ ระกำใจ ของ เธอ เลย
นอกจากนี้เธอยังได้แต่งคนสนิทให้เที่ยวพกวา
ก็เขียน จนทวายถึงพระกรรณ อัน โคน ว่าพระ

องค์เป็นผู้มีดวงจิตต์แข็งกระด้าง มิได้มี
ความรู้สึก ต่อทุกข์ยาก ของสตรี ที่หมายเอา
พระองค์ เป็นที่พึ่ง แต่ ผู้เกีย ราชองค์ จะ
แกล้งให้ เธอ ครมใจ ตายเสีย เช่น แท้ แล้ว
จึงอยู่ออกเตวียเป็นมเหสีของพระองค์ แต่
เคลโอปাত্রา ถึงแม้จะได้เป็นพระราชินีใหญ่
ในดินแดนหลายประเทศ ก็พอใจ ได้ ตำแหน่ง
เพียงชายาน้อย ๆ ของพระองค์ผู้หนึ่ง และ
ถ้าเธอต้องกำพิทจากอัน โคน เสียแล้วก็คงไม่
มีโอกาศจะได้ รัยคำคอยแทนค่อสิ่งของที่เธอ
ได้เสียหายไปแล้ว”

นักเขียนโบราณคดีอีกผู้หนึ่งกล่าวอีก
อย่างไม่น่าจะเชื่อว่า “เคลโอปাত্রาได้ซื้อ
ราชอาณานิกร โรมัน ต่อ อัน โคน แม่ทัพ ซิมา
เพื่อเป็นค่าตอบแทนความรักของเธอ และ
อัน โคน ก็ ยอม อนุญาตให้ ตามใจ ปรารถนา
ดูราว กับว่า ราชอาณานิกร โรมัน นั้นจะปราบ
ปรามได้ ง่ายกว่า ซิเรีย ที่พระองค์ไป เสียทัพ
กลับ มา นั้น อีก..... อัน โคน ลืม ประเทศ,
ลืม นาม และ ลืม ที่ ทำการ ของ พระองค์ ลืม
พระองค์ ยอม สละให้ กระจกลุ่ล จากวัน อยู่ แต่
เพียงนั้น ก็เพราะความมกโมหิตที่แท้แลไม่
เห็นภัยในการสละเสพอสุรกายคนนั้นเอง

ถึงอย่างไรก็ดี การกระทำของเคลโอ
ปাত্রาในที่สุดก็บรรลุผลสำเร็จ คือชักโยง

ให้ฉันได้นั้น เริ่มทำอะระที่จะเป็นราชาธิราชของโลกต่อไปใหม่ ถึงแม้ว่าฉันได้นั้นจะมีกำลังกาย และ กำลังความคิดฉลาดเลือกไปไม่เหมือนแต่ก่อน เคลือบปาตราที่พยายามใช้ กำลังและความคิดของเธอนั้น ฉันได้นั้นให้ทรงพลังขึ้นคงเดิม เพราะฉันนั้นเมื่อฉันได้นั้นได้ถูกวางยา หนีพ้นจากวงค์ แห่ง ความมัวหมองและได้ไปถูกยากันตกลงแล้ว พระองค์จึงตั้งให้ พระเจ้าทำการแก้ตัวโดยองคมนตรี ความสามารถ ครั้นถึงที่ ๓๓ ก่อนคดีคดีสาสน์ ฉันได้นั้น กับ เคลือบปาตรา จึงยาดราฟพลพร้อมด้วย กอง ทักษิณ ทักษิณออกจาก นครอาเล็กซานเดรีย เพื่อ ปรวษ ปรวษ ราช อาณาจักรโรมให้จงได้ และเมื่อขณะที่จะออกเดิน กองทัพเคลือบปาตราได้ สาบดลโดยเบ็ดเตล็ดว่าเธอกับราชบุตรข้าเรือนยังมีหัวใจกันนี้ วาซยลลิ่งกัแห่งกรุงโรมอีก

ความประพฤติของเคลือบปาตรา ที่หาทาง หนี สวรรค์ ทั้งเป็น มี ประการ กว้าง มานี้ และ กองทัพ ที่ ย้าย ไป ครั้นนี้ ก็ใหญ่ หลวง งาม ปรวษ กว้าง ฝูงชนว่า จะไม่มีใคร ทำ ให้แตกได้ ในชั้นต้นกองทัพนั้นจะเดินทางไป สู่ แคว้น เอฟเฟลัสก่อน แล้วจึงเริ่มการยุทธตั้งแต่กรุงเอเธนส์ไป ซึ่งในที่สุดผลของการรบนั้นจะต้องนำไลด มาบนอนอัม ก่อเยืองยาทของ ฉัน ได้นั้น

ขณะนั้นเรื่องเกิดขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือเคลือบปาตราได้ บังคับให้ฉัน ได้นั้น พยายามออกเคเวียมเพื่อเป็นข้อพิพาทกันขึ้นในความไว้วางใจว่ามีชัยชนะแก่ข้าศึกเป็นแน่ ระหว่างเวลาที่อยู่ในกรุงเอเธนส์เคลือบปาตราสั่งแต่งคนเหมือนพระวาซีย ผู้มีบุญญาภพยิ่งในโลก แต่ถึงกระนั้นความเป็นไปในกองทัพนั้มีมาของมหาวาซียนั้น ก็ยังไม่ไว้วางใจเลยร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะฉันนั้นเมื่อออกเคเวียม ยกกองทัพ มาตั้งประชิดกับกองทัพนั้ของ เคลือบปาตรา บรรดานายทัพนายกองของเธอ ก็ มิได้ สนิทสนมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ต่างแยกย้ายมาประชิดมหาหรือกันเป็นหมู่ ๆ ในที่สุดทั้งนายและพลก็พากันทิ้งเท้าของตนเสีย หนีไปเข้ากับข้าศึกเป็นอันมาก ความขุ่นข้องหมองใจให้นายทหารที่ซื่อตรงเข้ามาแจ้งว่าเคลือบปาตราขอให้เธอยกทัพกลับไปประชิดกับข้าศึกก่อน แต่เคลือบปาตรา หาชอบปฏิบัติตามไม่ ก้าวที่เธอปฏิเสธเช่นนั้น ก็เพราะยังมีความไว้วางใจในกำลังทัพ ที่ยังเหลืออยู่ว่ากล้าแข็งเกินกว่าจะเอาชนะชนะเสียได้เสียอีก

อนิจา! ความหวังของเธอทั้งหมดมาละลายเสียสิ้น เพราะเมื่อทำยุทธนาการกันที่ตำบล อิคทิอัม กองทัพเรือทัพหนึ่งหมด

ของ เค็ลโลปาครวา และ อันโตนี ก็ถูกข้าศึกตีแตกอย่างยับเยิน ราชินีผู้มาส่งสารนั้นก็ได้พาชาวสามซึ่งยอมให้ช่วยนำเงินจากที่นั่นกลับมาพักอยู่ในอียิปต์อีกครั้งหนึ่ง

นิยาย อันกล่าวด้วย บุญญาภินิหาร ของ มาร์ค อันโตนี ก็ สด สั้น ลง ด้วย ประการ จน เค็ลโลปาครวาหาได้ ใช้ ให้พระองค์ทำการต่อสู้ไปอีกไม่ เธอยอมให้ พระองค์อยู่ในอียิปต์ต่อไปอย่าง คน ที่ ออกงาน แล้ว และ อยู่ในโตบียกับขนิษฐาของเธอ ด้วย แล้ว เธอ จึง ใช้ กุศโลบายในประการต่าง ๆ ที่จะหาโชคลาภต่อไป จนถึงแม้ว่าหัวใจของเธอจะระวบรวม เพราะการที่เสียไปแล้ว แต่สติของเธอไม่มีเสียเลย เธอให้เที่ยวทำทางพระราชไมตรี ความที่เห็นว่าช่วยให้อียิปต์พ้นจากอันตรายได้ และใช้แต่เท่านั้น ถ้าพอเป็นที่ระแคะระคายให้ เธอ ก็ ขยาย อาณาเขต ประเทศอียิปต์ให้ แม้ไพศาลออกไปอีก ความมณฑลใหญ่ ๆ เธอให้ส่งราชทูตออกไปปกครองอยู่ทั้งสิ้น แต่ เกราะที่ กรรมไม่ ยกไทยให้ แก่ใคร เพราะฉะนั้น วาระสุดท้าย ของเธอ จึง เกิดใกล้เข้ามาโดย ทาง บัดนี้ของ มิได้ สดุดี ที่ กำลังยังของเธอ และอันโตนี ก็คือออกเดเวียน และ บัดนี้ ออกเดเวียน ได้ เกิดพิพ เข้าไปในอียิปต์แล้ว เค็ลโลปาครวา กับ อันโตนีได้

ส่ง ทูต ไป ตัก เกราะ ความเมือง ขอ เป็น มิตรไมตรีกัน แต่ก็หาผลสำเร็จมิได้ ยิ่งนานวันข้าศึกก็ยังเหยียบย่ำแดนใกล้ นครหลวง เข้ามาทุกที เมื่อเวลาจวนตัวจะมาถึงเข้าแล้ว ในใจของ เค็ลโลปาครวา คิด เป็น ประการ ไ้ ย่าง ๑ ไม่ค่อยสงสัยเลย แม้จะเป็นเวลาที่เข้าทำเช่นเช่นนั้น เค็ลโลปาครวา ก็ยังเชื่อมั่นอยู่ว่าถ้าเธอจะใช้ ญายกล ของ สตรี ลวง ล่อ ให้ ออกเดเวียน ต้อง ใจ หลอ หลง เหมือน กับ ยุลลิสธิซซา และ มาร์ค อันโตนี ก็คงทำได้ แต่เธอเป็นสตรี ที่ยังรักษาสัจย์ มั่นอยู่ จึงได้ เกรี้ยวกราด ข้องกันตัวในทางอื่น ทางที่จะถักถักมิให้ ตัวต้องตกไป เช่น เชลย แก่ข้าศึก เค็ลโลปาครวา ได้ เกรี้ยวกราด พยายาม พยายาม พยายาม แต่ บัดนี้ราชินีเขียนโอรสาณคดีกล่าวว่า ใน การที่จะทำลายชีวิตของคนเอง ไม่มีความวิเศษที่เธอ พยายาม เท่า กับ ยอม ให้ ญายกล เพราะพิษงู ไม่ท้อให้ต้องคืนวันและครวญครางอย่างน่าสลดใจ เป็นแต่ ทำให้ มี อาการง่วงแล้วจวนจิตก็ฝอยยับไปเอง ความที่ก่อนนั้น สตรี ร้อง ทำ เหมือนกับเธออย่างหนึ่ง ครั้นเวลาสุดท้ายแห่งความจำเริญมาถึงเข้าแล้ว มาร์ค อันโตนี ก็ ร่วม รวม พล พธ เป็น กระบวนทัพ ที่ กำลัง ออก ออก ไป

ผลเชิญหน้ากับ ออกเตเวียน ซึ่งขณะนั้นได้
ยกพลเข้าประชิดกำแพงพระนครแล้ว ข้าน
เกรียไว้แล้ว พอ อินโคนี เห็นทัพออกพัน
ประชิดเมืองยังมีทหารไล่เข้าต่อสู้ที่ชัยชัย
ก็แลเห็น เหล่าทหารม้า ของ พระองค์ ละทิ้ง
พระองค์เสีย พากันควมม้าหนีไปเข้ากับ
ศัตรูต่อหน้าต่อตา ส่วนบรรดาทหารราบ
เห็นเหตุการณ์นั้นตกใจพากันแตกหนีไปสิ้น
เมื่อ อินโคนี สันถักดังลงถึงนครทันกลบเข้า
เมืองเลยเข้าไปในวังปลางร้องสาปแช่งเคล
ือบาตรา ด้วยถ้อยคำหยาบช้า หว่า เธอเป็น
ขบถขายมีศรี ทนไถนั้นคนใช้ ผู้หนึ่งของ
พระองค์ได้นำข่าวมาแจ้งว่า เคลือบาตราได้
ฆ่าตัวตายเสียแล้ว พอได้ทราบบารัณ
อินโคนียังเกิดความสลดใจเป็นกมล จึง
ยื่นคาพทักถ้อยให้ แก่คนใช้ ของพระองค์ ชอ
ว่าอีไรส เพื่อจะให้ คนใช้นั้น นำพระองค์เสีย
แต่แทนที่ อีไรส จะฆ่าอินโคนี ตามคำสั่งกลบ
หันปลายคาพแทงเข้าไปที่ หัวใจ ของ ตนเอง
“เจ้าทำดีมาก, อีไรส! เจ้าทำดีมาก!”
อินโคนี ร้องขึ้น ด้วย เสียง อันดัง “เจ้าได้
สะแกงวิจิตรหายของเจ้าเห็น ว่าควรจะทำ
อย่างไรในสิ่งที่เจ้าไม่มีแก่ไรทำได้ด้วยตน
เอง” ว่าจนแล้วอินโคนีก็ล้มลงเหยียคาพ
แทงสวนขึ้นไป ค้างแต่ชายโครง จนถึงขอก

แต่ยังหาได้สนใจในขณะนั้นไม่ ชอที่น่ามี
ความสมเพชมากก็คิดว่าว่าเคลือบาตรา
ตายนั้นหาจริงไม่ เธอยังมีชีวิตอยู่และรีบ
แสนมากออกประชิดอินโคนีไว้พลาง โอรส
ของ พระนาง ก็ พรีาเวียง พระองค์ว่า ทูลกระ
หม่อม, วาซสามิ, และพระราชาธิราช ด้วย
ประการนั้นในที่สุมาตราอินโคนีก็สิ้นพระชนม์
อยู่ในวงพาหาของเคลือบาตรานั้นเอง
เมื่อขณะนั้น ออกเตเวียน ซึ่งเป็น ฝ่ายมิชชีได้
ยกทหารเข้ามาถึง ประตูกำแพงพระนครแล้ว
ผู้ถือคำสั่งคนหนึ่งของพระองค์ เมื่อเข้าไปถึง
เคลือบาตรา ได้เห็นกิริยาอาการของเธอ
เศร้าหมองมาก ก็ยังเกิดความสลดใจสงสาร
เธอยิ่งนัก จนแทบจะแทบตัวเองตายเพราะ
ความอนาใจแทน ฝ่ายออกเตเวียนก็มี
ทำการหักโหมในทางระให้เกิดความอสุแก่
เคลือบาตราต่ออย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์
รอคอยให้เธอออกอ่อนน้อมยอมแพ้อีก ส่วน
เคลือบาตรา เมื่อตามศพอินโคนีไป สู่ที่ฝัง
แล้ว พอลงมาถึงเลยมิใช่ ครั้นพ้นจากการ
ประหารเธอก็ออกไปพบออกเตเวียนเพื่อหารือ
ถึงกิจการบ้านเมืองที่จะต้องทำต่อไป ใน
การปรึกษานี้เธอได้ทราบบารัณออกเตเวียน
ว่า เธอจะต้องเป็นเชลยถูกนำไปประจาน
เข้า ขวบนแห่ ของ ผู้มี ชัย ความ ประเพณี ที่

กรุงโรม

ความประสงค์ของผู้มีชัยอันเหลือท้อเธอ
 ระทมกับความอับโชคได้ จึงต้องจำใจคิด
 กระทำอิศริยาวิบาทกรรม เป็น อุบาย ครั่งที่สุก
 ก่อ มา อีก สอง สามวัน เธอได้ ขออนุญาตจาก
 ออกเคเวียน เพื่อไปเยี่ยมศพ อันโตนี ครั้น
 ได้รัยอนุญาตแล้ว เธอ ก็ไป ยังที่ฝังศพกระทำ
 ขวิเทวนาการว่ารักอันโตนีเป็นอันมาก ถึง
 กับ รุยหลุมศพ แล้ว ๆ แล้ว ๆ ไม่ หยุตหยุอน
 แล้ว เธอ จึงเขียนหนังสือ ถึง ออกเคเวียน ขอ
 ความกรุณาให้ศพของเธอได้ฝังไว้เคียงคู่กับ
 อันโตนีด้วย ความความในหนังสือของเธอ
 ที่มิด ออกเคเวียน นั้นเป็นความจริง อย่างน่า
 สยกสยงยิ่ง เพราะเมื่อผู้ถือคำสั่งของ
 ออกเคเวียนกลับออกมาหาเคลโอปาตรา ก็
 ได้พบเธอถึงแก่ความตายเสียแล้ว โดยที่
 เธอขบงูพิษซ่อนไว้ในเสื้อทรงหวงอก และ
 งูพิษนั้นได้ขบเธอให้ถึงตาย นิยายเรื่องรัก
 แกมโศก และ ประจบ ด้วย ความโลภ ของ
 เคลโอปาตรา ในที่สุดยังมีผู้เล่าต่อมาว่า

เมื่อ เธอใกล้ จะสิ้นชีพ อยู่แล้ว ยังได้ร้อง ขอ
 เครื่องยศกับมกุฎสำหรับ ทวารฉิน ซึ่ง
 เป็นที่สะแกงให้เห็นว่า “ความโลภของเธอ
 มีไค่ตายตามตัวไปด้วย”

ทั้งนี้ เคลโอปาตราได้ ถึงมรณกรรม เมื่อ
 ชนมาอยู่ได้ ๓๐ พรรษา ข้อความพิศดารที่
 ได้ เป็นไปใน ประวัติของเธอ ดังกล่าวมาแล้ว

ท่านอาจารย์พาสกลกล่าวว่า เพราะเธอมี
 บุญ และ ศัพท์ “บุญ” ของ อาจารย์
 พาสกลในที่นี้ถ้าหมายความว่า ความสวยงาม
 ก็ ต้อง นิย อาจารย์ พาสกล ใช้ ศัพท์ สม เรือง ที่
 เคย เพราะบางทีบุญก็เป็นเหมือนยาน
 แสนสำหรับยกกำลัง ความ สามารถ แห่ง
 ลัทธิของ คนได้ ถ้าปราศจาก ลัทธิ
 สำคัญส่วนนี้ คงมีแต่หน้าตาหมกและ
 นิสัยเจ้าชู้อย่างเคย ก็ไม่อาจทำการใหญ่
 ไค่เหมือนเคลโอปาตรา ซึ่งไม่เคยมีสัตว์
 ที่ถือกำเนิด ของสัตว์เพศในโลก จะ สามารถ
 บันดาลให้เกิดนิยายอันสง่างามและไม่รู้สูญ
 สิ้นไปจากชาตินุยุบไค่เลย

จามรีบุรณ

โอ
เฮีย

๑
คาราฆว

ของ

๑
ค.ร.อศวนน

เหตุไฉน นักวิทยาศาสตร์จึงพอใจ
และพิศวงในการที่นางสาว เฮลชา เซอริแกน
(Miss Elsa Sheri lan) เล่าเรื่องราวการเกิด
ทางไปเที่ยวพิภพแห่งดาวพระเคราะห์ และ
การพบมนุษย์และสัตว์ที่ แปลก ปลายา ซึ่ง
อาศัยอยู่ใน พิกพเหล่านั้น ได้ อย่าง เลอียด
ซักเณ

นางสาว เฮลชา เซอริแกน สาวสวย
แห่งพระมหานครนิวยอร์ก เป็นผู้ที่มีความ

จิตต์แปลกปลาก ซึ่งทำให้ยังเกิด ความ
มหัศจรรย์และเป็นพิศวงใจ แก่นักจิตศาสตร์
นักดาราศาสตร์ และนักวิทยาศาสตร์อื่น ๆ
เป็นอันมาก

เป็นเวลาหลายคืนที่เกี่ยว ถ้าเจ้าหล่อน
นอนหลับ คงจิตต์ของเจ้าหล่อนก็ไปเที่ยว
ยังพิภพแห่งดาวพระอังคาร (Mars) ดาวพระ
ศุกรี (Venus) และ ดาวพระเคราะห์อื่น ๆ
ซึ่งลอยอยู่ในท้องฟ้า ทุก ๆ เวลาเช้า เมื่อ
เจ้าหล่อนตื่นนอนขึ้น ก็ยังทรงสิ่งที่แปลก

ปลาก ซึ่งโคเห็นและโค ยืนมานานโคอย่าง
แม่นยำ จนเป็นการยากที่เจ้าหล่อนจะเชื่อ
โคว่า ความฝันเรื่องการเที่ยวคาราพิภพของ
เจ้าหล่อนเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีจริง

ความเท็จของการฝันโดยมากมักจะสูญ
หายไปโดยเร็ว และจะเล่า ความพิศการ
ของความฝันที่ไม่ได้ เลือยคลอ ความฝัน
ของนางสาว เซอวิแกน หาเป็นดังนี้ไม่
เพราะความ จกใจใน ความฝัน อัน ปลาก ของ
เจ้าหล่อน เหล่านั้นได้ ผง เน้น อยู่ใน กวงจิตต์
ของเจ้าหล่อนที่เคียว หาได้ เลือนลอยหรือ
สูญหายไปไม่ ผลของการที่จกใจความฝัน
โค แม่นยำเลือนคลอของนั้น เจ้าหล่อนจึงมี
ความสามารถ เขียนภาพ อันแปลกปลาก ยาง
อย่างซึ่งโค เห็นในขณะตื่นนอนหลับอยู่ และ
บรรทึกเหตุการณ์ที่เจ้าหล่อนโค พยเห็น บนควง
ดาวพระเคราะห์ ซึ่งอยู่ห่างจากพิภพของเรา
ถึง ๑๐๐๐๐ ไมล์ โค อย่างซัดเจนเลือนคลอ

ความฝันอย่างปลากของสตรีสาวผู้นี้ จะ
เป็น การวิจัย ความรู้ ในทาง วิทยาศาสตร์
และ จะเป็น ความจริงใน วันภาย หน้าที่หรือไม่
คำถามนี้แหละ จะ ยังเกิดขึ้น แก่ผู้ที่ ระลึกได้
ว่า โค เคยมีสิ่งๆ เราคิดว่า จะเป็น จริงไป
ไม่ได้ เป็นความจริงไปมากแล้ว
นางสาว เซอวิแกน ได้ บรรทึก ความ

ฝันของเจ้าหล่อนไว้ว่า

ในครั้งแรก ข้าพเจ้าโค ไปเยี่ยมพิภพ
แห่งดาวพระพุธ (Mercury) ซึ่งเป็นพิภพ
ที่อยู่ใกล้และเป็นอันถึงคนเล็กของพิภพเรา เป็น

การ ตรงกันข้าม กับความ เห็นใน ทาง วิชา
ศาสตร์ ที่เคียว เพราะ ดาวพระพุธ ไม่ใช่
เป็นดาว พระเคราะห์ที่ตาย เป็นดาวพระ
เคราะห์ที่มีชีวิต อย่าง ขวัญ และ สวยงาม
มากดวงหนึ่ง โดยเหตุที่มันร้อนมาก บน
พิภพแห่งดาวพระพุธนั้นจึงมีพืช พรรณขั้ว
บรรพคัตน์ไม้ ทั้ง หมก มี รูป คล้าย พืช อย่าง
ปลากน้ำนั้น มีสายท่อ ยากเป็นรูป ถ้วยขึ้น
ออกไปตามข้าง ๆ ต้นแปลนแฉก ๆ สายท่อ
เหล่านั้นเป็นที่สูดอากาศออกซิเจน (Oxygen)
และไฮโดรเจน (Hydrogen) ที่มี อยู่ใน
อากาศ เข้าไป ข้างลำคัตน์ ของ มันให้ชุ่ม ชื่น
ตามต้องการ

ต้นไม้ เหล่านั้นมีมากมาย มีรูป สี่ แฉก
ขนาดต่าง ๆ กัน มีขนาดสูงตั้งแต่ ๕ นิ้ว
ฟุตถึงหลาย ๆ ฟุต บนกิ่งซึ่งเป็นรูปทรง ๆ
ของคัตน์ไม้เหล่านั้น มีดอกตูมอย่างบานอย่าง
กำลังแย้มกลีบและมีสีอันงดงาม เช่นสีค้ำ
ที่สุกจนถึงสีเขี้ยวมรกต ตามลำคัตน์ที่โคน
สายท่อรับอากาศมีลูกกลม ๆ สีนางเป็นพวง
เล็ก ๆ เป็นอันมาก ผลไม้ เหล่านี้ปรากฏ

ว่าเป็นอาหารของสัตว์ที่อาศัยอยู่ในพิภพ
แห่งดาวพระศุกร์

สัตว์ที่อาศัย

อยู่ในพิภพนี้เรียกว่า
ตัวของมันเอง
ว่า “วูปคาร์”

(Woopkar) มี

ส่วนสูงหรือส่วน

ยาวประมาณ ๑๔

นิ้วฟุต มีขา ๖ ขา มีตาใหญ่กลม ๆ และ
หัวอยู่ ๒ ทิศ มีหางสั้นและคมอยู่ ๑ ทิศ
มันใช้เป็นอาวุธสำหรับขึงกันตัวและสู้รบกัน
อย่างคล่องแคล่ว หางของมันเหนียวมาก
ทนความร้อนได้ และเปลี่ยนสีได้เหมือน
กิ้งก่า

ส่วน “วูปคาร์” ตัวเมียใช้ของมันไว้
ในกลียุคอกไม้คมของมันไม่รูปพิศ แล้วก็ทิ้ง
ไว้จนเกิดเป็นตัว พอกอกไม้มันบาน ลูก
“วูปคาร์” นั้นก็วิ่งไต่ขึ้นแรงที่เขียว
เพราะลูก “วูปคาร์” นั้นได้กินลูกไม้ที่
สุกแก่อยู่ข้างๆ เปลือกของมันเป็นอาหารตลอด
มาจนโต สัตว์ “วูปคาร์” เหล่านี้อาศัยได้
เพียง ๑ ปีเท่านั้น แต่เวลาของพิภพแห่ง
ดาวพระศุกร์บอกว่าเวลาของพิภพเรา เพราะ
ฉะนั้นอายุของ “วูปคาร์” ก็อายุของมนุษย์

วูปคาร์

เราจึงเลือกเท่า ๆ กัน

อากาศในพิภพแห่งดาวพระศุกร์
(Venus) ร้อนมากจนมนุษย์อย่างเราจะมิ
มีชีวิตอยู่ไม่ได้เป็นอันขาด ถึงแม้มนุษย์ที่อาศัย
อยู่ในพิภพแห่งดาวพระศุกร์เอง ก็รู้สึกว
ร้อนเกินสยบเหมือนกัน โดยเหตุนี้แหละ
เขาจึงพากันนอนพักผ่อนร่างกายในเวลาที่มี
อากาศเย็นจัด และทำการงานกันในเวลา
พระอาทิตย์ขึ้น พิกภพเป็นพิภพแห่งร่ม
โดยแท้ เพราะมีสิ่งที่มีรูปเหมือนร่ม มี
ก้านสั้น ก้านร่มยาว และใบร่มกว้าง เกิด
ขึ้นตามเขาและตามหุบผามากมาย ค้างพื่น
ทั้งพื้นคล้ายเห็ด ซึ่งพระยาน มีดวงใหญ่
อยู่ข้างล่างและมีเงาออกอ่อน ๆ สำหรับผู้คน
อากาศหนาวและร้อนเข้าไปในลำต้น

ดวงใหญ่ ๆ เหล่านี้เป็นที่พักอาศัยของ
ชาวพิภพแห่งดาวพระศุกร์ในเวลากลางวัน
พอมันแสงอาทิตย์ขึ้น ร่มนั้นก็ค่อย ๆ บาน
ออกจนเต็ม ที่จนถึงเวลากลางคืนจึงค่อย ๆ
หุบลง ครั้นถึงเวลารุ่งเช้า มันก็บาน แล้ว
ชาวพิภพแห่งดาวพระศุกร์ ก็คลานเข้าไปใน
ที่พักของเขา

มนุษย์ในพิภพแห่งดาวพระศุกร์ เป็นสิ่ง
ที่มีรูปร่างไม่สู้สวยเหมือนมนุษย์เรา รูปร่าง
ของเขาสมกับดวงใหญ่ ๆ ของต้นไม้เหล่านั้น

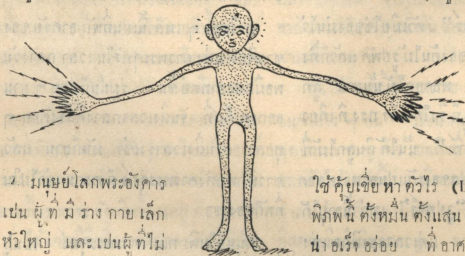

กาวพระศุกร์

มาก เขามีจมูก
แบน และ แผลม
คล้ายปลั้ว มีท้อง
ใหญ่ มีตา ฟอส
ฟอรัส (Phos-
phorous) สำ
หรับ ใช้ ใน ที่นี้

๑. ตา และมีเท้าแบน ๆ คือกบตัวโตโดยไม่
มีขา ๒. เท้า รูปร่างสูงประมาณ ๒ ฟุต

พิภพแห่งดาวพระอังคาร (Mars) เป็น
พิภพที่เปล่าเปลี่ยวแห้งแล้งไม่น่าดูเลย แต่
เป็นดาวพระเคราะห์ที่นักดาราศาสตร์ ใฝ่ใคร่
เข้าใจได้พิพาทถกเถียงกัน มนุษย์ซึ่งอาศัย
อยู่ในพิภพนี้เป็นผู้ที่มีการวิจิตรและสติปัญญา
ชั้นสูง

มนุษย์โลกพระอังคาร
เป็น ผู้ ที่ มี ร่าง กาย เล็ก
หัวใหญ่ และ เป็น ผู้ ที่ ไม่
มี ขน มี แขน และ ขา ยาว
มี นิ้ว มือ ยาว ถึง ๑๐ นิ้ว มี

กาวดาวพระอังคาร

หัวแม่เท้า ๆ ละ ๑ นิ้ว หู ใหญ่ และ สายตา ไว ที่ สด
แค่ เส้นประสาทสำหรับกลิ่นและรสก็ยังไม่
เสียเลย นิ้วมือของเขาทั้ง ๑๐ นิ้ว มี ประโยชน์
สำหรับ รับ ข่าวดู และ ส่ง ข่าวดู โดย ทาง วิทยุ โทร
เลข (Radio) ซึ่ง มนุษย์ ใน พิภพ นี้ มีความ
ชำนาญ อย่าง ยิ่ง

พิภพแห่งดาวพฤหัสบดี (Jupiter)
มี สัตว์ ชนิดหนึ่ง ตัว ยาว ถึง ๕๕ ฟุต มี หัว โต

กาวดาวพฤหัสบดี

เท่าหัวมนุษย์ ใน พิภพ ของ เรา ก็ อยู่ กับ ตัว โต
ไม่มี คอ มี ขา สั้น ๆ อยู่ ๔ คู่ ที่ ปลาย ขา มี

เล็บ ยาว ๆ มี ตา

กลม ๆ ซึ่ง ปรากฏ

จากแสง ๒ ตา มี

ปาก เล็ก คล้าย

ปากปลา สำหรับ

ใช้ คุ้ย เชื้อ หา ตัว ไว (Lee) ซึ่ง มี อยู่ใน

พิภพ นี้ ตั้งแต่ มัน ตั้ง แล่น อย่าง ชำนาญ ชาญ

น้ำ ใจ เร็ว รวด รย ที่ อาศัย ของ มัน อยู่ ใน

ถ้ำ ไต้ ถิ่น ซึ่ง ยาว แห่ง ยาว ตั้ง หลาย

ร้อย ไมล์

พิภพแห่งดาวพระเสาร์ (Saturn.) เป็น
พิภพที่มีน้ำกว้างขวาง เหมือน มหาสมุทร
แปซิฟิก "สวิมป์" (Swimp.) ซึ่งเป็น
สัตว์ที่อาศัยอยู่

ในพิภพแห่งดาว
พระเสาร์มีรูปร่าง
คล้าย ปลา ในพิ
ภพของเรา ผิด
กันที่ "สวิมป์"

สวิมป์

ในพิภพนี้มีดวงอาทิตย์ และ สัตว์มีบุญสูงกว่า
ปลา มาก เมื่อมันยังเล็กอยู่ มันมีลิ้นเขี้ยว
อ่อนๆ ครั้นโตขึ้นมันก็มีลิ้นเขี้ยวแก่จนทุกที
มันมีหางยาวใช้ต่างทางเสื่อและ เกรวอถือ
ท้ายของเรือ มีตากลมๆ ซึ่งมองดูสิ่งที่อยู่
ไกลๆ ได้ โดยไม่มี กำหนดเขตรั ไม่มีแขน
หรือ เท้า มีแต่มีเล็ก ๆ ติดอยู่ต่างหัว
ข้างละมือ

ต่อมา ข้าพเจ้าได้ ไปเยี่ยม พิภพ แห่ง
ดาวพระมฤตยู (Uranus.) พิภพนี้เป็นพิภพ
ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกอย่างยิ่ง ต้นไม้
ในพิภพนี้มีลักษณะ คล้ายยาง (Rubber.)
เพราะถ้ามีพายุพัดมาอย่างแรง ต้นไม้ก็จะ
อ่อนโค้งไปตามลมได้ โดยง่าย ต้นไม้มี
อยู่หลายชนิด ชนิดที่ มีอยู่ มากที่สุด คือ
ลำต้นสั้น แข็ง เทนียว คนแหลมๆ ซึ่ง

ได้ปลูกขึ้นโดยทางวิทยาศาสตร์ ของมนุษย์ใน
พิภพนี้ ต้นไม้ชนิดนี้มีโพรง อยู่กลาง ต้น
ในโพรงนี้มีน้ำอมฤตย์ รสหวาน คล้าย น้ำผึ้ง
ส่วนลำต้นของต้นไม้ นี้ ถ้าลอกเอาเปลือก
ซึ่งเป็นยางออกเสียแล้ว ก็รับประทานอร่อย
ก็เหมือนกัน คนสูงประมาณหลายนิ้วฟุต
ถึง ๓ หรือ ๔ ฟุต

ต้นไม้ที่สำคัญ อีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า
ต้นระฆังยักษ์ (Giant Bell Tree.) มีกิ่ง
ยาวเล็ก ๆ ที่ปลายกิ่งมีดอกเป็นรูปถ้วยอยู่
เกลื่อนกลาดคล้ายกับ ต้นแอ็ก-อิน-อัล-
พิท (Jack-in-the-Pulpit.) แต่ต้นแอ็ก
ของชาวพิภพแห่งดาวมฤตยูสูงมาก คือสูง
ถึง ๓๐ ฟุต และลำต้นเป็นยาง (Rubber.)
เหมือนกัน เมื่อถูกพายุพัดตก ๆ ต้นไม้ก็จะ
อ่อนโค้งลงมากจนขึ้นอย่างง่ายกาย ต้นไม้
ชนิดนี้ ถ้าเป็นต้นเล็ก ชาวพิภพแห่งดาว
มฤตยูก็ใช้เป็นตีเลี้ยงทารก ถ้าเป็นต้นโต
แล้วก็ใช้เป็นที่พักอาศัยของผู้ใหญ่ในเวลา
ที่มีพายุพัด

มนุษย์ในพิภพ แห่งดาว มฤตยู เป็นสิ่ง ที่
น่ารักมาก คือสูง ๖ ฟุตและมี หน้า หก เพียง
ดวงหนึ่งของหน้าหกมีมนุษย์ ในพิภพเรา หวัง
ของเขายากและมีลิ้นเหมือนหนังช้าง มีหัว
ใหญ่เกินขนาดและไม่มัสมี มีตาข้างหน้า

๓. คา ข้างหลัง ๓. คา มีรูปร่างเหมือนปลากระ
อย่างเล็ก ผิวกวมนัก ๓. หอย ใต้ คา ข้าง หน้า
มีมุกขาว อย่างแปลกอยู่ใต้ คาอีกข้าง หน้า

ภาพพระมฤคย

มีแขนยาว
เหมือนฮ็อกโค
บัส (Octopus.)
๔ แขน แขน
หนึ่งอยู่ข้างหน้า
แขน หนึ่ง อยู่
ข้างหลัง และ
แขนหนึ่งอยู่อีก

ข้างหนึ่ง แขนหนึ่งมี ปลาแขน เป็น ปลา
ส่วนอีก ๓ แขน มีปลาเป็นหัวแขนละ ๓ หัว
ลำตัวใหญ่ และกลมเหมือนคอไม้ มีล้อยอยู่
ข้างใต้ลำตัว ๒ ล้อ เหมือนขา ของมนุษย์เรา
เพราะฉะนั้น เขาจึงไปไหน ๆ ไกลอย่าง สดวก
รวกเร็ว

พิภพแห่งท้าวพระเกตุ (Neptune.) มี
สัตว์อยู่ชนิดหนึ่ง มีหน้าเต็มตัว อาศัยอยู่

ภาพพระเกตุ

ใน กระบอง ใหญ่ ๆ
ซึ่งฝังอยู่ ใต้ น้ำแข็ง
ที่ปกคลุมพิภพใน
พิภพนี้ไม่มีพืชพรรณ
และ สัตว์ ที่มีชีวิต
อาศัย อยู่ ใต้ เบล

นอกจากสัตว์ ที่กล่าวมาแล้ว เพราะฉะนั้น
มันจึงไม่มีอะไรกิน อาหารของมันที่ใช้
เลี้ยงชีวิตอยู่ได้ ก็คือ ไขมัน (Fats.) ซึ่ง
อยู่ในตัว อันธพินิจ ของมัน นั่นเอง เมื่อใช้
มันในตัว ของมันหมดสิ้นแล้ว มัน ก็หมดอายุ
เหมือนกันความจรรวมกาลที่ขื่นคื่นระอ้วนที่ได้
จะต้องมีอายุถึง ๑๖๕ ปี ของมันนัย

ต่อมา คงอาศัย ไป ก็คือ พิกพแห่ง
ฮีโรลิท (Herolite) ผู้ที่เคยก่อความวุ่นวาย
ให้แก่พิภพเรา พิกพนี้มีอากาศเหมือนกษ
พิภพเรา มีมนุษย์คล้าย ๆ กับมนุษย์ ใน
โลกเรา แต่เขาเป็นผู้ ที่มีดวงจิตดีและมีความ
คิดสูงกว่ามนุษย์ ในพิภพเรามาก เพราะเขา
มีความรู้ ในทาง วิทยาศาสตร์ มากกว่าเรา
และเขาเป็นผู้ ที่มีความรู้ ในทางวิธีประศาสน์
อย่างสูง ตลอดจนการศึกษและความเจริญ
เขาก็มีอยู่อย่างยอดเยี่ยม เขาเป็นมนุษย์
ที่เกลียดความโลภ ความเกลียดชัง ความ
อิจฉาริษยา และการสงคราม

โดยเหตุที่เขาคำนึง ชีวิตอยู่ด้วย ความ
บริสุทธิ์ และสุจริต มนุษย์ ใน พิกพนี้ จึงมี
อายุจนถึง ๓๕๐-๔๐๐ ปี มีรัฐบาลกลางอยู่
รัฐบาลเดียว แต่ปกครองทั่วอยู่ถึง ๓ ทวีป
และใช้พหุภาษาเดียวกัน วิชาทั้งหลายที่
เขาเล่าเรียนกัน ล้วนแต่เป็นวิชาอย่างสูง

ทั้งนั้น เขาเป็น มนุษย์ ที่มี โลหิต บิรุษย์
วิ่ง ๆ จึงสมควรได้ชื่อว่า มนุษย์ ผู้ประเสริฐ
หรือ ฮีโร่ (Hero.)

“ฮีโร่” พวกคนสูงประมาณ ๕ ฟุต ๖ นิ้ว
มีหนังแข็งและเหนียว เหมือนหนังสัตว์ ฟอก
ผสมสีนํ้า แข็ง เส้นตรงและมีสีขาว มนุษย์
จำพวกนี้ถือกันว่าการ เลือกรูปร่าง การ ทำ
การสมรสของหนุ่มสาวนั้น เป็นคำโองการ
ของพระเจ้าเป็นเจ้าเป็นใหญ่ซึ่งไม่ เห็นตัว เห็น
คน และผู้ โกรธชกขวางมิได้ เป็นอันขาด

มนุษย์จำพวกนี้เป็นคนที่เกลียดชังปรยาน
แต่สักทั้งนั้น จะเป็นเนื้อย่างก็เพียงแต่เนื้อ

นกและเนื้อสัตว์ที่เลี้ยงลูก ด้วยน้ำนม ซึ่งเขา
เลี้ยงไว้ตามบ้านเท่านั้น ช้าง ยีราฟ (Giraffe.)
ลิง และสัตว์อื่น ๆ กับสัตว์ที่เลี้ยงดู คลานทั้ง

หลายได้สูญหายไปหมดแล้ว มี ๒๓ ชนิด
และพวกที่เป็นสัตว์ที่มีอายุยืน ก็เป็นสิ่งที่มีมนุษย์
จำพวกนี้นับถือว่าเป็นของโบราณ

การศึกษาของเขาเจริญมาก เมื่อมนุษย์
จำพวกนี้มีอายุครบ ๒๐ ปี เขาจะต้อง มีวิชา
พร้อมที่จะดำเนินชีวิตของ คนเองได้ ที่ เกือบ
เด็กทุกคนก็ต้องได้ คำสั่งสอนให้ค้นหาความ
เฉลียวฉลาดซึ่งมีอยู่ในคน สำหรับ เขาไว้ ใช้
ในภายภาคหน้า

๓๐. การสมานหิมเป็นน้ำที่อันจำเป็นของนาบก

เจริญ

เมื่อหนุ่มหวังดีต่อกันปราศจากกร้าวราญ

ลายสวาทไสว.

ถ้าหนุ่มร้าวราญก็ตัดทอนความ

รัสมิแห่งความเจริญก็จะ

ของ ฉ. ก. พิชชญาติ

ราวี

“มัลคัลม !

มัลคัลม !” เจ้าหล่อน
กระซิบ แล้ว คุกเข่าลง
ข้างเตียง เจ้าหล่อน
ลืมหืมตาขึ้นคิดว่า นาง
พยายาม ซึ่ง อยู่ใน ที่นั้น
จะสังเกตเห็น ความกระ
วนกระวายของเจ้าหล่อน
สักครั้งหนึ่ง มีเสียง ตาม
มาจากข้างหลังว่า

วชณภกล

แปลโดย...

(ต่อจากหน้า ๑๒๘ ฉบับ มิถุน)

บทที่ ๓

แคลร์นอชบาย

“นี่เธอรู้จักเขาหรือ

คะ ?”

เสียงที่ถามมา กระ
ทำให้เจ้าหล่อนสั่นจาก
ความ กระ วน กระ วาย
เจ้าหล่อนรู้ สัก ได้ ว่าคน
ได้แสดงไป ณกาลนี้
เจ้าหล่อนไม่ใช่ แคลร์น
เซลแล้ว แต่ทำหน้าที
เป็น ชาร์ลอตต์ออร์ค เจ้า

หล่อนลุกขึ้นตอบคำถามนั้น

“กระคิดนึกว่าคิดนรีรัก”

“อาการ ค่อนข้างหนักมากค่ะ” นาง
พยายาลยกเจ้าหล่อน “ฟังเอาमतินเมื่อ
สองชั่วโมงนี้เอง โดยมีผู้พบนอนอยู่ข้าง
ถนนแห่งหนึ่งแพทย์ตรวจว่า เขาเป็นโรค
เส้นประสาทค่ะ”

หัวใจของแคลร์นแทบหยุดเต้น เมื่อได้
ทราบเรื่อง เจ้าหล่อนมีไ้ นึกได้ สันเลย
ว่าจะได้มาประสบเหตุเหล่านี้ กรรมเวร
ของเจ้าหล่อนโดยแท้ ถ้าไม่เป็นการขัดข้อง
อย่างใดแล้ว เจ้าหล่อนอยากเฝ้าดูเขาคือ
ไปอีกจนเขาลืมตาและพูดคุยกับเจ้าหล่อน แต่
ความทักทั้งนั้นเป็นแต่ความฝัน เจ้าหล่อน
ไม่มีอำนาจใดๆ ที่จะอยู่ในห้องนั้นได้

เมื่อไปพบ กับผู้ชำนาญการแล้ว เจ้า
หล่อนกลับไปยี่สิบเซลล์บรมสยว แต่กลับ
ไปอย่างไม่มี วิจารณ์ของ
เจ้าหล่อนในเวลาหนึ่งคงยังลึกลับอยู่ในโรงพยาบาล
นั่นเอง

เจ้าหล่อนอยากใช้เวลาว่างหันไปโดยเร็ว
เพื่อโอกาสที่จะได้ ไปเฝ้าดูคนรัก เขาคง
ทุเลาขึ้น เป็น แน่ ถ้า ทราบว่า เจ้า หล่อน อยู่
ใกล้ๆ

สมมุติของแคลร์นได้ ขึ้นย่นไป ด้วยเหตุ

การณ์ต่างๆ นอกจากนั้นก็ถึงมีลัทธิแล้ว
ก็เรื่องของพี่ชาย เขาจะเป็นคนร้ายจริงไหม
หนอ ถ้าเขาไม่ได้เกี่ยวข้องกับของที่หาย
และเป็นความจริงถึงนั้นแล้ว เจ้าหล่อนก็
จะไ้เสียให้โลกทราบว่า ผู้ซึ่งตายที่เวรก็
ถึงเกิดสลดใจไม่ใช่แคลร์นเซล แต่เป็น
ญาติของเจ้าหล่อนมาจากฮิสเคิล

ด้วยความอยากรู้นั้น เจ้าหล่อนเดิน
ไปยกหูโทรศัพท์พูดคุยไปยังก๊อคเฟร เพื่อให้
เขามาหาเจ้าหล่อนที่โฮเทล

“ก๊อคเฟร” เจ้าหล่อนเรียกเขา “จำ
เสียงน้องไ้ ไ้ไหม นี่อย่าบอกใครนะว่าน้อง
อยู่ที่ไหน ขอให้มาหาน้องเก็บวันที่โฮเทล
บรมสยว และถามหาหมิสาวรักฮิสเคิล”

แคลร์นวางหูโทรศัพท์แล้วถอนใจ สัก
ครู่หนึ่งก๊อคเฟรก็มาถึง

“แคลร์น” เขาร้องเรียกเมื่อเดินเข้า
มาหาเจ้าหล่อน “นี่น้องหมายความว่ายัง
ไรกันและหาไ้ไม่ถึงมาอยู่ที่นี่”

เจ้าหล่อนเดินเข้าไปใกล้ๆ เขา

“อย่าอีกทีไ้ไป เห็นข่าวเรื่องน้องตาย
หรือเปล่า?”

“ข่าวอะไรกันเรื่องน้องตาย?”

เจ้าหล่อนคล้หนึ่งสี่พิมพ์ ออก แล้วชี้ให้
ดูในช่องที่มีข้อความว่า

“ถึงแก่กรรมในสโมส”

“เรามีความเสียใจ ที่ ในระหว่างการประ
ชุมเลี้ยงกัน จนเวรถึงเกิดสลดใจ เมื่อ คณ
มีสลดวันเฮล ซึ่ง อยู่ ที่ตำบลเมอร์เคิล
เคอร์เรช ผู้มาช่วยเหลือนั้น ไก่
อยู่ที่เขตไม่สบายขึ้น และ ไก่ ถึงแก่กรรม
เสียก่อนนำแพทย์ ไก่มาถึง ตามทางสัน
นิษฐานของแพทย์ปรากฏว่า เจ้าหล่อนเป็น
โรคหัวใจอ่อน การฝังศพจะได้กระทำกัน
เป็นวัน”

เมื่อออกเพ้ออ่านข่าวนั้นจบลง เจ้าหล่อน
ขรรษาบเร่งให้เขาทรายค่อยไป

“นี่จริงเล่าให้ฟังว่า ทำไม จึงมีข่าวเช่น
นั้น จึงได้ไ้ใหม่ในชีวิตของเรา ๆ เคยได้
ทราบว่า มีบางคนอยู่ที่ฮอสเคิล แต่
เราไม่เคย มีการ คิดต่ออย่างหนึ่ง อย่างใด
นอกจากจะได้ทราบว่า เขาอยู่ที่นั่นเมื่อวาน
เอง ขณะนั้นยังเกิดภัยบ้าน มีหญิงสาว
คนหนึ่งเกิดตกเข้ามาถามว่า ตำบลเมอร์
เคิลเคอร์เรชอยู่ที่ไหน นี่คงที่ไหนได้
ขึ้นเสียงที่ถาม เพราะเสียงนั้นเหมือนกับ
เสียงของน้อง และหน้าเจ้าหล่อนคลอกรน
รูปร่างก็คล้ายคลึงกับน้อง ประการเป็น
ลูกแฝดกัน”

ภายหลังเมื่อได้ ได้ถามดู จึงรู้ว่า เป็น

ญาติที่ฮอสเคิลเลย เจ้าหล่อน ชอ ชาร์วิก
ฮอสเคิลถามว่า ถึง แก่กรรม เสีย หมกแล้ว
และเจ้าหล่อน เป็นนางพยายาส ถูกส่งมาทำ
การที่ควินสฟอว์ค

“แล้วต่อไปยังไรกัน” ก็ออกเพ้อถาม
ในเมื่อแคล้วหนีคุกพักหายใจ

“แล้วเราก็จักกันไปน” เมื่อนั่งคุย
กันอยู่ครู่หนึ่งน้อง ก็ ขึ้นมาไ้ว่า จะ ต้องไป
สโมส ช่วย เขา ใน การ ประ ชุมเลี้ยง พวก
สมาชิก แต่ยังไม่ไ้รับ เจตมาของพี่

เจ้าหล่อนจึงอาสาไปที่สโมสแทนน้อง โดย
แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าของน้อง และไปในนาม
ของแคล้วเฮล เพราะเจ้าหล่อนอยลกว่า
ว่ามีใครรู้ สักยัง เจ้าหล่อน ออกจะเพน
คนชอบเล่นตลกอยู่สักหน่อย

“อ้อ เจ้าโละ แล้วเจ้าหล่อนก็ตาย แล
คนทั้งหลายก็หลงว่าเป็นน้อง”

ต่อ “แต่ทำไมจึงไม่ประกาศความจริงให้
เขาทราบกัน ว่า คนที่ ตายไม่ใช่ ตัว น้อง
แต่ เป็น ญาติ ซึ่ง รูปร่าง เหมือน กัน ถึง
แม้เป็นการปลอมตัวก็ ก็ ยังดีกว่าที่จะกระ
ทำให้เขาเข้าใจผิด ๆ จนถึงกับมีข่าวเลว
ไหลในหนังสือพิมพ์”

เจ้าหล่อนมองดูหน้าพี่ชาย
“พี่ยังไม่รู้หรือว่าทำไมน้อง จึงต้องทำ

อย่างที่เป็นอยู่ในเวลานี้”

ก๊อกเฟรรู้สึกอึดใจในใจ เขาลุกขึ้นเดินไปมาไม่พูดคำอะไร ประจวบคำถามของน้องสาวได้ล่วงรู้ไปถึงความในใจอย่างหนึ่ง ซึ่งเขาต้องการบอกยังไม่ให้มนุษย์คนใดทราบ

“ก๊อกเฟร” เจ้าหล่อนเตือน “ทำไมไม่เห็นตอบน้องเลย สักคำเดียวว่า จะให้ทำอย่างไร?”

หน้าก๊อกเฟรซีดลง เขาซุกลงนั่งในเก้าอี้อย่างเดิม แล้วหันมาทางเจ้าหล่อน

“น้องจะทำตามที่ถูกใจก็ทำ เป็นการดี แล้วและน้องก็เคยเรียนเป็นนางพยาบาล คงไม่ลำบากอะไรนัก แต่น้ำที่ข้านกกับแสรว์เล่า จะทำอย่างไร ต้องบอกให้เขารู้ไหม?”

“ไม่ควรบอก” เจ้าหล่อน สันนิษฐาน “จริงอยู่มันเป็นการไม่ดีกว่าจะไม่บอก แต่เมื่อออกแล้วหาเป็นที่สังเกตของพวกนักสืบได้ พี่คอยดูแลแสรว์ให้ดีๆ ก็แล้วกัน”

“แล้วการส่งศพวันนี้ จะทำที่ไหน?”

“ก็ไม่ควรไปถ้ำเลี้ยงโลดเสียได้” ปล่อยน้ำแกไปคนเคียวก็กล่าว แกคงคิดว่าเป็นจริง แล้วตัวแกเอง ก็ยังไม่เคยพบปะกับเจ้าหล่อน

“คนใช้ ที่ ข้าน เห็น ฮาร์ วิต ออรรค หรือเปล่า?”

“เปล่า ไม่มีใครเห็นเลย เจ้าหล่อน อยู่ที่ยานประเคียวเคียวเท่านั้น แล้วก็ไปทำสโมสร”

“อีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องเขยวาล์ พิลลิปสัน น้องจะบอกกับเขาคืออย่างไร? ที่จริงไม่ควรทำกับเขาเช่นนั้น”

“เขยวาล์ พิลลิปสัน คงเชื่ออย่างที่คุณทั้งหลายเชื่อ น้องไม่มีความกลัวเขาเลย”

“แต่เขาจะไม่เรียก เงินพันปอนด์นั้นคืน และกล่าวหาเรื่องของพี่ฮาร์” ก๊อกเฟรถามด้วยความหนักใจและเป็นทุกข์

“เขาคงทำไม่ได้ มันเข้าไปเสียแล้ว เพราะเงินพันปอนด์นั้นได้ คืนเก็บไว้อย่างเดิมแล้ว หากเขาจะพูดขึ้นก็เป็นการเสียหาย แก่เขาเองที่ทำการไม่สมควร เรียกว่าออกหน้าผิด กระทำผิด” น้องเชื่อว่า คง เป็นไปไม่ได้

“ฮือ ก็คงให้ก็ได้” เจ้าถนใจ “น้องคิดว่าเขาจะตัวออกห่าง จากเขาโดยง่ายเช่นนั้นนะ เขาคงรู้ความจริงสักวันหนึ่งแน่นอนว่าน้องยังมีชีวิตอยู่ แต่สำหรับน้องก็เห็นว่าไม่เป็นอะไร เพราะคอยหาโอกาสคอยมัลลิตัม”

เขาพูดอย่างไม่พอใจ จนกระทั่ง

แคล้วคล่องนอนใจ และเอื้อมมือไปจับแขน
พี่ชายอีกครั้งหนึ่ง

“ก๊อกเพ้ว ทำไมจึงทู่เกลี้ยกซังเขานัก
เวลานี้เขาเจ็บอยู่ที่โรงพยาบาลลอนดอน พ
ใหม่? เบื่อก่อนที่เขาจะออกเดินทาง ขอ
ให้คิดข้างวาน้องกลุ้มใจเพียงไร”

“ก็แล้ว วันนั้นพระขอลาหยุดไม่ไปทำงาน
เพื่อทำโถงมีอะไรไปก่อน แล้ววันนั้นจะอยู่
ทนต่อไปอีกหรือ?”

“เปล่า นื่องจะต้องไปอยู่ที่โรงพยาบาล
ควินส์ฟร็อก ขอให้เขียนไปทีนั้น ในนาม
ของซาร์วิก ซอร์วิก และช่วยไปคุมมัลคอล์ม
แล้วส่งข่าวให้มันอีกด้วย”

ก๊อกเพ้ว พยักหน้า เป็น ที่ รับคำ ของ เจ้า
หล่อนแล้วเดินออกประตูไป

หน้าของแคล้วคล่องแล้วอีกครั้งหนึ่ง เจ้า
หล่อนมองตามเขาไป “แน่ที่เกี่ยวกับก๊อกเพ้ว
ต้องเป็นคนร้าย” เจ้าหล่อนรำพึงในใจ “มิ
ฉะนั้นเขาคงไม่มีพิษอะไร และ ถ้า เราไม่ช่วย
เขาคงเสียคนเป็นแน่”

ทันใดนั้นก็มีเสียง กังวาลมาที่โถงของ
เจ้าหล่อน ซึ่งกระทำให้เจ้าหล่อนฉวยจาก
การรำพึงถึงก๊อกเพ้ว แล้วผลัดกลืนยันทวิ
สันต์ด้วยความตกใจ

“แม่ซาร์วิกคะ ฉันอยู่นี่เห็นไหม”

เชื่อว่าฉันเป็นคนนุษย์คนเดียวในโลกที่คิดตาม
เธอมา เธอตกใจอะไร”

บทที่ ๕

ชายแปลกหน้า

แคล้วคล่องหนีไปทางเสียงที่พูดมา เจ้า
หล่อน พย ชายแปลกหน้า ผู้หนึ่ง ยืน ร้องมาที่
เจ้าหล่อน

“ฉันมาหาเธอ”

เจ้าหล่อน สำนวณ กิริยา เป็น ปกติ อย่าง
เดิม เพราะรู้แน่แล้วว่าเขามาหาญาติของ
เจ้าหล่อน แต่รูปร่างของชายผู้นั้นถ้าใคร
ได้เห็นเขาแล้วหัวใจแทบหยุดตีก็เลย

เขาเป็นคนสูงมาก หน้าตาทุและลำสัน
อายุประมาณราว ๆ สามสิบปี แต่งกายด้วย
เสื้อผ้าใหม่ที่สุด แต่ ถึง กระนั้นไม่ทำให้
รูปร่างอันน่าเกลียดน่ากลัว ของเขา ลดหย่อน
ลงไป เขายืนมือทั้งสองให้เจ้าหล่อน

“ทำไมจำฉันไม่ได้” แม่ซอร์วิก เธอ
คงปลាកใจ เพราะฉันไม่ได้บอกให้เธอทราบ
ก่อนว่าฉันจะมา ฉันคิดว่าเป็นเวลาสมควร
แล้วตั้งแต่ฉันจากเธอไป”

เมื่อรู้ สักว่าเจ้าหล่อน จะต้องทำหน้าที่ของ
ซาร์วิก ซอร์วิก แคล้วคล่องจึงรับสั่งสวัสดี
ขึ้นมา เขายืนกับเจ้าหล่อนและมิได้มีความ
สงสัยอย่างหนึ่งอย่างใด

“ในนามของฉัน เซอ แคนบูร์^๕ ฉะนั้น
 ไม่ยอมให้เธอปฏิเสธเป็นอันขาด อย่างไร
 ก็ฉันระทมมาเธอไปทุกหนทุกแห่งจนกว่าเธอ
 ระทมมริกับความรักของฉัน ขอดรัก^๖ ก่อน
 นั้นฉันไม่มีเงินคิดกระเช้าเลย แต่เมื่อฉัน
 ออกไปทำบ่อทองกับเพื่อนคนหนึ่ง ฉันได้
 ร่ำรวยขึ้นอย่างฉับพลัน และส่งแรกก้อน
 ใหญ่^๗ ราวฟองุ่น^๘ ก็กลั้มมาหาเธอ แต่ฉัน
 ไม่พบเธอ ภายหลังได้ทราบว่าเธอมา
 ที่นั่น ฉันจึงติดตามมา ฟู^๙ของเธอที่ฉันแถม

แคล้ว^๔ร^๕น^๖บ^๗ต^๘น^๙ม^{๑๐}อ^{๑๑}อ^{๑๒}น^{๑๓} เ^{๑๔}ท^{๑๕}ล^{๑๖}อ^{๑๗}น^{๑๘}เ^{๑๙}น^{๒๐}
 ร^{๒๑}ู^{๒๒}ป^{๒๓}ของ^{๒๔}ชา^{๒๕}ว^{๒๖}ร^{๒๗}ด^{๒๘} อ^{๒๙}อ^{๓๐}ร^{๓๑}ก^{๓๒} ช^{๓๓}ง^{๓๔}อ^{๓๕}ย^{๓๖}าง^{๓๗} เ^{๓๘}ว^{๓๙}เ^{๔๐}ก^{๔๑}ร^{๔๒}น^{๔๓}บ^{๔๔}ว^{๔๕}
 เ^{๔๖}ป^{๔๗}ร^{๔๘}ู^{๔๙}ป^{๕๐}ของ^{๕๑}เ^{๕๒}า^{๕๓}ท^{๕๔}อ^{๕๕}น^{๕๖}ก^{๕๗}เ^{๕๘}ก^{๕๙}เ^{๖๐}น^{๖๑}เ^{๖๒}า^{๖๓}ห^{๖๔}ล^{๖๕}อ^{๖๖}น^{๖๗}ต^{๖๘}ง^{๖๙}
 ค^{๗๐}น^{๗๑} เ^{๗๒}ช^{๗๓}อ^{๗๔} แ^{๗๕}ค^{๗๖}น^{๗๗}บ^{๗๘}ร^{๗๙} ร^{๘๐}ู^{๘๑}ป^{๘๒}เ^{๘๓}น^{๘๔}ด^{๘๕}ว^{๘๖}ย^{๘๗} เ^{๘๘}ล^{๘๙}ย^{๙๐}
 อ^{๙๑}น^{๙๒}ค^{๙๓}ง^{๙๔}

“ถ้ามันเห็นฉันในขณะนั้น มันคงยิงฉัน
เป็นแน่ นั่นทำไมเธอจึงร้องถามมันเสียจริง ๆ

เจ้าหล่อนถามว่า “นิกร, เป็นความ
กล้าของท่านที่เข้าไปใกล้เขาได้ หนักรว
กับพระภิกษุ”

“ถ้ามันเห็นฉันในขณะนั้น มันคงยิงฉัน
เป็นแน่ มันทำไมเธอจึงร้องของมันเสียวิ่งๆ

เธอคิดว่ามันสวยรึ ?”

“เปล่าค่ะ ก็ฉันคิดว่าเคยเห็นเขา”

“ข้างมันเดอะ เราพูดเรื่องของเธอก็ดีกว่า คือฉันอยากให้เป็นเธอเล็ก หากการเป็นนางพยาบาล แต่แต่งงานกับฉัน เธอจะได้รับความสุขทุกอย่าง เวลานี้ฉันยังไม่เคยเห็นใครที่สวยกว่าเธอเลย ฉันเชื่อว่าถ้าเธออยู่กับฉันแล้วเธอจะสวยยิ่งกว่านี้”

ขณะที่แขนของเธอข้างหนึ่งได้โอบเข้ามารวบเธอแล้วฉัน เจ้าหล่อนก็หันมามองออกจากร้านที่

“อย่าค่ะ, มิสเตอร์แดนยูริ ให้คิดมันอยู่คนเดียว”

“แต่ฉันอยากจูบเธอ” เป็นคำตอบอย่างกระหาย “ทำไมฉันจะบอกและจูบเธอไม่ได้ เธอเป็นของฉัน และไม่มีใครมาหวงห้าม เหตุใดเธอจึงกลัวฉันจนตัวสั่น ฉันคิดว่า เธอคง จะไม่รังเกียจในการที่ฉันจะจับต้องเธอในท้องซึ่งไม่มีใครเช่นนี้ เธอเด็ก ฉันจะรออีกสองสามอาทิตย์ แล้วเราจะได้กำหนดวันแต่งงาน”

“ค่ะ, ควรจะเป็นเช่นนั้น” เจ้าหล่อนตอบอย่างโล่งใจที่เห็นเขาผ่านฉัน

“ก็แล้ว ฉันจะพาเธอไปเที่ยวรับประทานอาหารตามภัตตาคารใหญ่ๆ เพื่อให้เธอ

เบิกบานใจ เธอยินดีไหม ?”

“ขอบพระคุณค่ะ แต่สำหรับวันนี้ฉันจะต้องไปที่ควีนส์ฟอร์ด และมีธุระจะต้องทำมาก”

“แต่นั่นแหละ เธอต้องบอกเลิกการเป็นนางพยาบาลเสีย ตามที่ฉันขอด้วย เธอเพราะมันไม่จำเป็น ฉันอยากพาเธอเธอได้ทุกอย่างดังแต่บัดนี้เป็นต้นไป”

เจ้าหล่อนขลุ่ยลงนัยอย่างเดิม และรู้สึกว่าการได้ทดลองลงเขาหลายอย่างตลอดเวลาที่เธอได้แสดงความใจดีต่อเจ้าหล่อน

แต่จะทำอย่างไรได้ เจ้าหล่อนต้องพยายามหลีกเลี่ยงเขา

“ฉันจำเป็นต้องทำแบบนี้ไปก่อน เพราะได้รับรองกับเขาแล้ว มิฉะนั้นจะเป็นความผิดแก่ฉัน นี่ประเดี๋ยวจะมีคนมาจับฉันไป ฉันเสียใจที่ ท่าน จะไปมาหาสู่ฉันในเวลานี้ ยังไม่ได้ ขอได้โปรดรออีกสักหน่อย”

เมื่อทราบว่าเจ้าหล่อนมีธุระ เซอแดนยูริกล่าวอำลาแล้วฉัน แล้วออกประตูไป

เจ้าหล่อนถอนใจ แล้วเดินไปยังห้องของเจ้าหล่อน เพื่อรวบรวมของๆ สาววิคตอเรีย เจ้าหล่อน แต่งกายด้วย เครื่องแบบนางพยาบาลซึ่งค้นพบในหีบในหนึ่ง แล้วมอง

กุโหลมของเจ้าหล่อนในกระโจมใหญ่
ความจริง รูปร่าง ของ แคลวันไค เปลี่ยน
แปลงไปมากทีเดียว เจ้าหล่อนนึกอยาก
จะไปดูการฝังศพชาว วิกตอริค แต่เมื่อนึกถึง
เยอรากท์ ฟัลลิปสัน ความกลัวก็ยังไม่เลิก
ขึ้น สักครู่หนึ่งเจ้าหล่อนก็ วิตกหยาบทาง
ไปรษณีย์ ด้วยหนังสือ ซึ่งบอกว่าเป็นผู้
ส่งมา มีข้อความว่า “การทุกสิ่งเรียบร้อย
เรียบร้อยแล้ว แต่น้องต้องระวัง ย. พ. ให้มาก
น่ากลัวว่า เขาจะทราบเรื่อง พะไปที่บ้าน
ก่อนแล้วจะไปโรงพยาบาล เพื่อส่งข่าวให้
น้องทราบ”

“ก็ที่เดียว” แคลวันนึกในใจ “แต่
ทำไมเขาต้องบอกให้ระวังเยอรากท์ ฟัลลิปสัน
ถ้าเขามีข้อกล่าวหาให้สงสัยเป็นแน่”

ความกลัวของ แคลวัน ยิ่งทวีขึ้น
ตามลำดับ ในทุกขณะจิต ที่นั่งไปในรถ
กับมิสวิลเลียมส์ เจ้าหล่อนก็ยังคง
เยอรากท์ ฟัลลิปสัน

เมื่อมาถึงควีนส์พอร์ค เจ้าหล่อนถูกพา
ไปยังภัตตาคารหลังหนึ่ง ซึ่งมีป้ายแสดงว่า
“โรงพยาบาลควีนส์พอร์ค” ก็มีข้อความ
บอกถึงเวลาตรวจและทำการ คนไข้ประจำ
ไคช่วยคนรถหีบ ของเจ้าหล่อนเข้าไปข้าง
ในอีก และภายในเวลาสามนาทีเจ้าหล่อน

ได้เข้าไปอยู่ในห้องรับแขก ซึ่งมีหญิงช้วน
คนหนึ่งรับของเจ้าหล่อน

“เธอหรือคะคือชาววิกตอริค ?” ผู้เฝ้าประตู
เราจะได้มาอยู่ด้วยกัน ทั้งมิสวิลเลียมส์
ด้วย คิดในใจทันทีสำหรับเธออยู่เรียบร้อยแล้ว
แล้ว เชิญไปพักผ่อนก่อนเถิดคะ เธอคง
จะเหนื่อยมากเป็นแน่”

ตลอดคืนที่เจ้าหล่อนมิได้หลับนอน เลย
นั้น กระทำให้แคลวันอ่อนเพลียเป็นอันมาก
เจ้าหล่อนตั้งใจจะนอนเสียตั้งแต่หัวค่ำ แต่
เนื่องจากยังจำคำเจ้าของไม่เสร็จ เวลาที่
นั้นไปจนถึง ๑๑.๓๐ น. เธอก็ยังไม่มีเสียง
เคาะที่ประตูห้อง เจ้าหล่อนจึงเปิดรับ ผู้ที่
เข้ามาคือหัวหน้างานพยาบาล

“อ้อ ยังไม่หลับวิคะ ?” ผู้คนเฝ้าดูถาม
มาคนหนึ่งมีท่ามหมองอันถาวรชวนชวน
หนึ่ง แต่โดยที่เธอมีคนเฝ้าคอยปลุก
คนที่จะต้องระวัง คิดในใจไม่เห็นใครจะไปช่วย
ไค เธอนอนหลับอยู่ไม่จึงเกิดขึ้นแล้วจึงเป็นเหตุ
ที่มาก”

แคลวันรับคำแล้วลงไปยังข้างล่างจนเต็ม
ไป ด้วย ความหวังว่าวิธานางพยาบาลที่เจ้า
หล่อนพึ่งไว้นาม เมื่อ หกเดือน ที่ แล้วยานนั้น
คงจะเป็นประโยชน์ ในครั้งนี้
เมื่อ ถึง ห้อง นอน แพทย์เจ้า หล่อน เห็น

ตำรวจคนหนึ่งยืนอยู่ข้างเปลผ้าใบซึ่งมีคนเจ็บนอนนิ่งอยู่ ตำรวจคนนั้นกล่าวว่าเขาพยายามอยู่ข้างถนน แต่ไม่ทราบว่าจะเป็นคนเจ็บหรือคนเมา

“โอเขาเจ็บก็เจ็บว่ะไม่ต้องสงสัย” นายแพทย์ตอบ

เจ้าหล่อนก็มุกคนทีนอนอยู่ในเปล ซึ่งเป็นเวลา ที่นายแพทย์เดินไป ที่คือสำหรับเกยขา และตำรวจนั้นก็ออกไปยืนพักกับเพื่อนที่ประตู เมื่อแพทย์คนนั้นคนเจ็บเจ้าหล่อนรู้สึกโศกเศร้าว่า คล้ายกับโลดโผนไปทั่วสรรพางค์กาย เพราะคนที่นอนอยู่ในเปลไม่ใช่ใครที่ไหน คือ เขอรวดคัพลิสตันนั่นเอง

“แกล้วเฮล บอกรัก, ฉันทราบว่าเธอยังมีชีวิตอยู่ เธอจะเลิกเลิยงฉันไปไม่ได้ใช่ไหม” คนเจ็บได้เผยอริมฝีปากขึ้นกระซิบที่เจ้าหล่อน

เจ้าหล่อนถอยออกห่างทันที และมิได้หันไปดูเขาอีก ด้วยความกลัวของเจ้าหล่อน ในเวลานี้มีสภาพคล้ายหนูเห็นราชสีห์

“ฉันทราบดีว่าเธอยังมีชีวิตอยู่”

คำพูดประโยคนี้ยังกระแทกใจอยู่ในโลทร

ของแกล้ว ซึ่งอย่างไรก็ดี คาซันสวของเจ้าหล่อนคงทำได้เห็นว่า คนที่นอนอยู่นั้น คือเขอรวดคัพลิสตัน เจ้าหล่อนอาจทำได้ไม่ว่าจะเห็นในที่ไหน มิฉะนั้นใครเล่าจะเคยคิดว่าหน้านั้นออกมา

นายแพทย์แล ตำรวจนั้น กลับมายังที่เดิม เจ้าหล่อนรู้สึกใจที่คนทั้งสองมิได้สังเกตอาชีพ กิจการ ของ เจ้าหล่อน อย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากอาชีพการงานดูภาพที่นอนอยู่ในเปลเท่านั้น

“ถ้าจะแกล้งทำ” เจ้าหล่อนนึกในใจ “เขาคงทราบว่าเรามาอยู่ที่นี่ แล้วทำไมเขานอนหลับอยู่ข้างถนน เพื่อให้คนหาหมวกที่โรงพยาบาล แต่หน้าและริมฝีปากก็ซีกที่จะให้คนเชื่อได้”

เจ้าหล่อนถามว่า “เขาไม่ สบายมากหรือ?”

“ผมคิดว่า เขามา เมื่อแรกพบ ฉันคิดว่า นำ มาส่งโรงพยาบาล ก็เมื่อว่าเขาจะไม่สบายจริง” นายแพทย์เห็นด้วยเป็นกวีแล้ว ที่ นายนำเขามา ที่นั่นแต่ฉันยังสงสัยไม่ ทราบว่า เขา เป็นโรคอะไรแน่ คล้ายกับถูกยาเบื่อชนิดที่เคยปรากฏว่ามีชุดๆ ในแถบควินสแตนค ออสเตเลีย แต่

ในเมื่องนี้ไม่เคยมี"

แคล้วนั้นตอบว่า เห็นจะเป็น
เขาเองที่นำเอาเขาเขามา เพราะเขาเป็น
คนมาจากฮีสเตรเลีย แต่เกรงว่าจะเกิด
การโต้สวนขึ้น ถ้าปรากฏว่าเจ้าหล่อนรู้จัก
เขาก็

"ถ้าไม่สวามิภักดิ์ จะเป็น อันตราย
ไหมคะ"

"โอเปล่า เขากินเข้าไปเล็กน้อยเท่านั้น
พอทำให้สลบได้ ทางที่ที่เราจะเอาเขาไป
ไว้ข้างบน แล้วหล่อนเอามาให้เขากิน
ทุก ๆ สามชั่วโมง ถ้าอาการหนักขึ้นจริงอีก
ให้ฉันทราบดี"

เจ้าหล่อนรีบคำสั่งแล้วรีบการให้เยอรมัน
ฟิลลิปสันนอนในเตียงหนึ่ง เจ้าหล่อนได้
ยินเขาหัวเราะอยู่ในลำคอ

"เออะ โกงฉันทะไร" เขาพูด อีกเป็น
เสียงคำที่สุก "ถ้าเรง โกง รวงระงักไว้ให้
ทั้งก็ออกเพื่อกับ"

เยอรมันฟิลลิปสัน ะได้ ทราบเรื่องของ
ก็ออกเพื่อกับครั้งที่สองหรือเปล่า เป็นสิ่งที่
แคล้วนั้นกำลังรำพึงอยู่ เจ้าหล่อนเดินไปยัง
ห้องของเจ้าหล่อน แล้วนั่งลงใน เก้าอี้
ตัวหนึ่ง

เจ้าหล่อน ะ หลีก เลี่ยง เขาได้ อย่างไร

เยอรมันฟิลลิปสัน ะ มีชอกกล่าวกับคนทั้ง
หลายในโรงพยาบาลหรือว่า เจ้าหล่อนไม่
ใช่ฮีสเตรเลียหรือมาจากฮีสเตรเลีย แต่คือ
แคล้วนั้นเอง แห่งตำบลไซเกต ผู้ซึ่งแปลง
ปลอมมา

"คงเป็นไปได้" แคล้วนั้นนึกในใจ
"เขาจะไม่ทำกับหญิงที่เขาต้องการถึงเช่น
นั้น แต่เราจะต้องทำให้เขาหมดสติลงให้ได้
ไม่มีหนทางใดอีก"

ความคิดได้ จึงเข้าสู่สมองของเจ้าหล่อน
ทันที เจ้าหล่อนก็กระพริบตาเข้าไปด้วย
ปฏิบัติ และพูด กับเยอรมันฟิลลิปสันว่า
อย่างใดก็ตามพูดของเขา ยิ่งกว่านั้นถ้าเขา
ยังคงสงสัย เจ้าหล่อนจะขอให้หญิงหัวหน้า
นางพยาบาลอธิบายให้เขาทราบ และให้ครู
ที่ส่งมาจากฮีสเตรเลีย เยอรมันฟิลลิป
สันคงจะเชื่อในที่สุดว่า เจ้าหล่อนไม่ใช่
แคล้วนั้น เบล

ความคิดทั้งนี้ กระทำให้แคล้วนั้นมี หัว
เจ้าหล่อน ได้ ล้ม ติง ลงนอน ด้วย ความ ชื่น
เพลิดเพลินในใจ แล้วสวดอธิษฐานขอชีวิต
ของคนรักต่อพระผู้เป็นใหญ่ในสากลโลก

ทำไมหนอที่ออกเพื่อกับ จึงยังไม่ส่งข่าวมา
บอก เจ้าหล่อน แต่อย่างไร ก็คงจะมี
จดหมายสักฉบับในซองเข้าพวงนี้ เจ้าหล่อน

ว่าพึ่งอยู่ครึ่งหนึ่งแล้วก็เคล็ดล้มกลับไป

รุ่งขึ้นในตอนเช้ามีจดหมายมาถึงแด่สริน
สองฉบับ ฉบับหนึ่งมาจาก เซอ แคนบรี
กล่าวขวัญถึงความรัก ของ เขาต่อเจ้าหล่อน
อีกฉบับหนึ่งมาจากพี่ชายของเจ้าหล่อน บอก
ถึงอาการของมัลคัลม

“อาการ ของ มัลคัลม ทรง อยู่ตามเดิม
แต่ทางพี่ชายบอก ว่า มีหัวใจ เขาเพื่อ
เรียกน้องบ่อยๆ”

หัวใจ ของ เจ้าหล่อน รู้สึก ปวดร้าวไปทั่ว
เมื่อได้อ่านคำเหล่านี้ ถ้าเป็นเวลาที่เขา
หล่อนอยู่ที่บ้านแล้ว เจ้าหล่อนคงต้องร้องไห้
สอกลสนอกมากด้วยเสียงอันดัง

แต่กาลนั้นเป็นเวลาที่เขาจะต้องไปทำ
หน้าที่ของเจ้าหล่อนในท้องคนเจ็บ แลไม่
ต้องสงสัย เบอรากส์ ฟัลลิสตันเป็นคนเจ็บ
คนหนึ่งละที่นอนคอยเจ้าหล่อน

“อ้อมาแล้ววี่ละ?” เขาพิมพ์มาเมื่อเห็น
เจ้าหล่อน เดินเข้าไปข้างเตียง “เฮอ ถ้า
จะนอนไม่มีใคร หลับ กระมัง แม่ บอกรัก
แคลวิน”

“เฮะ ปลายกรังท่านเรียกดิฉันว่า แคล
วินสองครั้งแล้ว” เจ้าหล่อนตอบอย่างผ่าเผย
“ท่านทะเลาะกันมากแล้ว คงจะกลัซไคไค ใน
ไม่ช้า”

“ฉันจะกลัซไคไคอย่างไรน่ะ เมื่อไม่มีใคร
ทราวยอาการของฉัน ฉันคิดว่าต้องอยู่ให้
เฉยพยายาลต่อไปอีก”

“แต่ถ้าดิฉันจะบอก กับนายแพทย์ว่าท่าน
ไม่ได้ป่วยจริง” เจ้าหล่อนตอบอย่างแน่ว
แน่น “ท่านเป็นคนเจ้าเล่ห์ที่มึนความกึก
กัก”

“ก็ถ้าดิฉันจะบอกเขาบ้างว่า” เธอไม่ใช้
ฮาร์วูดอีก แต่ เป็น แคลวินเซล ปล่อย
แปลละตัวมา จะไปรบกวนอะไรละ?”

“ท่านเห็นในหนังสือพิมพ์ แล้วหรือเปล่า
ว่า เจ้าหล่อนตายแล้ว คงจะไปรบกวน
เสียให้ก็”

เบอรากส์ ฟัลลิสตันเลยอดศีรษะขึ้น อด
หน้าเจ้าหล่อนด้วยสายตาดูอันดำเป็นมัน

“ทรวงูเลียบให้ก็” เขาทวนคำเจ้า
หล่อน “โอฉันทรวงูเลียบแล้ว ฉันไม่เหมือน
คนทั้งหลายที่เขาเรียกกัน หญิงคนใดที่
รักฉันต้องรู้จักและรักเจ้าหล่อนได้” เธออยู่
ผู้ ที่ตายเหมือนกับเธอ แต่มีสิ่งหนึ่งที่ทำ
ให้ฉันรู้สึกว่ามีเธอ ฉันสงสัยไคไค ไค
ไคไค และไม่มีอะไรจะบอกเธอจะมาเล่น
กลกับฉัน”

“ท่านรู้ ไคไคไค?”
“มีข้อพิพาทหลายอย่าง ฉันคิดว่าเธอ

แฝงตัวอยู่ในนามของชาวศรีโคตรก เพื่อปิดบัง
ความรู้สึกอย่างหนึ่ง คุณโคกทราบว่าเสมียนที่
ธนาคารฉันทคนหนึ่ง ร่ำเรื่อง ที่ ก่อคเพร เอาเงิน
ของธนาคารไปใช้ ก่อคแล้วเขาได้รับเงินเป็น
ค่ายักปากเขาหรือยักยอนก็ คุณบอกทราบบ
ว่าเงินที่หรือยักยอนนั้น ก่อคเพร ได้มาทางไหน
แน่สองกระเรกคุณหนูของเรานี้ ชาวซึกมี
พิรุธที่เกี้ยว”

เมื่อรู้ลึกกว่า หน้า ของคนไม่เป็น ยักยอน
แคล้วคลาดออกห่าง จากเขา แล้ว หันไปเสีย
ทางอื่น แลส่วนเขอรอดค พิลิปสน์นั้นคง
พูดต่อไปอีก

“คุณต้องแต่งงานกับเขาให้ไวภายในสิบ
วันนะ มิฉะนั้นภรรยาของเขาคงไปอยู่คราว
ฉันทรักเธออย่างทนไม่ไหวแล้ว ฉันทจะมา
นอนแกล้ว อยู่ ที่นี้ ก็ เพราะเธอ ๆ ยัง จะ หลีก
เกลี่ยงฉันทอีกว่ ฉันทไม่เข้าใจว่าเธอรักอยู่กับ
ใครใน และฉันทไม่เคยนึกถึงความรู้สึกของ
ผู้ใด สิ่งที่คุณ ต้องทำ ฉันทจะต้องได้สม
ประสงค์เสมอ”
แคล้วรู้ลึกถึงหน้ามีคคล้ายจะเขินลมเมื่อ
ได้ยินคำพูดอันเกี้ยวของเขอรอดคที่ยังคง
จะให้เจ้าหล่อนแต่งงาน มิฉะนั้นก่อกเพรจะ
เป็นอันทราบ เจ้าหล่อนแทบยืนทรงตัวอยู่
ไม่ได้ รู้ลึกปวดหัวไปทั่วสรรพางค์กาย

“คนนั้นเป็นอย่างไรบ้าง” นฤมลพทย์
จึงถามมาขณะที่ดินเข็หึ่งขึ้น
เมื่อได้ก่อกเพรคิดว่า หล่อวมาก แล้วจะ ไปอะไร
หล่อนตอบอย่างไม่รู้สึกตัวว่า ได้พักอะไร
ก็ไรทั้ง แล เห็นมีสวลีเลี่ยมสั่น เกิน เข้า มาท้วง
เพราะ เจ้าหล่อน จะ ไป เสีย จาก เขอรอดค
พิลิปสน์

แคล้วเกรงว่า เขาระเบรแล้วจะทำ เข้มมาก
ขึ้น หรือเกินเขาเข้าไปอีก ครั้นแล้วก็
เดินออกจากห้องไป แล้ววิ่ง ถึง ซัดคัตตอย
ระหว่าง เจ้า หล่อน กับ เขา ที่ ไต่ พัน มา ไม่ กี่
นาทีนั้น

“เขาคงทราบเรื่องของเราอย่างแน่นอน”
เจ้าหล่อนคิดในใจ “หมกทนทางที่จะให้
เขาเชื่อเราได้ นอกจากจะยอมแต่งงานกับ
เขาโดยเห็นแก่ก่อกเพร”

บทที่ ๒ ตอนกระแสรัก
การค้นพบของ เซธ แคนบุรี

เมื่อแคล้ว เข้าไป นั่ง อยู่ในห้องพัก นาง
พยายาล เจ้าหล่อนเห็นหนังสือพิมพ์ฉบับ
หนึ่งวางอยู่ข้าง ๆ จึงหยิบมาคล้ออ่าน เจ้า
หล่อนพบในช่องข่าวเด็ดเด็ด มีข้อความว่า
“มีลเคอร์เขอรอดค พิลิปสน์ ได้บอก
ไปยังปบวิสเป็นการหยุกพักสองสามวัน”

ความ พยายาม ของ เขา จะ หลีก แผลง

อย่างไรก็ดี แคล้วก็ยังไม่วางมือที่จะอยู่ได้อ่านๆ เจ้าหล่อนก็กระซอญญาทีย้ายนาที่ไปประจำแต่ในห้องนอน เพื่อไม่ให้พบ หากเขยจลนก็พลัดปลิ้น แลการยังคืบคลานของเขย แต่ในทันใดนั้นความตกใจก็เลยเลื่อนไป เพราะการที่กระซอญญาหล่อนนั้น อาจเป็นอันตายแก่เจ้าหล่อนได้

ในตอนค่ำวันนั้น เจ้าหล่อนได้ รับโทรเลขจากก๊อดเฟรย์บอกมาว่า “มัลคอล์ม วินฟิลด์ เจียหนีลง แพร่ขยอกกว่าหมกหัวง”

คำแรกได้ รับข้อของคนรัก แคล้วร้อนใจถึงเพลิงสุ่มในอก เจ้าหล่อนรีบไปขออนุญาตลาต่อหญิงหัวหน้านางพยาบาล เพื่อไปผู่โรงพยาบาลลอนดอน

เมื่อถึง โรงพยาบาล ซึ่งเจ้าหล่อนได้เคยผ่าครั้งหนึ่งแล้ว เจ้าหล่อนถูกพาเข้าไปยังห้องที่มัลคอล์มนอนอยู่ โดยมีพี่เลี้ยงนำพาไปตามอย่างใด

“หมอบอกว่าหมกหัวงเสียแล้วล่ะ” นางพยาบาลที่เฝ้าอยู่บอกเจ้าหล่อน “กิลินเกรงว่าจะมีชีวิตอยู่ได้ อีก สักสองสามชั่วโมงเท่านั้น เวลานั้นกำลังเฝ้ามอรวอยู่ แลฤทธิของมอรวเพี้ยนเอง ทำให้เขาเพ้อพูดต่างๆ นานา เช่นเรียกคนชื่อ แคล้ว” ซึ่งกิลินเข้าใจว่าเป็นหญิงที่หายไป เมื่อสองสามวัน

เป็นต้น”

“อะไรแล้ว” แคล้วถาม “กิลินมีแก้วหน้าคล้าย กับ หญิงคนนั้นมาก ถ้าเขาเห็นกิลินอย่างที่จะทำให้เขาขึ้นใจ” “ถ้าเป็นคางว่าก็เกี่ยวกับ” หญิงคนนั้นเขาออกซอกทีเป็นคนรัก กุลามลงเสมอ แต่กิลินไม่ กลัว ที่จะ บอกว่าเจ้าหล่อนตายเสียแล้ว”

“โอแต่ล่ะล่ะ บอกเขาไม่ได้อยู่แล้ว”

หญิงคนนั้นกลับไปด้วยความรัก ความสงสารจะทำให้เจ้าหล่อนคุกเข่าลงข้างเตียงที่คนรักนอนอยู่ แล้วก้มลงให้ — ใกล้กับดวงหน้าอันซีดขาว ซึ่งคงตาทั้งสองในขณะนั้นกำลังร้องไห้เจ้าหล่อน แต่ไม่มีความรู้ สักอย่างใด

“มัลคอล์ม” เจ้าหล่อนเรียก เขาเป็นเสียงค่อยๆ สัก และรู้ สักมีความอิสระที่เห็นนางพยาบาลที่เฝ้าเดินไปทางเตียงอื่น “เจ้ากิลินได้ไหม กิลินอยู่ข้างๆ เธอ”

เสียง ของ แคล้ว กว่าจะทำให้ ท่าทีสองของผู้นั้นอนึ่งอยู่ขึ้นเคียง พงกเจ้าหล่อนยิ่งขึ้น เขาค่อยรู้ สักตัวบ้างแล้ว

“เธอขา” เจ้าหล่อนเรียกซ้ำอีก “พวกกิลินยังซึกระ 2 แคล้วนั้นมาหาฉันแล้ว”

ด้วยบุญบรรดาหรือโลกาที่หนุ่มสาวคู่

นั้นยังไม่ถึงคราวจะ รากกัน อย่างใดอย่างหนึ่ง
ทันทีนั้นมดก็คลุ้มไถ่ ฟันขึ้นจากความอ่อนเพลีย
แห่ง เส้นประสาท เขา ค่อย ๆ เผย วิม
ผู้ปากขึ้น

“แคล-วิน” เขาเรียกเป็นเสียงแผ่วๆ
นอกจากเรียกชื่อของเจ้าหล่อนแล้ว ก็
ไม่ได้พิศอะไรอีก เป็นแต่ ค่อย ๆ ขกมือ
เขาข้างหนึ่งขึ้น ซึ่งเจ้าหล่อนรีบมากอดไว้
ในทรวงอก

เมื่อแคลวินรู้ สักว่า เขาพูดไม่ได้จริง ๆ
แล้ว เจ้าหล่อน วางแขน เขาลงข้าง ๆ ตัว
ขณะนั้นนางพยาบาลนั้นเดินกลับมายังที่เดิม

“เฮ้ กุเลาซินนี่คะ ?” นางพยาบาล
ถามเจ้าหล่อน “นำปลากี่ตัวเวลาประเทียว
เทียวเท่านั้นเองเขากลับขี้น เห็นจะมีห้วง
ล่ะคะ ที่ฉันที่ใจจริง ยังไม่เคย เห็น
อาการ ของคนไข้ ไก่ ๆ ที่กลับก็ไคว่เร็วถึง
ปานนั้น”

แคลวินยังคงนั่งไม่ทอยอะไร นอกจาก
ยิ้มกับนางพยาบาลนั้น และ นึกชมความ
สังเกตของเขา แต่มีสิ่งหนึ่งเจ้าหล่อนต้อง
การสั่งเสียก่อนที่เจ้าหล่อนจะกลับไป

“ไปท้ออย่าบอกนะคว่า ฉันรักเขาตาย
เสียแล้ว” เจ้าหล่อนกำขบ “เพราะเขา
ทำให้อาการของเขาลงอีกได้”

“แน่นอน เทียว ค่ะ” ยังบอกไม่ได้
อีกนาน”

แคลวินถอยออกจากเตียงนั้น เค็มไป
ด้วย ความ ขอบ คุณ พระผู้เป็นเจ้า ที่ทรง
ประทานชีวิตคนรัก ให้แก่เจ้าหล่อน

เมื่อออกจากบริเวณโรงพยาบาล เจ้า
หล่อนรู้ สักว่ายังมีเวลาเหลืออยู่อีกมาก จึง
คิดจะแอบไปเที่ยวทางบ้านของเจ้าหล่อน ซึ่งไค่
หากไปหลายเวลาแล้ว แต่การที่จะไปนั้น

อย่างไค่ที่เจ้าหล่อนไม่กล้าที่จะพบประกบหน้า
ของเจ้าหล่อนหรือเล่าเรื่องให้เขาทราบ เพราะ
ในเวลานั้นหนังสือพิมพ์ยังคง เค็มไป ด้วยข่าว
เรื่องสรวัยใช้มุกหาย เจ้าหล่อนตั้งใจอยู่
อย่างเค็มที่จะไปให้ เห็นหน้าแฮร์รี่น้องชาย
พิการของเจ้าหล่อนเท่านั้น

ภายในความมืดสลัด เจ้าหล่อนค่อย ๆ
แอบเข้าไปทางประตูครัวบ้าน ทันใดนั้นเจ้า
หล่อนจำไค่ว่าเป็นเสียงของก๊อตกเพร่ พุดออก
มาจากพุ่มไม้ข้าง ๆ

“นั่นล่ะ! นั่นล่ะ!” เสียงเขาพูด “ไค่,
หล่อนยังไม่ทราบว่ฉันรักหล่อนปานไค่ และ
เหตุที่ฉันไค่รับเพราะความรักหล่อน แต่
งานกับฉันเสียเถอะ แล้วเราจะไปอยู่กับที่
เมื่องอน”

“ไปอยู่กับเมื่องอน” เสียงแม่สาวทวนคำ

ซึ่งแคล้วหน้าใจว่าเป็นเสียงของ นิลลั่นเกินที่
คนในบ้านของบารอนเนสเคอလာวซี “งั้นเธอ
รอรอกกาถอนาคาร์วี่ละ?”

“ห่อหุ้มยังไม่รู้ละอะไร เรายังไม่พ้นอัน
ครวญเลยสักนิดก็เคยว่ะ เรืองรววมันยังคง
ฮือดวอยอยู่ทุกวัน ห่อหุ้มควรทำตาม ที่ฉัน

บอก คือ ลาออกจากบ้าน บารอนเนสเคอ
ลาวซีเสีย แล้วแต่งงานกับฉันหนีไปเสีย
โดยเร็ว ห่อหุ้มยังไม่ทราบว่าฉันรักห่อหุ้ม
เพียงใด ฉันอยากตายเสียดีกว่าที่จะไม่
ได้อยู่กับห่อหุ้ม”

“โอ๊ะ นั่นใครมา”
ประจักษ์วโรกาสออกและภาพหญิงคนหนึ่ง
เกินเข้ามา แคล้วนึ้สังเกตได้ว่าเป็นเพื่อน
ของน้าเจ้าห่อหุ้ม เจ้าห่อหุ้มจึงหลบไปเสีย
ทางหนึ่ง

ในใจเจ้าห่อหุ้มเต็มไปด้วยความพิศวงที่
ได้เห็นความเป็นไปของก๊อคเฟร “เฮลว
โหลวริง” เจ้าห่อหุ้มนึกในใจ

ดลบันดาลเจ้าห่อหุ้มทราบดีแล้วว่า ก๊อคเฟร
รักใคร่กับนิลลั่นเกินที่ ผู้ซึ่งเจ้าห่อหุ้มเคย
เห็นเมื่อวันทีไปย่านบารอนเนส และถึงแม้
จะเป็นครั้งแรกก็แคล้วนึ้รู้ สักว่ามีสิ่งหนึ่ง
ที่จริงคั่งอยู่ในแวตาท้องของหญิงนั้น ยิ่ง
กว่านั้นคำพูดของก๊อคเฟรที่เจ้าห่อหุ้มได้ยิน

ให้เห็นชัดอยู่แล้วว่า เขาเป็นผู้ประพฤติการ
ชั่ว และต้องการจะหนี

“เขาจะทิ้งเราทั้งน้ำและแสร้งไรโดยไม่
มีความห่วงใย” เจ้าห่อหุ้มคิดในใจ

แคล้วนึ้มองดู นาฬิกาของเจ้าห่อหุ้มเห็น
ถึงเวลาที่ควรจะกลับ เจ้าห่อหุ้มจึงถอยออก
จากที่นั่น แล้วหนีไปอยู่บ้านของเจ้าห่อหุ้ม
ด้วยความสลดใจ

เมื่อกลับไปยังโรงพยาบาลแล้ว แคล้วนึ้
เข้าประจำอยู่ในห้องพยาบาล

“นั่นเธอหายหน้าไปไหน เป็นเวลานาน”
เยมวาลด์ พอลลี่สันเฮย์ซันเมื่อเห็นเจ้าห่อหุ้ม
“ฉันนอนคอยอยู่เกือบตายไม่เห็นเธอ ถ้า
จะเข้าไปในเมื่อ ๖ ทุ่มนี้ ซื่อของตัวหรือ
แต่งงานกับฉันแล้ววียัง?”

“ท่านคงทราบอยู่แล้วว่าเปล่า จะมา
ถามทำไม” แคล้วนึ้ตอบอย่างหัวงๆ “ก็
ฉันไม่เข้าใจในเรื่องแต่งงาน และไม่ไว้ใจ
ว่าจะไปเป็นภรรยาท่าน”

“เขาต้องหนี เจ้าห่อหุ้ม คับ สบายตัวอัน
เป็นประกาย แสดงว่าโกรธก็

“งั้นเธอจะโก่งดินแนลละชั้น เธอล้ม
เงินพันปอนด์ของฉันแล้วว่ะ ก็แล้วเธอจะ
ไต่ รื้อผลตอบแทนอย่างงาม ฉันจะไม่แต่
พูดเรื่อง ที่ ก๊อคเฟรเอาเงิน ธนาคารไปใช้

ฉันยังจะให้ตำรวจไต่สวนด้วยว่า เงินที่เขาเอาไปยักปากเสมียนที่ธนาคารนั้น ได้มาจากไหน เชื่อว่าคงจะได้เรื่องราวที่เป็นแน่”

เขาหยุดหลายโ้ แต่เป็นเชิงที่จะหาคำพูดมากล่าวกับเจ้าหล่อน

“การชักข้อของเธอกุอย่าง มันก็เนื่องมาจากเจ้านั่นทั้งสิ้น ใจได้ ข้าวอะไรข้างตั้งแก่เขาไป?”

แคลร์นรู้ ลึกแค้นในคำพูดอันไม่สุภาพของเขา

“ท่านจะต้องการรู้ทำไม เขาไม่ได้ไปไหนแต่ช่วยอยู่ในลอนดอน” เจ้าหล่อนพูดอย่างร้อน ๆ

“ก็แล้ว มั่นฉันจะไปงาน” เขาทำพูดเป็นเสียงอ่อนโยนกับเจ้าหล่อน “แล้วฉันจะจัดการซื้อเครื่องแต่งกายใหม่ ๆ ให้เธอสำหรับวันแต่งงาน เธอจะต้องการอะไรยัง?”

แคลร์นมิได้ตอบเข้าอีก ลีหน้าเจ้าหล่อนสลกลงด้วยความหมกหมัว และกลุ้มเป็นกำลัง

“เราคงจะทำความที่เรารับปากกับเขาเสียจริง” เจ้าหล่อนนึกในใจ “หมกหนทาง แม้มีลัทธิอะไรก็พ้นจากอันตรายก็คงได้ทราว่า เรา ถูกบังคับอยู่ใต้ อำนาจ ของ

ชายผู้เหี้ยมโหด เขาคงให้อภัย”

ในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น เป็นเวลาว่างของแคลร์น เมื่อคนจากทอนลักรูหนึ่ง มีคนมายอกเจ้าหล่อนว่า เซอ แคนบุรี ต้องการพบ เขากำลังคอยเจ้าหล่อนอยู่ข้างล่าง

“กิดินจะพบใครในเวลานี้ได้ไหมคะ?”

เจ้าหล่อนถามหญิงหัวน้า

“ตามระเบียบของที่นี่ห้ามค่ะ แต่เราพอจะผ่อนผันกันได้ เชิญเถอะคะ ถ้าเป็นกิจธุระส่วนตัวจะใช้ห้องนั่งเล่น ของกิดิน พวกกันก็ได้”

แคลร์นกล่าวคำ ขอบคุณ แก่ หญิงหัวน้า และนึกชมในใจ เพราะเจ้าหล่อนต้องการจะแสดง ความจริง ทุกอย่างให้ เซอ แคนบุรี ทราบ

ภายในห้องนั่งเล่น เจ้าหล่อนสำสัสมือกับเซอ แล้วมองดูหน้าเขาเป็น เชิงขอความกรุณาอย่างหนึ่ง

“มีสเตอร์แคนบุรี กิดินต้องขอประทานโทษในการที่หลอกหลวงท่าน แต่มันเป็นความจำเป็นของกิดินโดยแท้ และกิดินจะไม่หลอกหลวงท่านอีกต่อไป ตามที่ท่านได้แสดงความกรุณาต่อกิดินแล้วนั้น ยังคงอยู่ในความทรงจำของกิดินเสมอ บัดนี้กิดินอยาก จะไ้ แสดง ความจริง ให้ท่าน ทราบ

และเชื่อในเกียรติยศของท่านว่า คงจะรักษา
ความลับของกิลลินไว้ คือกิลลินไม่ใช่ชาวรัท
เธอร์คนรักของท่าน แต่เป็นญาติที่มีรู
ปร่าง เหมือน กับ เจ้าหล่อน กิลลินชื่อ แคล
วิน เฮล"

เซอหน้าตาคนและร้องกู่แคลวิน เจ้า
หล่อนเล่าเรื่องให้เขาฟังจนหมดสิ้น เรื่อง
ที่แทรกพ้องกับชาวรัทเธอร์ และการไปสโมส
รในนามของตน แล้วถึงแก่กรรม ตลอดจน
ความรักของเจ้าหล่อนที่มีต่อมัลคอล์ม เหตุ
ที่เลิกแก่อกหักเพื่ิผู้ชาย ในที่สุดเล่าถึง
เรื่องเขยรลาคี พลลีสัน ผู้ซึ่งเจ้าหล่อน
ได้ ถูยบังคับข่มขืนให้แต่งงานกับเขาโดยเห็น
แก่อกหักเพื่ิ

เมื่อเจ้าหล่อนเล่าจบลง เซอนั่งอยู่ครู่
หนึ่ง สิ้นหน้าสลกด้วยความคิดถึงแม่สาว
น้อยคนรักของเขา ที่พึ่งได้ทราบบว่า เจ้า
หล่อนได้ สิ้นชีวิตเสียแล้ว แต่เขาเป็นคน
ใจ แข็ง จึง ฝัน กิรยา หัน มา สำสัสมือ
แคลวิน

"เธอไม่จำเป็นจะต้องขอโทษ" เขาพูด
เสียงสั้นกระซิบ "เป็นการช่วยไม่ได้ที่อยู่
ที่เธอต้องหลอกฉันในชั้นต้น เพราะเธอไม่

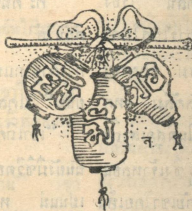
ทราบบว่าฉันจะมา แต่เป็นการคิดแล้วที่เธอ
บอกให้ฉันทราบบเสียโดยเร็ว ฉันขอขอบคุณ
และจะทำการช่วยเหลือเธอให้จงได้ ไหน
เธอลองพาฉันไปดูเจ้าคนนั้นสักหน่อยซิ ให้
ฉันพุกกัยเขาสองสามคำ ถ้าอย่างไรฉันจะ
ใช้เงินพันปอนด์แทนพี่ชายเธอเอง"

"กะ กิลลินจะขออนุญาตกับหญิงหัวหน้าของ
กิลลินให้ แต่นั่นแหละ กิลลินเกรงว่าจะเป
นการลำบากแก่ท่าน ประการหนึ่งเขาคงไม่
ยอม" แคลวินตอบเป็นเชิงสงสัย
"เอาเด็กฉันจะลองดูก่อน ถ้าคนรักของ
ฉันยังมีชีวิตอยู่เจ้าหล่อนคงขอให้ฉันช่วยเธอ
เป็นแน่ หากเจ้าหล่อนทราบบเรื่อง"

แคลวินมิได้พูดอะไรต่อไปอีก เมื่อ
เกินไปถึงเตียงที่เขยรลาคี พลลีสัน นอนอยู่
เจ้าหล่อนหยอกแล้วชี้ให้เขยดู
"นี่คือมัลเคอร์เซอแคนยัวร์ ผู้ซึ่งอยาก
พุกกัยท่าน" เจ้าหล่อนบอกกับเขา แต่มิ
ได้สั่งให้เขยพูดผู้ซึ่งในขณะนั้นจึงคุก
อยู่บนเตียงอย่างไม่ว่างระพิริบตา

"อ้อ แกหรือ เขยรลาคี พลลีสัน น
รนาคาร" เขาทักขึ้น "กันจำแก่ได้ค
ที่เคียว แกคือชายตัวมหาโรแห่งฮอสเคว

เลีย ไซใหม่? อย่างกลไกกันยังไม่ทำ กันแก้ว คงแต่หัวโหม่งนี้ไปถ้ำแก่งขึ้นรย
อะไรแก นอกจากจะขอพดสักสองสามคำ กวนเจ้าหล่อนอีก ก็นี้จะพิการสังคัมภ
เท่านั้น คือมีสเซลผู้นี้ไม่มีเหตุอันใดที่จะ ให้ทำรวทันที้
ก็ต้องกลืนแกลเลีย กันขอขอกเป็นคำขาก

๑๑. ท่านซ่อมหางสุ ข แต่ท่านยังไม่ล้างบาทุกข์ให้ดีขึ้นก่อนแล้ว จะไม่ได้สุ ข
สามประสงค ถ้าท่านนิยมแต่คันตัน ตอนปลายอาจมีทุกข์ที่บดนมท่านได้

ของ ผ. ส. พิชญาภิ

สัมปรายิกัตถะประโยชน์ ๕ ประการ

๖

โคลงสุภาพ

(๑) สัตถ์สัมปทา

๑ ถึงพร้อมด้วยเพื่อน	หมายผล	เพียบแล
เขว้าก้อปรการศก	ศุขพร้อม	
ก้อปรจรรีวันัตน	ตฤทฐ์	ชากเฮย
เรือกว้าศรทธาน้อม	แนแท้	คุณธรรม ๑

(๒) สัตถ์สัมปทา

๑ ถึงพร้อมด้วยอัคร	มศ	ละวัตรเฮย
คือรักนถาขาวจี	เรือนร้อย	
ปราศโทษใดตกถ์	หลกทูล	จิตนส
เสริญอมตม้สาวทล้อย	สวัค	ถ้วนควรธรรม ๑

(๓) จาคสัมปทา

๑ ถึงพร้อมด้วยจ่ายเคือ	กุศลทาน	
บริจกทพย้เจือจาน	จิตค่น้อม	
เลอัสสุชสบสำราญ	สรงทั่ว	ถึงนส
แก่ปฏิกาทกท้อม	เหตุให้ทานเสถียร	๑

(๔) บัณณูสัมปทา

๑ ถึงพร้อมด้วยทั่ว	ทางบั้ง	ดูาเฮย
บุญบาปคุณโทษสรรพ	ทราบถ้วน	
ประโยชน์ไม่ประโยชน์อัน	ผิดถก	
เจนจบรภาพถ้วน	เลิศล้ำ	ธรรมนิชม ๑

‘ควู่เกา’

คำนำ

บทละครเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้ประพันธ์ขึ้น ยุตรำผัด แผลง จะต้องทำคู่ผัดผัดมาแสดง
อนโลมตามระเบียบ และ บทบัญญัติ ของ บท รุ่ง ๆ จึงจะเขียน แต่การหาคู่ผัดผัด
ละครเรื่องทั้งหลาย ซึ่งคณะละครนาครบรรเทิง หนึ่งกับชายขอมยากยิ่ง ฉะนั้นสำหรับเรื่อง
สแต่งอยู่ในเวลานี้ แต่เรื่องนี้ข้าพเจ้าขอ นี้ซึ่งมีความซับซ้อนเป็นโครงอยู่ตลอด ถ้าตัว
บอกกล่าวล่วงหน้าว่าเป็นเรื่อง พิเศษ พิศดาร นายพยอมกับ นางสาวเขียว ต้อง สแต่ง โดย
อยู่มา มิใช่เพราะข้าพเจ้าแต่งตามเค้าเรื่อง บุคคลซึ่งรูปร่างไม่เหมือนกันสนิทแล้ว ก็
ช่วงเข็ดสเบียร์ หรือว่าเป็นเรื่องที่กินใจ, ใจใจ ไม่สนุกเลย
อย่างไร พักกล่าวว่พิเศษพิศดารก็คือ ตัว หนทางที่จะผ่านพ้นอุปสรรคขึ้น ถึงวัยกาย
นายพยอมกับนางสาวเขียว ใน เรื่อง ซึ่งเป็น คือ ผู้ที่ จะ สแต่ง เป็น นายพยอม กับนางสาว

พเยาว์ (หรือนายพวยง) นั้นต้อง เป็นบุคคล
ผู้เดียวกัน เพราะว่านักกระเกิดเป็นบุตรฝาแฝด
จริง ๆ แต่มีชื่อสำคัญแฝงอยู่ว่า นายพยอม
หรือนางสาวพเยาว์ (หรือนายพวยง) จะออก
นำเวทีพร้อมกันไม่ได้ เพราะบุคคลคนเดียว
จะแบ่ง ภาคว่าง ภาพยงค์นั้น เป็นไปไม่ได้
ด้วยภพพยงค์ทำด้วยภพพยงค์ ส่วนละคร
เป็นทิวทัศน์จริง ๆ

ด้วยเหตุนี้ แม่ ในเรื่องเดิม ชีแบสเคียน
(คือพยอม) และวิโอลา (พเยาว์) ได้พบ
กันงั้นหนักก็ตาม แต่ในเรื่องของข้าพเจ้านั้น
ได้พยายามให้คล้ายกันเสีย ทั้งนี้เพื่อให้
ละครมีโอกาสนำเรื่องนี้ออกแสดงได้ โดยไม่
มีอุปสรรค

ส่วนท้องเรื่องข้าพเจ้าได้เพิ่มความซับซ้อน
ลงบ้าง คัดความเย็นเยือกลงบ้าง เพื่อให้
เหมาะสม ๘ ฉาก สดแสดใจ ๒ คน เช่น
สภาพละครเรื่องซึ่งกำลังนิยมกันในเวลานี้

ความขบขันน้อยมาก ข้าพเจ้าพยายาม
ให้ท่านผู้รับทั้งหลายได้ติดตามความพอใจ
และบันเทิงใจคำสั่งสอนของทุกๆ ท่าน

ร.อ.ท. พลอย พรปรีชา
เจ้าของบทละครเรื่อง “นางสาวชาว
ตลาด” และ “กตัญญูธรรม” ซึ่งแปล
จากเรื่องของเชกสเปียร์

นามตัวละคร

เรื่อง

(แต่งจากเรื่อง Twelfth Night ของ

เชกสเปียร์)

- ๑ นายพยอม พยัพพันธ์ อายุ ๒๒ ปี
- ๒ นางสาวพเยาว์ พยัพพันธ์ อายุ ๒๒ ปี
ฝาแฝดกับพยอม
- ๓ หลวงพพิทกิจอนันต์ บิคาพยอมและ
พเยาว์ อายุ ๔๓ ปี
- ๔ พระสนานวารี เจ้าเมืองสมุทรสินธุ์ อายุ
๒๘ ปี
- ๕ พระทรงอำนาจ ข้าราชการผู้หนึ่งใน
เมืองสมุทรแสน อายุ ๓๐ ปี
- ๖ นางสาวซุมแสง สอาดศรี เศรษฐิน
จังหวัดสมุทรสินธุ์ อายุ ๒๐ ปี
- ๗ นายกีโมรี ชาวประมงในสมุทรสินธุ์
(ชาติแขก) อายุ ๓๕ ปี
- ๘ ไทสอน เก่งเรือ กับคันทเรือ “แม่มาน้ำ”
อายุ ๔๕ ปี
- ๙ บาดหลวง แวดัง อายุ ๓๕ ปี
- ๑๐ เจ้าบุญ คนใช้สนิทพระสนานวารี อายุ
๒๘ ปี
- ๑๑ นางขจร คนใช้สนิทของซุมแสง อายุ
๒๓ ปี

๓๒ นายสิบตำรวจโทสี ดำรงในสมุทสินธุ์
อายุ ๓๐ ปี

๓๓ นายพุง (คือพี่เขยปลอมเป็นผู้ชาย)
เลขานุการพระสนาน
(นอกจากนี้ยังมีนางนักร้อง และคนใช้
ของเจ้าเมืองตามสมควร)

ภาค ๑ ตอนป้องกันเป็นสามี

ตอนที่ ๑

(ฉากชายทะเลเชิงเขา ในจังหวัดสมุทร
สินธุ์ ม่านเผยมีนายคีโมรกับพยอมเดิน
ออกมา)

ลพบุรีขึ้นเคียว ๑ (ลูกคู่) พยอมเหมา,
เผ่าวิตก, ออกเป็นหนอง คึกคึกนั้ง, ที่พรวก,
จากสูญหาย อึกอึก, ก็ไม่พบ, ประสยกาย
(พยอม) จะเป็นค้าย, หรือโชคชลดอก, ไตร่อก
มา ขอบใจท่าน, คีโมร, อีกไออยู่ ที่ช่วยชู,
ชีพไว้, ไม่เลือกหน้า แต่ใจอื่น, ซ่อนคึก, ถึง
บิศา ทั้งเพียว, ที่เผ่าหา, อูราครอม (คีโมร)
อย่าเป็นทุกข์, คุกใจ, ไม่เป็นเรื่อง, แล้วแต่
เครื่อง, ทำให้, ร่างไม่ผอม แม้เป็นบุญ, ทุน
เจือ, เชื้อประยอม, ก็คงพร้อม, ญาติประย,
มาพบกัน ๑๖ คำ เรร่า

(พยอมกับเพียวอันธพาลสาวแฝด และ
หลวงพัพพิศา ไกยสาร เรือ แม่น้ำ จะ กลับ

กรุงเทพ ฯ ผืนไร่ถูกพายุห้อยข้างลง ทั้ง
สามคนเลยพลัดกัน พยอมหันมายกมือไหว
พระโสมงศ์ผู้กำลังออกเรือไปจับปลา ช่วยชีวิต
ไว้ได้ พยอมแนะนำให้คีโมรพาคนไปเที่ยว
ตามหาในเมือง เพราะเชื่อว่าเพียวกับบิศา
คงขึ้นฝั่งได้, คีโมรชก้อง)

แขกไทเร่ว ๑ (คีโมร) กันรู้จัก, กัน
งาน, บ้านเมืองนี้ ว่ายเต็มที, เหลือร้าย,
สุทหมายมัน คำวรกอบ, ล้มตา, รัชคว่าหักกัน,
เพราะเช่นนั้น, อย่าไปเสีย, เลยไว้ ที่ (พยอม)
โอ้เพื่อนรัก, ไยผูกขี้, สดกเล่า ถ้าขึ้นเจ้า,
ช้อยเชิงผา, ซ่อนหน้าหนี กันคงไม่, พยเพียว,
เคื้อคึก, ของงมี, กรุณา, ไปรพหาไป ๑๕ คำ
เรร่า

(คีโมรว่า ตน เกิดวิวาทและได้ทำร้าย
หลานเจ้าเมืองถึงบาดเจ็บสาหัส จึงไม่กล้า
เข้าไปในเมือง พยอมก็ชวนอนงค์ คีโมร
มีความเอ็นดูและเสียใจได้ก็พาไป หลวง
พัพพิศาผู้พี่, เทียบตาม หา ลูกไม่พบก็เดิน
จ้องให้ออกมา)

แขกคึก ๑ (พัพพิศา) ทั้งลูกชาย, ลูก
สาว, หน้าขาวผ่อง เห็นจะต้อง, เป็นเชื้อ, เทียบ
ปลาใหญ่ โอ้ใครจะหักกรรม, นำพรวก, ให้
วางไกล สันชีพ, หวังสมุท, สุกกันดา
ทั้งกลมกลน, เห็นจะสิ้น, กำลังว่า

เชือกกาย, อ่อนแอ, แสนสงสาร (ลูกคู่) ความ
ทุกข์โศก, ทนทุกข์, สุกที่ทาน คุณหลวงชาน,
ชนหน้า, เจ้าอาภรณ์ ๖ & คำโศก

(ว่าพัน ถึง สอง พันธะ ผ่านแล้วค้างคายน
เสียแล้ว) เกี่ยวกับทวทลายวันแล้วไม่พบ
แล้วเข้าโรง (คาสอนกับคันทันกับเขี้ยวออก)

สรวุไทรงใน ๑ (ลูกคู่) โอฬาร,
ยอกพญ. คุณเล็กคี่ ก็ถึงพี่, แลยิกา, มา
หายสูญ มีแต่ทุกข์, รุมฤๅ, ทั่วคุณ มาเพิ่ม
พล, เพียวให้, ฤๅทศกรอม (เพียว) แม้น
ไม่ไ้, คุณดา, พาว์ยากลับ หลานคงขยับ,
เป็นเหยื่อ, เพราะเหลือหอม ทั้งหลาน, โฉมา,
พาทันตอม โหนระบอม, ให้รัก, กลอกมา
แต่คุณพี่, ทั้งยิกา, ทาจะแม่ คงตายแน่,
กลางสมุท, สุกถึงชา (คาสอน) อย่าเป็น
ทุกข์, ชมนาน, เลยหลานดา, เห็นยิกา, กับ
พี่เจ้า, เกาะเสาไป ๖ & คำเจรจา

(เมื่อเรือแมวน้ำอัยปาง คาสอนกับคันทัน
ช่วยนางสาวเพียวไว้ ไ้แล้ว พาว่า เข้ามั้ง
และไ้แลเห็นพยอมกับยิกาเกาะเสาเรือลอย
ไปตามคลื่น จึงปล่อยโยนว่าคงไม่ตาย
เที่ยวหาไปในเมืองคงพย เพราะตนรู้จัก
เมืองสมุทสินธุ์)

วรเชฐขึ้นเที่ยว ๑ (เพียว) ขอบพระ
คุณ, คุณดา, การคุณ นก ช่วย หลาน รัก,

ชีพลอค, รอกมาไ้ ขึ้นสู่ฝั่ง, สมุทสินธุ์,
แผ่นดินไกล คือผู้ใด, เป็นเจ้าเมือง, กระเบื้อง
นาม (คาสอน) พระสนาน, วาวิ, ทศารุ
เพราะเคยรู้, เทียวไกล, ไปเกาะขาม เวลา
นี้, จิตรสมัค, ฤๅทศกรอม เจ้าหล่อนนาม,
ชุมแสง, ตำแหน่งลือ เป็นเศรษฐี, ฤๅทศ,
สมุทสินธุ์ ใครไ้ยิน, ทางวังแร่, หามเฒ่า
เพื่อฝากรัก, ฝากอาลัย, ไม่ซื้อข้อ แต่หล่อน
คือ, ไ้พระ, ชนมาร ๖ & คำเจรจา
(เล่าว่าเวลานี้ พระสนานวาวิ เจ้าเมือง
สมุทสินธุ์หลงรัก ชุมแสงเศรษฐีนี้ แต่
จำเดิมคิดชุมศรีพี่ชายของ เจ้าหล่อน ถึงแก่
กรรมแล้ว เจ้าหล่อนก็เป็นผู้ทุกข์เศร้าไ้รัก
มาก ไม่ยอมออกจากบ้านวิสาสะกับใคร
เลย เพียวที่ว่าเป็นทิวอกอันเคียวกัน เพราะ
พี่ชายของหล่อนเองนั้นสูญหายไป หรือ จะว่า
ตายเสียแล้วไ้ไ้)

กหลายเจียงแสน ๑ (เพียว) หลาน
อยากไ้, คุณดา, พาหลานไป ฝากหลาน
ไ้, ชุมแสงคง, คึกสงสาร เพื่อยไ้, ใน
เรือน, เพื่อนงคราน (คาสอน) เชื้อเถอะ
หลาน, คงไม่สม, อารมณ์นึก หล่อนไม่ยอม,
ไ้ใคร, เข้าในบ้าน พระสนาน, ก็ยังไม่, สม
ใจรัก เทียวคัมมมอ, คนองใจ, แล้วไ้เด็ก
จนกินคัก, จึงกลบย้าน, ค่อยขานใจ ๖ & คำ

เรา (ไม่เป็นประโยชน์อะไรเพราะชมแสงไม่ยอมให้ใครเข้าบ้าน) (งานขึ้นพระสนานเจ้าเมือง พยากรณ์ปรึกษากันว่า จะอยู่ไปเช่นนั้นอย่างไร อัฐิเงินก็หมดลง) (ทาสอนก็ทนไม่ไว้จะไปหาใคร พยากรณ์ก็หยาบหนิงสือพิมพ์เก็บชกโค ขันมาขึ้น)

๑ (ลูก) ฌันทันโต, สาวแลพ, ประสยขาว, กวงคาวาว, พรายันต์, จะมีเพน (พยากรณ์) โอภาส, ยึด, ให้แล้ว, แก้ว กระไร สบไซกได้, สมจิตร, พินิจบอง (ทาสอน) ขาวอะไร, ก็อ่าน, เล่าหลานรัก ยินกันก็, หรือ ขาวก็, ที่หม่นหมอง (พยากรณ์) เป็นประกาย, เจ้าเมือง, เรืองสอกล้อง, ที่หลานค้อง, ประสงค์, งามนักแท้ ๑ & คำเรา

(บอก ทาสอน ว่า เจ้าเมือง ประภาส ทาเลขาการคนสนิท แล้วอ่านข่าวให้ฟังถึง ๆ ว่า "ต้องการชายหนุ่มประวิงสระสวยและฉลาดอายุ ๑๘-๒๐ ปี มีวิชาชั้น ๘ มีข้อมสำหรับเป็นเลขาการคนสนิท ประวิงตัวเจ้าเมือง ให้ถ่มที่พระสนานวารี" ทาสอนก็ยั้งไม่สู้เรื่อง พยากรณ์ว่าคนจะไปเป็นเลขาการ ทาสอนก็ว่าเขาคิดการผู้ชายไม่ใช่ผู้หญิง)

สองสรวี ๑ (พยากรณ์) เรื่องชายหญิง,

ใช้ยัฒหา, นาคิกชก พอภาก, ให้สูญหาย, มีวัยแค, ชากเงินตรา, มาเป็นทุน, หมุนแท้ ๆ (ทาสอน) เอ็นแม่, พยากรณ์จิตร, คึกอย่างไร เงินของคา, มีอยู่, พอสู้ช่วย จะอ่านวย, ยกให้หลาน, ต้องการได้ สักสิบบาท, พอไหมเล่า, หรือเท่าไร (พยากรณ์) แหมชอยไร, ทาเวง, บังการณ ๑ & คำเรา

(ออกความคิดว่าคนจะปลอมเป็นผู้ชาย ทาสอนฟังว่าเป็นไปไม่ได้ พยากรณ์ว่าคนคึกสำเร็จแล้ว และขอให้ทาสอนช่วยไปซื้อเครื่องแต่งตัวชนิดดี ถึง ที่ พชาย ของ หล่อน เคยใช้มาให้)

๑ (ทาสอน) อ้อความคิด, คึกทะเก้ง, นักเลงล้ำ ช่างน่าข้า, เหลืออะไร, ระชักวัน เครื่องแต่งกาย, พอระหา, มาเรือนแคแม่คุณ, หมไม่ล่า, จะว่าไร (พยากรณ์) ก็คึกโขง, โยนทิ้ง, สิ่งกระกะ ไม่เห็นจะ, ล้ายาก, ยากตรงไหน เป็นชายหนุ่ม, สวยพริ้ง, บังผู้ใด (ทาสอน) ออกหนักไป, ตรงสักวิ, ที่ใกล้ชาย ๑ & คำเรา

(ทาสอนแสดงความหนักใจต่าง ๆ แต่พยากรณ์พยายามแก้ทุกข้ออย่าง ึ่งพากันไปซื้อเครื่องแต่งตัว)

ปิดม่าน

ชุดที่ ๒

(ฉากห้องรับแขกบ้านพระสนานวารี แต่งอย่างทรุ ม่านเผยมีพระสนานนั่งไกรสรขึ้นงานอยู่กับพวกนักร้อง)

สรสม ๑ (ลูกคู่) พระสนาน, งานงัน, ซักคุณแก่ ทวาคแหว, เชือกสำเนียง, เพียงขวัญหาย (พระสนาน) คุยร้อง, บึงเลอะ, เคะระคาย ก็แก้หาย, เหวอวางวัก, ชันวิ่งเจียว แม่คนนั้น, นั้นเสียง, เพียงเบ็กร้อง แม่นักอง, เหมอนพยัคฆ์, ซักแสบเลี้ยว ไม่เป็นรศ, เป็นซาคีแท้, พี่ยแม่เขี้ยว ก็แก้เลี้ยว, ลักพณอ, ขอเงินตรา ๑ & คำเรา

(เวลานี้พระสนานก็ลืมออกลืมไ ที่นางสาวชมแสงซึกความรักของตนเสีย ไม่เป็นอันปฏิบัติราชการ, ทานก็ร้องมาให้ซึกกล่อมแก้กล่อมไ ก็กล่อมกล่อมบึงขึ้น เพราะเพลงไม่ถูกหูสังนักร้องคนหนึ่งให้ร้องให้ฟังใหม่)

สัท ๑ (นักร้อง) แต่ปางหลัง, ยังมี, ขนนางหนึ่ง จิตว์ว่าฟัง, รักหญิงเช่น, จะเป็นบ้า หญิงไม่รัก, ซักกล่อม, สมอุรา พาลูกคู่, ข้าใช้, ไม่เว้นวัน ราชกิจ, น้อยใหญ่, ไม่แคะต้อง, ซอยฟังร้อง, เพลงประสาธ, เลียงชานขึ้น โอ้เทวา, มาช่วย, อำนวยพลัน ให้เออนั้น, รู้สึก, ลำนึกตัว ๑ & คำเรา

(พระร้องต่อไป, พระสนานก็คลั่งท้าวว่าร้องเสียคลั่งแล้วได้ออกไป, เจ้าปยุเข้ามาบอกว่า มีข้าราชกรหลายคนมาเวียนปลูกษาราชกรคอยอยู่ข้างนอก, พระสนานก็สั่งให้เจ้าปยุไล่กลับไปหมด แล้วสังนักร้องอีกคนหนึ่งร้องเพลงให้ฟังอีก)

สารลัด ขึ้น ๑ (นักร้อง) อันมาลี, ที่ประทีน, ส่งกลิ่นหอม งามระย่ม, หวังลิ้ม, ชิมรสทั่ว เลกชายหวัง, สัตว์มีเมามัว จะเกลือกกลั้ว, บั้วชวน, ชวนระเวียง อนุงค์ไคไว้รัก, สมักสमान แมวเรือน, จะต้องทนาง, ลงคางเค็ง เบียงมาลี, ไวยกลั่น, สิ้นบรรเทิง, งามรเหล้ง, แดไกล, ไม่หวังชม ๑ & คำเรา

(พระสนานขอยใจให้รางวัล แล้วได้พวกนักร้องกลับหมด เจ้าปยุพาตาสอดนัยพย่าว ซึ่ง ปลอม เป็น ผู้ชาย ขอพยุเข้ามา, คุณพระลอบพิจารณา ดู แล้ว ก็ ชม ว่า รุ่งว่างสอย)

ออกโครง ๑ (ตาสอน) ขอประทาน, นี่ทำนหรือ, ก็คือคุณพระ ที่ลงประ, ถาคคัก, พัสสม ว่าถ้องการ, ผู้เลเลี้ยว, ใช้เกลียวกลมฉิ่นจึงม, เงอะพา, หลานมาพลัน (พยุ) ไประเคเอ็น, สมผู้, อนุดา มีวิชา, ครอบเวียง, ทกลึงสรรพ แต่ไว้ ผู้, ชูช่วย, อำนวยพลัน จึงถ้อง

หัน, มาฟังพระ, ขาวมี ๑. ๕ คำเราว่า ()
 (คุณพระสนาน ชักใช้ไล่เลียงถึงวิชา
 ความรู้, จนเป็นที่พอใจแล้ว ก็รับไว้ใน
 ตำแหน่งเลขาการ, ทำสอนที่โลกอกพุง
 ระยะเวลาไปด้วยความเป็นห่วงก็พักพิง ยึดมั่นจน
 เวลา เช็ดผ้าใหม่เป็นฉากเค็ม สัมมุท
 ว่าต่อมาอีก ๒ เดือน, มีพระสนานนั่งสนทนา
 อยู่กับพญ)

ขึ้นครั้งใน ๑ (ลูก) สองขวานาย,
 ถูกคอ, คุบอ้อย พญรู้, นิสัยนาย, ไม่หน่าย
 หัน เนายกเล่า, เรือรัก, หนักฤกษ์ ให้ยาวพิ,
 ไว้ใจ, ใ้ทรวายชัก ๑ ๒ คำเราว่า

นารายแปลรูป ๑ (พระสนานยิ่ง)
 พญน, ที่ท่า, สวาคัน ทั้งขยัน, นำที่, ไม่มีชัก
 วากก็, เพราะพริ้ง, ยิงสันทัก ข้างเจนจัก,
 คล้ายสัตว์, ที่สควาญ ๑ ๕ คำเราว่า

(พระสนานรู้ สึกในความขยันและ เอาใจ
 ใส่ของพญว่าเป็นที่ไว้ใจได้สนิท ก็เล่าถึง
 ความรักซึ่งตนมีต่อชุมแสง และชุมแสง
 ไม่รักตัว อ้างว่ายังอยู่ในระหว่างไว้ทุกข์ให้พี่
 ชายนั่นให้พญฟัง)

สอกลอ้อย ๑ (พญยิ่ง) ได้เห็นชาย,
 มานาน, ที่พานพย ไม่นักสย, ใจเช่น, พระ
 สนาน ทั้งวาว, พากิ, มีประมาณ ไม่เคียด
 กาล, คุกคามี่ปรานี ยิ่งนานวัน, ใจพริ้ง, ประ

หวนคิดถึง วาเรานัก, รักเธอ, เหลือเต็ม
 (ลูก) สาวขม้าย, ซายดา, ซ่าฤกษ์ แล้วหลย
 หัน, เหลือชวน, ชักมีนอาบ ๑ ๕ คำเราว่า
 (พระสนานว่ากริยาเหมือนผู้หญิง ก็ยัง
 ซอยและรักใคร่ ส่วนพญนั้นรักพระสนาน
 เต็มตัวแล้วเวลานี้, และนักก็ชุมแสงว่า
 โดนหนีอย่างนี้รักคุณพระเสียได้)

ใช้ครั้ง ๑ (พระสนาน) พญเอ๋ย, กรรม
 ฉนั้น, นั้นมีอยู่ คิกรักผู้, หญิงจึงคิด, ใจใคร่แห่ง
 หน่าย ยามกินนอน, ร้อนสวาสัก, มีกลาควาย
 ใ้ออกชาย, เช่นฉันนี้, ไม่มีใบ (พญ) นำ
 เลี้ยคาย, ความรักป้อง, ของคุณนี้ เป็นของ
 พลั, แก่พลั, ผู้ใดเขลา มีรักค่าความรัก, หันก็
 ทรวงไว้ ก็แต่เมา, นวโคก, วิโยคพณ หาก
 รักนี้, พลัให้, ผู้ใดรัก ก็คงรัก, ไม่คล้อย,
 กลัขัยอ้อยสุญ (พระสนาน) ทั้งจับฟ้า, ปลดพิ,
 ทวีคุณ ใครไม่พณ, พอกกระดลย, เช่นฉัน
 รัก ๑ ๖ คำเราว่า

(พญถามพระสนานเป็นที่ว่า ถ้ามีสัตว์
 ผู้หนึ่งรักพระสนาน, เช่นเดียวกับพระสนาน
 รักชุมแสงเช่นนี้, คุณพระจะโปรดกว่ากระไร
 เพราะเป็นของนำเสียคายที่ทุ่มเทความรักไป
 ให้แก่สัตว์ซึ่งไม่รู้จักรักและไม่มีความรักคอย
 แทนให้ พระสนานก็ตอบว่าเป็นไปไม่ได้
 ความรักซึ่งอยู่ในใจผู้หญิงทุกคน คงไม่

เท่ากับความรักที่ท่านมีแก่ชุมแสง)

ข้าทูลเลย ๑๐ (พยุ) ไม่เจริญแท้, แน่
เทียบวรัญ, ให้พยุ, แม่ผมนั้น, เป็นหญิง, สวย
ยิ่งนัก, ะวัดคุณ, วุ่นพณ, ไม่ขอพัก ให้
น้อยศักดิ์, กว่าคุณแข่ง, ชุมแสงเทียบ ๑ ๒
คำเรา

(ถ้าเป็นผู้หญิงรักพระสนานยิ่งกว่าพระ
สนานรักชุมแสง พระสนานก็ว่าพูดสิ่งที่ไม่
เป็นไม่ได้ และไม่ได้สิ่งอะไรเลย เจ้าผู้
ซึ่งพระสนานใช้ ให้ลือหนึ่งลือไปให้ชุมแสง
เห็นเข้ามา)

กระบอก ๑๐ (เจ้าผู้) เช็กแทบคาย,
บ้านนั้น, มีนช่วงแปลก ปล่อยให้แตก, ขึ้นอยู่
นอก, ประทุเขี้ยว ไม่ยอมรัก, เจ้าบ้าน, คอย
ค้าหน้าบิว บอกให้รอ, พอประทุเขี้ยว, ก็ทิ้งวัน
นรกหมาบ, ก้อยสุนทร, วอนแดลง ของชุม
แสง, บอกมีตัว, จักกระดัด (พระ) ส่งมา
เร็ว, เร็วขึ้น, คืนแก่กัน— ทูรังขึ้น, รุ่งเจ้าผู้,
อย่าคุยนาน ๑ ๔ คำเรา

(วิภวกรซากาภหมาย มาจากมือเจ้าผู้
แล้วกล่ออัน พยุบคอยบีมเขาว)

รับมา

๑๑ มิ่งเพียรและเอนลิตจะตอบ มนระนอพจแจ้ง
หวังเผยหทัยคนแสง กรณิจะจำเป็น ๑

๑๒ แต่ณลิตบปัดพรม กัดจันจะลาคัญ
ทำงานจะท่างบมิจะเห็น สวพักตร์พิลาสศรี ๑

๑ ดวงหนักที่ผ่านจะแหละจะปัด มนลิตจะนางชี
ชุมแสงแสงทอหมื่น มหัทธชัฏเทศมอญ ๑

๑ รดท้องก็ด้วยสุลหอกา จะนากะโถมนอง
หมอมมาดประกาศกิจจะสนอง คณะพระธรรมาจนา
(คิดพระธรรมาจนาแล้วออกไปครั้งหนึ่ง)

นาคศักดิ์ ๑ (พระ) น้อยหรือคำ, จำ
แดลง, ชุมแสงหนึ่ง กลดแต่หมอง, หมาง
โคก, ไรครักพิ ที่คายล้วย, ใช้ระกลับ, คันชัว
หญิงเช่นนี้, แม่ ได้รัก, จักชานโค (หญิง) หญิง
โคกเขลา, มีควรเอา, มาชมโฉม งามบรร
โถม ก็ไม่มา, จะปราศ (พระ) เอะพยุ,
ก็พลอยบุง, พึงเหลือใจ เอะระใช้, ไปหา
หล่อน, ได้ผอนชม ๑ ๔ คำเรา

(ใช้ให้พยุไปหาชุมแสง, เพื่อพูดอัน
วอนขอให้ชุมแสงช่วยรักตน เพราะตนจะไป
เอง ชุมแสงไม่ให้เข้าบ้าน, พยุก็อิด)

โพธิสัตว์เดิม ๑ (พระ) จงแดลง, แจ้ง
ว่าฉัน, นั้นรักหล่อน กังสิงขร, แลเห็นนัก,
ผลัดที่ขม ๑ ออกเป็นหนอง, ระเบียบชั่ว, ระกำ
กรม วิถีนิยม, แก่ชุมแสง, นั้นแหล่งเคี้ยว ไป
ชีโย, พ่อพยุ, อย่ามุ่งซ้ำ ที่ฉันว่า, จำไว้, ใจ
เล็ดบัว (ลูก) พยุหมอง, ตรองไป, หัวใจ

เขี้ยว สักกระเห็นขอ, ห่วงชัก, พุกคัทรณ
(พยุ) เพราะผมเป็น, เลขา, นุการคุณ จำต้อง
หมื่น, วยไป, ไม่ผ่นผอน (พระ) แม่นไม้พยุ,

งออย่ากลั้วมานานน คอยจนหล่อนพูดด้วย
แล้วจึงแก้ตัวว่า ๑ ๖ คำเราว่า

(เพียงไม่เต็มใจกระทำกัน เพราะเจ้า
หล่อนจะทรงเป็นสอเกยวผู้หญิงให้กับชายที่
หล่อนรัก แต่เมื่อหล่อนมีหน้าที่เป็นเลขานุการ
หล่อนจึงรีบปากกับพระสนมว่าจะปฏิบัติตาม
หน้าที่อย่างดีที่สุด แล้วลาไป)

ปี่ดำน

ชุดที่ ๓

(ฉากห้องรับแขกของชุมแสง แต่ง
อย่างหรูหราสุด ม่านลายมีชุมแสงกำลังคุนาง
ชวรคนไขเือกอยู่ที่ปล่อยให้พระทรวงอำนาจเข้า
มาในชาน และพระทรวงอำนาจยืนยิ้มอยู่ทาง
หนึ่ง)

สุทรี ๑ (ชุมแสง) ไก่ขอกแล้วไม่จำ,
ท่าเหลวไหล มัวจะขอยปล่อยให้ใคร,
เข้ามาหา (พระทรวง) ดินเอนวังซื้อพระทรวง,
หลงสุรา จึงอุส่าห์คืนทรวง, ไม่ฟังใคร
(นางชวร) ก็คืนห้าม, ก็ไม่ฟัง, ไม่ยังหุบก เธอ
รีบมุก, รอคกรวี, เข้ามาไ้ (ชุมแสง) แม่ตัวก็,
เถะทีน, ยกโทษไว้ แม้นค่อไป, อย่าละเลิง,
เหลิงระแวง ๑ ๔ คำเราว่า

(คุชระแล้วไล่ออกไป และถามคุณพระ
ว่ามีอะไรอะไร)

พรหมเสนาะ ๑ (พระทรวง) ชุมแสงจำ,
ปราณี, พัสักหน้อย สู้ยื่นคอย, เพียงพยหน้า,
นชาแข็ง ไก่ขลโฉม, ประโลมคิวิ, ค่อยมี
แรง ขอชุมแสง, อยู่ไ้ ไกรช, ยกโทษก็
ถ้าหาไม่, เข้าปลา, พาหมครส น้ำแกงชก,
ไม่ร่อย, กร่อยเต็มที ได้พยน้อง, ของโอชา,
พยินคี่ ทำได้พิ, หิวหยา, กลายอิมทรวง
๑ ๔ คำเราว่า

(บอกว่าไม่เห็นหน้ากันเข้าไม่ลง มาขึ้น
คอยคุกหน้าบ้านนานแล้ว, ไม่เห็นชุมแสง
ไล่หน้าคาง จึงลอครวีเข้ามาขอเพียงให้
ได้เห็นหน้าเท่านั้น, ชุมแสงหายไกรชกลับ
เห็นขึ้น)

ประสารเสียง ๑ (ชุมแสง) ขอบใจ
คุณ, วุ่นสมีค, รักคิฉิน แต่ชื่อนั้น, ยังมี, ที่
เหนียวหน่วง, กำลังทุกข์, ผุดใจ, ไม่หมาย
ลวง ขอให้ลวง, พันเวลา, จึงมาเขียน เวลา
นี้, คิฉินมี, ไม่ตัวคอบ, เพียงแค่ชอบ, คุณ
คิก, ฉานมิตร์เพื่อน เมื่อเข้าใจ, แล้วจึงไป,
เสียจากเรือน, อยู่ไ้ใช้ชน, เลบซั, เลบ
หนาคคุณ ๑ ๔ คำเราว่า

(อ้างว่ากำลังทุกข์โศรก ไม่อยากรับ
แขกใดๆทั้งสิ้น, คุณพระทรวงอำนาจเป็น
คนว่าง่าย และเมื่อไ้เห็นหน้าชุมแสงสม
ประสงค์ พอรกลับไ้กินเข้าร่อยแล้ว

กล้าไป)

กัณฑ์ ๑ (ขจร) คุณกระคุณ, คุณเจ้าขา, เทวาเทิน เสกเถิน, มาหาเรา, (ชุมแสง) นางเจ้าคุณ เทพไทน์, หรือใครมา, ข้าเป็น รุน (ขจร) รูปสมุน, ร่างลโม, คล้ายเทวา ๖ คำเรา

(บอกว่ามีใครมาหา, รูปร่างสรวยเหมือน เทวคา ชุมแสงก็ว่าข้าได้ให้ขจรกลับไป บอกให้กลับ— สักครู่ขจรก็กลับเข้ามาอีก)

กุหลาบพระกระของ ๑ (ขจร) ได้เท่าไร, ก็ไม่ฟัง, ยังหัวท้อ พุกเร่บรีอ, ว่าอยากพย, ประสบหน้า, คุณชุมแสง, เสรยขึ้น, ที่ลธชา ถึงจะฆ่า, ก็ระยอม, น้อมอานวย ๖ คำเรา

(ชุมแสงแปลกใจที่ลธขจรก็ว่าว่ารูปร่าง สรวยมากควรให้เข้ามา ชุมแสงก็ว่าตนรู้ แล้วว่าคงเป็นคนของพระสนานเข้ามา จัก แงะเอาเข้าไปยังคำคลุมหน้า แล้วสั่งให้ คนใช้ไปนำตัวเข้ามา พยซึ่งมาตามคำ สั่งของพระสนานออก)

กยเทิน ๑ (ลูกคู่) พยสาว, แปลงร่าง, อย่างชายหนุ่ม หัวกรุม, ร้อนเงิน, ชักเงิน ขวย ชุมแสงแล, พิศพิศศรี, ชักงงวย, (ชุม แสงบึ้ง) แหมช่างสวย, หยากฟ้า, ลงมาขึ้น (พยบึ้ง) นี่โธ, คลุมหน้า, วางท่าอยู่ ถ้า พิศดู, ร่างก็งาม, ไม่ทวมสัน พระสนานจึง

ค้นหา, เป็นชาจันท์ (ชุมแสงบึ้ง) จะฉนฉน, แลไหน, ไม่ยากตา ๖ คำเรา

(ต่างแปลกกันอย่างที่ที่สุด ชุมแสง บึ้งว่ารู้สึกเสียใจที่ ขยได้ไม่ ให้ชายที่รูปร่าง งามเช่นชนชั้นบ้าน, เมื่อต่างพ้นจากความ งงวยแล้ว พยเป็นผู้เอ่ยขึ้นก่อนว่า—)

กุหลาบเชียงแสน ๑ (พย) ข้าแต่ ท่าน, เล็ด, ผู้มีศักดิ์ ขอถามซัก, สักนิก, คิค กิงขา ว่าเธอหรือ, คือชุมแสง, แข่งขันทรา ด้วยเกรงว่า, จะเผลอมี, ผิดตัวไป ด้วยระ, ที่คุณพระ, ใช้มานั้น ล้วนสำคัญ, ยิ่งกว่า, จะหาไหน (ชุมแสง) ตัวฉัน คือ, ชุมแสง, ตำแหน่งใน เจ้าบ้านไซ้, ฝรั่ง, อยู่มานาน ท่านคือใคร, มาจากไหน, ใครใช้มา (พย) ผมเลขา, นการของ, พระสนาน (ชุมแสงบึ้ง) วัยเลขา, หน้าใหม่, โยบันทาล ให้เราชาน, ข้าฤก, มีนิกรัก ๖ คำเรา

(ชุมแสงซักไซ้ไล่เลียงต่าง ๆ แต่ พยยังไม่ยอมบอกกิจระของคน และขอ ร้อง ให้เจ้าของบ้านเข็ดผัว คลุมหน้า เสียก่อน จึงจะยอมบอก)

ฉน ๑ (ชุมแสง) ฉนแปลกจิตร, คิค สงกา, โยหน้าฉน, จะเกี้ยวกัน, กับขจร, หรือ จะคิก ลอยकुเลน, เป็นขวัญตา, ทำเยี่ยงยัก ท่าแมนจิก, ฤกได้, เป็นโรมี ๖ คำเรา

(ชุมแสงเยือกน้ำไปวังคลุมหน้า, พยุง
คลึงกความงามแล้วชมโฉมต่างๆ, ชุมแสง
ก็ท้วงว่าพระสนานไซ้ ให้มาชมโฉม หรือ ?
พยุงก็ว่าตนชมเอง)

นิทราสวัสดิ์ ๑ (พยุง) ขอแกล้ง, ชูระ,
คุณพระไซ้ ให้มาไว, เพื่อยอกรัก, หนักอก
จ้ ท่านรักจริง, ยิ่งกว่ารัก, ดวงชีวิ อาจะ
พลัด, ส่นองรัก, ไม่พักรอ คุณก็นัย, ว่าสัทธิ,
ฉัฉั ไซ้ไปใจทำ, เห็นเด่น, เช่นนัสนอ แกล้ง
สลัก, ยักรัก, ได้ดังคอ เหมือนแกล้งทำ, ปรมาณ
เล่น, ไม่เห็นงาม (ชุมแสง) ได้ยอกรัก, พระ
สนาน, ไฉนมานอยู่ ไม่ให้รู้, รักฉัน, ขอฉันห้าม
ก็เห็ดไร, ไม่ฟัง, ยิ่งชวนลาม กลัยหาความ,
ว่าโศคร้าย, คล้ายแกล้งกัน ๖ คำเจรจา

(พยุง ชูแรง ถึงความรักอย่างพิศดาร ที่
พระสนานมีต่อชุมแสง ชุมแสงก็ว่าห้าม
ไม่ให้รักนานแล้วก็ยังขึ้น ะโทษว่าโศคร้าย
ไม่ได้ ขอให้กลับไปบอกพระสนานอย่าให้
มารบกวนต่อไป)

แปลกหู ๑ (ชุมแสง) ริงกลับไป, เวียน
คุณพระ, พอพยุง ว่าอย่ายุ่ง, เวียนมา, หา
กิดัน ริงเล็กรัก, เลิกพวง, ริงเร็วพลัน ส่วน
เชอนั้น, จะมาไป, ไม่ฉันทา ๖ คำเจรจา

(ส่วนพยุงจะไปมานั้นชุมแสงไม่รังเกียจ
เพราะเวลานี้เกิดความรักใจไว้ในพยุง ชุมแสง

พยุง ลาไป อย่าง อ่อน น้อม, ชุมแสง แล้ ทาม
อย่างไวฉาลัย)

ผอญไทร ๑ (ลูกคู่) ชุมแสงเยี่ยม, คุย
ใจเพ็ชร์, ไม่เช็ดขาม, ขึ้นความ, รักเกิด,
ประเสริฐค่า สำนั่งนึก, วิจารณ์, ยุ่งวิญญาณ์
ก็กรรองหา, อูบาย, หมายงานงค์ ๖ คำเจรจา

(ชมพุดเห็นนายคนมีอาการแปลกไปก็ ชัก
ถาม ชุมแสงก็ทักเธอ, พดางครองหาอูบาย
ที่จะแสดงให้พยุงรู้สึก ว่าตนมี ความ รักใคร่
ก็ไ้แล้วก็ถอยคนแหวนทันวอออกถ้าไ้ แล้ว
ไ้ให้จึงกลับไปทามพยุงกลับมา, ชูระ
หายไ้สักรักก็พาพยุงหนีคนกลับมา)

ทะแบ ๑ (ชุมแสง) แหวนวงนี้, คุณ
ริงใจ, ทั้งให้ฉัน เป็นของขวัญ, จากคุณพระ,
ไม่ประสงค์ ขอคุณรับ, คืนไป, อย่าไ้จึง
(ลูกคู่) พยุงทรง, รับแหวนมา, สักหน้าเพื่อน
(พยุงร้อง) เอะอย่างไ้, เรายไ้ไ้, มีแหวนมา
ไป กลัย หา, ว่า ล้ม แหวน, แสน เลอะ เลือน
หรือเจ้าหล่อน, รักเรา, จะเราเคือน แหวนนี้

เหมือน, ของขวัญ, กำนิลเรา วัชรกรรมฯ,
กรรมละชั่ว, คุสัหน้า หล่อนประหม่า, ขวยเขิน,
ชักเงินเหว้า โอนนัแล้ว, หล่อนรัก, สมัคเค้า
ริงเล่า, แยมเผลย, ไม่เคยอบาย ๖ คำเจรจา

(รู้กัน ว่า ชุมแสง รักตน ก็รีบลากลับไป
ชุมแสงสั่งว่าให้หมั้นมาหาข้าง พยุงรับคำ

แล้วออกไป, ชุมแสงแล ความ อย่าง ละ ห้อย
แล้วขี้นมาในเวลา เข็มนานเป็นฉากเดิม
เวลาต่ออีก ๓ วัน ชุมแสงนั่งร่ำฟังถึงพยางค์
อยู่ ก็พอกับรพพาพยางค์เข้ามาแล้วชรกลบ
ออกไป)

เจ้าเซ็น ๑ (ชุมแสง) วัยคิดถึง, พังระ
มา, หาวนั้น นึกว่ามี, ขึ้นใหม่, จึงได้หาย
ไม่มาเยือน, เชื้อนเคย, หรือเคยคล้าย ไม่
คิดหมาย, มุ่งสนิท, เช่นมีรักกัน (พยางค์) ขอ
ยกโทษ, ไปรพเมตตา, อย่างว่ายัง คุณพระมุ่ง,
สมัครรัก, เหลือหักกัน รักระทม, ครมเศร้า,
เจ้าทรงค้น ขอให้ฉัน, มาบอกคุณ, ถาน
คุณเคย ๑ & คำเจรจา

(พยางค์มาอ่อนนอนขอความรักให้คุณพระ
สนานเช่นเคย ชุมแสงโกรธห้ามไม่ให้พูด
เรื่องนอกเป็นอันขาด แล้วทำจิตต่าง ๆ
เป็นที่ให้พยางค์แสดงความรักแก่กัน พยางค์ก็
ถืออก)

นาคเกี้ยว ๑ (ชุมแสง) พยางค์, วา
คุณ, พังอุณหู เฝ้าแก่, รักให้นาย, หมายเคย
ส่วนตนเอง, สิกขณิ่ง, กลัวหญิงเลย ไม่ เห็น
เอ๋ย, ออกรัก, แต่สักครา แม่นันทร, วอนรัก,
หนักอกอุ่น เป็นของคุณ, คนขอฟัง, ไม่ก็งา
ระวัยรัก, สลักทรวง, ไม่หน่วงช้า หรือเห็น
ว่า, คนไม่, สมัยพอ ๑ & คำเจรจา

(พยางค์มา ค้อมไปมา ลงท้ายก็เลยสาร
ภาพว่าตนมีความรักพยางค์ พยางค์เลยพูด
คึกขทรวง ๆ)

สรวีสวัสดิ์ชาติ ๑ (พยางค์) ขอกล่าว
คอบ, ขอบใจ, คุณชุมแสง ใช้ระแกล้ง, พูด
คัก, สลักหนอ เพราะเรื่องมี, เป็นก้าง, คอบ
ขวางคอ สาขาลไว้, ว่าไม่ขอ, รักหญิงใด
๑ & คำเจรจา

(สาขาลไว้ว่ารักหญิงไม่ได้ และเรื่อง
นายใช้ ให้มาพูดแทน จะพูดเอาเป็นของ
คนเลี่ยนนั้นไม่สมควร แล้วผลนผลนจึงหนี
ออกไป ชุมแสงเสียใจร้องไห้)

จวนมีร้องไห้ ๑ (ชุมแสง) ออกชุมแสง,
แสนว่า, ความรักเกิด, แต่กลับรัก, รัก
รัก, สลักไหว ที่ไม่รัก, จะรัก, สลักไกล,
ที่รักไว้, ก็ไม่สม, อารมณ์ยอง ๑ & คำออก

บิตมาน

ชุดที่ ๔

(ฉากถนนตอนหนึ่งในเมืองสมุทรสินธุ์ มี
เกาอี้สำหรับนั่งพักข้างถนนเวลาต่ออีกชุดที่ ๓
มานเผยมีพระสนานว่าวันนี้นั่งถึง เลขานุการ
อยู่, มีทวนนาคผ่านไปมาข้าง)

ตาเฒ่า ๑ (ลูกคู่) ออกใครเป็น, เช่นคุณ,
พระสนาน จิตร์เกิดกลาง, เรื่องรัก, หนัก

สมอง (พระสนาน) โอ้ชุ่มแสง, แข็งกระไร,
หัวไฉนนี้ มีแต่บ้อง, บักรักพี่, ทุกทีไป ใช้
พอง, ไปหา, พุกราแทน ก็ยังแสน, เลือยช้า,
ทามาไม่ หัวไฉเรา, ยิ่งวัน, เหมือนนอนไฟ
จึงโกล, มานั่งเงา, เจ้าคอบที่ ๑ & คำเจรจา
(ตั้งใจจะไปหาชุ่มแสงที่ข้าน แต่เกรง
ว่าจะเข้าบ้านไม่ได้ จึงใช้ โห่เลขานุการ
ไปอ้อนวอนขอความรักแทน, แต่คอย ๆ
พองก็ยังไม่มีมา, ลำคอบนี้ นายพยอมเดิน
ออกมา)

พระยาครุฑ ๑ (ลูกคู่) พยอมเดิน, เพลิน
ชม, นครแปลก เป็นครั้งแรก, มาโกล, ได้
ถึงนี้ เทียวช่อของ, ท่องเที่ยวไป, ใฝ่ยินดี
พระสนาน, วาร, วะเข้าป้อ (พระสนาน) มัวแต่
เกิน, ทอคน้อง, เป็นย่องกรอด ใจไปออก,
ชุ่มแสงเลี้ยว, ลำเร้วหรือ ฉะนั้นออก, ร้อน
ใจ, ตั้งไฟ้อ (พยอมย่อง) ยังใจหือ, อีคาน,
ทีระบอ ๑ & คำเจรจา

(พยอมลานายก็ไม่ว่างมาเที่ยวเดินช่อของ
เล่น, พระสนานแลเห็นเข้าก็เข้าไว้ว่าพอง
เลขานุการของตน จึงซักถามกิจการที่ตน
ใช้ไป)

กันเมฆ ๑ (พยอม) ฉันไม่ใช่, เลขา,
เลขาไหน ชุ่มแสงไหน, ก็ไม่รู้, คุณเออะหนอ
มาด้วยกัน, เล่นได้, ชะไรค้อ ยะเคี้ยวดี, จะ

หาว่า, ปรามาทกัน (พระสนาน) เอ๊ะพอง,
ยุ่งละซี้, นี่เมฆเหล่า ถ้าไม่เมฆ, ก็เกิดซ้า
อย่างนาซัน (พยอม) ตัวคุณเอง, นะแหละ
ซ้า, ท่างกัน (พระสนาน) ก็ตัวฉัน, เป็นนาย
แก่, แน่ที่เคี้ยว ได้ ใช้สรวบ, มาหลายวัน,
เข้าซันก็ แต่วั้น, ไยกันนะ, นาเลี้ยว (พยอม
ย่อง) น่าจะมี, เรืองยุ่ง, นุงเป็นเกี้ยว ตาน
เซี้ยว, แน่นนอน, สุกถอนทาง ๑ & คำเจรจา

(พยอมเหมาพระสนานว่าซ้า ผู้หญิง เลย
จิตรใจไม่ก็ และตั้งท่าจะไป พระสนานก็ยก
ตัวไว้— เพราะสงสารเห็นเคยเป็นคนดี)

นางนวล ๑ (ลูกคู่) ต่างยอชด, ลูกกัน,
นำซันอยู่ พยอมสู้, เลยวลก็, สดักท่าง (พยอม
ย่อง) อีคาน, บ้าเหลือ, ยังเลี้ยวข้าง หลงรัก
นาง, ผู้หญิงไหน, ก็ไม่รู้ ๒ คำเจรจา

(พยอมสลดทลวงทั้งหนีไปก็ พระสนาน
เห็นช่อก็เห็นช่อ แต่ความสงสารเลขานุการ
กลัวยะไปล่ายากก็วิ่งตามไปบ้าง พองและ
พระทวงอำนาจออกคนละทาง)

สุโขทัย ๑ (ลูกคู่) พระทวงวัน, คุณ
เคี้ยว, กรากกรับวัง เรืองดีหญิง, ไม่รัก
คน, ทนหื้อ (พระทวง) เราเป็นดัง, คุณพระ
ไชย์, ใหญ่พอดู หล่อนยังสู้, บักรัก, ไม่พัก
แล ไพล่ไปรัก, พองหนุ่ม, กลั้มใจสน ค้อง
แก้แค้น, จนสมใจ, ให้ได้แน่ (ลูกคู่) เหลือ

เขม้น,เห็นพวง,มุงชเง้ คุณพระแ้ว,ทรง
เข้าใส่,ไม่รังรอ ๑ & คำเราว่า

(ทรงเข้าเสลักขวนวิาทหาว่าแย่งผู้หญิง
ที่ตนรัก, พวงไม่รู้ อีไหนเห็นก็ตกใจ)

สระบุไทรงนอก ๑ (ลูกคู่) นายพวง,
สาวแย่ง,จำแลงร่าง กวางจิตรหามง,หมอง
วิกท,โอ้อกหนอ สาวประหวั้น,พริ้นกระไร,
หัวโท้อ ริงกล่าวข้อ,ถ้ามพลัน,กายสั่นเทา
(พวง) คิวักฉิน,เฮียกระผม,ยังมอยู่ คิว
ไม่รู้,เรื่องที่โกธร,ยังโลกเขลา ไปรคแสดง,
แจ้งคัก,พอมี้เค้า เป็นทางเข้า,โหนดอย,
เชิงถ้อยความ (พระทรง) ทำโฮสือ,หรือ
พ่อหนุ่ม,กรุ้มกริ่มแท้ คือคิวัก,แย่งชม
แสง,คึกแข็งข้าม หน้ากันเล่น,เชนน,ไม่
มีงาม กันิงตาม,พิชาง,มุงฟากพัน ๑ ๒
คำเราว่า

(ชักมีคักพอกออกมา ๒ เล่ม พวงเห็น
มีคักโกหายนักสองจิตร สองใจระ สรวภาพว่า
คนเป็นผู้หญิงแต่ไม่กล้า พระทรงสั่ง
มีคักให้เลมหนึ่ง แล้วทักวกลพเอยนการ
คักสินอย่างยุคิธรรม,พวงก็อ้อวัน)

สัควีการ ๑ (พระทรง) มีคักเลมนี้,รับ
ไว้,ใส่ตะเพอน ะโกเคื่อน,คองมา,และพลา
ทัน เมื่อใครแพ้อะหาความ,คิกตามกัน
(ลูกคู่) พวงพลัน,รับมีคักมา,โยหน้าเขี้ยว

(พวง) แม่ชมแสง,นั่นยกให้,ไม่เอาละ คิว
กันระ,ไม่พนอ,ขอข้อเงี้ยว (พระทรง) หล่อน
วิกแก,แกคองคาย,อย่าหมายได้ยว หนีไป
เที่ยว,ลอยชาย,คายเถระกั ๑ & คำเราว่า

(พระทรงเร่งให้พวง เข้าต่อสู้กับคนคิว
มีคัก และว่าไม่สู้, ตนจะเข้าแทงเอาคิ้วๆ
กำลังที่พวงเข้าคาน และพระทรงเร่งคิ้ว
มีคักขู่ก็พอก)

บัตมณ

ภาค ๒ ตอน ๒๕ มาเปลี่ยนแปลง

ชุดที่ ๕

(ฉากถนนอย่างเดียวกับชุดที่ ๔ เวลา
คักคอกัน ม่านเผยมีพระทรงอำนากำลัง
เงือเงือมีกระทำร้าย พวง อยู่ อย่างเดียวกับ
ชุดที่ ๔)

ปากท้อ ๑ (ลูกคู่) นายพวง,สาวแย่ง,
สทแข็งจิตร หมดคความคิก,ทิวสัน,ยืนขวัญ
ทัน พระทรงเคือก,เงือกเงือ,โกธรเลคคัก
(พระทรง) เร็วเข้าช้,อย่าช้า,มาฆ่ากัน เกิก
เป็นชาบ,วิกหญิง,โยนิงกล้ว มันนำหัว,
เราระวัง,สิ่งน่าขึ้น ทิวจะขอม,ให้ฆ่า,พลา
ฉ้วน, (พวง) โอ้ยปล่อยฉิน,เถระพ่อคุณ
การณา ๑ & คำเราว่า

(พระทรงเร่งคิ้วเงือให้พวงต่อสู้ ตนจะ

ไก่อเทร ในทันใดนายคโมร์เที่ยวตามพยอม
ออกมาเห็นพยอมอยู่ในที่คยขึ้น เข้าใจว่า
พยอมก็ตรงเข้าขวางหน้าคุณพระ)

ขั้วเขย ๑ (คโมร์) นึกก็ร้อง, ลนไก,
กันไกรรู้ จึ่งร้อง, หมายเขม้น, มุ่งเขนฆ่า
แม่นพ่อหนุ่ม, น้าสีก, คิคณินทา ก็อ้าวข้า,
จรรยศึก, คิกข้องกัน ถ้าแกเอง, เปนผู้สีก,
คิกข้องอา กันระฟาก, กัยแกช, ไม่มีหัวน
(พยอม) ๑๙ ใคร, มาจากไหน, ไคคณิน จัง
ถลัน, เข้ามาขวาง, อย่างคณเคย ๑ & คำเรา
(พยอม) ๑๙ และที่ไครคนกันทมผู้ช่วย
เหลือ พระทรงคุณจัก)

แปลงสมี ๑ (พระทรง) แกเป็นไคร,
ชวกม้ง, ทล้งมาก หรือชะยา, ลอคมมิก,
กวัคคอสย จงหลักไป, ใช้กัการ, อย้าหาญ
เลย (คโมร์) แกอย่าอ่อย, ชวคคิ, ไม่มีกลัว
(ลูกคู่) พระทรงร้อง, มิกแกง, โมร์แย้งค้อย
มิกก็ผลอย, หลกกระเด็น, โมร์เล่นขั้ว พระ
ทรงเคือก, ไทษะคล้ง, ไปยังคัว ค่างเขยนิว,
ประสารหมัก, ชงกักริง ในทันใด, คำเรา,
พรวคมาดิง ตรงเข้าคิง, คโมร์ท้าง, พลง
ขึ้นนี้ พินิภู, ก็จำไค, ไม่ ประวิง (คำเรา)
อ้าย คัวลิง, เทียว ตามจัย, เสย ยัย เยน ๑ ๖
คำเรา

(กำลังคโมร์ประสารหมักอยู่กับพระทรง

และพยอมขึ้นตัวสนอยู่ นายสิบตำรวจโทสี
ออกมาพย ก็ตรงเข้าทิ่มและจำคโมร์ไค
ว่าคือคนร้ายที่ท้าวร้ายหลาน เจ้าเมือง ยังตาม
จับตัวโมร์ไคตนเอง พระทรงเลยหาความ
ว่าคโมร์ชวนวิวาท, ตำรวจแก้ผ้าพันแข้ง
มิกคโมร์ ๑ ไม่เจียงเลย)

ไม้คัล ๑ (ตำรวจ) อ้ายหมอน, คือผู้
ร้าย, ที่หมายจับ, คยักกัย, หนีหาย, คล้าย
เหาะเหิน วันนั้น, โศคคิ, ที่ผะเอน, เทียว
มาเคิน, ก็ไคพิย, ประสยกาย ๑ ๒ คำเรา
(คโมร์) ๑ ไม่เจียงเลยเพราะเป็น ความจริง
แต่หันหน้าไป ทาง พยอม ซึ่ง คน เข้าใจว่า เป็น
พยอมแล้วอัยขึ้นว่า-)

มายะซอ ๑ (คโมร์) พ่อพยอม, เกลธ
แก้ว, เห็นแล้วชั อันเรื่องนี้, เพราะตัวแก,
แล้วมุ่งหมาย อยากเข้าเมือง, เคินเทียว,
ลคเลียวกาย เคาระที่กันร้าย, จังเขยบั้ง, วัง
เข้ากรง กุงเงินท, มอยแถม, หาขอของ
กันจะค้อง, ขอคนไว้, ไคประสงค, เพชช
กิน, ยามทุกช, อยุ่คุดคง ต้องจ่านค, เงิน
ตรา, ส่งมาช ๑ & คำเรา

(ขอให้คนคุงเงินท่มอยให้เกยพยอม กังง
โมร์เรื่องเลย ตำรวจและพระทรงรู้สีกกัน)

แขกหลง ๑ (พยอม) เงินที่ไหน, ใส่ลง,
ชกย่งนิก โมร์จิก, หนาคา, เลยฟ้าผู้ พง

ประสบ, พยกัน, ในวันนี้ ไม่เคยมี, เกียวของ,
 ช้องแวงกัน (ลูกคู่) ก็ไม่พั่ง, ชักขุน, หัว
 หมุน (ก็โม้) คนอัยยี่, ชั่วช้า, นำหัวหัน ข้าง
 ใต้ช่วย, มั่งปลอก, รอคิวขึ้น มั่งกลั้มหัน, เนระ
 คุณ, บุกคุณ, อ้ายชาติน, ปล่อยให้คาย,
 กลางทะเล ไม่ควรเห, หันช่วย, ตัวช่วยอยู่
 (พยาง) ไม่รู้จัก, ท่านจริง ๆ, ใช้นั่ง, ทำไม่
 รู้, นั่นเมื่อไร, อย่าได้เคือง ๖ คำเรา

(พยางปฏิเสทไม่รู้จัก, ก็โม้ก็โกรธหา
 ว่าเป็นคนเนระคุณก็ได้ช่วยชีวิตไว้ คำรว
 กับพระทรงก็เข้าใจว่าก็โม้บ้าหรือเมา พยาง
 สงสารและนึกถึงคุณที่ ก็โม้มา ช่วย คนใน
 กำลั้นนำลื่อนาหวาน ก็ควักเงินให้ท้ายาท
 เพราะมีตึกตัวมาเท่านั้น แล้วก็เลี้ยงหนีไป
 เสีย ก็โม้ก็ขว้างเงินตามหลังไป เพราะ
 ความขุ่น)

ก็กินน้ำเต้า ๑ (ก็โม้) อ้ายหม่มนั้น, กัน
 อำนวย, ช่วยชีพไว้ ยังกลั้มใจ, เนระคุณ,
 อุ่นหัวเรอง (คำรว) แกมนั้น, หาคความ
 เขา, เอาเนื่อง ๆ ล้วนแต่เคือง, ร้อนใจ, มา
 ไปกัน ๖ คำเรา

(ก็โม้) แข่งชัก หัก กระคุก พยางไม่ วาย
 ปาก คำรวก็พา ก็โม้ลาพระทรงกลั้มไป
 ประชาชนเกินออกมาบ้าง)

ลุ่มีทองมอญ ๑ (พระทรง) เจ็บใจ

แท้, อ้ายเลขา, หลบหนีไป ถ้าหาไม่, คงได้
 แผล, เป็นของขวัญ ที่ระฤก, เจ็บ, เป็นสำคัญ
 ว่าตัวมัน, เคยประทะ, กับพระทรง (ลูกคู่)
 ในทันใด, พยอมเทว, เว่กลั้มมา เพี้ยวอมง
 หา, พ้อและนั้ง, ต้องประสงค์ ไม่พยใคร,
 ไหวเสว, เฝ้าขุนง พอพระทรง, เหลือเห็น,
 แผ่นเข้ามา ๖ คำเรา

(พระทรง ๖ ก็ให้เห็นพยอมซึ่งคนเข้าใจ
 ว่าเป็นพยอมเลขาณการ, ทำท่าวางโคตต่าง ๆ
 เพราะตระก็พยอมไม่กล้าสู้คน พยอมแปลกใจ)

กินรังถ้า ๑ (พระทรง) ชะอ้ายชาติ,
 ใจหญิง, ไยวังหนี มาลองก็, กันใหม่, เอา
 ใหม่ล่า (พยอมยัง) อ้ายหม่อม, ทำระเมา,
 เข้าดำรา ไม่กล้า, เหลือขอ, หมอไม่วัย
 (พระทรง) ชิมกำย, ฌันข้างชี, พ้อเลขา ค
 ชีหน้า, ระยอมใหม่, ไม่ลั้มวัย (พยอม) เมื่อ
 มาแล้ว, ก็ไปนอน, ล่อนกำชัย (พระทรง)
 อ้ายบ้าย, ใครเมาหา, อย่าคุณแคลน ๖ คำ
 เรา

(พระทรงพูดทำระวิวาทให้ ใ้ พยอม
 เห็นทำไม่ได้การก็รักแ่งยื้อกันตัว และ
 ย่นว่าเมื่อนั้นมีแค่คนยั้งนั้น)

บุเหล้ง ๑ (ลูกคู่) พระทรงไหน, โสน
 ถลา, ค่อยหน้าฉัย พยอมวัย, ว่องไว, ไม่เสีย
 แผล ต่างมือมน, เจริงชก, วกคอยแทน

ค่างไฉนนั้นเมื่อครูผู้ชำนาญ อดทนใจ ชุม
แสงเพ็ญ เติมนวลิ่ง ตกกลิ้ง มงคงเสื่ออา
หาญ (ชุมแสงร้อง) นันพระทรงคูเหมื่อน
ใช้ ไชยธรรมา เทียบเป็นพาล ค่อยพยุ้งกู
ยั้งวัง ๑ & คำเจรจา

(ชุมแสงออกมาเห็น คูวิวาทักหยก
พระทรงอายุชุมแสง ก็เลยไปข้างหนึ่ง
ส่วนชุมแสงคงเข้าพบพยอม เพราะเข้า
ใจว่าเป็นพยุ้ง พยอมแปลกใจ)

กระทงน้อย ๑ (ชุมแสงพุกกับพยอม)
โคกขี้หินมา วังหาครวระที่ พระอินเหมายะ
พยอมพาล ไหวหาญยิ่ง กลับไปบ้าน คิณ
ก่อน ผ่อนประวี้ง วัยขึ้นนั่ง แดงร คงอ่อนใจ
(พยอมร้อง) เอาอีกแล้ว ช่างน่าขัน พากันบ้า
แก้ทุกข์น้ำ หล่อนักพริ้ง บังโชน ๆ เอาคิณ
เสียดักที่ ก็กระไร ใคร ใช้ ให้ มวดเจ้า
เอววิมาน ๑ & คำเจรจา

(ชุมแสงเชื่อเชิญให้กลับไปบ้านด้วยกัน
ก่อนว่าไม่ควรถนึ้นมาเสียด พยอมก็เลยเธอ ๆ
คะ ๆ ตามรอย พระทรงเห็นท่าไม่ได้การ
ก็เลยเข้าโรงไป พยอมเข้าเคลือบคลอ)

แปลกท ๑ (ชุมแสง) พังเห็นใจ คุณ
เทียน, มีเอ็นดู (แต่สักครู่ โยท่าเคียด,
เกลียดสุมาน แพศศกักรัก, ยักเยื้อง, เรือง
สายลวด ไม่พอน, ขอแต่งงาน, กับหญิงใด

(พยอม) เวลานั้น, ใจใคร่, คิควนอยู่ พังระวี,
สักรักเมื่อ, เหนงอภาพ ไส (เมื่อวิวาท, กับ
หมอนัน, จันกระไร บ้านอยู่ไหน, (ชุมแสง)
วัยใจล้ม, (พยอม) เพราะปลื้มใจ ๑ & คำเจรจา
(พยอมกลั๊ยกั๊ก คิวว่า เพราะ ปลื้มใจเลย
ลืมนบ้าน ซึ่งทักแต่คนไม่รู้จัก ชุมแสงก็ล้อ
ว่าไม่กลัวพระสนานขึ้นหรือ พยอมก็คอย
เกา ๆ ว่าไม่กลัว, ชุมแสงนำไปบ้าน)

บิตม่าน

ชุดที่ ๖

(ฉากห้องรับแขกบ้านของชุมแสง อย่าง
เกียวก้นกับชุดที่ ๑ เวลาที่ออกชุดที่ ๕ ม่าน
เผยมู่คุณพระสนาน กับพยอมมา ขึ้น เกกั้ง อยู่
นางชวรขึ้นอุบอียที่ ไม่ยอมให้พระสนานเข้ามา
ก็ยังขึ้นเข้ามาจนได้)

พระประทุมคัค ๑ (พระสนาน) คุณนาย
แกล, ไปไหนนะ, นางชวร, หรือชุดช่อน, ไม่
ให้พย, หลบอยู่ไหน (ชวร) คุณส่งไว้, ไม่ให้
มา, กลียักกลั๊ว! เข้ามาโก, จนถึง, ผิดที่นัก
(พยอมร้อง) ชุมแสง ก็, นิน ว่า จิคร, ผิดสัตัว
คุณพระน, ไปไม่คิด, จิครสมีค กลับมาวุ่น,
พยอมเรา, เฝ้าปองรัก มันตกหนัก, อยู่แก่เรา,
เฝ้าพุดา ๑ & คำเจรจา
(ออกเบือที่ คุณพระใช้ มาหา ชุมแสงไม่

หยุก มาควรวโรหสมแสงก็พนอขอความรัก
เสมอจนรำคาญ แต่ความจริงพองพอใจ
มากที่ไม่รักคุณพระ เพราะคนเองก็หลงรัก
คุณพระแล้วอย่างถอนไม่ขึ้น)

เทียบขกวร ๑ (พยุ่ง) คุณสมแสง,
สั่งให้เพียว, เรือนคุณพระ อันเรื่องระ, รัยรัก,
สุกักทา โอภาสได้, ในชาตินี้, เสียทีมา
ควรวัยหน้า, หาใหม่, ใช้ในร่าง (ลูกคู่) พุก
แนะน้ำ, แล้วก็ทำ, ไหวหน้าเจอน พยุ่งเขื่อน,
หน้าพริ้ม, แล้วขมอย่าง มีเลกนัย, ซอชกกล,
พันหนทาง คุณพระพลาจ, ซักถาม, ข้อความ
จริง ๑ & คำเรา

(คุณพระสนานเห็นพยุ่งก็สันทนาแปลก ก็
ถามเขี้ยว พยุ่งไปรัก ผู้หญิงที่ไหนไว้ กระมัง
พยุ่งก็ว่ารักไว้คนหนึ่งมีรูปว่า หน้าตา คล้าย
ผู้ชายและเหมือนคุณพระสนานที่สุด พระ
สนานก็ว่าผู้หญิงจะเหมือนคน ซึ่ง เป็นผู้ชาย
อย่างไรได้ พยุ่งขมอยู่ในที่แล้วชวนคุณพระ
กลับไป)

กวรทอง ๑ (ขจร) คุรุวิศ, ภิวิชา, เลขา
นี้ ข้างไม่มี, ฝักทาง, อย่างผู้หญิง ทั้งขม
เขื่อน, ขำเลื่องคา, หน้าเพราพั้ง แทะทกลิ่ง,
คล้ายนาวิ, ที่สมทรง คุณสมแสง, คุก, พนอ
นิก ถ้าระรัก, จึงได้, เผ่าไหลหลง ที่คุณ
พระ, สลัดทิ้ง, วงเงาเรจ เอาที่ทรง, หนูมกน

ใช้, คุไม่ควร ๑ & คำเรา
(ก็เขียนนายทว่าไม่รักพระสนาน แต่
กลับไป รัก เลขาการ ซึ่ง เป็น เพียง คน ใช้
และนิก สึงสาร พระสนานที่ใช้ เลขาการ มา
พุกเขื่อน, เลขาการกลับไปก็เสียเอง
ลำกับนี้ สมแสงพากยอมเข้ามา ขจรก็ยัง
แปลกใจใหญ่เพราะฟังไปหยก ๆ)

ทองย่อน ๑ (ขจร) คุณเลขา, วกกถัย
มา, ทำไม้น หรือวังหน, คุณพระมา, เวลาทวน
(ชมแสง) เอ๊ะขจร, ใครขยันมา, พุกาชวน
สังสัยล้วน, เหลวเลอะ, เดอระวัง (ขจร)
เมื่อตะก, พระสนาน, ผ่านมาหา ก็ยเลขา, เมื่อ
จะไป, ยังได้สิ่ง (ชมแสง) ขจรแกล, ฝนละ,
แนกระมัง (หันไปทางพยอม) เชิญคุณ
พั้ง, บ่าวกิน, มันเหลือขอ ๑ & คำเรา

(เล่า ให้ ขจร ฟังว่า พยุ่ง เควาะหัวร้ายพอ
กลับไปก็ถูกพระทรงอำนาจกัดต่อยเอา ตน
ไปพบเข้าจึงพากล้วยมาก้วยกันเคียว ขจร
ก็เลียง พยอมก็ขย้องว่าอย่าทั้งนายและบ่าว
ชมแสงเลยพาลไล่ขจรออกไปข้างนอก)
มีว่า ๑ (พยอมขย้อง) คุย้านซ้อง, เครื่อง
ใช้, สมัยล้วน มีคำควร, เควะสุไช้, คุนโค
หนอ มาคุเรา, เผ่าหลง, พวงพนอ คุหล่อน
ก็, งามจริง, ยิ่งหญิงใด (ชมแสงขย้อง) พ่อ
เลขา, ควาน, คุกชอบ ระรักคอบ, เวาแน, แต่

โตน ก็แรกจึงพูดชักสลักโกล หรือลอง
ใจ, ชุมแสงดู, เพอร์ที่ ๑ & คำเรา

(ต่างกระຍឹมกระຍ่องเข้าหากัน, แค
ชุมแสงมีอาย ๆ ส่วนพยอมมีประหม่า
หน้อย ๆ เพราะกลัวว่าเมื่อชุมแสงรู้สึกผิด
ตัวเวลาไร คนจะหาแต่มี)

หวานคำ ๑ (ชุมแสง) อยากได้ขึ้น,
สุนทร, วอนแดง อย่าได้แต่ง, เค็มข้อ, ข้อ
เสียดสี ว่าคุณรัก, ชุมแสงใหม่, หรือใจมี
กังวล, อยู่น้อย, ชวาระมด (พยอม) อยู่น้ำ,
ยาใจ, โยถามพิ (ชุมแสง) เพราะก่อนนี้, เธอ
เกลียดกตัญญู, สิ่งคน (พยอม) แต่วันนั้น, พ
กลาย, วายกังวล ไม่ชอบนี้, ห่วงรัก, แต่
สักวัน ๑ & คำเรา

(พยอมอย่างถึงซิก ชุมแสงก็ชักสงสัย
อยู่คน ๆ เพราะแต่ก่อนพยอมไม่เคยมีกิริยา
เช่นนั้น, แต่สักท้ายก็พอให้ว่यरศรัทที่พยอม
ย่ำรงบ่าเธอให้หันลิ้มกาย)

คอเลาะ ๑ (ชุมแสง) เวลานั้น, ยังมีห้วง,
หนองคุณโกล กว้ยคุณไชว, คือเลขา, ช่าง
นำขึ้น ของคุณพระ, ใช้ต่างสือ, กลยัห้อมน
ได้ ก็คน, เป็นค่าหน้อย, ที่เมื่อยตัว (พยอม
ย้อง) เอ๊ะเลขา, นุการใคร, ที่ไหนแน่ ถ้าจะ
แย้, ละชีเรา, ถูกเหมาทั่ว (ทั้ง) คุณพระก็,
ช่างคุณพระ, ใครจะกลัว พี่ได้ตัว, น้องชม,

สมใจแล้ว ๑ & คำเรา

(พยอมเลยแก้ตัวว่า ที่ยอมเป็นเลขา
นุการคุณพระ ก็เพื่อได้มีโอกาศเป็นสือ
และมาพูดกับชุมแสง ชุมแสงก็ว่าคนอยู่
คนเกี้ยว มีผู้ชาย มา ค่อม เกี้ยว พวกรศรัไม่
หยุดหย่อนมีความว่ากาญไทนิก จึงอยาก
จะแต่งงานกับพยอมเสียวันนี้ เพื่อดักความ
ยุ่งยากต่อไป แต่จริงชุมแสงกลัวพ่อเลขา
จะกลยัใจเสีย จึงยอมเสียให้เสร็จไป
พยอมปล้ม ชุมแสงเรียกชวระเข้ามาแล้ว
สั่งให้ไปคาบหกลวงแควตัวมา)

หูกหงิก ๑ (ชว) คาบหกลวง, มา
ทำไม, ไควตายหรือ (ชุมแสง) เองอย่าก็้อ,
ไปเรียกมา, อย่าน้อแล้ว (ชวที่ย้อง) คุณ
นายเรา, เข้าคำหวัช, ดักจับแล้ว สมใจแล้ว,
จะไค ไม่, มีใครกวน ๑ & คำเรา

(ออกไปคาบหกลวง สักครู่คาบหกลวง
แควก็งเข้ามากับชว ชุมแสงเชิญให้นั่ง
แล้วแดงความประสงค์ว่าคนจะแต่งงาน กับ
พยอม เคี้ยววันนี้คาบหกลวง จักทำพิธีขอ เป็น
สังเขป คาบหกลวงก็ว่าไม่ขัดข้อง และถาม
ว่าเธอใครเป็นพยาน ชุมแสงก็ชี้ไปทาง
ชว คาบหกลวงให้คู่บ่าวสาวยืนเคียงกัน
แล้วเริ่มถาม)

ไทรเร้ว ๑ (คาบหกลวง) ฉันขอถาม,

ตามลัทธิ, จะวิว่าหิ มีคำว่า, คุณผู้มิ, ฤทิ
 ข้อน ไก่เต็มจิตร, เต็มไว้รัก, สมกันวาท เป็น
 คู่ควร, ฤทิสัทธิ, หรือไร (พยอม) ผมขอ
 ตอบ, เต็มใจ, ด้วยได้รัก ขอสมัค, วิว่าหิโดม,
 ประโลมไกล (ยากหลวง) หนีทางชุมแสง)
 ชายผู้^๑นี้, หรือท, หล่อนทั้งใจ ผู้รักไว้, เป็น
 สาม, ที่พึงพิง (ชุมแสง) จึงเจ้าคะ, ที่ฉัน
 รัก, สมัคเธอ เปรี๊ยะเสมอ, ขัฟประหนึ่ง, ซึ่ง
 รักยิ่ง (ยากหลวง) ฉันขออวย, พรให้, ไว้
 ซึ่งจึง ขอทุกสิ่ง, สมประสงค์, ำนาจเทอญ
 ก ๖ คำเรา

(ให้คิดให้พร แล้วตามข้อเสียงเจ้าสาว
 เข้าว่าวกลองในแบบพร้อม คือ การแต่งงาน
 ยากหลวงลงนามพร้อมทั้งเจ้าว่าวและเจ้าสาว
 แล้วเรียกขานมาลงนามเป็นพยาน แล้วเสร็จ
 การแล้วยากหลวงก็ส่งใบคู่มือให้กับชุมแสง
 แล้วลากลับไป)

ทรงพระอาท ๑ (ลูกคู่) เสรีพิริ, หนูม
 สาวปล่ม, คุกคัมจิตร, ทางชุมพิศ, ชันมนต์,
 ไม่ขัดเงิน ชุมแสงข้ม, สยฤทิ, ไก่เพลิก
 เพลิน พยอมเงิน, ขวยขัน, นิกตันใจ ๖ ๒
 คำเรา

(ชุมแสงพอใจยิ่ง แต่พยอมหัวนอย
 เสมอว่าตัวจะหาแต่ถึงสักวันหนึ่ง แต่เมื่อ
 นึกว่า ตนได้ แต่งงาน มีกรรมสิทธิ์ เห็น ชุม

แสงเศรษฐีตามกฎหมายแล้ว ก็เลือนลไป
 ว่าใครจะมาทำอะไรได้ เวลานี้ก็ยก
 ไปหานาย ก็ไม่ เพื่อ รีย มาอยู่ เลีย ด้วยกัน
 เพราะตนก็เป็นผู้ มีอิสระเกินแล้ว, จึงลา
 ชุมแสง)

เยาะ ๑ (พยอม) ฉันมีมิศร์, ฤทิช, ไว้
 ผู้หนึ่ง เป็นผู้ ซึ่ง, เคยพึงพา, และอาศรัย
 จึงขอลา, ยอกชวน, ขวัญฤทิช เพื่อจะไป, รีย
 มาสู่, อยู่ด้วยกัน (ชุมแสง) ้วยลาไป, อย่า
 ไกล, ให้นานนัก น้องขี้มก, ตกใจ, ให้ประหวั่น
 ว่าพิศ, เกลียคนน้อง, หาช่องพลัน เพื่อ
 หนี, ปลีกทาง, ระวังเซย ๖ ๔ คำเรา

(ชุมแสงไม่คอยอะไรไว้ และส่งกำชัย
 ว่าไม่ให้ ไปย่านพระสนานเป็นอันขาด เพราะ
 กลัวพระสนานจะทำร้ายเอา ในถานที่
 เลขาการแล้วแย่งผู้หญิงที่นายรัก พยอม
 รียคำอย่างไม่รู้เรื่อง แล้วก็ลาไป)

บดมาน

ชุดที่ ๗

(ลากลางสนาม หน้ำหน้า ยัน ชุมแสง
 มีเกาฮันมาตั้งพอสมควร ม่านเผยมีคุณ
 พระสนาน ก็ พยง เลขาการ เค้น เข้ามา
 เวลาห่างจากชุดที่ ๖ เพียงสามชั่วโมง)

หุ่ ๑ (ลูกคู่) คุณพระหนุ่ม, กลุ้มใจ,

ใคร่พบสาว อะระผ่าว, ร้อนจริง, สดชื่นเคย พา
เลขา ๆ, มากินเล่น, กังเช่นเคย เพ้อจะเอ๋ย
ออกกรึก, ออกสักรว (พระสนาน) พยงเอ๋ย,
ฉันแปลกใจ, ใยผู้หญิง จึงซิงซิง, ฉันเหลือ,
เออจริงหนา หรือฉันไม่, ข้าคม, สมณียา
หล่อนจึงหา, ใยก็, มิควรรัก ๆ & คำเรา

(ถามพยางว่า ตนไม่ สรวหรือผู้หญิง จึง
ไม่รัก, พยงก็คอยอย่างอาบ ๆ และมีความ
จริงว่า ถ้าคนเป็นผู้หญิงจะไม่ให้พระสนาน
ตกไปผู้หญิงอื่นเลย, เพราะพระสนานสรว
พร้อม ลำคยนี้ นายสยคำรวทโสพักมิ
นักโทษที่ เขาจับได้เข้า มาหา พระสนาน เจ้า
เมือง เพราะไปที่บ้านไม่พบ ก็ไม่เห็น
พยางก็โกรธเพราะนึกว่าพยอม)

ตกข้อ ๑ (สี่) ประทานโทษ, ไปรกลักที่,
นักไม่ นักเลงโต, ลอยทำร้าย, นายกระหนก
หลานได้เท่า, เมื่อยก่อน, หลบซ่อนพักตัว สย
หานัก, พงระพย, ประสยตัว (พระสนาน) เออ
ก็จริง, เจ้าสี่, คงมีชื่อ ชำระต้อง, เลื่อนยศ
ให้, มิใช่ซ้ำ เป็นสยเอก, เสียดึกเจ้า, อย่า
เมามัว เงินเกือนฉวี, สลี่ยาพ, สมคาทไว้
ฯ & คำเรา

(ยกย่องสี่, ก็ไม่ชี้หน้าพยางว่าเป็นคน
เนระคน และพ้องค้อน้ำพระสนานว่า)

ก็เชม ๑ (ก็ไม่) อัยหมอนัน, ไม่

ควรให้, อยู่ในบ้าน ขึ้นเลี้ยงนาน, เนระคน,
การณให้ รัชชอกซ้าย, ในอก, พกหัวใจ เช่น
ผมใช้, เลี้ยงมา, กว่าสามเดือน เกียมัน
โต, กลางสมท, สดกว่าเหว มันยังเห, หันคิด,
จิตรเลือนเขื่อน ทำเป็นไม่, รู้จัก, ซักแซเขื่อน
ช่างเลวเหมือน, เกรธาณ, ชิดรวันแล ฯ & คำ
เรา

(คุณพระ สนานฟัง เรือง แล้วก็ หัวเราะ
ทว่าก็ไม่รู้บ้า เพราะพยางอยู่กับคุณพระมา
แล้วกว่าสามเดือน, ไม่เคยจากไปอยู่กับ
คนอื่นเลย, พยางก็หนักขึ้นที่ถูกลู่, ลำคยนี้
ชุมแสงกับขจรเกินออกมา คุณพระก็บอก
ให้ก็ไม่เจียเสียง)

บ้าน ๑ (ลูกคู่) สาวชุมแสง, แดพย,
สยคุณพระ สาวนี้กระ, ค้อนให้, ไม่แนแส
ครันแดพย, สยพยาง, มุ่งแซง สาวจิ้งแ, ัย
มิอ, จือประคอง (ชุมแสง) แหมทัก, กลัย
มาไว, ไหนละมีศรี ทั้งจิตร, ้วยอยู่, เป็นคู่
สอง กลัยมาแล้ว, ยังเงิน, เทยเวเคินมอง
ทำให้อง, เป็นทกชัคคอบ, น้อยเขยบัน (ลูกคู่)
พยางทั้ง, คลังงง, สงกายัง หัวใจกว้าง, เกรง
คุณพระ, ละนึกขึ้น (พยาง) มีศรีที่ไหน, ใคร
ไปตาม, ยุ่มยามครัน ที่แท้ฉัน, มาเยี่ยม
เออ, เกียจริง ๆ ฯ & คำเรา

(บอกว่ามาเยี่ยมกับคุณพระ ชุมแสงก็

ว่าจะต้องมาเยี่ยมทำไม เพราะพญาก็มีสิทธิที่จะเข้าออกในบ้านได้แล้ว คุณพระสนานก็ออกสงสัย พญางว่า การที่ ใช้ พญ มา พุด กับ ชุมแสงแทนตัวบ่อย ๆ นั้น พญจะพูดเอาเสียเองกระมัง จึงอุคพญมาถาม)

เทลดลิ่ง ๐ (พระสนาน) เจ้าพญ, มั่ง เล่นกล, กับฉันหรือ ใช้เป็นสื่อ, กลัวยึดแข่ง, แย่ผู้หญิง, วังหรือไม่, บอกมา, อย่าประวิง (ชุมแสง) ไม่ตึงนี้, บอกข้า, จะเกรงโย (พญ) ให้ฟ้าผ่า, สมคาย, อย่างร้ายกาจ ไม่ มีอาว, ถึงเช่นนั้น, ยืนยันได้ (ก็ไม่ว่ากับ พระสนาน) เห็นไหมครึ, ในระคุณ, การดไว้ ทดแทนให้, เห็นกันคา, อย่างว่าเทียบ ๆ คำ เรา

(พระสนานถามพญ ๆ ที่ปฏีเสช ชุม แสงก็เข้าพนอพญว่าให้รับเสีย, ก็ไม่ว่าก็เข้า ข้าเคิม พญ ว่า เมื่ออยู่ กับ คนที่ในระคุณให้ ฐานะเมื่ออยู่ กับ พระสนานก็ทรงระคุณเช่น เกียวกัน พระสนานเห็นจริง เพราะถ้าพญ ไม่เกี้ยว ชังง อย่างใดอย่างหนึ่ง กับ ชุมแสง แล้ว โทนเลยชุมแสงจะกล่าพนอและพูด เช่นนั้น เพราะผู้หญิงย่อมมีความอาบ)

ม้าคนอง ๐ (พระสนาน) เสียแรงข้า, ฟูมฟัก, รักเจ้าเหลือ, เจ้ากลัยเถิด, หัวใจข้า, พาหคเหียว (พญ) พิไธเอัย, สมมิโคย, เลย

ที่เกี้ยว คีคิลกเลียว, เกี้ยวชุมแสง, แข่งกับ นาย (พระสนาน) เข้อย่าพุด, ยั่วโทษ, ข้า นเอง เจ้าตัวเก่ง, เชิงเจ้าข้า, คู่มักง่าย (ลูกๆ) พญจะไว้, เหนาทรวง, เข้าช่วงร้าย ชุมแสงก็, ไม่วาย, เข้าคละเคลีย ๆ คำเรา

(พระสนาน หัวเสีย ว่าไปบ้านเถระเล่น งานพญให้แน่ แล้วชวนพญกับย้าน สี่ ให้สัพาคีไม่ว่าไปพร้อมกัน ชุมแสงก็ขอยุค ลูกพญไว้ ไม่ยอมให้ไป)

อ่อนอารมณ์ ๐ (ชุมแสง) คุณพญ, จะไปไหน, ทำไมชา หรือเกลียดหน้า, คิดฉัน นึก, ชักหัวเสีย (พญ) ก็กลัยบ้าน, กับนาย ลิน, กับนวิเนย ถึงจะเสีย, ก็ยอมตาย, ไม่ หมายเขื่อน หากผู้, ฉันรัก, หนักอกข

แม่เป็รียบถึง, รักข้าไว้, ก็ไม่เหมือน จง ปลอ้ยฉัน, เอะแม่คุณ, แม่บุญเรือน สติ เพื่อน, ถึงจนอน, ล่อนเสีย ข้า ๆ คำเรา

(พญไม่ยอมอยู่, อ้างว่าคนรักนายยิ่ง กว่าชีวิต, กลัยหาชุมแสงว่าสติไม่ถี่ ชุม แสงก็ร้องบอกกล่าวพญได้แต่งงานกับตน โดยมีหลักฐานคือหน้าปากหลวงเมื่อสามชั่วโมงมานี้เอง แล้วพิชัยไขคู่มือแต่งงานออก สแดง, พระสนานดูแล้วก็เห็นจริง พญก็ ยิ่งงงใหญ่)

แปลกหู ๐ (ชุมแสง) เป็นตัวฉัน, ฉัน

ไม่ให้ไปไหนละ ประเดี๋ยวจะวิ่งเข้าเตลิด
หนี (ลูกคู่) พระสนาน, หมกทำ, สันพาที
เดินทรงวิ, สลักพุง, จิตรมุงร้าย (พระสนาน)
สัญญาซิเลว, ถักคงเลว, เหลวตามเคย อย่า
มาเอ๋ย, อ้างรักก็, มีใครหามา ยารักข้า,
ยิ่งชีพ, รัยกลีบกลาย (พยางค์) ใช้หมหมาย,
ແທ່ງແທ່ງ, ไม่มีโดย ๑ & คำเรา

(พยางค์อันนอนพระสนาน ๑ ด้วยเสียง
กระเล่าระอึงให้ ว่าคนจะขอไปพยายาคหลวง
คุกก่อนแล้วจะกลับมา เพราะเข้าใจว่าคงมี
การผิดตัวกันอยู่ ชุมแสงนั้นก็ว่าพยางค์
เพื่อนไปก็ให้ขจรพาพุงไปพยายาคหลวง)

คอลัม ๑ (กัโมร) อย่าเขมมนั้น, คนคค,
ใช้ปกนท, สมรู้แน, อยู่กับใจ, ใช้ระเอ๋ย พุก
ปรักปรำ, ทำยุ่ง, มุ่งเบาะเย้ย เพราะมันเคย,
โกงดูเงิน, ผสมเงินร (พระสนาน) เรื่องนี้
มัน, บากอยู่, คุกไม่ออก สุกะบอก, ว่าใคร
จริง, ค้องนั่งก่อน แม้ชุมแสง, ก็อย่าเฝ้า,
กระเง้งอน เพราะตัวหล่อน, ชีงยุ่ง, ออก
นุ่งนึ่ง ๑ & คำเรา

(พระสนานไม่รู้จะเชื่อใครใน ถ้อยคำของ
กัโมร, พยางค์ชุมแสง แต่คนมีความเสีย
กายชุมแสงมากถ้าหลกมือไปวิ่ง ๆ ขณะ
นั้นพยอมเดินเข้ามา พอเห็นกัโมรก็เข้า
ทุกทาย)

ลมช่วย ๑ (พยอม) กันเที่ยวคาม,
ถามเสียแยะ, วิ่งแรมมา ไพล่อยู่หน้า, ยันกัน,
มันช่างขลัง แม้ชุมแสง, นั้นใจมีศรั, คิกระวัง
ช่วยประทัง, ชีพพิไร, ใครออกมา (ลูกคู่) ชุม
แสงงง, หลงมอ, ร้องสามี่ พระสนาน, วาร,
มีกังชา ทำงซักถาม, กันนัว, มัวสงกา มีรู้
ว่า, จะเชื่อใคร, ชีงไหนก็ ๑ & คำเรา

(ด้วยเหตุที่ขจรพาพุงไปทายาคหลวง,
และพยอมกลับมามากคนเดียวเอง จึงทำให้
ยวิษทั้งหมกออกจรรู้ สักว่า มีกักรู้ตัวกัน
อยู่ ชุมแสงและพระสนานลงแกลงถาม
ถึงเหตุการณที่เกิดขึ้นกับพยอมเมื่อ สักครู่ กับ
พยอม พยอมก็ตอบไม่ได้โดย แต่ตอบถูก
เค้าว่าตนได้แต่งงานกับชุมแสง แล้ว ก็ลาไป
เที่ยวคามหากัโมรเพื่อน ที่ช่วยชีวิต คนไว้ ที่
กลางทะเล, เพื่อจะนำมาอยู่ด้วยกัน ก็พึงพบ
เดี๋ยวนี้. กัโมรก็ขึ้น)

เขมรไท ๑ (พระสนาน) ถ้าเช่นนั้น,
เป็นอันว่า, พยางค์นั้น ร้างเหมือนกัน, กับพยอม,
อ้อมมานั้น พยางค์, เจริญ, และรักก็ สมเป็น
ที่, เลขาอยู่, คุกแปลกครัน (พยอม) ผมมี
ใช้, เลขา, นการใคร พักอาศัย, อยู่กับที่,
กัโมรนั้น วันนั้น, ลากประเสริฐ, เกิดทันคว้น
ให้พยกัน, กับชุมแสง, เลขาแต่งงาน (ชุม
แสง) ถ้าเช่นนั้น, ฉันก็แต่ง, งานผิดตัว

(พระสนาน) เพราะเมามัว, รักพยุ้ง, มุ่งสังสาร
กลั้วคว่ำไถ้, พยอมซึก, จิตรช่มชาน (พยอม)
เทพบรรดาล, ให้หล่อนคู่, ฤๅลิกกยา ๑ ๖ คำ
เราเรา

(พยอมก็เล่าว่า ในขณะ ที่ คน กำลัง ค่อย
อยู่กับใครคนหนึ่ง ชุมแสงมาพบแล้วพา
ตัวไปบ้านเพราะเข้าใจว่า เป็น เลขาณการ พระ
สนาน, และพระสนานเองก็เคยคู่อาสน
พยอมก็ร้องว้างหนี ชุมแสงชักอ้าย, แคพยอม
เข้าปลอยทิ้งเป็นอันว่าเลขาณการเลย เพราะ
เท่ากับคน ๆ เกือบกับพยุ้งนั่นเอง)

ควงเคื่อน ๑ (พยอม) สมผาแฝด, กับ
น้องสาว, คราวเรือแตก ค้างก็แยก, พลัด
พวาก, รุกสูญหาย ทั้งยี่กา, มิได้พบ, ประ
สยกาย ไต่ ฟิงนาย, ติโมรมา, กว่าสามเคื่อน
(พระสนาน) ถ้าเช่นนั้น พยุ้งก็อ้ง, เป็นน้อง
คุณ ไยจึงวุ่น, ปลอมเป็นชาย, จนกายเหมือน
(ชุมแสง) ก็ฉันนี้, เจ้ารัก, สมักเคื่อน เปวีย
เสมือน, รักเพื่อ, เกอ์ไปเอง ๑ ๔ คำเราเรา

(เมื่อซึกใช้กันไปตามา จึงทราบนว่า
พยุ้งนั้นเป็นผู้หญิง และซื้อพเยาว์น้องสาว
พยอมที่จากกันนั่นเอง ชุมแสงก็พูดเกอ์ ๆ
ว่าคนหลังรักผู้หญิงด้วยกันนั่นเอง และ
ด้วยเหตุนี้ พยุ้งจึงไม่รักคน เพราะรัก
ไม่ได้ พยอมก็เลยขอโทษที่โม้ซึ่งมี

ความผิดอยู่, คุณพระสนานก็ยื่นทักให้)
ยักควาเวือ ๑ (ชุมแสง) ลักประเคียว,
แม่พเยาว์, คงเข้ามา ไ้เห็นหน้า, พี่ชาย,
หมายพิศเพ่ง ก็ฉันขอ, เชิญทั้งมวลง, อย่า
คว่นเกรงด้านกันเอง, ไป ย่นบ้าน, สมานไมตรี
๑ ๒ คำเราเรา

(ชุมแสง เชิญ ให้ ไป รัย ประทาน อาหาร
ย่นบ้าน เพราะประเคียวพยุ้งหรือพเยาว์ก็
คงมา, ที่หมัดก็เห็นพ้องด้วยก็พากันไป)

บิตม่าน

ชุดที่ ๘

(ฉาก ห้อง ะโหล่ง บ้านพระสนานวารี
เวลาเย็นห่างจากชุดที่ ๗ ราว ๕ วัน ม่าน
เล่มมี หลวงพยพิท ก็อนันต์ นั่ง รัวฟิง ถึง โชค
ของคนอยู่)

เข้าไยไม้ ๑ (ลูกคู่) หลวงพยพิท, ซึ่ง
พลัดพวาก, จากบุตรรัก แทยกระธัก, จีพววย,
ตายเป็นผี สบโชคเหมาร, เควาะหวัวย, กลั้ว
กลายก็ แสนเปร่มปวัก, ด้วยยตร์, สุกประว้าง
(หลวง) โชคมณยนี้, นิสก, จะนกลึง, คุประ
หนึ่ง, นอกฝน, ช้างชันยั้ง เกียวล้ายาก, ยาก
กาย, รัยจริง ๆ ประเคียวว้าง, สมศุข, ทุกซ์
กระวาย ๑ ๔ คำเราเรา

(หลวงพยพิทได้พยอมมลูกชาย ซึ่ง มีกัน

มีกันช่องหรือหาเพราะได้ เป็น ลำมี ชุ่มแสง
เค็มขึ้น คนมาอยู่กับเพยาลูกสาวซึ่งยัง
คงทำนาค เลขาการ พระสนานว่า เจ้าเมือง
สมทสันธ้อยคามเค็ม ด้วยคุณพระไม่
รังเกียจเลยเมื่อทราบบว่าเพยว่าเป็นผู้หญิงแต่
ปลอมมาเป็นผู้ชาย)

นำลอคให้ทราบ ๑ (หลวง) ต่ท่งที่,
คุณพระ, จะสมค จีกรบอรั้ง, เพยาลี, จึง
มีหมาย ให้ขาดจาก, น้ำ, ท่งที่คล้าย ยก
ตำแหน่ง, แห่งคุณนาย, ให้เพยว่า ๒ คำเรา

(ว่าพระสนานดูเหมือนจะรักเพยแล้ว จึง ไม่
ยอม ให้ลาออก จาก ตำแหน่ง เลขานุการนี้
และถ้าเป็นจริงก็เปลี่ยนชื่อ, พระสนานและ
เพยว่าซึ่งกลีย จาก การไป เข้มม พยอม และ
ชุ่มแสงเค็มเข้ามา)

ฝรั่งเร็ว ๑ (พระสนาน) อ้อคุณหลวง,
นั่งอยู่นี้, คีแท้ ๆ พระอินแม่, ชุ่มแสงยัง,
กำลังเรา สั่งให้ ไป, หาคนที่, ฟุ้งนี้เข้า
พยอมเขา, นั้นชวย, คล้ายกับวัด (เพยว่า
ทำท่าจะลุกเข้าไปข้างใน พระสนาน) อ้าว
นั่งก่อน, แม่เลขา, อย่างพ่อไป ฉันจะใช้, กิจ
การ, งานสืบสัน (หลวง) คอยรับใช้, สี
เพยว่า, เฝ้าลูกสน (เพยว่า) วัยเหลือทน,
งานที่ไหน, ไม่เห็นมี ๑ & คำเรา

(หลวงพยัพสั่งสอนลูกสาวให้หมั่นเอาใจ

คุณพระแล้วยังว่าคนจะต้องเลี้ยงไปให้ พัน,
บอกกับคุณพระว่าคนจะไป ทำอะไร ที่ ค้างอยู่
แล้วออกไป)

สระสม ๑ (พระสนานยัง) ชุ่มแสง
หลุก, มือไป, ไม่เสียกาย ด้วยจิตหมาย,
มุ่งเพยว่า, เข้าแทนที่ เป็นผู้ชาย, แต่กลีย
กลาย, เป็นนารี นวลฉวี, ภัคศรีธมัย,
คล้ายจันทร์รา (ทั้ง) ฉันทังจิกร, คีกรเลอน,
ตำแหน่งให้ จะเอาใหม่, แม่เพยว่าเฝ้ากิ่งชา
ทั้งเงินเดือน, เลื่อนสนค, เค็มอริรา เบิกเท่า
ไว้, ก็ไม่ว่า, ถ้าต้องการ ๑ & คำเรา

(พูดเสียงเคียงต่าง ๆ และอ้างว่าแต่
ก่อนเพยว่าเคยพูดว่า ถ้าคนเป็นผู้หญิงจะ
ไม่รักใคร่นอกจากพระสนาน ๑ ยืนยันเป็น
ผู้หญิงจริง ๆ แล้วจะรักอย่างเค็มใหม่ เพยว่า
ก็อาย)

ชั้นพลับพลา ๑ (ลูกคู่) สาวเพยว่า,
เฝ้าแต่อาช, ชมัยมของ คิงหนึ่งคอง, ศรีกรม
—เทพผลาญ คุรวาว, ผ่าวรัก, สุกหักราน
จึงโฆซาน, อ้อความ, ตามทำนอง (เพยว่า)
เป็นพระคุณ, อุณเกล้า, เพยว่าเทลิอ ที่เรื้อ
กลดียง, ไว้เคียงห้อง เพยว่าน, ถ้าเรย์ร้อย,
เก็บยาล้างอง ก็เหมือนทอง, เหลืองไขว้, ไข่
ทองคำ เป็นแต่เพียง, คนใช้, ได้ด้วยคู่ช ไม่
กล้าฮุก, อาจดลวิ, ทั่วดล (พระสนาน)

ช่างกลวิเล้ง, กลวิน้อย, ชะลอ้อยควา ช่าง กระหวัก, วัทเป็นเกลียว ปล่อยประเคี้ยว,
หวานล้ำ, ยิ่งหวาน, น้ำตาลเพ็ชร ๖๖ คำเราา เอะละละละ, ไควระมอญ ๖๘ คำเราา
(เพยาว์พูดเสียงตามนาวิสัย แต่ใช้ (หลวงพ่ย์พ้อออกมาแอมมอญ แล้วบ้อง
ว่าพระสนานระยอมจำนน ฉะนั้นผลสุดท้าย
ความรักซึ่งเพยาว์มีอยู่ที่ พระสนาน แต่เดิม
นั้น จึงผลึกออกออกผลสมใจ)

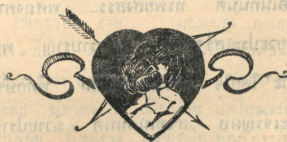
กหลายเชียงใหม่ ๑ (ลูกคู่) ความ
รักเปรี้ยว, เทียบโภชนาหาร เลี้ยวชาย
สรวัน, ทรวงหมก, เปียงรสเผ็ด ต้องชีวหา,
คราแรกลิ้ม, ชิมกลระเมื่ค กังหนงเค็ด, พริก
สวรรค์, มาบันเคี้ยว (พระสนาน) ไคกระไร,
ใจเพยาว์, เฝ้ายปลอมร่วง คิคอิพราง, หลอก
ฟ้าไค, พาใจเลี้ยว (เพยาว์) ้วยคุเอะ, กอก ก็ มีคมาน)

ทยอยคัก ๑ (ลูกคู่) ค่างเว็รณ, ชน
ภิรมย์, ชิตชมขวัญ ค่างกระคล้อย, เลี้ยวจิตร,
พียสนอง สาวกระหวัก, หนุมกักรัก, กรประ
คอง กังหนงมอญ, เห็นสรวรค, ชันอินทรโย
๒ คำเพลง

(หลวงพ่ย์โผล่ออกมาร้องซอโย ก็พ

สรรเสริญพระบารมี

๙๙ พณอินทร์

๑๒. วิชาในโลกเรียนเท่าไรก็ไม่รู้จักสุดสิ้น ท่านไม่ควรทำใจว่าเรียนจบซิดแล้ว
ทางที่ดีควรตั้งตนเป็นนักเรียนอยู่ตลอดชาติ.

ของ ฉ. ต. พิชญ์นาคี

อุทิศถวายเป็นพุทธบูชา โดย อุบลวรรณ

ชนิ จเช อังคารสุต เหตุ
องค์ จเช ชีวดี รุกขมาน
องค์ ชนิ ชีวดีนจาปี สพพิ
จเช นโร ฆมมมนุสสรนโด

มณีนีฉันท ๑๕

สละวืชอนเนกนันต์ ทรัพย์สังสร พศฤงคาร
เพราะอวยวะประเสริฐมาน มั่งบำราบราษฎร พยัคฆ์ ๗
สละอวยวะ⁺ โดยใจ หวังประสงค์ใน พัทธกษณมี
ชีวิตะดลเจริญผล สุขอนเนกนันต์ วิวายปราณ ๗
สละสกลชนะทรัพย์สาร ชีพะชนมาน สกนชกัย
เพราะอนุสรณะมั่นหมาย จิตต์มีเสื่อมคลาย สวางธรรม ๗

⁺ สละอวยวะ หมายความว่า ถ้าจะรอดชีวิตได้ด้วยการสละอวยวะ มีภาระต้องตัดแขนหรือขาเป็นต้น
ก็ต้องยอมคัก เพื่อธมมาชีวิต.

ช่อข

ล

ดงามผด

หฺ

ทะเลอย

นาตาลี เกอ ไฮเคอวีย, อายุ
ได้ ๒๒ ปี และเป็นหม้ายมา ๓ ปีแล้ว นี่ยัว
เจ้าหล่อนเป็นผู้หนึ่งในจำพวก สรววย ที่สกลใน
นครปารีส, มีทวงศาต่าขลิบ มีท่าทางใน
คราว รื่นเริง อย่าง ชาวอิตาลีเยน, มีรูปร่าง
อย่างสเปน, สิ่งเหล่านั้นมักทำให้บางคนลืมน
ว่า หล่อน เป็นชาวปารีส โดยกำเหนิดเสียที
เกิยว เนื่องจากการที่หล่อนยังอยู่ในวัยที่เป
สาว หล่อนจึงได้ขอ ร้องให้ เมอส เบอร์
กาเบลงกูร์ท ผู้เป็นลุงของหล่อนมาอยู่ด้วย

เมอส เบอร์ กาเบลงกูร์ท เป็นคนโลก
แก่ไม่เคยรักใคร่เล่นชกจากตัวแกล้ง และ
สิ้นโดย แก่เป็นคนขี้เกียจ ที่จะทำให้ผู้อื่น
เกือกร้อน แต่ในขณะที่เกิยวกับนั้น แก่ก็เป
คนขี้เหนียวที่สุด ที่จะให้ ความกรุณาแก่ผู้อื่น
เว้นไว้ แต่ ความ กรุณา อันนั้นจะเป็น ผลประ
โยชน์แก่ตัวแก เพราะฉะนั้นเมอส แก่ได้วัย
คำเชิญของหลานสาว และแกก็คิดว่า การที่จะ
ไปอยู่กับเขา แก่จะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น
แก่จรงตกลงไปอยู่กับหลานสาวของแกทันที

ท่านลุง มัก จะ ต้องไปใช้ใช้ซัก ก็ยี่หลานสาวบ่อย ๆ และบางครั้งถ้าแกไม่ยอมจะไป รากบ้าน แกมักพูดว่า

“หลานรัก ลุงคิดว่าเข็นวันหนึ่งคงไม่สนุก และ คงไม่มีอะไร นอกจาก เล่นไฟ พวกเพื่อน ๆ ของเจ้า ก็คงจะไม่ไป แต่ถ้าเจ้าชอบจะไป ลุงก็จะพาไป”

นาคาลิ ผู้ ซึ่งเป็นคนเชื่อถือ ถ้อยคำ ลุงของหล่อนเสมอ ก็ต้องอยู่บ้านในวันนั้น

ในกิริยาเดียวกัน เมสเซอร์ คาเบลงกูรท์ ซึ่งเป็นคนกระดละ กล่าวกับหลานสาวของแกว่า “หลานรัก เจ้าก็รู้อยู่แล้วไม่ใช่หรือว่า ลุงไม่ค่อยรักใจในการกินนี้ และพอใจในสิ่งสามัญ แต่ คนครัวของเจ้ามักทำอะไรเค็ม ๆ ออกจะเหลือทน”

แล้วคนครัวนั้นก็ยิ่งเปลี่ยน

ความที่กล่าวมาแล้วว่า นาคาลิ เป็นคนสรวย เพราะฉะนั้นไม่เป็นการปลาคอย่างใด ก็จะมีชายหนุ่มมาคิดพัน เจ้าหล่อนมักมีมิตรการสรรเสริญเป็นยอด พร้อมด้วยคำตอบว่า “ก่อนที่คิดนั้นจะทำความหวังให้ยังเกิด แก่ผู้ใด ก็คิดนั้นต้องทราบ ความเห็น ของคุณลุงเสียก่อน”

ฝ่ายท่านลุง ซึ่งเริ่มรู้สึก ว่า ตัวของแกกำลังเป็นนายแห่งบ้านน้อยอยู่แล้ว ก็ออกวิตก

ว่าใคร ๆ ที่จะเป็นหลานเขยของแกอาจจะเป็นคนหัวอ่อนอย่าง นาคาลิ ก็เป็นไปได้ เพราะฉะนั้นแกจึงไม่ค่อยจะสละโอกาสในการ ที่จะจับข้อเสียหาย ของ ผู้ ที่ จะมา กระทำสัมพันธ์ มิตร กับแม่หม้ายสรวยผู้นี้

อีกประการหนึ่ง เนื่องด้วยความสันโดษ และความอยากจะวิ่งเร่ใจโดยเจียม ๆ ท่านลุงมีความรักในการเล่นเกมนชนิดหนึ่ง ชื่อว่า แยกกำมอน (มีลูกเต๋าทอดคล้าย ๆ สกา) แต่หากคนเล่นด้วยยาก เพราะไม่มีใครเล่นเป็น ถ้าแฉกของ นาคาลิ คนใดเข้าใจ เล่นอยู่บ้าง แฉกที่ชวนเล่นกับแกเสียคราวหนึ่งนาน ๆ จนเมื่อ เพราะคนโดยมากชอบเล่นไฟ

เพื่อจะให้เป็นที่ชอบใจ ลุง ของ หล่อน นาคาลิได้พยายามเรียนรู้ เกมชนิดนี้ แต่เป็นไปไม่ได้ เพราะเจ้าหล่อนไม่อาจเอาใจใส่ในสิ่ง ๆ ใดเพื่อให้ชั่วเวลานานได้ แม้ ลุงของหล่อนจะยืนยันว่าก็ต้องทนเอา

“การที่ฉันสอนให้เธอ ก็เพราะอยากให้เธอยังเกิดความสุขกัน” นี่เป็นประโยคที่ เมสเซอร์ คาเบลงกูรท์ พูดเสมอ

เหตุการณ์ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาล คือต่อมาในคืนวันหนึ่ง นาคาลิ ได้ถูกแนะนำให้รู้จัก กับ เมสเซอร์ คาเบลม็องต์

ซึ่งเย็นกับกันในกองทัพรื้อ

นาคาลิ ค่อย ๆ เหลือสายขาขึ้นมอญ
ด้วยความมึนหมายว่าอะไร พย ทหารเรือร่าง
กายใหญ่โต มีขาไม่ข้างหนึ่ง และมีฝ่าเท้า
ที่ดำ แต่แทนที่จะได้พยเช่นนั้น เจ้าหล่อน
ปลุกไฟให้ได้เห็น ชาย อายุประมาณ ๓๐ ปี
สูง, รูปร่างสะสวยสมทรง, ขาและตา
ก็พร้อมทั้งสองข้าง

อาร์มิงค์ คาเปรมองต์ ได้เข้า
ราชการ ตั้งแต่อายุยังน้อย และได้เลือก
ตำแหน่งชั้นทั้งหมื่น ๆ เช่นนั้น จน ถึง ชั้น
กับกันเขาได้เก็บเงินไว้มาก และประกอบ
กับการได้ รียมรฎกจากบรรพบุรุษของเขาเป็น
จำนวนมาก เขาจึงได้ ลาออกจากราชการ
มาทำการหาเลี้ยงชีพส่วนตัว ถึงอย่างไรก็ดี
เขายังเป็นคนโศกเศร้าอยู่ และยังไปกว่านั้น
เขาเคยหัวเราะเยาะในเรื่องรักเสมอ

แต่เมื่อเขาได้เห็นนาคาลิ ความเห็น
ของเขากลับโศกเศร้า เพราะในชั้นต้น เขา
ก็เริ่มเสียใจในการที่เขาไม่ได้ สักหัด เห็นว่า
และเขาได้มองดู เจ้าหล่อน นาคาลิ อย่าง
งวยงง

ความเข้าใจใจของเขาที่มีต่อ แม่หม้าย
สาวสวยผู้นี้ เป็นหัวข้อสำคัญใหม่ สันทนา
ต่าง ๆ และในทุกชั่วขณะนั้นก็ได้แล่นไปเข้า

หว่านลง คาเปรมองต์ และเมื่อในเย็นวัน
หนึ่งนาคาลิ ได้กล่าวว่า เจ้าหล่อนหมายจะ
ให้ท่านกับกันมาเที่ยวที่บ้านข้าง ท่านสูง
แต่ถ้ารู้สึกไม่พอใจ

“นาคาลิ” ท่านลงพูด “เจ้าทำอะไร
ไม่ถูกต้องเลย ลงไป ฉันว่า กับกันผู้นี้
เป็นคนชั่วร้าย กิริยาไม่สุภาพ เช่นเมื่อลง
เห็นเขายืนข้างหลังเกือกเท้าข้าง ลงไม่เห็น
เขาลมเลย ว่า นามัยของลงจะเป็นอย่างไร
ลงพูดก็เพราะเป็นประโยชน์แก่เธอ เพราะ
เธอกำลังงง”

นาคาลิ สารภาพโทษว่าผิด และด
การวิธของท่านกับกันก็เคย แต่ในไม่ช้า
ท่านลงรู้สึกว่าการ เคี้ยว ครัก เช่นนั้น ออก จะ
เกินไป จึงอนุญาตให้ การเย็บเย็บ ซึ่ง
เริ่มจะมีแล้วซังกี่เส้นนี้ เริ่มมีต่อไป แต่
ไม่ขยับนัก

และโดยขาดรียมรฎก การเล่นเกมแยก
ก้ามอน เป็นหนทางชักนำให้นาคาลิ กลายเป็น มาคาม คาเปรมองต์ โดยไม่
รู้สึกตัว ด้วยเหตุอะไรเล่า? คือ กับกัน
หนุ่มผู้นี้ มีความเชี่ยวชาญในการเล่น
แยกก้ามอนอย่างหาตัวมิได้ เมื่อท่านลง
รู้ความนี้เข้า ก็ทำพ้อกับกันหนุ่ม, ผู้ซึ่ง
อยู่แก่ใจว่า จำเป็นจะต้องทำให้เป็นที่ชอบใจ

ของท่านลงให้เล่นด้วยก็ด้วย

นาคาลี ออกจะไม่ค่อยพอใจ ด้วยว่า หล่อนใครจะให้เข้ามาคุยกับเจ้าหล่อนเท่านั้น และเมื่อเขาได้ลากลับไปแล้ว เจ้าหล่อนจึงพูดกับลุงว่า “คุณลุง พุดกุก, ที่ฉันไม่ชอบกิริยาของกัณท์คนนั้นเลย ที่ฉันเห็นแล้วว่าไม่ควรจะเชิญเขามาที่นั่งในชั้นแรก”

“ตรงกันข้าม หลานรัก เขาประพฤติตัวดีมาก ลุงได้เชิญให้เขามาที่นั่งเพื่อเล่น แยกกำมอน กับลุงบ่อย ๆ เช่นนี้ ก็หมายความว่ามาเยี่ยมเราด้วย”

นาคาลี เข้าใจได้ชัด เจน ว่า พ่อกัณท์ ไท่ ซิบชนะต่อหัวใจ ของลุง หล่อนเสีย แล้วก็นั่นหล่อนจึงไต่ ไต่กลับแก่เขาในข้อที่เขาไม่ให้ เขาใจใส่ต่อหล่อนในโอกาสที่ แล้ว มาคาเปรมองก็ มาอีกบ่อย ๆ ทั้งชอบคุณเจ้า เกมแยกกำมอนที่ทำความชอบพอใน ตัวเขา แก่ท่านลุงยิ่งขึ้น และในไม่ช้า เขาก็ได้ลวงดวงใจของแม่ หม้าย สรวาย มา กำไว้ ในมือ ด้วยว่าในชั่ววันหนึ่ง นาคาลีได้ วังมากระซิบบอกต่อลุงของหล่อนด้วยอาการกระซิก ๆ ว่า

“กัณท์ คุณ ขอให้ที่ฉัน แต่งงาน กับเขา คุณลุงจะแนะนำให้ ที่ฉันทำอย่างไร?”

แก คำวิหีอยู่ ครู่หนึ่ง ก็ขึ้น—ถ้าหล่อนปฏิเสธ คาเปรมองก็ ก็จะไม่มาที่นี้ การ

เล่นแยกกำมอนจะไม่อีกต่อไป ถ้าเจ้าหล่อน แต่งงานกับเขา เขาก็ต้องอยู่ที่นั่นเสมอ การเล่นเกมของฉนั้นจะไปไหนเลย—แล้ว แกจึงได้ คอยออกมาว่า เจ้าควรแต่งงานกับเขาเห็น ะก็”

นาคาลีรัก อาร์มิงก์ จึงอยู่ แต่เจ้าหล่อน ไม่ยอมตามใจนัก เมื่อได้พบกันอีก หล่อนจึงขอสัญญาของข้อ

“ถ้าเธอรักที่ฉัน จึง ๆ—”

“อ้าว—เธอยังสงสัยอยู่อีกหรือ?”

“อย่าฟังซัดคอคชักระ, ถ้าเธอรักที่ฉัน เธอ ต้องพิสูจน์ให้ ที่ฉันเห็นอะไรสักอย่างว่าเธอรัก ที่ฉันจริง”

“ได้ซิจะ! อย่างไรก็ได้ ฉนั้นสาบานให้—”

“อย่าค่ะ! เธอ ต้องไม่สาบานอีกต่อไป, และ อีก อย่าง หนึ่ง ที่ฉันไม่ ชอบ กลิ่น บุหรี่ เพราะฉนั้นสามีกัณท์ จะต้องไม่ เป็น คน ที่สูบบุหรี่หรือยาเส้น”

อาร์มิงก์ ถอนใจใหญ่ และให้คำ ปฏิญญาตามที่หล่อนต้องการ

ภายในเดือนแรก ภายหลังการวิวาหะมงคล เหตุการณ์ได้ผ่านพ้นไปโดยราบรื่น แต่มีบางคราว อาร์มิงก์ มีอาการ ขี้ม และ ยัง ยืงนานไป อาการเช่นนี้ ก็ยังเพิ่มขึ้นและ บ่อย ๆ ด้วย

“มีเรื่องอะไรหรือคะ” นาคาลิถาม เมื่อได้เห็นอาการอันแปลกของเขา “ทำไมเธอถึงขี้นมนี้”

“เปล่าๆ! เปล่า! ไม่มีเรื่องอะไรเลย” เขารับตอบ เหมือนกับว่าเขาไม่รู้ถึงกลายต่ออาการอันกระต้างของเขา

“บอกเถละคะ” นาคาลิซัก “ดิฉันทำไม่ถูกใจเธอที่ตรงไหน”

ก็มันได้ทำให้ หล่อนแน่ใจว่า “ไม่มี เหตุอันใดที่จะทำให้เขาไม่พอใจ ตรงกันข้าม เขาชอบใน ความประพฤติ ของ หล่อน ทุกๆ ขณะ เขา รื่น เริง คงเก็บไปชั่วคราวหนึ่งแล้วในไม่ช้าก็กลับร้ายไปยิ่งกว่าเก่า

นาคาลิ รู้สึกระทมใจเหลือล้น เจ้าหล่อนได้ นำ ความ ร้อน ใจ อันนี้ไป ถูกลูก หลาน ของ หล่อน ซึ่งได้รับช้อยว่า “วัง, หลานรัก ลูกรู้ว่าเจ้าหมายความว่าอย่างไร ลูกเคยสังเกตดู เสมอใน เวลาเล่น แยกกำมอน เขา มักเหม่อ และเอามือ ลูบ หน้าผาก ม่อๆ บางคราว ลูกขึ้น ยืนเฉยๆ เหมือน กับ มี ใคร มา กัง”

วันหนึ่ง เมื่อความ กระสับกระส่ายของ เขาได้ ปรากฏขึ้นอีก และ ยิ่งมาก กว่าเก่า ก็มันจึงพุกกับภรรยาของเขาว่า “บอกว่าการเดินเล่นในเวลาเย็นคงจะทำให้ฉันเห็นว่า

โลกนี้เป็นของสนุก ทหารเรือเก่าแก่อย่างฉัน ไม่อาจทนนั่ง อยู่กับโต๊ะไถ่ภายหลังอาหารเย็น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ถ้าหล่อนจะยกบ้าน”

“อ้อ เปล่าคะ ดิฉันจะยกบ้าน” ภรรยา รับอนุญาต

ตั้งแต่นั้นมา เขาก็เริ่มออกเดินทุกๆ เย็น ในเวลาเย็นกัน และเมื่อกลับมาก็มีอาการรื่นเริงเช่นเดิม

นาคาลิ ไม่เป็นสุขเลย “บางทีเขารักผู้หญิงอื่น” เจ้าหล่อนก็คิด “และเขาคงจะไปเยี่ยมเจ้าหล่อนทุกๆ วัน โอ! เราน่าจะเหลือเกิน ฉันจะต้องบอกให้เขารู้ว่าฉันจีบเรื่องของเขาได้แล้ว ฮ่า ฮ่าเพ้อ! ดิฉันจะคอยจนกระทั่งมีข้อพิสูจน์”

เจ้าหล่อนนำเรื่องไปบอกแก่ลูกอีก “ดิฉันเห็นจะเป็นคนที่ถูกขังที่ลึกลับในโลก เสียแล้ว” เจ้าหล่อนลั่น

“มีเรื่องอะไรกัน” ท่านลุง ร้องถาม พระทิวสจึงแก้ข้อถาม

อาร์มิงก์ ไปจากบ้านในราว ๒ ชั่วโมง ทุกๆ เวลาเย็น และกลับมาด้วยอาการรื่นเริง และพบนกดิฉัน เหมือนกับวันแรกที่เขาแต่งงาน คุณลุงคะ ดิฉัน เห็น ะทนไปอีกไม่ไหวแล้ว ถ้าคุณลุงไม่ช่วยดิฉันค้นคว้า

ว่าเขาไปที่ไหน คิดฉันทหาเรื่องอย่าที่เกี่ยว”

“แต่หลานรัก—”

“คุณลุง, คุณลุงต้องช่วยคิดใน^๕เรื่อง^๕นี้^๕ คิดฉันทเชื่อแน่ว่า คงมีผู้หญิง^๕เกี่ยวข้อง^๕กับ^๕ใน^๕เรื่อง^๕ลยอน^๕นี้”

เมอสเยอร์ คาเบลงกูร์ท ปวดนาที่ระบือ^๕กัน^๕ การ^๕แตก^๕ร้าง^๕ระหว่าง^๕หลานสาว^๕และ^๕หลานเขย^๕ ซึ่งถ้าหาก^๕ระบือ^๕ปล่อย^๕ให้^๕เกิด^๕ขึ้น^๕แล้ว^๕จะ^๕กระทำ^๕ให้^๕ชีวิต^๕อัน^๕สง^๕ของ^๕แก^๕ ซึ่ง^๕กำลัง^๕ดำเนิน^๕คือ^๕อยู่^๕ อัน^๕กระ^๕ราน^๕ไป^๕เสีย^๕ ดังนั้น^๕แก^๕จึง^๕ทำ^๕เป็น^๕ที่^๕ที่^๕ระ^๕คึก^๕ตาม^๕ ชาร์^๕มังก์^๕, แต่^๕ก็^๕ได้^๕กลับ^๕มา^๕ใน^๕ไม่^๕ช้า^๕ กล่าว^๕ว่า^๕ แก^๕ไม่^๕ทัน^๕เห็น^๕เขา^๕หาย^๕ไป^๕ข้าง^๕ไหน^๕ไม่^๕ทราบ^๕

“ก็เขาเดินไปทางไหนเล่าคะ”

“ข้าง^๕ที่^๕ทาง^๕นี้^๕, ข้าง^๕ที่^๕ทาง^๕โน้น^๕ แต่^๕ไป^๕คน^๕ก็^๕เคย^๕เส^๕ม^๕ขอ^๕ให้^๕เชื่อ^๕เถ^๕ระ^๕ เขา^๕คง^๕ไป^๕เดิน^๕เล่น^๕เพื่อ^๕ออก^๕กำลัง^๕กาย^๕เป็น^๕แน่”

แต่^๕นาคา^๕ลี^๕ ไม่^๕ยอม^๕เชื่อ^๕ง่าย^๕ๆ เจ้า^๕หล่อน^๕ได้^๕ว่า^๕ข้าง^๕เด็ก^๕คน^๕หนึ่ง^๕ ให้^๕คอย^๕คิด^๕ตาม^๕ต่อไป^๕

เมอสเยอร์ คาเปรมองต์ ออก^๕จาก^๕บ้าน^๕ทุก^๕ๆ^๕เย็น^๕ เข้า^๕ใจ^๕ไหม^๕?”

“ซอร์บี”

“พรุ่ง^๕นี้^๕ เจ้า^๕ต้อง^๕คอย^๕ตาม^๕เขา^๕ไป^๕ และ^๕สังเกต^๕ไว้^๕ว่า^๕เขา^๕ไป^๕ทาง^๕ไหน^๕ แล้ว^๕กลับ^๕มา^๕บอก^๕ฉัน^๕เ^๕ียง^๕ๆ^๕ เข้า^๕ใจ^๕ไหม^๕?”

“ซอร์บี”

นาคา^๕ลี^๕ คอย^๕อยู่^๕กับ^๕ความ^๕กระ^๕วน^๕กระ^๕วุ่น^๕ใจ^๕ จน^๕กระทั่ง^๕รุ่ง^๕เช้า^๕ถึง^๕เวลา^๕สาม^๕ของ^๕หล่อน^๕จาก^๕ไป^๕ การ^๕สืบ^๕ตาม^๕ก็^๕ได้^๕เริ่ม^๕ค้น^๕ทันที^๕ ใน^๕ราว^๕๔๕ นาที^๕ผู้^๕สืบ^๕กลับ^๕มา^๕ เนื้อ^๕ตัว^๕กลับ^๕ไป^๕ด้วย^๕ฝน^๕

“ยัง^๕ใจ^๕”

นาคา^๕ลี^๕ กระ^๕หืด^๕ กระ^๕หอย^๕ ตาม^๕“บอก^๕ฉัน^๕เร็ว^๕เข้า^๕” บอก^๕ทุก^๕ๆ^๕ สิ่ง^๕ที่^๕แก^๕ได้^๕เห็น^๕”

“ซอร์บี สม^๕ตาม^๕ เมอสเยอร์ คาเปรมองต์^๕ไป^๕ใน^๕ระ^๕ยะ^๕ไกล^๕ๆ^๕ พอ^๕ถึง^๕ถนน^๕ วิ^๕เย^๕ก^๕ต์^๕ยัง^๕เปล^๕ระ^๕ สม^๕เห็น^๕เขา^๕เข้า^๕ไป^๕ใน^๕บ้าน^๕ๆ^๕ หนึ่ง^๕เป็น^๕ยี่^๕ง^๕ข้าว^๕ สม^๕สังเกต^๕ว่า^๕ไม่^๕มี^๕คน^๕ใช้^๕มา^๕เปิด^๕ประตู^๕ให้^๕เลย^๕”

“ยี่งข้าว! ไม่^๕มี^๕คน^๕ใช้^๕! น่า^๕กลัว^๕”

“สม^๕ตรง^๕เข้า^๕ไป^๕ที่^๕นั้น^๕ สม^๕ได้^๕ยิน^๕เขา^๕ขึ้น^๕ไป^๕ชั้น^๕บน^๕ แล้ว^๕ไข^๕กุญ^๕แจ^๕”

“ไข^๕กุญ^๕แจ^๕เข้า^๕ไป^๕, แก^๕แน^๕ใจ^๕ยัง^๕งั้น^๕?”

“ซอร์บี”

“ร้าย^๕การ^๕, ถ้า^๕งั้น^๕ เขา^๕ก็^๕มี^๕ลูก^๕ กุญ^๕แจ^๕แล้ว^๕ยัง^๕ใจ^๕อีก^๕ เล^๕่า^๕ไป^๕”

“พอ^๕สม^๕ได้^๕ยิน^๕เสียง^๕ประตู^๕ปิด^๕ สม^๕ก็^๕แอบ^๕ย่อง^๕ขึ้น^๕ไป^๕ชั้น^๕บน^๕แล้ว^๕มอง^๕ดู^๕ทาง^๕กุญ^๕แจ^๕”

“อ้า^๕ คิ^๕มาก^๕ เจ้า^๕ระ^๕ได้^๕เพิ่ม^๕อีก^๕๒๐^๕ ฟรังก์^๕”

“แล้ว^๕ สม^๕เห็น^๕เขา^๕ลาก^๕หีบ^๕ออก^๕มา^๕”

ไม่ใช่อื่นไกล เพราะฉันอยากสืบทอดซึ่งอัน
แสนรักของฉันเท่านั้น วันหนึ่งเมื่อฉันขอ
อนุญาตให้เล่นมาเดินเล่น มาพบชาวนาคน
หนึ่งกำลังสืบทอดซึ่งความโง่งมอยู่ ฉันเพิ่มความ
อยากของฉันขึ้นอีกหลายเท่า ฉันจึงตรง
เข้าไปบอกเขาว่า ถ้าเขาจะให้ฉันขอยืม
ทางเกวียนสักตัว หมวกแก๊ปสักใบ ฉันจะ
มาสืบทอดกับเขาด้วยทุก ๆ วัน เขารู้สึก
ฉันอยู่สักหน่อย แต่ก็ยอมให้ขอยืมตามที่
ฉันต้องการ ทั้งฉันก็มาทุกวัน ๆ หล่อนก็
เห็นอยู่แล้ว แต่หล่อนคงแปลกใจ ทำไมฉัน
ต้องสวม ทางเกวียนใบนี้ กับหมวกแก๊ป
เพราะว่าฉันไม่อยากให้ กลิ่นยั่วหวนคึกคึกตามทาง
เกวียนและเสื้อนอก หมวกแก๊ปก็เหมือนกัน
สวมมันยังกันไม่ให้ กลิ่นติดไปกับผม กลัว

หล่อนจะรักได้ จึงต้องสวมหล่อนโดยกระทำ
เช่นนี้ นั่นแหละเรื่องลึกลับละ รังบกไทย
ให้ฉันเถิด”

นาคาลึบเขา พดางพูดว่า “ก็ฉันไม่
แปลกว่าจะเป็นอย่างนี้นะ ก็ฉันมีความสุข
แล้ว และเธอก็สุขที่ย่านเท่าไร ๆ ก็ได้”

พอถึงบ้าน นาคาลึบ ไปหาลุงของหล่อน
พูดว่า “คุณลุงคะ เขารักก็ฉัน เขาไปเพื่อ
สืบทอดเท่านั้น ทั้งแต่ฉันไปเขาจะสุขได้
ที่ย่าน”

“อ้อ ใจนี้ ลุงก็ใจด้วย” ท่านลุงพูด
“เขาควรจะสุขในเวลา เล่น แยกท่ามอ้นด้วย
เหมือนกัน”

“เพราะเขาจะได้ เล่นเกมของฉันแน่นอน
สิน” ท่านลุงคึก,

ชมกวีชาไทย

วสันตกลด

๑๕ อัญชยัมประณการประนท
แลธรรมไทรยัญกวร
๑ แลสงฆ์พิสทุธอวิยสุน
แลนบชนกแลระชนัน
๑ แลองคระอาภวิยอาภ
แลเทวฤทธิสุวธิน
๑ แลณัฐวามะวชิรา
เลียงราชภูวนีวาศภยกลี
๑ เสวฉันทประพินธะนมคา
ชอลกนิทานคคินยม
๑ รำยงานิทานบุรุษชา
เนาถิ่นสถานสถิตยชน
๑ อาชีวะอาคยะชยัน
ในท้องทะเลวทลง
๑ ตานาชารายุรยหนึ่ง
เลื่องลืออริบือชวรปราว
๑ คาอินระบิลบุษมัญ
ชนแม่กุ่มารวขไลน

พระสุคตมนินทร
ธรรพ์ประพฤตคิณ
ทรมณูเกยทวศิริ
ทนต์ลอมถนอมขวัญ
อนศาสนวิชาสรวพ
อภิบาละโลกีย
วชราชะเวียงศิริ
สิวิสันติสุขสม
รวฐานิโยคม
สภสารสรวณมน
คตยามะสองคน
ทิวริมทะเลหลวง
ปฏิกิณหะปลาปวง
เสาะแสวงเส่มอมา
รยซึ่งสมัญญา
กฎทั่วประเทศไท
ณสนั่นทลออกใบ
ณะสยามสคิยล

๑ เชื้อชาวประโงมคหณมัจ

พอยังประทังทนสกนธ์

๑ สองมันสมาคะมะสนิท

หากไค้อะไรกมลปรี

๑ หาปลาณะสาครก็ไป

ทำงช่วยแสงเสาะปฏิกันท์

๑ ไก้ม้าวิภาคะขริโลก

ไค้มากก็มากกมลปรี

๑ ไค้น้อยมีค้อยระขริบูรณ

ชกออมก็อาครุรกำ

๑ โขยมากแสงวคหณมัจ

ไม่ค้อยระพอทวิสหยา

๑ กานาวิวารณวินิ

คิกหาอุบายะวิธิอัน

๑ ปฤกษาสหายแนะกลเม็ค

โคยอักษกโนมคิประเคน

๑ เราสองประสงคระคหณมัจ

เคยร่วมวิดิระณสา

๑ หากไค้ไค้ไค้ สวิมิไค้

ไค้มากันน้อยนฤนัต

๑ เราควระคกลากขลวิดิ

วิมทิระผ่งสมุทรธาน

๑ ซอยไฟโชนระณัน

ไค้มากถุน้อยวิฤชปลา

ระประหยคิชีวาคน

สุขโสถถัสสวัถกี

บิยมิตรสมังกี

กิวิคคิกิแย่งขึ้น

สทไม่ประจាកกัน

คณะมัจฉะอณัม

ชนโขชชชากิ

ขริภณุชะอัมพนา

ขริภณุชะมิอัมพำ

กัถะเทยและเพ็ลยภาย

ฉกัชคมิไค้หลาย

ขริโลกมิอัมกัน

ขุรกีประคอบพลัน

ระสลักสลายเชิญ

นยเทหคามเห็น

กระวิธิระบุปลา

ฉนิพิทธิกาลมา

กรไม่ประจាកกัน

กัมิไค้ มิแสงฉน

วิธิเก้ามิเป็นการ

ระลัมิร่วมภาร

และณะคัมภีระยา

ปฏิกันท์หะมัจฉา

กุเคยขุรพกาส

๑๑ เปลี่ยนทางวิจิตรวิเศษ
เพื่อนจงพินิจพินิจ
๑๒ ทวีตวิเศษและมิมิโค
อย่าลืมลิ้นหอยสหาย
๑๓ ท้าวอินสกลวิเศษ
จึงเยี่ยมเยือนขี้ขี้
๑๔ สองมิดรักเสวรมัน
ค่างคนก็ไต่ขี้
๑๕ เทวยมเสวรสวโร
ถอยเลื่อนและเลื่อนนา
๑๖ เทวเสวรสวโร
สาครสมทโล
๑๗ ทานาเสวรสวโร
ลิกควนเพราะมันหมาย
๑๘ เทวเสวรสวโร
ยังในสมทโล
๑๙ ทาไปก็ไต่ขี้
สุดแสนเกษมสันต์
๒๐ วิบริกนวิเศษ
เก็บปลาสวิงยาน
๒๑ นังขุนสพานคอบ
จนคำแลวไร
๒๒ ท้าวอินแสวงหา
ตามชายทะเลวน

อินทรวชิรธรรม

ระมิดักฎิการ
อนุโลมนิยมหมาย
วชิรพิเชียรปราชัย
สทกิจะการวิ
มคิแห่งสหายขี้ขี้
อนุโลมระควมใจ
๑๓ คนพลันจะกันโก
๑๔ ฌทเลแสงปลา
๑๕ วรลิมวรรา
๑๖ วททคทเทโร
๑๗ คณะปลาเอนกใน
๑๘ ชลขังกระแสด้าย
๑๙ รรในทเลทลาย
๒๐ คทระวรพระมธลา
๒๑ ชลคณประสงคปลา
๒๒ ครนเสนะลิกควน
๒๓ มหิมาฉลามพลัน
๒๔ พิคคักไคการ
๒๕ ทสคคคคคคคค
๒๖ ฐระเสวรสวโร
๒๗ ขี้ขี้คคคคคค
๒๘ สุริยาระเย็นชล
๒๙ คณปลาฉะสาชล
๓๐ เพราะนิยมสมคคค

๑ เที้ยวเสาะแสวงไป
เห็นอยเปล่ามิเข้าที

๑ แม้อาตว้างขึ้น
หาจนควนชาย

๑ ตัวเคียวก็ไม่ไ้
เห็นอยเปล่ามิไ้ปลา

๑ หมกทวิงก็ทวิงกลับ
วัยพายกระหน่ำน

๑ ค่อยคลายและหายเปลี้ย
พันแคะระแผลเคา

๑ ค่อยเปรมเกษมสุข
ออกเรือมีทันนาน

๑ ทาอินตระหนกแน่
จึงเอ่ยเฉลยวา-

๑ แกมมันละเต็มที
มีค้ำฉะสาชล

๑ ส่วนกันสืเที้ยวเสาะ
ในคัมภีราสา-

๑ หาไปก็ไ้ปลา
สมหวังและตั้งไ้

๑ แล้วจทวิงก็ทวิง
นังคฤศควรพอ

๑ ทาอินมือค้อม
ส่งคัพทเลียงเขี้ยว

ก็มีไ้ประสพ
ยลปลาก็เปล่าคาบ

ก็มีท่อนระสมหมาย
ระละโลกพิโยคลา

เควระหือไรโคณหนา
พลเพลี้ยละเหี้ยมน

จทวิงกระท่อมคน
ลุสสถานสถิกเนา

และลเหี้ยก็ข้างเภา
พยพดมีพองพาน

นฤทุกขสำราญ
ฉะสพานกัชนมา

ยลแลมีมีปลา
ทะเบาะหยอกกลหายคน

วรแลสรวง
ก็มีไ้หือไรมา

พิเควระหือเห็นกัชนปลา
ควชังกระแสไ้

มหิมาฉลามใหญ่
กัณวิคตคิยบร

สิริฉันทันะกัชน
กะสหายจะฉือเที้ยว

ยมิยอมและฉุนเคี้ยว
ปฏิพานเฉลยเผย

๑ ก่อนกาลสีกะไชว
สัญญาที่ไม่เคย

๑ บัณฑิตผู้มั่งมี
ส่วนทางระคางกาย

๑ แกะแย่งจะเอาเปรียบ
ไม่ยอมจะช้อน

๑ ท่อนทางสีกะพลัน
วานระคิโหม

๑ คานามียอมเลี้ยง
แกหามีไคกัน

๑ โภยเหตุกัน
ควรผู้แสงท่า

๑ ทางคนมีขอมรบ
เอื้อคองคองเกรียว

๑ บุรุษนามะตาอู
กระบวนเล่ห์เทหิ

๑ อุบายบิณฑิยัค
กระทยชักระทัช

๑ อนึ่งแฉกคอกเค
สมัยวาระนั้นค

๑ ระกิดว่าณะคาวตม
คพายหอยกระคายช

๑ วิถีเคิรวณญาณ
ประโมงสองวิวาท

ก็มีไขน้เลย
วิถีเก้เก้เปล่าคาย

สิริฉันทะขอหมาย
ยมิเอะให้กัน

มิวเบียบขลิบวรพ
สิริยังระเป็นไร

ปฏิคณทะเขาไป
อนุโลมเอะเกลอชวัญ

เทละเลียงสนั่นครน
สิเสาะไคฉลามมา

สิริฉันทะฉลามปลา
ยมิศวรรกะแกเทียว

เทละคัพทะเลียงเจียว
ยมิหยอนมียอมกัน

อุทกปอตาฉันท

คณผู้ฉลามครน
มิ คง ทวีฉวร

มุสาคคักสมคำ
ก็คล่องคิและมิผล

พิกลเกฬการคน
ทลาคชื้อกระคายช

ประสงคัสมักเส็จสวรพ
กัวิยรัตนวิค มา

ณะเขตรัยานการทอมค
มิประองคองสมังค

๑๐ คตแก่นามะตาอัย

ประเวศกาละพะทิ

๑๑ เพราะเหตุนี้สหทัยสอง

และเห็นถือกระคายสรวพ

๑๒ ก็ชัญญะมีลยหล

แฉกกลงมีลยสาว

๑๓ กระคายอัยกระร้างหมก

ระให้ ชคคกรอง

๑๔ แฉกลงลงตงช

ระฉนโกโฉนค

๑๕ คตแก่นามะตาอัย

มุสาวาทประภาศพลน

๑๖ ชี อิน. นา. ชะมากวน

ระเชิญเป็นคระลาการ

๑๗ ก็ร้องเพียงวิภาคก

ก็แบ่งเองเถอะ อิน. นา.

๑๘ เพราะกันนนั้นนั่งศาล

ฉนิจงเวรพลน

๑๙ มีเชอตุกระคายช

และโอภาศพิพากษา

๒๐ คตแก่นาและตาอิน

ก็วิงวอนฉนอันฉน

๒๑ พุโหล่งพยงกัวย

นุกุลทเถอะมี

นิวัคสุธรรมิม

กะ อิน. นา. วิวัทกน

๒๒ เขมน์มอชประสพลน

กั้นกวัคระลาการ

๒๓ ขุนนนั้นมีทนน

และชคเคื่องมิประอกรอง

๒๔ มีคปคเพราะทงปอง

ระเบญชธรรมูประจาม

๒๕ วิจารณคคก

๒๖ วิภาคส่วนระควรกัน

๒๗ ฉลาการัตลยกัน

๒๘ ประทุมจ้านระควาญ

๒๙ เหลบลวนมีควรสาร

๓๐ พิกากษาคักปลา

๓๑ ฉลามนิกฉนหนา

๓๒ มีควรแกระกวรกัน

๓๓ จิวัณณกัไม่ยควัน

๓๔ ระแก้เมอชและเหนอชมา

๓๕ เอนกมีฉนค

๓๖ คคณมีมิโลย

๓๗ เสกขสันพิพรายเปรย

๓๘ พชชอกรุดไช

๓๙ เสดิมช่วยลคังไชย

๔๐ ระชอชญุพระคณควัน

๑ เพราะพวกเรามีอาชว้าง
เพราะเหตุนี้แหละลงขัน

๑ ๒๒ ค่ายูกักกล่าวพจน
แสวงขันว่าคาญใน

๑ พวกไปมีโคเชื้อ
ว่าพรวณและวอนวัง

๑ เอาเด็กจะช่วยยก
คักสินคักเคา-

๑ ความแบบขมิถล้า
โคขเหตุมิมา

๑ แทะแทะต้องเชื้อ
เขื่อนมันมีผนกัน-

๑ พวกโคก็เปนนัน
ยอกยักประพฤติอา-

๑ หากแกมีเชื้อข้า
ไม่ยักประพฤติทวง

๑ ตัวคูมิสามารถ
คักสินพิพากษา

๑ อย่างไรระยอมใหม่
หากยอมพิพากษา

๑ ทานาและคาอิน
ปฤกษากัยอมกั

๑ เอาเออะระยอมเชื้อ
คักสินคักชู

อินทวงศ์สันท์

สันติธรรมวิเทศน

เพราะแก่งแย่งวิวาทกัน
ฉลามทีจะคักไ

๑ มอริคเณลโกล
จิตนุงกระยุงกระยง

๑ วะเหลื่อกระยุงกระยง
เพราะระชอกรุนกระเว

๑ สุวิภักคฉลามเคลว
รวรรณวินิจฉยา

๑ นิตินำประจำพคา
ยุติธรรมสถิตสถิต

๑ วะเออมีผนมีผน
ทนคำวินิจฉยา

๑ คุงกันเคลยคุริว
ทวตามพิณจง

๑ คุว่ามิมีประสงค
คุคำวินิจฉยา

๑ บมีอาพิพาวณระคม
แลมริยคักประคัก

๑ ฤไฉนประโมจนระ
สัวมียอมจะไปนรังคัก

๑ สักสินบิลฉมึง
คุว่าทะนามอยู่ยคัก

๑ วนเพอพิเควระทะค
ยุติธรรมประจำประจง

๑๐ พุกโคทะย้อมกั

โคยสัระชือตริง

๑๑ ไม่เยี่ยงและบิกเขื่อน

กักสินระย้อมอา-

๑๒ ขุมมุลากเขา-

รบริลระย้อมขาน

๑๓ ก็กักฉลามพลัน

และซังก็ซังความ

๑๔ คนเหมาะส่วนสัก

แดลงคักโกร

๑๕ ไฉนก็ไซอิ๋ว

กะอินและทานา

๑๖ แนนาวิกาคัน

เพราะเทยวเสาะในสาย

๑๗ และจับฉลามไ้

ฉนแหละควรวน

๑๘ และอินระเทยว

มิกล้าชลัดตัว

๑๙ ฉนนั้นแหละท่อนหาง

กักกลุยังคน

๒๐ อุนักนผู้

วินิจฉยา

๒๑ ฉนแหละท่อนมี

วิหคุดคงทำ

อุปนทวิเชิรฉน

วณิงประสิทธีประสงค

คักกล่าววินิจฉยา

ยมิเชิรฉนไกลคิรา

ทรวักประพฤคิประสาน

วณเสาวนาคาร

อนญาตะย้อมตาม

วิวิฉนทักกับสาม

มหินทักกุน้อยไป

กักวิคคิทักนไก

นระควระฉนยล

ฉคคักพิพากษา

ทวixinประโมงชาย

สิวฉฉนทระของนาย

ชลคัมภีรววน

คักไประสงคฉล

ยวิคคิทระท่อนหัว

วณกัเพราะเกรงกัฉ

รลิกทเลวน

กักเหมาะวณมีสัสน

ยวิคคิทระตามมี

ทณชคคิฉ

สัสฉฉนเลฉฉนรรม

ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ

๑ เพราะเหตุอันเรา
เพราะเราสถิตใน

๑ แดงคึกคักเสี
ลเวงสรวนมานาน

๒ ทวีตสหายโง
สุดคำพิพากษา

๑ ะมิยอมกัไม่ไ้
เพราะถล่ำสกับสว

๑ ยลกันและกันแล้ว
มุขซึกและเซียวค

๑ อพิไรนระวน
ทะเลาะเถียงและเถียงหมาย

๑ เพราะคนนั้นเสียบม
รคมันยบะย่องใน

๑ และผลามก็ถกค่นอย
ชยะเปล่ามิไ้มุล

๑ กลันแหละเป็นค้ำ
คุณมีทวิตนิทของ

๑ ยมิก่อวิจาทเกยง
ผิวไ้ก่อะไรก็

๑ ะระหาเสาะปลาไ้
สุวิภักติทังเพร

๑ ทวีตว่าประโมงมัน
กะบุษณผลากก็

กมลฉันท

หมอลออกลสง

ก็จะเอาคทาไป

บุคิธรวมศุลกาการ

ก็จะให้วิวิคัสถน

อภิรมยะบิวิค

เซอะและ โมหะนัทหนา

ก็สั้กั้กลังถน

อะอะไปก็ช่วยถน

พธาทิศาอยู่

ยมิแล้วมิชน

พิศปลากก็เสียบค

ยมิก็ระย่ำหลาย

นฤยอมประนอมไ้

นิมิตต์ผลามไป

คณะพุงก็พลอยสูญ

ยมิค่อยะไ้พยุ

ก็เพราะเรามีปวองคอง

คติเราพร้อมคอง

จิตมันสมังคิ

ทะเลาะเถียงคนมี

ก็จะแบ่งกระกันเอง

ก็จะให้ มิโลงเลง

ยวิภัญชคามมิ

คนกันเพราะเสียบท

รบุณามะคาวอยู่

๑ หมั่นจะพลันขบพิณาศ

เลื่อมคักกิเลศกิตยวรร

๑ เหตุนี้ประชาชนแสง

แลเกียรติศักดิ์กตณวิมล

๑ สามัคคยาทรสमान

มากหลายสหายสนิทใจ

๑ จักไสยตติสุนทรสวัสดิ์

เสพลันทีภาวะอภิมัย

๑ ทุเรศเฝือกมพณฉน

เกินซากและพลากนิติมิไพ-

ขมิอาสดาพร

นฤมีสง่าชล

สุขแห่งสภณคน

ปฏิบัติสมรรถใน

ขมิรานกะไร ๆ

นฤแห่งระแวงคม

คิพิพัฒน์พิพิศม

ระเวญทวิโว

ทประพันธ์แสงโช

เราะกัจขมเทอญ

๓๓. นาคใดตั้งตนให้อนุชนทั้งรักทั้งเกรงได้

นาคนั้นเป็นนาคที่ประเสริฐ

เพราะจะมุ่งสั่งอันใด

สั่งอันนั้นพลันสำเร็จ

อันเนื่องด้วยอนุชน.

ของ น. ถ. พิชญาคติ

๓๒ ตัดเหล็กมัด ด้วย

สายไหม

(ต่อจากหน้า ๒๔๕ ฉบับ มิถุน)

บรรพที่ ๑๑

ประมาณ ๑๐ วันเศษ หลังจากที่
ข้าพเจ้าได้ อธิปัตติเหตุ พลัดตกจาก ขรรค์ พระ
เจดีย์ชัชชิตองลงมาแล้ว ก็ต้องนอนรักษา
ตัวอยู่แต่ภายใน คัม ของท่านพ่อเมือง ผู้มีใจ
อันอารี ซึ่งเฝ้าเป็นอุระรักษาพยาบาลข้าพเจ้า
ด้วยความเอาใจใส่ น่าขอบพระเดชพระคุณ
ยิ่ง อันกองข้าหลวงนั้นได้ คอยคุม ราช
บรรณาการไปจากเมืองทวายแล้ว ยิ่งแต่
ของนามผู้เดียว ซึ่งได้ รัยอนุญาตจากท่านออก
พระวาชมานู ให้ คอยอยู่ดูแล ข้าพเจ้า และ

เขาก็กได้สำแดงความกตัญญูรู้คุณแก่ข้าพเจ้า
ยิ่งนัก มิได้เห็นแก่การกินนอนเลย ครั้น
ครบ ๒ สัปดาห์ล่วงไป ราว ๆ สัปดาห์เดือน
เห็นจะได้ ในขณะที่ข้าพเจ้ากระຍ่องกระเบ่งได้
บ้างแล้ว เป็นแต่รู้สึกขัดอยู่ที่หัวข้อคอตะโพก
และตรงชายโครงอีกนิดหน่อยเท่านั้น ทนาย
คนหนึ่ง ของท่านข้าหลวงใหญ่ ก็กลับบรรณา
การราชบรรณาการ เพื่อจะเยี่ยมพื้ธการ
ป่วยของข้าพเจ้า เมื่อทนายได้มาเห็นอาการ
ของข้าพเจ้าว่าเป็นค่อมค่อนครายแล้ว เขา

ก็เริ่มส่ายขาอาณันเป็นภาษาของทหารให้
แก่ข้าพเจ้าฟังว่า โดยคำสั่งของท่านข้าหลวง
ใหญ่ จักรการหัวเมืองประเทศราช ท้าวพระ
ราชอาณาจักร ไก่ขบคยให้ข้าพเจ้าเตรียม
ตัวเรียบร้อยแล้วโดยด่วน เพื่อจะได้ทันกองราช
บรรณาการ ก่อนที่จะเข้าเขตพระราชสนเวิศน์
สถาน เพราะเหตุว่าถ้าเป็นโอกาสจะได้รับ
โชคลาภสิ่งใดเป็นอันแรงรางวัลบ้าง ก็จะได้
สำเร็จไปในคราวเดียวกัน ๆ กัน มิให้
ต้องแยกย้ายกัน แลการที่จะเข้าเฝ้าเข้าแทน
ข้า ๆ ขาก ๆ ให้เป็นที่ขึ้นเบื้องหน้าของอูล
พระบาท.

ข้าพเจ้ากำลังนอนคอยหาโอกาสมาเข้า
นานแล้ว ที่จะไต่ถามเกล้าความจริงใจ
ของข้าพเจ้าให้แก่ท่านออกพระราชมานุทวาย
เรื่องราวเสียบ้าง ครั้นเป็นโอกาสสมดัง
ใจกันแล้ว ถ้าโชคของข้าพเจ้าท้องพลากไป
ก็จะขอออกบำลางไปถือศีลกินบวช เป็นอุ
เสียดีกว่า ที่จะขึ้นกลบเข้าไปยังกรุงศรี
อยุธยา ให้ไ้รับ ความ ซอก ข้า ระกำไ
ท่านสหายผู้พี่ข้าพเจ้าเล่า คงจะปลาทไ
อยู่ครั้น ๆ มิใช่หรือ ? ว่าที่ข้าพเจ้ากล่าว
ขวัญี้ ดังนี้ หมายความว่า อย่างไร กัน ?
จริงอยู่, ท่าน สหายทั่วก ของข้าพเจ้า เอ๊ย !
แต่ก่อน ร้อน ะไร มา อันตัวของข้าพเจ้าผู้มี

นามว่านายหมู่ขวัญิทหารกาย ก็เป็นแต่เพียง
จะ คน เค้น ที่ จะ เสวย แสง หา เกียวกี คัก
เกียวกีคอง และชื่อเสียงว่าเป็นผู้กล้าในท่าม
กลางสมมณูมิชัย อันเป็นวิสัยสามารถของ
บรรพาทหารเอกทั่วไป แต่อย่างเกียวกีเท่านั้น
แต่จะวาระนี้ ซึ่งเป็นวาระที่ข้าพเจ้านายหมู่
ขวัญิทหารกายได้ถึงแล้วซึ่งบำเน็จงาน ชื่อ
เสียงหอมหวานทวนลมไปทั้ง ๑๖ ทิศ เป็น
ทศกศยชัย ยิง เกรงกลวี่ แก่ผู้ ไ้สคย
ควยี่คำลือซาปรากฏนาม แม้มาทั่วภระนั้น
ก็ยังไม่วายที่ระลึกว่า ถ้าได้ข้าคั่ง
ที่ธรรมคาโลกได้ ทราสิน เป็น กฏไว้เสียสัก
อย่างหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าก็ยังมิถึงแล้วใน
รสแห่ง ความ อมอยต่อ ลากยคนไ้ไ้ อย่าง
ขวิรณิกเกียวกี ข้าดำจำเ็นจะต้องขาดโดย
วาคนาของข้าพเจ้าหาไม่แล้ว ก็อย่าหวัง
เสียว่า ข้าพเจ้าระมมีความสุข ซึ่งความสุ
นั้นจะต้องไม่ขาดความรัก อันข้าพเจ้ากำลัง
มุ่งมาดปรารถนานั้นยังนักในขณะนี้ คงคัง
มิถอยคำเปรียบเทียบเป็นอุปรมาไว้ว่า พรรณ
พินทงหลายซึ่งกำลังทรงคัน และก่งโย ผลิ
คอกออกช่ออรชร เป็นที่จำเริญใจจำเริญคา
แก่ปวงนรชน ในยามเมื่อได้ล้าลิตที่คันกลัน
และดังนั้น ๆ แต่ว่าสภาวะนั้นพินธิญให้ต้องลม
แรงเป็นพายุหโยกโยนกระทำให้สเทอนสพ้าน

ไปจนถึง รากแก้ว แผ่นดินเป็นคานแห่ง
 เกราะ แะแบก แดงแห่ง ปราศจากน้ำท่า
 หล่อเลี้ยงให้ โอชะ ก็ถึงฤเสาะจะมีความ
 วัฒนา ดาวร อยุ่ไปไต่ ยืน ยาว ฉนิใด ? ก็
 อุปรมัยทั้งวามฉนินั้น ข้าพเจ้านายหมื่นขวัญ
 ทหารกาย ผู้มีเกียรติศักดิ์ยิ่ง เกียรติคุณอัน
 แท้ปราศจากความรัก ชีวก็ย่อมจะหาคำ
 มิได้ คู่ก็เช่นเคยฉนินี้ เมื่อข้าพเจ้าได้
 ตกลงใจ โดยเกิดชากฉนิแล้ว ก็นั้นข้าพเจ้า
 จึงเขียนหนังสือฉนิฉบับหนึ่ง เป็นข้อความ
 พิศุติการอย่างมากมาย แต่ได้จะรวบหิ้วรวบ
 หางเอามาเล่าให้ฟัง ก็ คงได้ ความความนี้ ว่า
 “ถ้าจะให้ข้าพเจ้า กลับคืนไป กรุงศรีอยุธยา
 ท่านออกพระราชมาน ต้องจัดการทางใดทาง
 หนึ่งให้ข้าพเจ้าได้ ทำการสมรสด้วยเจ้าหญิง
 เบญจวิมล ถ้าฉนินั้นข้าพเจ้าจะขอลาไปขอ
 เลี้ยง ทำอย่างใดก็เป็นไม้ออกมกลัย” โดย
 เค้าความความนี้เสร็จแล้ว ก็มอบให้แก่ทนาย
 เจ้าฉนิกลับไป
 เป็นที่ขึ้น ท่านสหายทั้งรักของข้าพเจ้าเอ๋ย
 เมื่อครบ ๑๐ วันพอถึงก็เที่ยว ทนายผู้นั้นก็กลับ
 มาหาข้าพเจ้าใหม่ เขานำเอาหนังสือตอบ
 ของท่าน ออกพระราชมาน มาให้แก่ข้าพเจ้า
 ด้วย ท่านสหายทั้งหลายได้ ไปรทพังกูให้
 กลอดก้วย แต่ไปรทพังกูลี้มีพิราดว่า

นายของข้าพเจ้าท่านพุดมีเลศนัยอย่างไร ?
 ถึงเจ้าขวัญ
 ข้าได้เสียเวลานั่งอ่านนิทาน เพื่อ ๆ
 ของเจ้า เกือบเกือบจะ ๒ ชั่วโมง รวม
 เบ็ญเสรีประมาณ ๒๐ เทียว จึงจับขึ้น
 ปลายไต้ อย่างนั้นขอมหาจำเริญ พอ
 ผู้มีอีกาเป็นหมอกฎหมาย ข้าพเจ้าขึ้นช่วงสม
 เทือกเถาเหล่ากอ ไม่ทิ้งรอยกันเสียเลยน
 ยกรัน เป็นที่น่าเอ็นคือนักหรือ ? พอ
 นายทหารเอกแห่งกรุงศรีอยุธยา มาสนทน
 ลงนอนกระแฉ่ว ๆ เพราะหลงรักอิสตรี แต่
 แรกข้าพเจ้าเล่าถึงอาการ ก็ตกใจกว่านั้นยิ่ง
 ไม่หาย หรือมีน ชดทนกลงไปอีก กระมัง ?
 ชะช้า— อ้ายที่แท้ เขามั่นกัมีอาการเพียบ
 แปล— เพราะว่าบรรทุกเอาโรคเข้าเข้ามาท
 กระบานไว้จนท่วม ลือค้ำหิ้วยปากตะบอย
 ไปถึงข้า ขอให้ช่วยพลอยกันเป็นข้าไป
 ตามเจ้าอีกคนหนึ่ง ละลิมควเสียสิ้นแล้ว
 เวลานี้ ว่าเจ้าหนะคือใคร ? มีน้ำท้อย่าง
 ไหว ? อันธรรมคาข้างสารซึ่งมีมงคลลักษณะ
 แลนางงาม ซึ่งจักไว้เป็นส่วนของราชบรรณาการ
 ประเพณีมีอยู่ว่า เป็นของหลวงเขาหลวงท่า
 สุทวาศนาสามัญชนะธารเอี่ยมเทยทะยาน
 ใส่นั่งมีไม้หรือ ? เอ— ก็นั่นเจ้ามิได้
 กุเงาตัวว่าตนลี้ค่าข้า เหลือที่จะเสาะสอย

แสงหากอกฟ้ามหาสวรรค์นั้นมาแต่คชฌ
 เชนใดเลย แล้วและเมื่อเจ้าต้องมือน
 เป็นไปดังเช่นนั้น จะไม่ให้ข้าว่าเจ้าเป็นบ้า
 แล้วมันจะน้อยไปกว่าอะไร? ถ้าใครกระทำ
 ผิดก็ผิดน่ะเสียจนน่าที่ราชการ? เพราะ
 ลือเอากิรส่วนตัวเป็นใหญ่ ข้าก็เคยเอาเข้า
 ชิงตรง และเขียนหลังเสียทั้ง ๖๐ หรือ
 ใครชักชวนคำสั่งของข้าในยามที่ศึก? ข้า
 ก็เคยให้ตกศิระเสีย ถ้าเร้นบึกจะไม่ถ้วน
 มันย่อมเป็นตัวอย่างอยู่กันเรื่อย ๆ มา เป็น
 น้าที่คนอย่างเจ้ารู้ลึกสยบสยบยามเกรงอยู่
 บ้าง; แต่เจ้าก็หาสยบสยบหาวันไม่. ครั้น
 ว่าข้าจะทำโทษเจ้าทั้งที่เคียดไต่ทำมา แต่
 ความซอซในการสงครามที่แล้วนั้น เกลาะ
 ส่วนตัวของเจ้าก็พอจะนับเอาว่าได้ มีอยู่บ้าง
 เล็ก ๆ น้อย ๆ มันจะกลายเป็นว่าข้าไม่
 ยุติธรรมไป. เอาเถอะ! ในเรื่องนี้, ข้า
 จะขอรับปากแก่เจ้าไว้ว่า เมื่อเจ้าไม่รู้จักคำ
 แห่งฟ้าคำและแผ่นดินสูง ว่ามันเป็นอย่างไร?
 ข้าก็จะไต่ร้องเรียนไปตามลำดับชั้น บ้างที่
 มันอาจจะเป็นผลสำเร็จของเจ้าก็อาจกระมัง?
 เมื่อเจ้าทราบความตามหนังสือแล้ว ก็ให้
 จักการลาลาพ่อเมืองแกลเสีย และเร่งรีบไป
 สัมทบเข้ากองราชบรรณาการโดยเร็ว
 ข้าพเจ้าไม่อาบ อยากระเล่าให้ฟังว่า

แต่พอข้าพเจ้าอ่านจบเท่านั้น ข้าพเจ้าก็
 หัวเราะก๊ากออกมาจนเอ็ดตะโร ทนายและ
 องนามซึ่งนั่งอยู่ข้าง ๆ ด้วย ต่างก็พากัน
 หันหน้ามาทำคำล้อเล่นแก่ข้าพเจ้าทั้ง ๒ คน
 ข้าพเจ้ายืนจดหมายของท่านออกพระราชมาน
 ให้แก่องนามอ่าน ด้วยอยากจะฟังว่าเขา
 จะออกความเห็นอย่างไรบ้าง? ในที่สุด
 องนามพุดขึ้นอ้อย ๆ ว่า ไม่มีทางใดที่จะ
 ไปได้กว่าที่ ข้าพเจ้า จะต้องรีบไปตามจดหมาย
 ของท่านก่อน ซึ่งเขาเชื่อกันทีเดียวว่า ทำ
 อย่างไรเสีย ท่านออกพระราชมาน ก็คงจะเสีย
 ไม่ได้ เป็นต้องพยายามวิ่งเค้นให้ทันสำเร็จ
 เพราะท่านเป็นคนปากค่อนข้างร้าย แต่ในนี้
 คัดแนตไม่มีใครเปรียบ ข้าพเจ้าฟังเขาพุด
 แล้ว ก็นั่งนิ่งคิด คลบไป คลบมา ๒-๓ เทียบ
 ไม่ใคร่จะปลงใจตกอย่างใด? แต่ในที่สุด
 ก็ตัดสินใจได้. เขาเป็นข้าพเจ้าเรลของยากหนา
 กลบไปตามจดหมายนั้น กุสัถิกก่อน เมื่อ
 มันไม่มีทางใดระก็ดีกว่าวิ่งตั้งองนามว่านั่น.
 ดังนั้น, พอเลาพลยคำ ข้าพเจ้าก็ฉิน
 ไปบนคัมของท่านพ่อเมือง เห็นท่านกำลัง
 ซี่บซี่บซี่เสีย รุ่งงาม ราชการ ของท่านอยู่
 ข้าพเจ้าจึงซุกลงนั่งคอยอยู่ทางหนึ่ง แต่
 พอท่านผู้เฒ่าเข้าซิพชนชาวทวายหันมาสยเฮ
 หนาข้าพเจ้าเข้า ก็ลุกขึ้นเค้นรับขี้ตูดด้วย

อัครยาศรัยไม่ตรี เห็น ทรง มาทรง ช้อมือ
ข้าพเจ้า และเชอเชิญให้ข้าพเจ้านั่งยังที่อื่น
ควรข้าง ๆ กัน ข้าพเจ้าหมอบลงแล้วก็กราบ
เริ่มออกปากขอกล่าว

“ข้าเจ้ามา เพื่อจะขอขอมพระคุณท่านเจ้า
ที่ไต่ขอรับการรักษายาบาลจนข้าพเจ้าหายเป็น
ปกติแล้ว ละครคนข้าเจ้าได้รับคำสั่งของ
ท่านออกพระว่าชามาให้ รยกลบไปประจำกอง
ตามเดิม ฉะนั้นจึงใคร่ที่จะมาขอกราบทาน
เจ้าเพื่อลาไปตามคำสั่งนั้น.”

“สาธุ ! คุณพระรัตนไตร” ท่านว่า
“ดูข้า ยืนก็ควย ที่ เจ้าหมู่ ไต่ หายเป็นปกติ
แล้ว ทำไม มี ราชการ เร่งร้อน อะไร คุ้ม
หรือ ? จึงท่านข้าหลวงใหญ่ ให้คนมาสั่ง
ให้เจ้าหมู่กลับไปด้วยกันนั้น.”

“อันราชการนั้น ก็พอประมาณ แต่
หน้าที่ ของ ข้าเจ้า จำเป็นจะต้องไปให้ทันพร้อม
กับ กอง ข้าหลวง ขอท่านเจ้าไต่ ประทาน
อนุญาตให้แก่ข้าเจ้าคุ้ม.”

เจ้าไต่รับสั่งเมือง นึ่งนั่งกระดิกนิ้วอยู่ครู่
หนึ่ง แล้วก็ยิ้มละไมอยู่ในหน้า ไม่ใคร่
จะออกปากอนุญาตไต่เลย ท่านหญิงหลัง
ไปเอกราชกหมอนขวางแล้ว กลับลุกขึ้น
ควักกลิ้งยาเส้นเอามาสูบ แล้วก็หันไป
ตักน้ำในผ้าเช็ดเท้าเอามาขยันทิ้ง

เมื่องเขาออกมาอมกีนต่าง ๆ นา ๆ ที่จะทำให้
แต่ท่านเจ้าทำอาการนิกเป็นอยู่ทั้งนั้นเป็นเวลา
ช้านาน จะพูดว่า กระไร ก็เปล่า ทั้งสิ้น
ข้าพเจ้าต้องนั่งทนอดใจ บิดตัวคอยฟังอยู่ เป็น

เวลานาน จนเกือบจะพุดเคืองออกป้ออยู่
แล้ว แต่ ที่ ไต่ ข้าพเจ้า พังสึงกดจับ
กิริยาพิริอของท่านไต่ ในยศคุณเอง ที่แท้ ก็

เพราะ ท่าน ผู้มีเขาวนระชันแหลมคมกำลังใช้
สายกลลอบฆ่าเลื่องลือถึงหนทางหมอมของ
ข้าพเจ้าอยู่อย่างเคร่งครัด

ใจข้าพเจ้าหาย
วบ ทันที พังนกลอง อามวงค์พเก้า ของ
เจ้าหญิงเป็นญาติชิดาของท่าน ซึ่งข้าพเจ้า
สวมอยู่ขึ้นมาไต่ จึงรีบกลับหางมือลง
กับพื้นกระดานเสียบโดยพลัน ฝ่ายท่านคง
จะทราบดีว่า ข้าพเจ้า รู้ตัวแล้ว จึงไต่ ้วย หลย

สาธุ และถอนใจยาว กล่าวคำขึ้นว่า
“เจ้าหมู่หม่นม่นอยู่ผู้กล้าหาญทั่วรัก, เมื่อ
เจ้าหมู่ เห็นว่า ร่างกายพอที่จะรกรากทั่ว โคน
ทางไปไต่แล้ว ก็ตามใจเถิด ! ดูข้าอนุญาต
แต่ไหน เราจะจาก กันไป ดูข้าจะ ขอ คำ
ขุญญาณแก่เจ้าหมู่ไว้สักอย่างหนึ่งจะได้หรือ
มิใช่ ?”

“ทุกสิ่งทุกอย่างที่ข้าเจ้าจะส่งของคุณท่าน
เจ้าไต่ ข้าเจ้าก็เต็มใจจะปฏิบัติตามเสมอ.”
ข้าพเจ้าตอบ

“แล้วเจ้าหนู! ฉันทึ่งฟัง, ฉันทึ่งกับ
ทนายอาณัติกร ถึงถึง ความเลื่อมแล้วใน
ส่วนนั้นว่าเป็นอาณัติกรศักดิ์สิทธิ์ทุกสิ่ง
สิ่งใดพระเจ้าทรงธรรม จะเป็นผู้ทรงปกครอง
รักษา คุณงามความดีตกอยู่ในใจทนายอาณัติกร
ชายหญิง ซึ่งได้ ทั้งสองเข้าไปในอ้อมเกล้า ๆ
ถวายนั้น ถ้าคนใดเขาทำผิดกฏก็ทำผิดเป็น
เป็นสุขไปชาติหนึ่ง ถ้าคนใดเขาทำผิดมาไม่
แล้ว ก็เปลี่ยนขั้วแล้วแล้วให้หาอ้อมไม่-”
ในขณะที่ท่านพูดถึงตรงนั้น ข้าพเจ้าสังเกต
เห็นหน้าตาของท่านได้ยิ้มชายออกมาตลอดอยู่
ทั้งสองข้าง “เจ้าหนูที่รักเอ๋ย! จงอย่า
แก้ข้าสีกักเด็ก ว่าในหมู่ทนายชายหญิง
เหล่านั้น ถ้าเขาคนใดกระทำความผิดแล้วเข้า
มาอยู่ให้เจ้าหนูช่วงใช้แล้ว เจ้าหนูจะกรุณา
ปรานี รับเอา เขาไว้ ด้วยความเมตตาที่รักใคร่
ดังนี้, เจ้าหนูจะเต็มใจให้บัญญัติแก่ข้า
ได้หรือไม่?”

“อันการแต่เพียงเท่านั้น ท่านเจ้าอา
ณัติกรอาณัติเลย ข้าพเจ้าจะขอรับคำบัญญัติ
นั้นด้วยความเต็มใจ อนึ่งถ้าไม่เกินแก่การ
กำลังข้าพเจ้าจะเลื่อมแล้วแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่
ปดเสียเลย ขอท่านเจ้าจงได้รับด้วยบัญญัติ
ของข้าพเจ้าด้วยความเคารพ”

“สาธุ! สดุดีรับด้วยจิตใจของข้า พจ

คุ้มครอง บังคับกับฉันทึ่งรับเจ้า หนูหนุ่มน้อย
ที่รักของข้าพเจ้า ในยามที่ต้องเดินทางไป
ประเทศไทยด้วยดีเถิด!”

ท่านยกมือขึ้นไหว้ไปทางวัดจีนสิงห์
นารวม แล้วก็พาพยานมองให้แก่ข้าพเจ้า
คว้นแล้วแล้วก็ให้ท่านลั่นเสียงไปส่งจำเมือง
ให้รักษาพระ ความแต่ข้าพเจ้าจะเรียกชื่อเอาไว้
ตามชื่อใจ คว้นแล้วข้าพเจ้าก็กวาด
ท่านลงมายังที่พัก

รุ่งขึ้นข้าพเจ้าสามมาด้วยกัน ก็
องนาม และ ทนาย อีกคนหนึ่ง ก็ออกจาก
เมืองทวายไปโดยวิธีอื่น อันสัณนิษฐานต่าง ๆ
ของข้าพเจ้านั้น ท่านพ่อเมืองให้คนมาบอก
ว่า แล้วจึงให้คนเขาเอาบรรดากลับมาส่ง
ให้ภายหลัง คำที่ใหม่ กันนอนทันแล้ว
แต่แรมรอนมาถึง ๑๔ วันเต็ม ก็ถึงสุพรรณ
บุรี พยกองราชบรรณาการอยู่ที่นั่น ก็กำลัง
วอเกณฑ์เข้าปลากันอยู่ ข้าพเจ้าและองนาม
ยังไม่มีโอกาส ที่จะเข้าไปรายงานตัวกับท่าน
ข้าหลวงใหญ่ได้ เพราะทนายรับใช้ พักว่า
ท่านห้ามรับแขก ด้วยเวลานั้นท่านไม่ใคร่
สู้ระกั กันนั้น, ข้าพเจ้าและองนามก็เลย
ไปสมทบเจ้าในหมู่สังกัดตามเดิม ครั้นได้
อาทวรวินิจฉัยแล้วก็ยกกองกันไป อีกวัน
ถึงคืนหนึ่ง ก็บรรด กว่ง คุ้ย ขยอราชาอัน

ไทยสวัสดิภาพ มีราษฎรเป็นอันมากต่างพากัน คน แรก มา ทูล กอธ ขจรธรรมากร อย่างเยี่ยงยัก ย่างที่มาเพื่อจะพยานพวกพ้องก็มี เมื่อได้ เสรีธรรม สิ่งเดียว การงาน แก่ ท่านเจ้า พญาพระคลัง มหาโกษาธิบดี เรียบร้อย แล้ว ขจรธรรมากรท้าวเวท ทั้งยี่สิบนาย ก็ได้รับคำสั่ง ให้กลับตามภูมิลำเนาเดิมไว้ เพื่อพักผ่อน ความเมื่อยล้า จนกว่าจะถึงกำหนดวันเฝ้า ภายหลัง

ข้าพเจ้า และ องนาม มาถึงบ้าน พระองค์แรกทักข้าพเจ้าได้พี่ยก่อน ก็คือ คุณบุษของ ข้าพเจ้า ท่านกำลังยืนคอยรับอยู่นอก ซานเรือน ท่านมีใบหน้าอันยิ้มของ โสมนัส ทั้ง ข้าพเจ้า และ องนาม คาง ก็ คลาน เข้าไป กรวยลง แทย ผ่าเท้า ท่าน ค้วย ความ เคารพ เสร็จแล้ว ก็เลยไปกราบท่านผู้ยังเกือกเกล้า ๆ ทั้งสอง วันนั้นทั้งวันข้าพเจ้าต้องนั่งคอย คอยรับญาติมิตร และท่านที่เคารพนับถือ ซึ่งได้ กรณามาเยี่ยมเยือนตลอดมาชั่วครวญทุกข สุข ตั้งแต่เช้าจนถึงกดินจนหลังซอกหลังแข็ง จึงได้ห่มกลสน

วันคืนล่วงลัดไปทุกทั้งมีอยู่กินได้ ๕ วัน แล้ว ๓๐ วันแล้ว ความหวังที่ว่าจะได้พยาน ท่านออกพระราชมาน เพื่อจะกราบเรียนไต่ถามถึงเรื่องเจ้าหญิงเบญจวลัย ก็เป็นอัน

เหลวไหลเปล่าคาบ ข้าพเจ้าเที่ยวไปตามที่ ยืนยัน คนก็บอกว่าท่านมีราชการได้เข้าไปนอน ค้างอยู่ในพระราชฐาน ครั้นว่าข้าพเจ้าเข้าไป ในวัง ท้าวเวทก็กลับบอกว่าท่านออกไปทวาท ที่โนนยังสรวทโลกโคกโขทัย อีก รวาท คงครึ่งขังจะกลับ คุ ๆ ซดาของข้าพเจ้า นั้นมันช่างอาภัพไปเสียทุกอย่าง สาอะไรแต่ องนามเขายังได้รัความสุข กลับได้แต่ง งานอยู่กินตามประเพณีอย่างฉนวน กับภรรยา เดิม ออกขุนตะระฤทธิ ผู้ต้องแก่กรรมใน สนามรบ อย่างสมโรก หรือว่าข้าพเจ้า มันจะเป็นคนที่ไม่รู้จักพำคำ และ แผ่นดินสูง จึงอย่างท่าน ออกพระราชมานว่า เสียแต่ละ กระมัง? จึงข้างกูแสนลำบากยากเข็ญยิ่งนัก อันตามธรรมมา เจ้าหญิงแห่งประเทศราชนั้น เธอมี วรชาติ และ วัยศ เป็นแต่เพียงสมมติ วงศ์เท่านั้น ก็ไหนหนอ? จะไม่เป็นการ คุควรกับคนอย่างเช่นข้าพเจ้าไปก็เที่ยวหรือ? ท่านออกพระราชมานมาเห็นไปว่า เธอสูง เสียลิลลวจนสุดสอยนั้นอย่างไรกัน? ถ้า ท่านจะทำนายแต่เพียงว่า ข้าพเจ้าไม่มีบุพเพ นิเวศมาแต่ชาติก่อนกับเธอแล้ว ก็ยังจะคม ขำมากกว่า แต่ถึงกระนั้นก็กั พยานแห่ง ความรัก ใน ระหว่าง เธอ กับ ข้าพเจ้า ก็ยัง มี ปรากฏอยู่ในชาตินี้ อย่างเด่นชัด ซึ่งถ้า

ข้าพเจ้าจะชี้ขาดลงไปว่า เธอ ก็ไม่มั่นใจต่อ
ข้าพเจ้าอย่างเหมือนกันทั้งนี้ จะไม่เป็นการ
ปรักปรำ หรือ คุก เท้าสักเอานักเธอเลยจนนัก
เพราะความจริงมันย่อมแจ้งชัดไปข้าพเจ้าอยู่
ตั้งแต่เริ่มค้นจนตลอดปลายนั้น ๆ แล้ว เอา
เด็กเมื่อท่านออกพระราชมาระพยายามหลย
หน้าข้าพเจ้าไปไ้ไม่นานเท่าใดก็หายไป เธอ
ว่า คง จะไ้ มีเวลาพบปะกันบ้าง สักครั้งหนึ่ง
เป็นแน่ ในเมื่อมันและท่านกับข้าพเจ้าจะไ้
ถึงที่สุดแห่งความภักดีกัน

อีก ๓ สัปดาห์ของนามแต่งตั้งตัวเต็มยศ พา
เธอนางโคเวียงผู้ภรรยามาไว้ ข้าพเจ้า
ไ้เห็นหน้าแล้วข้างแสนโสมนัสยิ่งก็ด้วยเขา
ยังนัก ตัวผู้ชายข้าพเจ้าให้กายประพรวาย
เล่มหนึ่งกับพระมงกุฎร้อยแปด ส่วนภรรยา
ข้าพเจ้าให้เงินตรา ๒๕ ชั่ง แพรและผ้าไหม
อย่างละ ๕ พับ กับมอขาทายชายหญิงเป็น
สิทอิ ๖ คน และเพราะตัวของนามยังมีไ้
แยกเรือนไป ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงต้องมอเรือน
ฝากระดานหลังหนึ่งพร้อมทั้งเครื่องใช้ต่าง ๆ
ให้แก่เขาด้วย ไ้ของนามก่อนที่ยังไม่ไ้
แต่งงาน ไ้ อยู่กันหลยอันถึกับข้าพเจ้าร่วม
เรือนเคียงกัน ครั้นไ้มีภรรยาขึ้นแล้ว
ฉนั้นใน น้าท์ ของข้าพเจ้า ผู้ตั้งคน เป็น พ ชาย
ของเขามากกว่าที่จะเป็นนาย จึงจำเป็นต้อง

แสวงหาความสุขให้แก่เขาให้สมแก่ไ้รัก
เมื่อนางโคเวียงกลยเข้าไ้ข้างในแล้วองนาม
จึงพูดขึ้นว่า

“ผม แต่งตัวมาอย่างนี้ เพื่อ จะ เรือน
ไ้เท่าไ้ให้ทราบว่า วันนั้นเป็นวันนักขัตฤค
ทะเกล้าพระทัญทไ้ไป จะไ้ เข้าเฝ้าถวายตัว
ก่อนนำพระที่นั่ง”

พอข้าพเจ้า ไ้ยิน ดัง นั้น เลย ทำให้
ข้าพเจ้านิ่งงันไปเป็นครู่ ออ! วันนั้นและ
สิทนอ? จะไ้เป็นวันเห็นคำเห็นแดงกันละ!

ข้าพเจ้าจะต้องไ้พบปะกับท่านออกพระราชมาน
ที่นำพระที่นั่งเป็นแน่นอน และก่อนที่จะเสด็จ
ออก ข้าพเจ้าก็พอจะมี โอกาสไ้สอหยักคำ
กับท่านให้จนถึงที่สุดเรื่องราวไ้ อย่างเลยข้า
พเจ้าจะรีบชิงเข้าไ้คอยอยู่ก่อน เมื่อข้าพเจ้า
คิดไ้ดังนี้แล้ว ก็ลุกไปอาบน้ำและจัดแจง
แต่งตั้งกันที่ พอ ตัวนาย จวนไ้ไ้เวลา
ข้าพเจ้าและองนามก็พากันเข้าไ้ในพระที่นั่ง
สรวเพื่อปราสาท จัดแจงทากันที่ทุกอันพอ
ควรแก่ตำแหน่งไ้ไ้เสร็จแล้ว ก็คอยตั้งควา
คอยมองท่านออกพระราชมานต่อไป ฉะนั้น
ก็มี ข้า ราชการ ทั้ง ฝ่าย ทหาร และ พลเรือน
ต่าง ๆ ก็พากันย่อย ๆ กันเข้ามาเป็นหมู่ ๆ
ที่ใครมีอิศริยยศและบรรดาศักดิ์ นัยยั้งแต่
พระบรมวงศานุวงศ์ทุกสมรสเจ้าพญาแสนนาค

พระมหาโยโรหิตราชครูก็ไปประทับและนั่งอยู่
ทางหน้าทั้งขวาซ้ายพระแท่นมณฑล ภายใต
นพภลเสวตครุฑ ซึ่งเจ้าพนักงานไล่ลาด
สุหนัและเทียบอุปโลกไว้ตาม ลำคัยศลก
หลั่น และที่ใด ๆ ารลงมาถึงถึงออกญา
ออกพระและหลวงขุน นายหมื่นนายหมวก
กษัตริย์ของอาณาจักร อาสาสมัคร ค้าง
ประเทศ (ญุ่น) นัอยู่ เป็นชั้น ๆ มงกุ
สพริบพร่ำเพรื่อพราวด้วยเครื่องแต่งกาย อัน
ได้ประทับ ประภา กัน มาอย่างวิจิตรพิศดาร
ล้ำ แลว ค้วย ล้ำ เนียง สันทนา สัพ พอก และ
สรวญเสเรเสชา ทัวไปเ็นท้องพระโรงคัล
มหาสถาน

“เฮ้! นัเป็นอะไรไปพอเพื่อนแก้ว ึง
ทำงานนี้เนเป็นอะไรไปก็เกี้ยว”

พร้อมกับคำทักท้วงประโยคลง ผู้พูด
ได้ เฮ้อ มีอ อัน หนัก มา ฟาก เข้า กลาง หลั
ข้าพเจ้าจนถึงลัก แล้วก็หัวเราะขึ้นเสียง
ลั่นเพดาล ข้าพเจ้าถูกใจเหลือวหลังไปค
ก็พบออกขุนสุวรรณครุฑยืนชมอยู่ แหม วันน
เพื่อนรักของข้าพเจ้าเขา ช่าง แต่ง กว เลี้ยวหร
หวาทักเกี้ยว ที่น่าอดเสียดก็ชอบขี้พุดกัน
ค้วยกันเงินไว้จนเต็ม มีหน้ายใช้ผ้าแพร
สีน้ำเงินฉลวยแถบเงิน พันโลกโคยใช้ ยืนทอง
ค้วยเพชร์เม็ดเล็ก เชื่อง เกือบเท่าเมยวัน กลัก

ติดไว้ค้วย มีทามกบุงแลลวเงินคอก
ไม้ ไหวคากวักไว้โยน มงคลสรวญามขึงนิก
คุษ้างสมรสสมร้างเหลือเกิน ข้าพเจ้าจึง
พูดสัพออกขุนว่า

“กันเกรงว่าแตกล้วยไปบ้าน ะโคนถูก
หยิกกระมังวันน ?”

เขาหัวเราะแล้วทอขว่า “สำหรับค้วยของ
กันแล้วแต่มันระเป็นไป แต่กันสงสารแกลคน
เกี้ยว ที่ไม่มีคนระหยิกข้างเท่านั้น”

“อ้อ! ไม่เป็นไร; เรื่องการหยิกถึงกัน
ไม่มีก็จริง, แต่กันก็ยังมีคนแทนที่เขาระ
หยิกให้กันดูได้.” ข้าพเจ้าว่าแล้วก็หันไป
ทางองนาม ซึ่งเขาไค้อยมวันทำเป็นแหงน
ขึ้นไปคเพดาล

“ใคร ๆ งบนามหรือ ?” ออกขุน
สุวรรณครุฑข้า “แน่นอนละมันเป็นของ
อรรพมา กำลังนำเข้าไปใหม่สลายมัน ึง
หรือไม่ห่อห้อยยั้งชავ ?” แกว่าแล้ว
ก็หันไปจับคางองนามให้หันหน้ากลับมา

องนามหัวเราะแกล่เก้อตอบว่า “จริง
ซอริ! ตามที่ท่านขุนพุด แต่ผมถึงระโคน
หยิกจริงอย่างว่า ก็คงเป็นแต่เลียมเกี้ยว
เพราะผมมือเกี้ยว คนนั้นผมจึงวิตกไปถึง
ท่านขุนว่า ถ้ากลับไปยังบ้านก็ระโคนหยิกเข้า
ข้างคั้ง ๔ เลียม เพราะมือที่เขาระคอยหยิก

นั้นมาถึง ๔ เล็บด้วยกัน”

“เออ อย่างนั้นชีวิตของนามไม้ ข้าพเจ้า
กระทั้ง “ฝากอย่าให้มีประกอออกทีเลี้ยว”

“อย่าทำเป็นพุกก็ไป” ออกขุนสุวรรณ
นั้นก็ “หนอยเถระรังษี ลักว่า คำของ
การมีน้อยและมีมาก อย่างไหนมันจึงระ
โธชะกว่ากัน?”

ข้าพเจ้า และ องนาม พากัน หิวเราในท่า
ทางที่แก่พุกก็ทำไม้ ทำมือ ประกอบ หน้าค
ต่าง ๆ จนท้องคึกท้องแข็ง แล้วคุ้หนึ่งแ
ก็แยกไปนั่งตามตำแหน่ง

ในทันใดนั้นข้าพเจ้าก็ได้ยิน เสียงหัว ๆ
ของบุคคลสองคนกำลังยืนสนทนากันอยู่หน้า
ลับแลพระถาวร คุ้หนึ่งเสียงนั้นก็หายไป
มีท่านผู้หนึ่งเดินตรงเข้ามา คือเป็นท่าน
ออกญากลาโหมแม่ทัพ ฉะนั้นช่วงบรรดา
ข้าทหารตำรวจทั้งหมด ต่างก็พากันกระทำ
ความเคารพท่านอยู่ทั่วไป ท่านก็หยุด
พักท่ายปรายแลเห็นใหญ่ผู้น้อยกับยอธธยาชัย
ใจก็อินทึบึง ตลอดจนองนามก็ถูกท่านดบ
ศีรษะเขา ๆ โดยตามกรุณา—๓ ครั้ง แต่
สัทธิยก็ว่าข้าพเจ้านั้นท่านมองหน้า อยู่คุ้หนึ่ง
แล้วก็ชมวกก็หัวหน้ไปเสีย ทำเอาใจ
ข้าพเจ้าเสียวปล้ำอย่างไรซอมกล
ขณะนั้น ท่านออกญามณเฑียรบาลจึง

ในน้ำที่เสียบก็วิ่งขึ้นประกาศให้ส่งขปาก
เสียง เพราะว่าเวลานะถึงเวลาเสก ๑ ออก
อยู่แล้ว ข้าพเจ้าเฝ้าเสวอคือคังคาคอยหา
ท่านออก พระราชมานู อยู่ทุก ๆ ลมหายใจ
เข้าออก แต่ก็ยังไม่เห็นโผล่เข้ามา ก็คิดว่า
เห็นนะหมดหัวงเสียแล้ว ให้ออกรู้ ลักระทค
ระท้อใจเป็นที่ลุด แทนวาระลุดออกมาเสีย
จาก ท้อง พระโรง ลักวอัย ครั่งพัน ครั่ง เพราะ
ความสิ้นศรัทธา แต่ก็คิดว่าไหน ๆ ก็ไ้เข้า
มาแล้ว รอใจเฝ้าเสียให้เสวอระจิงค้อย
กลัยไปก็คิดว่า แต่อนิจจา—ข้าพเจ้าจะไปไทย
ใครไ้? เวลาฉันเสียเสียแล้ว! ท่านออก
พระราชมานูเล่นกลแก่ข้าพเจ้าอย่างขอกย้อน
ซ่อนเงื่อนเป็นที่สุด เป็นท่านาสงสัยกันว่า
น้อยอย่างไรกันหนอ? ท่านออกพระราชมานู
จึงมีคำข้าพเจ้าเข้าไ้หนึ่งค้อยูกัยออกพระเทพ
มณูยังนำพระมณฑปไ้แต่เมื่อใด? ไทย
ท่านทั้งสองนั้นไ้เป็นเวลาปรกติท่านมีราชการ
พิเศษเป็นเฉพาะ กล่าวคือเรียกกันย่อ ๆ ว่า
ขุนนาง วิบ ทุต ท่าน ออก พระราชมานู ถือ พุ่ม
กอกไม้ทอง และท่านออกพระเทพมานูถือ
พุ่มกอกไม้เงิน เป็นสัญญาประคัยพระ
เกียรติยศในขณะ เระเสก ๑ ออกยังมีขเก็ก
เมื่อท่านทุต เห็น ท่านทั้งสอง ชูกอก ไม้เงิน
ทองขึ้นแล้วระไ้กรวาย ถวาย ยังคม ตามพระ

ราชประเทศนั้น งานครั้งนั้นเป็นการใหญ่
ทั้งนั้น จึงต้องมีท่านทั้งสองไว้ช่วยคอกไม้ทอง
เงินด้วย เพื่อให้สมแก่พระราชพิธีเฉลิม
พระราชถฤณกาลินทານัน และนี่แล้วข้าพเจ้า
จะเข้าไปหาท่านได้อย่างไร ? สองข้างทาง
กลานนั้น ก็ล้นแล้วไปด้วยเจ้านายทั้งนั้น
ถ้าข้าพเจ้าลูกกล้าเข้าไป ผิดที่เล่าที่แทน แล้ว
ขอมระต้อง ผิดด้วย กฎมณเฑียรบาล อย่าง
เอกอ ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้ามิได้มีโอกาส
อันใด ? ที่พระพจนแก่ท่านให้เป็นที่ทราบ ว่า
ระบียบพิธีการใดที่เกี่ยวกับหรือ ? โห้เอ๋ย !
อนิจาเจ้าหญิงเบญจวไลย์ ข้าพเจ้าไม่มี
วาสนาเสียแล้วที่จะได้ ถนอม กล่อม กลัวย
เลี้ยงเธอ เธอว่าช่างคาของข้าพเจ้าระคก
พระที่นั่งพระรวมเดินคงเสียเป็นที่ยิ่งแท้แล้ว
ก็การณความหวังต่าง ๆ จึงได้คลาศมือไป
ถึงเช่นนี้ ในขณะนั้น, ข้าพเจ้าสอนให้
น้ำคาลไหลลงมาอาบหน้า ใจคอปลอดโล
ไปแทบจะเอาไม่เป็นสำ จนกระทั่งได้แล
เห็นผู้มคอกไม้ เงินทอง ชูขึ้นแล้ว ชาว
ประโคมก็กระทั้งมโหรีทัก และ เป่าแตร เป่า
สังข์ขึ้นสนั่นทวนโหรวรรเลง ข้าพเจ้าจึง
ค่อยระงับสติได้ และในทันใดนั้นชาวมา
ก็ไชพระวิสูตรออกคังกรังกว้างกั้วาล พระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง เสด็จ

ใหญ่ฝ่ายทหาร ประทับอยู่เหนือพระแท่น
มณฑป ภายใต้นพคล เสวครฉัตร อัน พว
พวยด้วยอักษริบสองแสงสว่างไสว มีว
สรวพลวิภาวราณาณูปการ และพระเครื่อง
ราชูปโภคเทียบไว้บนกระดานเรียบร้อย อัน
บรรดาข้าราชการฝ่าย ทหารและพลเรือนและ
พระบรมวงศานุวงศ์ ต่างก็พากันถวายบังคม
คนละ ๓ ครั้ง เมื่อสุกกระแสร้อยประโคม
แล้ว ก็ส่งกเจียรยปราศรากโองาม ปาน
ประกาศหนึ่งว่า ถ้ามีผู้ยุบยับลิวมาทกตั้งลง
ยังพื้นพระมหาปราสาท ก็จักได้ ยินแต่เสียง
สองสิ่งนั้นกระทยกันแต่อย่างเดียว

ครู่หนึ่งพระมหाराชครูบุรีโรหิตาจารย์ก็
เริ่มสาธยายมนต์เป็นภาษาสังสกฤษ กล่าว
ถึง พระบรม เทชานุภาพ และ พระคุณุปรณ
หลายอย่างต่าง ๆ ประการ และในที่สุกก็
ถวายพระพรชัยมงคล

จึง ท่านเจ้าพญา ยมราช ใน น้ำที่ ลูก ชุน
มหากไทยก็กราวยถวายบังคมทูลเบิกรายนาม
ผู้มีความชอบในงานพระราช สงความเมภา
ข้าราชการหัวเมือง แล้วต่อไปท่านเจ้าพญา
ศรีสุธรรมมาธิราชก็กราวยถวายบังคม ทูลเบิก
รายนามผู้มีความชอบฝ่าย ทหาร และตำรวจ
ในพระนคร แล้วจึงแล้วท่านเจ้าพญาพระคลัง
มหาโกษาธิบดี ก็กราวย ถวาย บังคม ทูล น้อม

เกล้า ๆ ถวายราชการเครื่องราชบรรณาการ
เมืองทวาย และสัญญาประณอมความรั
บฝักชวย ขอพระราชทานอภัยโทษของเจ้า
ไท่สุรุ้พ่อเมือง พระยาทสมเค็จพระเจ้าอยู่หัว
ไค้ทรงทราบฝ่าละอองธุลี พระบาท แล้ว ก็ ทรง
พระโสมนัสยิ่งนัก มีพระราชดำรัสพระ
ราชทาน พระ แก้ว บวรบรรคา ข้าราชการ ซึ่ง มี
ความชวยทุก ๆ คน ก็ยกไค้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เลื่อน ถิ่นนักร
ศักดิ์ตามคุณานุรูปต่าง ๆ กันดังนี้

ท่านออกญากลาโหมแม่ทัพ เป็นเจ้า
พญาภิจักรีศรีสุ่มพระกลาโหม ตำแหน่ง
จุตุศมสมันทวี

ท่านออกพระวราชมานุนายกองอาสาใหญ่
เป็น ออกญา วราชมานู ขุนพล อาสาใหญ่ และ
แม่ทัพ

ออกขุนเพ็ชรอินทรา เจ้าหมวกกลั้มวัง
เป็นออกญาเพทราชา งามงามพระคชาธาร
ระวางใน

ออกขุนจำแสนยัก เจ้าหมวกเมืองหน้า
ศึก เป็นออกญาจำแสนยัก ปลัดมหาคไทย์

ออกพระราชโยธาเทพ นายกองช้าง
หลวง เป็นออกญาสามภพพ่าย ขุนกอง
โยธาทัพ

ออกขุนกลัษณาวัตร เป็นออกญาวราช

ยังสัน นายกองอาสาแขกเทศและรามเวิ
สมิงมทิทธิเศษ เป็นออกญานครอินทร์

นายกองอาสารามัญ
หนานเพ็ชรเกล้า เป็นออกพระศรีสุเทพ

นายกองอาสาสามลาวรวม
ออกขุนแสนาภิมุข เป็นออกพระแสนา

ภิมุข นายกองอาสาต่างประเทศเกราะญุ่น
ออกขุนศกาทรรักษ์ เป็นออกพระศกาทรรักษ์

นายกองอาสาเขมร
ออกขุนสุวรรณคิรี เป็นออกพระสุวรรณ

คิรี นายกองมรรคเทศแลสุทกรรมสนาม
ก็เป็นแม่กองส่วยทองทวายกะเหรี่ยง

ทั้งนี้ งดงามททรรคชาติญวน เป็น
ออกขุนตะยะฤทธิ นายกองอาสาใหญ่

อานัม สืบสกุลพิชัย
และนอกจาก นั้น ทั้งย่าว นาย เว้น แต่ ขั

พเจ้าผู้เคียว ผู้ ซึ่งไค้เลื่อมสันแล้วทั้งไซค
และวาคณาอาทิ ต่าง ๆ เขาก็ไค้รับพระ

ราชทานเครื่องอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ กัน
ตามแต่ความชอบ มาก และ น้อย ทั่วหน้ากัน

ครั้นเสร็จแล้วท่านออกพญาวราชมานูและออก
พระเทพมานูก็ชูขันไม้พุ่มเงินทองขึ้น อีกวาระ

หนึ่ง ชาวประ โคมก็ประ โคมคู่ขวัญคัพขัน
พร้อมกัน ชาวบ้านก็ยกพระวิสุตย์ เป็น
เสร็จการเข้าเฝ้าในวันนั้น

ในขณะนั้น ก็ได้ยินเสียงโยย โยยนา เพราะด้วยความที่เนื้อก็เขื่องบรรดาผู้ซึ่งได้รับพระราชทานลาภและยศ และต่างก็ให้คิดให้พร กัน เสียงสนั่น ห้วนไหวไปทั่ว ทั้งพระโรงคัล ยังกึกก้องรับกลับไปย่าน เพื่อจะได้แจ้งข่าวแก่บุตร ภรรยาและพวกพ้อง ยังกึกก้องดังคโยโฮเพราะใจกำลัง เขิกยานเป็นไขว้ มีอาการต่าง ๆ กัน เว้นแต่ออกขุนคระฤทธิเท่านั้น ซึ่งทั้งตนอยู่ในความสงวยเวียบร้อยไม่ค้นเห็นเรณอกนอกหน้า จริยอยู่ การพรรค์นี้ ใครจะไม่เสียใจ ? ถ้าใครมามีหัวอกอย่างข้าพเจ้าบ้าง ? โดยถึงแม้จะร้อยกว่าตนของคนไม่มัววุ่นวาคึก แต่กระนั้นข้าพเจ้าก็ ต้องขอสารภาพอย่างจริงใจว่า ข้าพเจ้าได้เสียใจจนเกือบจะเป็นลมตั้งแต่ครั้ง แต่หากข้าพเจ้าพยายามหักห้ามหัวใจไว้ เพราะอภัยแก่ผู้คนที่หลายเขาเท่านั้น จนกระทั่งเมื่อลกระออกมาข้างข้างนอกแล้ว แข็งขาคียิ่งอ่อนเพลียกระทั่งทำให้กายชว่นเซไปแทบล้ม หากแต่ออกขุนคระฤทธิเข้ามาประครองไว้ และผูกโลมเล้าเอาไว้อยู่เสมอ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่ดังกยต้องถูกห้ามเขาออกมา จาก ทั้ง พระ โรงเท่า นั้น เศษกระดูกแต่พอพ้นพระทวารออกมาถึงหน้าศาลาลูกขุน ก็ ส่วน กัน กย ท่านเจ้าคุณ

ราชมานุชบรรดาคักก็ใหม่เข้างหน้า ท่านกำลังนั่งแคว่จะกลัไปรวม แต่พอข้าพเจ้าเห็นดังนั้น ก็ไม่ได้ทันคิดถึงอะไรทั้งหมด เพราะถือว่าเปนนิทราเข้านอนแล้วอย่างไวกก็ตามที่ ข้าพเจ้าวิ่งไปว่าเข้านั่งลงขวางหน้าแควไว้ แล้วยกมือขึ้นไหวกราบเวียนตามออกไปว่า

“พระเดชพระคุณจะโปรดให้เกล้ากระผมทราบบ้างหรือยัง ตาม ที่ ได้ กราบ เวียนไว้นั้น”

“อ้าว ก็สั่งที่เขายังเป็น แต่ เพียง นายหม่อมอยู่อย่างนั้นและเขาคือของข้าละ!”

“เกล้ากระผมไม่ได้กราบเวียน ตาม ถึง ฉะนั้น ที่ ยากทราบบ้างคือเรื่องเจ้าหญิงเขี้ยววลัยเท่านั้น”

“อ้ายข้า! ท่านทราบดีเลยเชียว

“ถอยออกไป! ประเดี๋ยวก็โดนทนายเขี้ยวนี้เอง ข้าไม่รู้ว่าใคร่ด้วยทั้งหมด ข้าได้ทำไปตามควรแก่หน้าที่แล้ว เฮ้ย, ทนายเคนห้ามไปชนหัวของมัน ถ้ามันไม่หลีก!”

อ้ายทนายข้าก็ห้ามแต่ก็ทนายท เหมือนกัน ถ้าข้าพเจ้าไม่รีบหลบเสียทันแล้ว ก็คงโดนมันเหยียบขี้มันมาจนคอต่อจริง ๆ แต่พอออกได้ก็พาท่านแควไปก็เกี้ยว มีหน้าข้าพื่อพวกเครื่องยศก็เดินมาข้างหลังแคว ก็

เกือบจะมาพลอยเป็นข้าไปด้วย ข้าพเจ้า
 ไม่โหล่นลุดกลืนขึ้นทันที และวิ่งเข้าไป
 ระสอให้รู้ก็ว่านายหมู่ขวัญคือใคร ? เสีย
 แล้ว แต่ออกขุนตะบะฤทธิกลิ่นเข้ามาขวาง
 เสียทันที ความจึงได้สงบไป ในระหว่างที่
 ข้าพเจ้ากำลังยืนหม่นคว้างอยู่ เพราะความ
 คลั่งและโถมหนักใจ โดยเกือบจะเห็นไปว่า
 โลกที่อยู่ ณ แควเท่า กับ มี มนุษย์อยู่แต่ท่าน
 ออกญาวราชมานและข้าพเจ้าแค่เพียง ๒ คน
 เท่านั้น ก็ไม่มีของคน ๆ หนึ่งมาจับข้อมือ
 ข้าพเจ้าไว้แน่นทางของหลัง ซึ่งข้าพเจ้า
 ได้ยืนหันไปดูโดย เร็ว ก็ สบ กับท่านเจ้าพญา
 จักรีศรีสมุหพระกลาโหม กำลังยืนยิ้มอยู่
 ข้าง ๆ ข้าพเจ้าและออกขุนตะบะฤทธิตกใจ
 ตัวสั่น ต่างก็รีบซุกตัวลงกราบอยู่กลางดิน
 ด้วยความเกรงกลัวเป็นอย่างยิ่ง ท่านมอง
 หน้าแล้วยิ้มพูดว่า

“เป็นอะไรไป, อ้ายหลานแก้ว ? หน้า
 ตาจึงเศร้าหมองไปนัก เจ้าช่วยชี้เป็นอะไร
 ไปหรือ ?” ท่านหัวเราะให้ ๆ แล้วก็พุกดิ้น
 ต่อไป “ทำให้ไว้ให้ คชสีห์นะ ! เมื่อคราว
 มันไม่ได้ควรวหน้าก็ยังไม่เป็นที่ หวัง อยู่ เสมอ
 อันวิสัยชาวชาติทหาร ย่อมจะต้องได้ความ
 ก็ความงามแต่ในท่ามกลาง สมรภูมิชัย เเท่า
 นั้น วันนั้นข้าทำบุญยามใหม่, ซึ่งได้ขลุ่ยขึ้น

เมื่อเร็ว ๆ นี้ฟังแล้วมา, ไปช่วยงานเสีย
 ด้วยกันก่อน แล้วจึงค่อยกลับบ้าน ส่วน
 ออกขุนตะบะฤทธิไม่ต้องไปก็ได้ เพราะเจ้า
 ใต้เป็นขุนน้ำขุนนางขึ้นแล้ว ลูกเมียเขา
 ข้าราชการใดก็เคยเห็นรับอยู่ที่บ้าน เจ้าจึง
 กลับไปก่อนเถิด !”

ท่านว่า แล้วก็ ออก เคน ไป ขึ้น เสลี่ยง
 ทหารสี่หามก็พาท่านล่องหน้าไป ข้าพเจ้า
 ลุก ขึ้น นั่ง เสีย ออก ขุน ตะบะฤทธิ ๒ - ๓ คำ
 แล้วก็ ออก เคน ไป ใน หมู่ ทนาย ข้าง หลัง
 กระบวนเครื่องยศ จะไต่เค็นไปไกลหรือ
 ไกลช้าหรือเร็วเท่าใด ข้าพเจ้าไม่ได้เอา
 ใจใส่ เพราะว่าในใจผมมันเลือนลอยอย่างไร
 เล่าไม่ถูก ค่อยเมื่อไปถึงยังที่แล้ว ข้าพเจ้า
 จึงทนทนจากความกลัว และสิ่งเกตุทรา
 ได้ว่า เป็นแถวเคียงกันกับจอมของ
 เจ้าคุณราชมานนั่นเอง แต่จะได้สร้างขึ้น
 ใหม่หมด พันทกกว้างยาวประมาณสัก ๖ ไร่
 ขอบโค้งกรอบซุ้มประตู รั้ว ทวาริ อักษรไว้ว่า
 “จวนออกพระวามอินทรา” ข้า
 พเจ้าลงสนทนากับเป็นพันคิด ด้วยนึกไม่ออก
 ว่าใครมีบรรพการศักดิ์กตัง ? ท่านเจ้าคุณสมุห
 ออกแก่ข้าพเจ้ามาเมื่อตะกี้นี้ว่าเป็นยาน ของ
 ท่านเอง แต่ไหนจึงมีนามบ้านเป็นไปดังนี้
 น่าปลากัน ก็แต่แล้วครู่เดียวข้าพเจ้าก็เลย

ลัมเฮาสนี มิไคสันไปเอนอาร์มย์ พันที่
ปรวยเวียขปลุกพรรคหญิงและไมคอกไมโบ
ไว้นาทักดา ร่มคฤหาสน์ ๘ ห้องสูงใหญ่
มุกด้วยกระเบื้องทองเงิน ก่อด้วยอิฐถือปูน
ชาวสวัรัง ทรวทรวงเป็นไปตามแบบทนม
กันว่าสรวงามที่สุดในสมัยนั้น ภายใน
ประคัยประคาก้วยนา ๆ วัตถุอันมีค่ายิ่ง แต่
สิ่งที่ข้าพเจ้าพอใจ มาก ก็ คือ เครื่องเงินลาว
เช่นกระโถนปากแตรและหีบห่อเส็น เป็นต้น
เขียนลายเป็นนกนกนาท้วยน้ำทองทุกทั้งเป็น
ถักรวมความก็ ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างใน ร่ม
เรือนมโหฬารนั้น ได้วิจิตรบรรจงตระล้วน
แล้วไปด้วยมูลค่าอย่างสูง ด้วยเขาวนระของ
นายช่างผู้ชำนาญลาคันเขี่ยมมาสถาปนิกไว้

ครั้นตกเพลาค่ำ เงาม้าก็ตามประกัย
เทียนไฟ เฟืองและโคมระย้าเทียนและน้ำมัน
มองกุสว่าใส่ไปทั่วทุกบริเวณศาล มีบรรดา
แขกเหรื่อชายหญิง ทั้งเจ้า นาย และ
ข้าราชการทุกชั้นบรรดาศักดิ์ พ่อค้าพานิช
ชาวต่างประเทศ ก็มาเฝ้าเข้าของทองเงิน
มาเป็นของขวัญ มอบให้แก่ ท่านเจ้าของ งาน
มองกุสรัตน์หลามสุกที่ระพรรณนา ทุก ๆ ผู้
ได้วิปริปะทานสูญพลญชนะเสร็จแล้วต่างก็พา
กันกลับ

เมื่อเสด็จจากพิธีคอนรับแขกแล้ว ท่าน

เจ้าคุณ สมุห์ที่ ได้ จัก เติบย อาหาร และ สุรา
อมฤตย์โดยพิเศษขึ้นหลายสิบที่ แล้วท่านก็
เชื้อเชิญบรรดาผู้ ที่คุ้นเคย สนิทสนม เก้าแก่
ด้วยกันมา เข้าร่วมภาชนะ ค่อย ๆ กันไป
เป็นวง ๆ ตามชั้นผู้ใหญ่ผู้น้อย ซึ่งมีข้าพเจ้า
ได้เข้าร่วมอยู่ด้วยวงหนึ่งในขณะนั้นข้าพเจ้าฟัง
นักขึ้นได้ว่า โฉนท่านออกญาราชมานั่ง
มิไคมาในงานคราวนี้ด้วย ค่อยเมื่อได้ ได้ตาม
คนทั้งหลายเขาๆ จึงทราว่าท่านถูกเรียก
ให้เข้าไปในพระราชฐาน เพราะมีราชการลับ
จึงค่อยกลายส่งสยไป นักว่ามีคอยหลบ
หน้าข้าพเจ้าอยู่หรือไม่ ? ครั้นวนระเสร็จใน
เรื่องของการท่านเจ้าของงานก็ ร้อง ประกาศ
ขึ้นว่า

“ใครมีวิชาร้องและรำได้บ้าง ?”

เงิบ, ไม่มีเสียงตอบ เป็นแต่พากัน
หัวเราะ ตึกคัก ใน ความ คำนึงที่อันขบขัน ของ
ท่านเจ้าคุณสมุห์ไปตามกัน เฮ้! สักครู่ซี,
ร้อยบาทพันบาททั้งก็ ขวาทัก มา ร้อง มอง กุสวั
พเจ้าเป็นคาเคียวกันไปหมด นี่มันเรื่อง
อะไรกันหนอ ?

พอข้าพเจ้า, แม่พวกันก็พากันกลาน
ควม ได้ม ออก มา ราก ลับ แล ทาง ขวามือ
พร้อม ๆ กัน ไม่ทันที่คนตามจะไปถึงด้วยซ้ำ
ประมาณเข็เสร็จ ๒๕ คน หน้าคารอช

อันอันเอนอวกลมคมสันทั้งนั้น มีลูกคัลลือ
โทนทัยกระเจิมสีช้อออกมาด้วยอีกพวกหนึ่ง

“เฮ้, คัลลือ!” ท่านเจ้าคุณสมหัวว่า
“วันนี้นะมีกอกสรีขั้ว” ท่านพุกค้อ “โดย
จะใช้ผู้ชายข้างหนึ่ง ผู้หญิงข้างหนึ่ง เมื่อ
กันเสียงร้องเจยลงแล้ว หัวหน้าสำรับต้อง
ทำทระบ่าวสรีขั้วสพร้อมกันเครื่อง ในวัน
แห่งความสุขของเราวันนี้ หัวใจว่าเรได้
จยความสุขกสนานอย่างพอใจ เฮ้, เจ้าขวัญ
ลูกขึ้น เราเป็นหัวสำรับของฝ่ายผู้ชาย และ
พวกท่งกีนอยู่ทั้งหมดคงเป็นลูกๆ”

เสียงหัวเราะครื้นในหมู่ข้าราชการทั้งหลาย
ก็ประคี่ขึ้นพร้อมกัน ทำเอาข้าพเจ้าควิดา
ไปหมดเพราะความละอายนะ จึงอยู่คอก
สหายทั้งหลายเอ๋ย อันชั้นช่อว่าชายชาติ
ชาติในสมัยกระโนนแล้ว ก็ใช้ว่าเรเสาะ
แสวงหาแต่พิทยะเพอสำหรับไว้ประเณ ประเณ
รบแต่อย่างเกียวกัหาไม่ เมื่อถึงเวลากว่าง
ว่างนราชาการทัพ ก็จำจะต้องหาความหย่อน
ใจเพอให้ ได้รยความบันเทิงเริงสุกกันอยู่อย่าง
เหมื่อนกัน อันสำหรับตัวชอระข้าพเจ้านั้น
ข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะทำปฏิเสศคอกว่า กัมความ
หยัง อยู่ ใน วิชชา นาฏ ศาสตร อย่าง พอ ตัว
ก็เกียวก แต่ก็ไม่ใช้เปนมัยยะว่าร้ายว่า กั
นั้นชื่อเสียงของข้าพเจ้าจึง ยังไม่ได้ เพื่องฟัง

มาในทางนี้ก่อนแล้วเท่านั้น ฉนั้นและเมื่อ
ข้าพเจ้าไกรยบัญชาให้ปันตัวว่า จึงกระทำ
ให้ข้าพเจ้าตระหนกตกใจ เพราะอัยอาเป็น
ล้นพ้น แต่ไม่ใช่อายเพราะว่าข้าพเจ้าว่าไม่
เป็น ข้าพเจ้าอายเพราะไม่เคยว่าค้อหน้า
ทวากันลืออย่างมากมายเช่นเท่านั้น แต่
เมื่อว่าไม่มีทางใดที่ระหลีกเลียงได้ โดย
ต้องปฏิบัติตามคำของท่านผู้ ใหญ่แล้ว ข้า
พเจ้าก็ต้องจำเป็นลุกขึ้นเตรียมตัว ผู้เป็น
ต้นเสียงของข้าพเจ้า คือ ออก ขนควี สงคราม
ข้าราชการในกรมข้างต้นควิลือ ก็เริ่มเกริ่น
ลำนำชมความงามและสมพาคักเกี่ยวพาไปยัง
ตัวหัวหน้าสำรับทาง ฝ่ายหญิง อย่าง โทยทวล
จับใจ พอสนยทจนครก็รย ข้าพเจ้ากันาฏ
กรวยไปตามจังหวะ ครั้นสนทาท่งหนึ่งแล้ว
ก็ซุกตัวลงนั่งตามเดิม รู้สึกว่าแจ้งซาออก
จะสิ้นนิกๆ เป็นที่ค้อรยวใจด้วยสำเนียง
ปรยมิอเกรียวกราว เพราะค้องตาและค้อง
ใจในผู้ค้องทั้งหมดกัค้องกันขึ้นพร้อมกัน
พอสิ้นเสียงแล้วท่านเจ้าคุณสมหัว กลุก ขนย
ทม่อลือออกสุราเกิน ทรงมาสั่ง ให้แก่ข้าพเจ้า
ออกหนึ่งเป็นรางวัล แล้วค้อไปทางฝ่ายข้าง
ผู้หญิงเขากัค้องแกแล้วก็ร่ายาง เมื่อเขา
ไกรยบรางวัลเงินตราท้อหนึ่ง ข้าพเจ้าทว
ว่าเป็นมูลค่ากัค้อง กัณเรอเยสลับกัน

ไปจนตกกัน ทางฝ่ายข้าพเจ้าเองและรา
ครั้งหนึ่ง ฝ่ายทหารเขาก็ดื้อและรำครหนึ่ง
ประมาณได้สัก ๒๕ ครั้ง ข้าพเจ้าก็ชวนเซ
ลัมมละ เพราะอำนาจแห่งฤทธิ์สุรารางวัล
ถ้าจะคำนวณ แล้ว ก็ คงไม่ น้อย กว่า ก่อนให้
กระเทียม ซึ่งข้าพเจ้าจะปฏิเสธไม่ยอมให้
ไต่เลยจนครึ่งเกี้ยว และข้าพเจ้าก็ไต่เส้นสติ
สมยุก็อยู่ยงระหงนั้น

กระแฉ่ สำนับแห่ง สาย พิน ของ ชาว
อัยยงคกประเทศ กำลัง ประสาน เสียง อยู่ จะ
แว่วเจยเจยคล้าย แสน่สูกกักราวลิวอกหวาน
สนั่นสนั่นแว่วแว่วเข้ากระทยโสทรประสาท
ข้าพเจ้า ให้พลันผวาคนขึ้นในมิชฌิมยาม
อีกวาระหนึ่ง

พลัน ความรู้ สึก และ ความ เคย ขึ้น ได้
กระทำให้การสัมผัสในระหว่างสรวพวงศากาย
และสถานที่ให้ เป็นที่ สึก สึก เกตุ และ แผลก
ปลากไถ้วยฟกหมอน ผ่าผ่นมุ้ง ซึ่ง ข้าพเจ้า
กำลังนอนอยู่ในขณะ นั้นว่ามหาไชยเป็นเคหะ
สถานบ้านเรือนของข้าพเจ้าเองไม่ ข้าพเจ้า
ตกใจและตกตลึงพระเพทไยไปเป็นครู่ จะนึก
จับต้นชนปลายอย่างไรก็ไม่ ไต่ สั้น แต่พอ
ไต่สึกก็รีบสุกลุกขึ้นนั่งทันที อุแม่เจ้า! ท่าน
สหายทั้งหลายเอ๋ย ทุกๆ สิ่งทุกๆ อย่างอัน
เป็นเครื่องแต่งเรือน ไต่ตกแต่งไว้พรวลิก

โอฬารวิจิตรพร้อมสรรพสมแก่ถนอมแห่งท่าน
ผู้มีบรรพการศักดิ์สิทธิ์ซึ่งไต่เป็นทิสโมธรรมาคม
และคงจะไม่ไต่เป็นทๆ ข้าพเจ้าควรจะมีสิทธิ์
ไต่ ในที่นี้เป็นแน่นอนละ!

เออ—หรือว่าข้าพเจ้าไต่ไป เหมื่อน
อย่างกนิยบายเรื่อง ทิ้ง ซึ่ง เขา เคยเล่า กัน
เล่น แต่ทำไมหาคำข้าพเจ้าจึงไต่ ยินยล
สัมผัสเห็นอยู่เป็นปรกติดังนี้ หรือว่าเ็น
เพราะข้าพเจ้ายังเกิดวิกลจริตเห็นมัยน ของ ตัว
เป็น วิมาน เมืองแมนไป อ้อ— คงไม่ใช่
ข้าพเจ้าไม่ได้ฝันและข้าพเจ้าไม่ใช่คนบ้า เป็น
อันว่าข้าพเจ้าก็คือข้าพเจ้านั่นเอง แต่ก็น่า
อัศจรรย์กว่าข้าพเจ้ามานอนอยู่บ้านใคร ถ้า
ระลองเดินไปเที่ยวหาผู้คน เพื่อไต่ตาม เขาคุย
ย่างก็คงจะได้ทราบเรื่อง ก็กว่าที่ข้าพเจ้าจะ
มานั่งนี้ไต่เป็นอ้ายก็กระบอกแตกอยู่ดังนี้

แต่พอข้าพเจ้าออกจากมุ้ง เข็มม่าน หน้าคัง
มาหอยคั่นอยู่พอดี ก็กระทำให้ข้าพเจ้าผะ
ววยไปด้วยความตลึงงงนั้น ที่ข้าพเจ้าว่าน่า
จะเป็นภพาศน์ของท่านผู้มีบรรพการศักดิ์ สูงก็
จริงทั้งคาก ด้วยเครื่องอุปโลกต่างๆประการ
อันเป็นส่วนยศอย่างฝ่ายทหารไต่เวียงววยไว้
บนพานทองเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสิ่ง
ของเหล่านี้ก็เหมือน จะคล้ายกันกับ ของท่าน
เจ้าคุณธรรมาบุญ เหมื่อยมีบรรพการศักดิ์เป็น

พระนั้น แต่ว่าต่างสี่และต่างชนิดกันหน่อย
เท่านั้น กล่าวคือ ๑. หมวกทรงประพาศ
พื้นกำขอบแครงคนและเกินเส้นด้วยไหม ทอง
เป็นรูปดอกพุทธรักษา ยอดพระ มทาวชิระ
๒. ประคำทอง คำ พทอคุณ ร้อย แปก เมล็ด
๓. ขอบคอ ๔. ทิศพันลายไทยต่างสี่ชนิดทอง
๕. ขั้วในอัครคิ้วใหม่ทองไม้รว่ง ๖. กัก
คาก ตา ตักกระแค้น สี่ ขั้ว เขียน ยันต์ ลาย
น้ำทองและหน้าสิงห์ ๗. ผ้าวิกปิดทนมาม
ขนุนสีขาว ชมวก เม็ดทอง มี ข่าย กววย เขียว
เหลืองแครง ๘. ผ้าม่วงข่มและเขียวเกไล
อย่างละผืน ๙. สนับเพลาเข็มชายขาวของพินขาว
มีเข็ญก ๑๐. กระษัตรีขั้วฝักทองคำยังทอง
๑๑. รองเท้าหนังกับหุ้มสัน ของเหล่านักรบ
อยู่ด้วยกัน ๑๒. พาน มีโศระทองกาทองทรงมัน
และกระโดนทองคำ อีกพานหนึ่ง แต่เป็นท
นำขึ้นด้วยทวนเจ้าของ บ้าน ช่าง เป็นคน โอ้อ
นเกินไป คล้ายกับที่ทางบ้านเรือนช่าง
คัยเคยเสียบเป็นหนักหนา จนขึ้นเสลี่ยงงา
(แคร ?) กลียขั้ว และกลกกำมลอ (พิน
ขาวเขียนทอง) ก็เอาเข้ามาประคิยประคา
ไว้จนกระทั่งในห้องนอน คุชองกระรุงรัง
เต็มที มีพานทองคำแว่นฟ้าพานหนึ่งเล็ก ๆ
คังไว้ มีโศระทองไว้ในนั้น ? ข้าพเจ้าเพลัน
เหมือนมองอยู่คล้าย กับเป็นคนสติเลือนลอย

แต่รู้ ลึกว่าไค ละลานใจหาอยู่อย่าง ไม่ใช่น้อย
เหมือนกัน

ขณะนั้น สำล้าเนียงสังข์แตรยกดอง และ
มโหรีก็ก ก็ ประคัง ขึ้นพร้อมกัน ทางข้างล่าง
ตรงหน้า กระทำให้ข้าพเจ้าตกใจจนลุก
ข้าขานไปทั่วตัว พร้อมทั้งแสง ไค ไฟ ก็ไค
รุ่งโรจน์ขึ้นอย่างสว่างไสว มาที่ตรงหน้าต่าง
ทิวอนตัง เมื่อจะจนระสับระเลิงประโคม
อย่างปลาดแล้ว พลันยานหน้าต่างทั้ง ๒ ยาน
ก็เสยออกไปเองคังประคิยคนผลึก ปรากฏ

เป็น พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรงประทับอยู่บนพระ

ยานมาศพุดตาล อันสลัปล้างไปด้วยกรวชิง
กลิ้ง กลก มยุรฉัตร วามร ซอนควัน และ พระ
วชิระโยก พระองค์ ทรงพระเครื่อง พระยศ
ใหญ่ ฝ่ายทหาร เหมือน คังเมอเข็น วันวาน ท
ข้าพเจ้าเข้าไปเฝ้านั้น ข้าพเจ้าตกใจคังว่า
ใคร มาตราห์เอาชีวิตไป ก็ไม่ปาน ในขณะนั้น
ชุดตัวลึงก์มกรายถวายบังคมหมอบอยู่ ทั่ว
สิ้นวิก ๆ มีหยาดเหงื่อไหลทลึงก์ซึม ซาย
ชอกมาจนทั่วกาย ครู่หนึ่งก็ได้อินพระวราช
คำรัสว่า

“อ้ายขวัญ ! เอ้า, หยิบเอาพานแว่น
พานนั้นมาใส่ของนี้ไว้”

ข้าพเจ้า ถวายบังคม ลง ๓ ครั้ง แล้ว ก็
คลานไปหยิบพานแว่นฟ้าเล็กน้อยมา แล้วก็
คลานเข้าไปถวายบังคมลง เสด็จพระพักตร์
อีก ๓ ครั้ง ยกพานขึ้น เองนางคอยอยู่
พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง เสด็จ พระ
หัตถ์ไปรับดูดากระกำไชย้อม ๆ ดูกหนึ่ง มา
จากพานทอง ซึ่งท่านออกญาศรีวิชัยวิชา เป็น
คนทูลเกล้าฯ ถวาย แล้วก็ทรงวางไว้ใน
พานแว่นฟ้าซึ่งข้าพเจ้าประคองอยู่นั้น แล้ว
ข้าพเจ้า ก็ยกพานขึ้นถวายบังคม อีกวาระหนึ่ง
และมีพระราชดำรัสว่า

“มึงจงเอาของ ๆ หนูไปเถยไว้” แล้ว
จึงพยายาม รักษาบังคม ภัยวิบัติ และ คักคัก
ของ ๆ นั้นเท่ากับชีวิตของมึงเอง อายุวัฒโน
สุข พล ะประสิทธิ แต่ **ดาบศักดิ์**
เหล็กน้ำพี้ ของกูด้วยก็เทอญ”

ทันใด, เสียงสังข์และไม้ฆัตตะจาระก็
บรรเลงขึ้น อีก วาระหนึ่ง พร้อม กับ คุวิชัยพิท
แตรวง แตรฝรั่ง และมโหรีก็กักระทั้งอยู่
สนั่นหวั่นไหว พระที่นั่งเสด็จประโคม พระ
ยานมาศพุดตาล ก็ระเคลื่อนออกไปจากกระต๊อ
หน้าคาง เป็นคู่หนึ่ง แต่พอจะพ้น, ยาน
หน้าคางทั้ง ๒ ยาน ก็ยักเข้ามายังที่ใด ๆ ครั้ง
เดิม ข้าพเจ้าก็ยกมือขึ้นถวายบังคมลงอีก

๓ ครั้ง และก็ลุกขึ้นยืนถิพานแว่นฟ้าตัว
สั้น เหยียดแตรอยู่ด้วยความลงสนเท่ห์ใจ สุก
ระคณา ครั้นข้ามสถิตไ้ เป็นปรกติแล้ว
ข้าพเจ้าก็เอาพานแว่นฟ้าขึ้นไปวางไว้ยังที่เดิม
โดย ข้าพเจ้า ไม่สามารถ ที่จะลงลำ แตรทอง
ดูดากระกำนั้นได้ เพราะเกรงกลัวพระราช
อาญาเป็นอันเกล้าฯ

ในยักไ้ เสียงพิณ และเสียงร้องลำ
ของชาวปวยพื่อนที่ประภฏขึ้นในร่วมศฤหากัน
อีกครั้งหนึ่ง เสียงลำนั้นได้ดำเนินยथा
ไปในทำนองเช่นเดียวกันกับที่ข้าพเจ้าได้สดับ

ครั้นฟัง มาแล้ว จาก ภายใน คุ้ม ของ ท่านพ่อ
เมืองถวาย เมื่อคราวไป เสด็จ เสด็จพระราช
บรรณาการนั้น ข้าพเจ้าสดที่จะระงับใน
ท่นฟังอยู่ก็ไม่ได้ ทั้งต้องการจะไปเที่ยว
ไ้ ลาม หา คนให้ สิ้นหาย จาก ความเคลือบ
คลุมสงสัยในไ้ด้วย ดังนั้นข้าพเจ้าก็ก้าว
ออกมาจากภายใน เรือน เที่ยว เดิน หา ไป
ทุกซอกมุม ที่เขาตามเทียนไฟไว้ และ ทชง
ข้าพเจ้าจะเดินไปไ้ โดยเห็นผู้ทางจนกั ฉะ
ที่ทางซ้ายแห่งมุมเล็กเคลือบเรือน ผ่าคึกกัน
กับห้องที่ข้าพเจ้านอน เขากันไว้ เป็น ห้อง
อีกห้องหนึ่งใหญ่ยาวเท่า ๆ กัน ยานประตู
ทั้ง ๒ ยาน เข้ายอยู่ เป็นแต่ตั้งดิ้นแล ลาย
ความ มี ภาพสาหว่าย และ ปลาเงิน ปลาทอง

เขียนด้วยน้ำทอง คงเป็น, อันหนึ่ง ขวางไว้
 อัน ภายใน นั้น พว้างพวย ด้วย แสงไฟ กับ
 เสียงร้องลำนำเพลง และเสียงพิณยंत्रบรรเลง
 อยู่ไม่ขาดเสียง ข้าพเจ้ายืนจก ๆ ร้อง ๆ
 ไม่กล้าที่จะก้าวขาเข้าไปได้ ด้วยเสียงที่
 ร้องลำนำอยู่นั้นเป็นเสียงสครันท์ ๆ เพราะ
 ว่าเวลานี้กำลังเป็นเวลาวิกาลอยู่แล้ว ไม่
 เหมาะสมสำหรับคน อย่างข้าพเจ้า เป็นชายจะกล
 ลำเข้าไปเช่นนั้น แต่เมื่อใดที่เหวี่ยงไปใน
 ที่ต่าง ๆ ก็ไม่พบประตูด่านใด ๆ พอจะไต่ตาม
 เข้าได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงค่อย ๆ สกตออกไป
 เสียให้เป็นปรกติแล้ว ก็ค่อย ๆ ย่องกรวย
 เข้าไป.

อา! ท่านสหาย ที่รัก นี้จะโปรดว่า
 ประการใดกัน? บุญหรือกรรมหนอ? แต่
 พอข้าพเจ้ากลับแลเข้ามาขึ้นอยู่ ภายในได้
 เต็มตัวเท่านั้น ข้าพเจ้าก็แทบสิ้นสติที่เกือบ
 ด้วย เพราะ ว่า ที่นั่นห้องนั้น เกือบกลลกลไป
 ด้วยสครันท์ที่สว่างแน่นน้อยบรรจงทั้งนั้นทั้ง ๓๐ คน
 เคียง กำลังเปลื้องนุ่งร้องลำนำเพลงกันอยู่
 อย่างสนุกสนาน ใน ท่ามกลาง นางงาม
 เหล่านั้น มีผู้เป็นประมุขอยู่คนหนึ่ง นั่งให้
 หลังแก่ข้าพเจ้า ที่มีอุลลือพิณสามสายกำลัง
 กรีกกรวยนั้น เล่นเพลงพิณ อย่าง เพลิดเพลิน
 เจริญใจ หากมีใครรู้ว่าข้าพเจ้าได้บังอา

เข้ามาขึ้นแสดงตนเป็นข้าอยู่ทั้งคนไม่. ซึ่ง
 ค่อมมาเป็นครู และไม่ใช่ครูน้อย ๆ มันเป็น
 ครูใหญ่ ๆ ที่เกือบ จึงนางคนหนึ่งในคณะ
 ไปด้วยนั้นได้ เหลือออกมาเห็น เขาข้าพเจ้าเข้า
 ก็กระทำกิริยาละอายม้วนไป และนางได้
 เอื้อมมือไปสีกักคนที่เห็นหัวหน้า กับ พกยอก
 เขา ๆ ให้รู้ตัว ผ่านนางประมุขนั้นก็ค่อย ๆ
 วางพิณลงไว้ทางหนึ่ง แล้วก็ค่อย ๆ หัน
 หน้ามาสบทวนตาข้าพเจ้าเข้า แล้วนางนั้น
 ก็เสกขึ้นไปที่นั่น พลันคางก็พากันหันตัว
 กลับมาทางข้าพเจ้าทั้งหมดพร้อมกัน และ
 ยอมตัวลงกราบข้าพเจ้า นิ่ง เป็นคุณนิภาพอยู่
 ทั่วทุก ๆ คน

ตามทีข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าได้ทำอาการเป็น
 เป็นข้าอยู่แล้วนั้น ในขณะนั้นก็กลับชั่วร้าย
 เกือบ จะถึงกับมีอาการชดช้อนอีกตำแหน่งหนึ่ง
 ด้วยซ้ำ เพราะว่านางผู้เป็นหัวหน้านั้น หา
 ไซ้เป็นคนอ่อนคนโกลสที่เห็นไม่ เธอคือ

เจ้าหญิงเบญจจวัลย์ ผู้เป็น
 ยอดयाาของข้าพเจ้านั้นเอง แต่ได้แปลงผัน
 เครื่องแต่งกายให้เป็นหญิงศรีอยู่ด้วยเสีย จน
 ข้าพเจ้าจำได้คล้ายคลึงคล้ายคลึงเดิมทน ถ้า
 ไม่ได้สิ่งเกตุ ก็ก็ ๆ แล้วก็เป็นที่น่าหัวเราะ
 โยราดย่อมว่า บุญมาบุญญาช่วย โชค
 ของข้าพเจ้านี้ช่างเปลี่ยนแปลงไปต่าง ๆ นั้น

และเชื่อว่าถ้าสิ่งใดได้เสื่อมถึงที่สุดแล้ว ก็คงจะเจริญถึงที่สุดเหมือนกัน เป็นที่น่าพิศวงสงสัยยิ่งนัก.

“หญิงเขมรวิสัยที่รัก! เธอยังจำข้าพเจ้าไว้หรือไม่?” ข้าพเจ้าเค้นเสียงถามเธอออกไปอย่างตะกุกตะกักเต็มทน.

“สิ่งใด ที่ ผ่าน พ้นไปแล้ว ใน ชีวิต ของ ข้าพเจ้า? ไม่ ได้เคยหลงลืมเลย” เธอตอบเรียบ ๆ แค่นี้เพราะ

“ขอขอบคุณคุณพระ! ที่เธอยังจำข้าพเจ้าไว้ เธอทราบหรือไม่ว่า? ข้าพเจ้าได้พยายามค้นคว้าติดตามเธอมาด้วยใจรัก ตั้งแต่วันที่เธอได้หนีข้าพเจ้าไปเสียที่เมืองทวายนั้น”

“ข้าพเจ้าก็เห็นเหตุการณ์ติดตามของ ท่านที่ค่ายใหญ่พม่า ว่าท่านได้กำลังกระครองกายให้หญิงถึงฟ้าพายุไขว้ในวงแขน มาทั้งสองตาแล้ว” เธอหัวเราะ

“ซื่อนั้น, เธอจะคำห็นข้าพเจ้าอย่างไร? เพราะ ข้าพเจ้า ภาระทำไป เพื่อ ผลบุญเกียรติยศหญิง”

“ท่านผูกด้วยอาการ สมผัสสังคาพยพ, เพื่อเกียรติยศหญิงหรือ? ฮา! สติปัญญาของ ท่านสุภาพบุรุษ ครือชื่อยานี้ ช่างน่าพิศวงนัก” เธอว่าแล้วก็หัวเราะขึ้นอย่างหวานอีกวาระหนึ่ง

ข้าพเจ้าสมหัวเราะแล้วตอบว่า “ขอประทานโทษเถิดเธอเอ๋ย อันการนั้นก็เพื่อเห็นแก่วิญญาณของเจ้าหญิงพม่า ซึ่งหลงรักข้าพเจ้าจนเอาชีวิตออกแลกเปลี่ยนความตายไป และ เขาก็กำลัง จะจากไป สู่สุคติอยู่แล้ว ฉะนั้น ข้าพเจ้า จึงจำต้องประณอมตามเพื่อบำชีวนางได้ รัยความกระวนกระวายใจ เพราะ ข้าพเจ้า รำลึก ถึง ความ รักดี ของ เขา และ สมเพชเวทนาทางยิ่งนัก”

“สาธุ! ท่านผู้มีใจอันฮาวี ข้าพเจ้าขอสรรเสริญ น้ำใจ ของท่าน ด้วย ความ จริงใจ ฉะนี้, ข้าพเจ้าได้รัยพระบรมราชโองการให้มา เป็น ขริจาริกา แห่ง ท่าน ออก พระวามอินทรา ผู้ครองกรุงหงสาวดี นั้น, ผิวขาวไป ภายหน้า ถ้าข้าพเจ้าจะมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากท่านข้างแล้ว ก็ขอท่านจงได้ โปรดเมตตาแก่ข้าพเจ้าผู้พลัดบ้านเมืองมาด้วยเถิด!” เธอว่าแล้วก็ยิ้มละไม

ข้าพเจ้าสอซึ้งเชือก รุสีกเลี้ยว ปล่าย ด้วยความเสียใจ “เออมาเป็นขริจาริกาออกพระวามอินทรานั้นคือใครกัน? ที่มีบรรดาศักดิ์ถึงนี้!” ข้าพเจ้าถามออกไป เกือบ จะเป็นตะโกน.

“ท่านผู้ครองเรือนนี้!” เธอตอบโดยเร็ว. “นั่นแหละ คือใคร?” ข้าพเจ้าซ้ำถาม

“ถ้าท่านอยากทราบวิธีๆ แล้ว ก็ลงไป
 แถ้งศากระกำซึ่งท่านได้รับพระราชทานเมื่อ
 สักครุนั้น นั่นและภายในนั้นระปรากฎว่า
 ใคร คือ ท่านออกพระรามอินทรา? และวัน
 รุ่งขึ้นพรุ่งนี้ ท่านออกพระรามอินทราจะไค้เข้า
 เล้าเป็นพิเศษ เพื่อรับพระราชทานน้ำพระ
 มหาสังข์ และทรงเจิม กับน้ำชำระพระบาท
 ศิริษะอันเป็นพระราชพิธีให้ ท่าน ออกพระราม
 อินทราถวายพระสัถยาธิฐานในท่ามกลางมุข
 มาคัย และรับ พระราชทาน พระแสงกายศักร
 เหล็กน้ำพี้ เพื่อดำรง นาค และตำแหน่งราช
 การต่อไป”

ข้าพเจ้านั่งน้อยเป็นครู่หนึ่ง เมื่อไค้ฟัง
 ถ้อยคำของเขอกันนั้น แล้วจึงถามต่อไปว่า
 “ว่าแต่ใคร? เป็นคนจักให้เขามาอยู่ยัง
 บ้าน..”

“ท่านเจ้าคุณออกญาราชมานู ปีกาเลียง
 ของข้าพเจ้า โดยท่านเจ้าพญาจักรี, ยกบ้าน
 นี้ให้เป็น ของขวัญในการสมรส ของ ข้าพเจ้า
 กับท่านออกพระรามอินทรา”

ข้าพเจ้าไค้ฟังดังนั้น ก็ไม่มีอะไรอีกต่อไป
 ด้วย ออกร ะ ทราบ ว่า ใคร เป็นใครเพราะใ
 วิชา ข้าพเจ้าก็วิ่งกลัยเข้าไปในห้องโดยเร็ว
 คว้าไค้ดูศากระกำนั้นออกมาจากพานไค้แล้ว
 ก็รีบแกะออกทันที ปรากฏเป็น วัตถุชนิดหนึ่ง

แผ่วไค้เป็นแผ่น หิรัญ ยาง ๆ ม้วนอยู่หลายทบ
 เมื่อไค้ คลี่ ออกแล้ว จึงไค้ เห็นเป็นระยารัก
 กิ่งนี้.

พระบาทสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓

พระเนตรควมหาธิราชเจ้าจุฬ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า

โปรดกระหม่อม.

พระราชดำริเสนาบดีหมื่นขวัญทวารคาย
 ขัตติยพระครูพิเศษคัมภีร์ราชหฤทัย เป็นออก
 พระรามอินทรา มี ตำแหน่งนาค ราชการเป็น
 นายกองอาสาใหญ่คงคักกินา๑๐๐๐ จงละวัน
 การควรเว้น หนึ่ง ประพฤติการควรประพฤ
 ติสมควรแก่ตำแหน่งและนาค ราชการ ตาม
 อย่าง ข้าราชการ ทั้งหลาย ขอ ให้มีความ
 เจริญสุขเทอญ

ประกาศมาดังแต่ก่อน ๖ ๖ คำขื่อฮู้
 ศกจุลศักราช ๑๔๘

ข้าพเจ้าคักคลั่งทะเล ไค้ เล่นสกีลยไป
 ด้วย ความขี้ขลาดในพระมหากรรมคุณ วน
 ติวิชา ค่อย ๆ ประคองหิรัญยัตว์วางลงไว้ที่
 พานแว่นฟ้า ตามเดิมแล้ว ก็ยกพานนั้นขึ้นท
 ศิริษะ บ่าย หน้าไปู่ทาง พระบรม มหาราช วั
 คุกเข่าลงถวายบังคม ๓ ครั้ง.

อา - นายหมื่นขวัญเอ๋ย ที่นี้เจ้าไม่ใช่คน
 คำๆ แล้ว เจ้ามีบรรดาศักดิ์จึงพระ และคำ

แห้งน้ำก็ถึงสิ้น มีคนอยู่ในขังคับขี้ญาติ
 ทั้ง ๕๐๐๐ คนเขย่มลงไปด้วยขุณยาศนาหารมี
 ๕๐๐๐ คน! ใครจะยศกลการบเล่านและซิหนอ!
 จะเป็นของใครเสียอีกเล่า? ต้องเป็นของคุณ
 พระ, ผู้มีสรีระว่า รามอินทรา! โฟเพราะเสีย
 คิว, ฤทธาศน์อันมีโพธิ์แล้ว ก็คือของ
 ภริยา ภริยาผู้มีวิรุส เป็นถึงธิดาท่านพ่อ
 เมืองทวาย ฉะนั้นแล้วจะไม่เป็นสุขแสนประ
 เสวอีกหรือ? ใครเลยจะมานักฝันยังว่า
 ข้าพเจ้าจะมีฐานะ เป็นไปก็ถึง ปานดังนี้?
 เป็นที่นาขอพระเทพพระคุณท่านออกญาราช
 มานยังนัก. ออกนกขังตัวเองที่เสนาแค่หลง
 โกรธท่านโดยไม่มีเค้ามูลเลย จะได้รับถึง
 ๕๐๐๐ ของตัวที่มีความสุขสมบุรณไปด้วยลาภ
 และยังคงเพียงนี้ได้ก็เพราะใคร? ขอความ
 เป็นผู้มีอายุและพลจะยังเกิดแก่ท่านผู้นี้!
 เป็นแม่น้ำพระคงคานั้นเกิด! พรุ่งนี้เช้าข้าพเจ้า
 จะพาภรรยาไปไหว้เพื่อ รัชประทาน ของขวัญ
 เสียอีกต่อหนึ่ง เป็นที่นาขันทข้าพเจ้าเที่ยว
 ๕๐๐๐ เกิดรวกไปจนทั่วบริเวณเรือน จนกระทั่งมา
 ถึงห้องหนึ่ง จึงจำได้ว่า ที่แท้ก็เป็นเรือนเกี้ยว
 ๕๐๐๐ กันกับข้าพเจ้าเล่นทอดสวียว่าเมื่อวันวาน
 ๕๐๐๐ ของ ออกกระเืองกรอประจักษ์จึงเกิด
 เป็นอักษรไว้ว่า เว้นออกพระรามอินทรา ซึ่ง
 ๕๐๐๐ เป็น นาม เกี้ยว กับ บรรพาคักก ของ ข้าพเจ้า

แต่เข็นตัวข้าพเจ้า เสด็จ เบาลไป มิได้ ทนคิด
เคลือบใจเสียยิ่งเลยเท่านั้น. เมื่อใดก็ตาม
ตามท้าวคังแล้ว ข้าพเจ้าก็เสวยข้าวเคี้ยว
ไว้ว่า อันการ ขึ้นบ้านใหม่ ของ ท่านเจ้าพระยา
จักรี วนักหาโช่นไกลไม่ ล้วนแล้วแต่ไป
อวยอย่างสนุก และ แผลก ประหลาดที่สุด
ของท่านผู้ใหญ่ ที่ระลือเลือนข้าพเจ้าเล่นเพื่อ
จะให้ข้าพเจ้าเศร้าสลดถึงที่สุดแค้นเคือง
ถึงที่สุดนั้นๆเอง ตลอดการกระทำทั้งพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ยังทรงพระมหากรุณา
ธิคุณแก่ข้าพเจ้าเป็นพิเศษ ซึ่งยังไม่ม
กรุณาในตำนานแต่ครั้งใดๆ ว่าใครได้ รับพระ
ราชทานหิริญบัตร และ เครื่องอุปโภคในวาระ
เดียวกันมากมายกับข้าพเจ้านี้ และสิ่งของ
บางอย่างเช่น เสื้อผ้า (แคร่ ?) งา กลีบบัว
และกลดกำมะลอหน้าที่จะต้องเป็นข้าราชการ
ซึ่งราชชนกหรือราชชนกอย่างหนึ่ง หรือไม่
ออกก็ ขึ้น จ้าวประเทศราช จึง ระสมควรกัน
การที่ข้าพเจ้าได้ รับพระราชทานเครื่องยศสูง
ถึงเพียงนี้ เป็นทมหัศจรรย์มาก ในขณะ
ที่ข้าพเจ้ายืนคลั่งอยู่กับความอื้ออายนั่น ใน
ทันใดก็ได้ยินเสียง ของคนหลายคนเกือบจะ
เป็นพวกปล้น ประกองไป ด้วย แสงไฟไฟ
ลุก รุ่งโรจน์ โชติฉานการ อยู่ ที่ กลาง ลานบ้าน
ข้าพเจ้า จึง เข้ก ประตูกกลาง ออกไปดู ท่าน

สหายทั้งหลาย เอ๋ย. เป็นที่น่าที่คนยัง
นัก มีบรรดาท่านนายกองอาสาต่าง ๆ ซึ่งรวม
ทั้งออกพระสุวรรณหั้ว และ ออกขุนตะบะฤทธิ์
ต่าง พวกกัน นำ ทหารใน ยังกับยัญชา ของคน
ถือได้ ไฟคึกมีออกมาด้วยทุก ๆ คน รวมประมาณ
สัก ๒-๓ ร้อยคนล้นหลามออกไปนอก รั้วบ้าน
แต่พอเขาเห็นข้าพเจ้าไหลออกมาเท่านั้นก็ให้
ร้องขึ้นพร้อม ๆ กัน และในที่สุดออกพระ
สุวรรณหั้วก็ตะโกนขึ้นมาว่า

“นาง รามอินทราภริยา แห่ง สหาย ที่รัก
ของเราไปไหน ?”
แล้วก็ได้ยินเสียง ตะโกน กัน ต่อ ๆ ไป

เพื่อระวังการรยาของข้าพเจ้าทั้งนั้น. ดังนั้น
ข้าพเจ้า จึง หันกลับเข้าไป เชิญให้เจ้าหญิง
เยื้องจวดยออกมา ซึ่งเธอก็มีความยินดีไม่
ขัดขืน. ออกขุนตะบะฤทธิ์ แหวก ผู้คน ขึ้น
บรรโถเรือนตรงมาและซุกตัวลงกบรายข้าพเจ้า
กับ ภรรยาด้วยความขนอยนำวิกิโคร์ เสรี
แล้วก็กระโดดลงไปจากชานเรือนและตะโกน
ร้องขึ้นว่า

“ชโย! ขอให้ท่านพระ และคุณนาย
รามอินทราจงเจริญ ชโย! ชโย!!”
แล้วต่อ ๆ ไป ก็ พวกกัน ร้อง รวย ขึ้น อย่าง
ระเบ็งเซ็งแซ่ไปทั่วตลอดทั้งลานบ้าน.

๑๔. สามีกับคนมีจรรยาดี ท่านจะเป็นคนมีจรรยาดีได้ เพราะนักปราชญ์
ท่านกล่าวไว้แล้วว่า “คบคนเช่นไร ก็ย่อมเป็นคนเช่นนั้น.”

ของ ค. ส. พิชญาภา

เมนูอาหาร

ประจำเดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

โดย

หลานแม่ครัวหัวป่าก์

คาว

หวาน

๑ แกงจืด "วังนก" ๑ น้ำ "ผลซีกหิมาลย์"

๒ แกงเผ็ด "ปลาช่อนกัมมะคันทอง" ๒ แห้ง "ขนมเส้นหั่นท่อน"

๓ เครื่องเคียง "ผัดขึ้นกระเทียม"

ของว่าง

๔ ยำ "พริกปากน้ำ" ๑ น้ำ "เต้าหู้ต้มแค้นตอน"

๕ เครื่องจิ้ม "ปลาเกลือทอด" ๒ แห้ง "นึ่งไข่"

ดาว

๑ แกงจืด “รังก”

เครื่องปรุง รังก, มันหมูแข็ง, เนื้อหมู, ปูทะเล, กุ้ง, ไข่, รากผักชี, กระเทียม, พริกไทย, ผักชี, น้ำซอสไก่, น้ำเค็ม, (น้ำคาลทรายหนักหน่อย ถ้าไม่ชอบจะไม่ใช้ก็ได้)

วิธีปรุง เอารังกแช่น้ำ เลือกลงและ ผงออกให้หมดล้างให้สะอาด คั้นปูทะเล และเอาแต่เนื้อ ปอกกุ้งหั่นชิ้นเล็ก ๆ โกลนคั้น แล้วลวกให้เย็น ผอย ล้างเนื้อหมู หั่น ตำไปกับ รากผักชี พริกไทย กระเทียมให้ละเอียด เทหยาบน้ำเค็มหนักหน่อยแล้วปั่นเป็นลูกชิ้นเล็ก ๆ มันหมูแข็งหั่นหั่นเล็ก ๆ ยาว ๆ จึงเอากระเทียม, พริกไทย, รากผักชี ตำให้ละเอียด เอามันหมูแข็ง ท่อนไว้ ใส่กระทะตั้งไฟพอน้ำมันออกหนักหน่อยจึงเอารากผักชี ที่ตำไว้ ผัดลงไป พอหอมแล้วเติมน้ำซอสไก่ลงไปจนเดือด จึงเอารังก, เนื้อไก่, ปูทะเล, กุ้ง และลูกชิ้นที่เตรียมไว้ เทลงไป เทหยาบน้ำเค็มที่ชิมกะเมื่อกี้แล้วปลงลง ปิดไฟลงต้ม แล้วจึงโรยพริกไทย ผักชี

๒ แกงเผ็ด “ปลาช่อนกับมะดันคอง”

เครื่องปรุง พริกแห้ง, หอม, กระเทียม, ข่า, เกลือ, น้ำมันหมู, น้ำเค็ม, น้ำตาลหม้อ, มะกรูด, มะดันคอง, ปลาช่อน,

วิธีปรุง พริกแห้งแกะเมล็ดออกล้างน้ำให้สะอาด, หั่น หอม, กระเทียม, ข่า ตำไปด้วยกันกับพริกจนละเอียด เลือกปลาช่อนตัวงาม ๆ ทำให้สะอาดคัตท่อนหางคั้นให้สีกแล้วเอาขึ้น และโขลกไป กับพริกที่ตำไว้ ส่วนนอกนั้นแลออกให้หมดกระดก และ ก้าง คัด เป็น ท่อน ๆ ล้าง ด้วย น้ำเกลือให้ สะอาด จึง ทุบกระเทียมให้มากหน่อยและเอาแต่เนื้อ เอาน้ำมันหมูใส่กระทะมาก ๆ พอน้ำมันร้อน จึง เอากระเทียม ที่ทุบไว้ ใส่ลงไปให้หอม, ก้นกระเทียมไว้ เอาน้ำมันปลาที่ตำไว้ทอดไปจนเหลือง, คั่วกับพริก ผัดลงไปให้หอม แล้วตัก ลงหม้อน้ำที่คั้นปลาโขลกน้ำแกงนั้น พอเดือดจึง เทหยาบน้ำเค็ม, น้ำตาลหม้อ, แล้วจึงชิมกะมันคอง ชักเมล็ด ออกให้ หมด แขน้ำด้วยน้ำหลาย ๆ หน เติบ คลายเปรี้ยว สังขจากน้ำให้หอมแกง ผ่ามะกรูดคั้นน้ำแล้วลงใส่ให้หมดชิมได้

“ลงทั้งน้ำทั้งเปลือก” แล้วชิมดูตาม วิธีปรุง ถ้าจะใช้ปลาตะเพียนขาวให้ซุก
 ซอยไฟ

๓ เครื่องเคียง “ลูกนกกกระจาย”

เครื่องปรุง นกกกระจาย, พริกแห้ง, หอม,
 กระเทียม, ตะไคร้, ข่า, พริกไทย,
 เกลือ, รากผักชี, มะพร้าว, น้ำเค
 ย, น้ำตาลหม้อ, ใบมะกรูด, ผักชี,

วิธีปรุง ตำพริกแห้ง, หอม, กระเทียม, ข่า,
 ตะไคร้, เกลือ, พริกไทย, รากผักชี, ให้
 ละเอียด, ถอนขนนกกกระจายแล้วผ่า
 ควักไส้ล้างน้ำให้สะอาด ซุกมะพร้าว
 คั้นเอา แต่หัวกระเทียมไปกั้นนกกกระ
 จายจนกระทั่งแตกมัน จึงเอาพริกขิง
 ผักชีลงไปให้หอม ถ้าแห้งมากไปก็
 เติมน้ำกระเทียมหน้าซลกลซลิก เหยาะ
 น้ำเคยก, น้ำตาล, แล้วชิมดู เมื่อรส
 ดีแล้ว ตักลงชาม จึงหั่นใบมะกรูดให้
 ละเอียดและผักชีโรยหน้า

๔ ยำ “ปล่าปากน้ำ”

เครื่องปรุง ปลาช่อนหรือปลาตะเพียนขาว
 กะปิ, ตะไคร้, ใบโหระพา, มะพร้าว
 ชั่ว, ถั่วลิสง, ผักชี, น้ำพริกเผา,
 มะนาว, เกลือ, น้ำปลา, น้ำตาล,
 (จะใช้พริกขี้หนูก็ได้)

เอาแต่เนื้อ, ถ้าใช้ปลาช่อน, แล้เอา
 แต่เนื้อชิ้นเล็ก ๆ คั้นน้ำมะนาวกับ
 เกลือจนตายนิ่ง, หั่นตะไคร้ให้เป็น
 ผอย, ซอยถั่วลิสงให้ละเอียด, เทค
 ใบโหระพาล้างน้ำเตรียมไว้ จักลงงาน
 เกี่ยวกันเป็นส่วน ๆ ซุกมะพร้าวชั่ว
 ให้เหลืองจักลงในจานนั้นด้วย เมื่อ
 เวลาจะรับประทาน จึง คลุก เข้ายกับน้ำ
 พริกเผา, น้ำปลา, น้ำตาล, น้ำมะนาว,
 ชิมตามแต่จะชอบรับประทาน (จะใช้
 พริกขี้หนูขยพอกแตกแทนน้ำพริกเผา
 ได้) เมื่อคลุกแล้วใส่จานจึงโรยผักชี

๕ เครื่องจิ้ม “ปลากุเลาहन”

เครื่องปรุง ปลากุเลา, มะพร้าว, หอม,
 พริกสด, น้ำตาล, (ถ้ามี น้ำผึ้งใช้
 น้ำผึ้งรคดีกว่าน้ำตาล)

วิธีปรุง ซุกมะพร้าว คั้นกะทิ ช้อนเอาหัว
 กะทิใส่ถ้วยไว้หนึ่งช้อนหนึ่ง จึงล้างปลา
 กุเลาแล้วแล้ซุกเอาแต่เนื้อ เอากะทิ
 ใส่หม้อตั้งไฟให้เดือดจึงเอาปลากุเลา
 ที่ซุกไว้ ใส่ลงเคี่ยวไปกั้นกะทิ เหยาะ
 น้ำตาลหรือน้ำผึ้งลงนิคหนอย หอม
 ผ่านหนา ๆ พริก สด, เขียว, แดง,

เหลืออง เต็กก้านผสมลง ชิมกเมือวค
ก็แล้วทักลงด้วย เอาหัว กระที ไร่น่า
วัยประ ทานกับผักกึบและคอก, ผล, ใบ
ไม้ ที่ มีวคเปรียบจึงจะดี

หวาน

๑ น้ำ “ผลชิดหิมาลัย”

เครื่องปรุง ผลชิด, มะพร้าว, น้ำตาล
ทราย, น้ำคอกไม้สด, (น้ำคอกไม้
เทศก็ได้)

วิธีปรุง ชูดมะพร้าวคั้นกระเทียวน้ำคอกไม้
สด, ใส่หม้อตั้งไฟ แล้วคั้นหางกระเท
ละลายน้ำตาล กรอง ลงใน หม้อ กระเท
ตั้งไฟไปจนเกือบแห้งแล้วใส่
ลงในหม้อ เหยาะน้ำคอกไม้เทศนิค
หนอย เมื่อเกือบแห้งแล้วจึงบีบ หัว กระเท
ลงไปจนให้ทั่ว ปล่อยให้เย็นใช้ ได้

๒ แท้ “ขนมเสนหัจฉิน”

เครื่องปรุง แป้งญวนขาว, ข้าวเหนียว
มะพร้าว, น้ำตาล, ไข่ไก่, รัตน
เทศน์

วิธีปรุง ชูดมะพร้าวคั้นเอาแต่หัวกระเท, เอา
แป้งข้าวเหนียวส่วนหนึ่ง, แป้งข้าวเจ้า
ส่วนหนึ่ง รัตนเทศน์ ฝนแล้วเคล้า

เข้ากับ แป้ง พอออก สีนวล เหลือง ๆ
แล้วละลายด้วยหางกระเทผสมน้ำตาล
ทรายให้หวาน มัน แล้วกรองลงใน หัว
กระเทใส่กระเททองตั้งไฟจนไปจนคน
อย่าให้ ไฟแรงนัก เมื่อยังไม่ม่กลืน
หอม จึงฝนรัตนเทศน์เค็มลงจนไป
จนโตที่ แล้วด้วยกลวงข้างล่างให้คน
ค่อยใช้ไม้เขาแต่ใช้แรง เกล่ง ทั้ง แป้ง
กำลังร้อน ๆ อยู่จนให้เข้ากัน วย
ช่วยกันขึ้นให้คล้ายผลรัตนหินขนาดเล็ก
พอคำล่ำกับขวงจาน ใช้กานจันทน์คิก
ก็ได้

ของว่าง

๑ น้ำ “เต้าหู้ต้มแคนดอน”

เครื่องปรุง เนื้อหมู, เต้าหู้ขาว, มัน
หมู, ปลาช่อน, (หรือปลาหางไก่,
ปลาทรายขาว, ปลาดุกย่างก็ได้) กระ
ดุกหมู, กระดูกไก่, ไข่ไก่ ต้มเป็นน้ำ
เชื้อ คั้นหอม, แดงกวา, ผักชี, แต้,
ปลาหมึกสด, น้ำปลาญุ่น, น้ำส้ม,
กระเทียม, พริกแดง, น้ำตาล, เต้า
หู้ขาว, พริกไทย,

วิธีปรุง ล้าง เนื้อหมู สับให้ละเอียด คำ
กระเทียม, วากผักชี, พริกไทย, คุก

ปอกเข้ากับเนื้อหมู ตำปลาช่อนโขลกไป
 ผักชี, พริกไท, กระเทียม,
 เกลือ, ถ้าจะใช้ปลาคายลาว, ปลา
 กลาย, ปลาหางไก่, เหล่านี้อาจใช้ชุก
 เอาแต่เนื้อเคี้ยวเข้ากับกระเทียม, ราก
 ผักชี, พริกไท, เกลือ, ตำให้ละเอียด
 เติรมไว้มือ ลอกปลาหนัก สกให้ขาว
 แล้วล้างให้หมกน้ำคำ ขึ้นหมูท ลัย
 และปรุงไว้ นั้นสอใส่ปลา หมก แล้ว
 เอากระเทียมคั่วอย่างเค็ม เรียงลงใน
 รังถึงซึ่งแล้วควยใบทอง เอากระทะ
 ใส่หมกหมูมาก ๆ ตักเต้าหู้ให้เย็น
 รุอะโรก แล้ว ต้ม งาม ทอดให้
 เหลือง พองคิ แล้วคอก ขึ้นผาให้ คักกัน
 เอาเนื้อปลาที่ปรุงไว้สอใส่เต้าหู้ เรียง
 ลงในรังถึงนั้นไป คั่วด้วยกัน ปลาหมก
 เท่านั้น ลวกน้ำร้อนให้ สอคิแล้วคักเป็น
 ชิ้นสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ คัก กัน หอม เป็น
 ท่อน ๆ ตรงหัวขานนั้นจักให้สวย แดง
 กวา ปอก เอา แต่ เนื้อ หั่น ให้ เป็น ผอย
 เกิดผักชีล้างน้ำ เติรมไว้มือ ปอกกระ
 เทียม, แดง พริกแดงตำไป ด้วยกันให้
 ละเอียดแล้วละลายด้วยน้ำส้ม, น้ำตาล
 เกลือขึ้นนิกหน้อย ชิมคิให้รสคิ ตำ
 เอาเจียวคิมไปกับน้ำเชื้อ เติรมคังไฟ

ไว้ เมื่อเวลา จะรับประทาน จึง หยิบ กัน
 หอมรอกกันชิม แต่, ปลาหมก, เต้า
 หู้, เป็นชิ้น ๆ กันลงไป กับแกงกวา ที่
 หั่นไว้ แล้ว จึง ตักน้ำเชื้อ ราก ลงไป
 กำลัง เคียด เหยาะน้ำปลา ญุ่น ถ้า
 ชอบเปรี้ยวหวานเล็กน้อย จึงเหยาะน้ำส้ม
 ทดส้มไว้ แล้วจึง เรยผักชี

๒ แห่ง "น้ำไข"

เครื่องปรุง หมูหมัก, เนื้อหมู, ผักชี,
 พริกไท, กระเทียมคิ, กระเทียม
 ทอง, ข้าวอ่อน, ชিং, ผีวส้มซ่า, กุ้ง
 นาง, พริกแดง, น้ำพริกเผา, น้ำ
 เค้ก, น้ำตาลหม้อ, มะนาว, พองเปียก,
 วิถีปรุง หั่นรากผักชีคักกับกระเทียมพริกไท
 จนละเอียด ล้างเนื้อหมูล้างให้ละเอียด
 ตำไปกับรากผักชี ที่ปรุงไว้ จน เหนียว
 คักลงจานขึ้นเป็นลูกชิ้นเล็ก ๆ ยาว ๆ
 ตั้ง น้ำให้ เคียด ลวก ลุก ขึ้น ไป จน สุก
 คักขึ้นใส่เคาะแกรงลวก ผึ่ง จน เสด็จ นำ
 หั่นมันหมูแข็ง ให้บาง ๆ เป็นชิ้นสี่เหลี่ยม
 เล็ก ๆ ยาว ๆ ลวกน้ำร้อนพอแข็งตัว
 กระเทียมคิ, กระเทียมทอง นั้นปอก
 ข้าวอ่อนและชিংหั่นให้เป็นผอย ส้มซ่า
 หั่นทั้งผิวบาง ๆ เล็ก ๆ ละลายน้ำพริก
 ลาว, น้ำตาลหม้อ, มะนาว, เข้าด้วยกัน

ชิมูกตามซอโย เอน้ำมันหมูเช็ด
กระทะ พอเปรมมัน ยกขึ้นตั้งไฟ ต่อย
พองเป็ดลงในซาม คนไข่ขาวไข่แดง
ให้เข้ากัน เอนน้ำมันโรยขวางไปขวาง
มา พอสุกตลอกออกจากบนไฟของทำ
ต่อไปทั้งนี้เป็นชั้น ๆ เพื่อไม่ให้ติดกัน
เมื่อคะเนดูพอแล้ว จึงเด็ด ผักชีล้าง
สับคให้เสกน้ำ หั่นพริกแดงให้เป็น
ฝอย หยิบพริกแดงวางลงบนแผ่นไข่

นั้น ผักชีที่วางลงด้วย หยิบขึ้นหมุน
จุ่มน้ำพริกเผ่าที่ละลายไว้วางลงบน
ผักชี หยิบเครื่องที่หั่นไว้ ใส่ลงอย่าง
ละเอียดละเอียด พร้อมทั้งกุ้งคั้น คั้นเป็น
คำ ๆ วางลงห่อละชั้น แล้วพรมมัน
ให้เป็นคำยาว ๆ กลม ๆ จัดลงจาน
ประดับให้งาม (บางคนชอบถั่วลิสง
จะผสมลงด้วยก็ได้)

๑๕. เมื่อท่านจะจัดท่านจงจัดให้เหมือนตักมือน้ำชาตบนั้น ไม่เช่นนั้นจะส่อ
อหยาศรย์อันร้ายของท่านให้ปรากฏแก่โลก แต่ก่อนแต่จะจัดจำเป็นจะ
ต้องวัดเหตุสันยาเสียก่อน เพราะจัดเขาก็เท่ากับจัดท่าน.

ของ น. ก. พิชญาคี

ละครดึก

๒

ยายเฒ่า

จบ

ไอ้เอี่ยมกระต๊อ

จังหวัดราชบุรี! เป็นอย่างไร? ท่าน
ที่ไปเคยไปเที่ยวหรือโดยกิจธุระอย่างไร คง
ระทวยไต่เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากว่าให้
ข้าพเจ้าพูดแล้ว ข้าพเจ้าก็จะคงขอพูดโดย
ความจริงไว้ว่า “จังหวัดราชบุรี เป็นจังหวัด
ที่เจริญแล้วจังหวัดหนึ่ง”
ข้าว! ฟังก่อนซิท่าน คำว่าเจริญคำนี้
ข้าพเจ้ามิได้มุ่งหมาย ระพูว่า เจริญกว่า —
หรือเจริญเท่ากรุงเทพมหานครเลย ไม่ขอ
เข้าใจแต่เพียงว่า เจริญอย่างนิคมชนบท
เจริญไ้ และเจริญกว่าจังหวัดบางจังหวัด

ที่ข้าพเจ้าเคยได้ไป เที่ยวเตร่มาแล้ว เท่านั้น
เป็นธรรมดาอยู่เอง น้ำไหลไปดังไหน
ปลาที่ยอมระต๊อถึงนั้น เมื่อความเจริญแผ่
ด้านมาถึงจังหวัดราชบุรีแล้วเช่นนี้ เจริญ
แห่งความเจริญคือภาพยนต์ (หรือท่านจะ
พอใจเรียกว่าหนังญี่ปุ่นก็ได้) เอย! ลครเอย,
จิ้งเอย, ลักคเอย, ภูเขาเอย; ก็ย่อมจะต้อง
ยังเก๊กขึ้นเป็นเงาคามัก

เรื่องที่ข้าพเจ้าจะบรรยายต่อไปนี้ เกิด
จากลครร้องคณะหนึ่ง คือคณะลครขันธ์เทิง

จิตต์ ลครคณเฑาะว์ไม่ใช้คนพื้นเมือง แต่
จะมาจากแห่งไหนตำบลไหน ไม่มีใครทราบ
แน่แท้ ถึงตัวข้าพเจ้าก็ไม่ทราบเหมือนกัน
การที่ลคร ยืนนิ่งจิตต์ มาแสดงทั้งทวิ
ราชยุธิน เพื่อจะส่งเสริมให้ โลกเห็นว่า
ทั้งทวิที่กล่าวนามมาแล้วเป็นทั้งทวิที่เจริญ
หรือเพื่อจะรวบรวมสตาภเจ้ากระเข้า อะไร
อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างนี้ ถ้า
จะมีใครให้ข้าพเจ้าชมและลครคณเฑาะว์ ข้า
พเจ้าก็จะบอกกล่าว ทักสัพและเลวที่สุดใน
โลก ทำให้ข้าพเจ้าจึงพูดอย่างนั้น คล้าย
กับจะยกย่องหรือเหยียดกันจนเกินไป แต่
ก็เปล่าเลย! มุกโหล่นย่าง; ตัวโหล่นหรือผู้
อำนวยการการแสดงคือ นางเฒ่า—มีอายุ
อยู่ในเกณฑ์ชรา —ชราพร้อมทั้งวัยและทุก
สรีรวิธของแก มีพื้นทักเป็นคัน, แก้ม
ตอเป็นประอาณ, ผมหงอกเลือกเป็นปวิโย
สาน ถึงแกจะมีตำแหน่งเป็นโคเร็กเคอร์ก็
จริง แต่ไม่มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการงานเลย
แกจะจัดการอะไรลงไป ถ้ามีเสียงนางลคร
คนใดคนหนึ่งรักบ้านขึ้น ความเห็นของ
ยายเฒ่าก็ต้องเป็นกบฏไป เรื่องลครทยาย
เฒ่าเคยมีขึ้น และ ยืนขึ้น อย่างมั่นคงว่าเป็น
เรื่องกตัญญู, จิตใจรัก ฯลฯ นั้นคือเรื่อง
สาวเครือฟ้า แต่ถูกนางสาวตอ, ร้างาม

นางเอกว่า ไม่ก็, ไม่ควรแสดง, ควรจะ
แสดงเรื่องสาวเครือจิน, สาวเครือ ทวาย
อะไรๆ เทอญ ในที่สุดก็ต้องเป็นไปตาม
คำประกาศของเจ้าหล่อน คือ สาวเครือฟ้า
ต้องกลับมาเป็นสาวเครือจิน, สาวเครือทวาย

เหตุการณ์เปลี่ยนแปลง เช่นนี้ ยังไม่สู้
กระไรนัก แต่กระนั้นก็ต้องนับว่าเป็นวิบัติที่
น่ากระใจถึงความหายนะได้ ง่ายคาย เหมือน
กัน สิ่งที่น่าขึ้นหรือน่าหวนกลับยิ่งกว่าที่
กล่าวมาแล้วก็คือ ตัวนางคนใช้มีโอกา
สจะได้เป็นนางเอกโดยวิธีเสียงไซค์ ท่านคง
ฉงนเมื่อฟังข้าพเจ้าเล่ามาถึงเพียงนี้ แต่
โปรดฟังต่อไป

ทุกครั้งก่อนที่จะแสดง นางลครท
คนต้องมาเสียงไซค์ ขยลฉากให้ทราบว่าใคร
จะต้องเป็นอะไร ฉลาก! ฉลากที่ผู้ต้อง
การมาก หรือฉลากที่นางลครอยากได้
ใครก็ได้แทบทุกคนก็คือฉลากนางเอก, และ
พระเอก. เพราะมีที่นั่นมีค่า มีบทบาทมาก
ส่วนบทบาทหรือรูปร่างหน้าตา ของ ผู้ที่รับ
ตำแหน่งจะสมกับตำแหน่งหรือไม่นั้น เป็น
อีกประเด็นหนึ่ง อันไม่พึงต้องพูดถึงให้ขวย
งาน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ฉลาก, ฉลากที่
ถูกจับจึงไม่เป็นของแน่นอน. ฉะนั้นข้างจริง
นางแขก หรือนางกำข้น จึงได้ รับเกียรติยศ

เป็นนางเอก ซึ่งไม่ต้องสงสัยว่า บทบาท
ก็ก๊, ลืมเลียงก๊, รูปร่างก๊, จะสมกับ
ตำแหน่งหรือไม่. ทุกสิ่งทุกอย่างได้เป็น
ไปอย่างไม่นึกไม่ฝันว่าจะเป็นไปได้. ฉะนั้น
คำว่า ละครแสดงเพื่อความเจริญ
ความบันเทิง ฯลฯ แห่ง จังหวัดนั้นให้คำร
งรอยหรือทวนเป็นลำดับนั้น เป็นอันฟังไม่
ขึ้น เพราะถ้าเขาเจตนาที่เขาจะไม่ทำกัน
อย่างนั้น

ทวนละครในจังหวัดราชบุรี ไม่ใช้มี ๕๐-
๕๐ คน. โรงละครมีผู้คนประจำเสมอๆ
ที่เบียดเบียดไป ที่ไม่เคยเบียดพักกันไปเบียด
เลี้ยวข้าง แล้วก็ชักของชาวกลีไป หรือผู้
เขยแล้วอยากจะเขยออก ก็ให้เข้าไปใหม่.
ละครจึงได้ดำรงคงแสดงเรื่อยมา

เพื่อให้เรื่องกึกก้องกันไปเป็นลำดับ ข้าง
พเจ้าขอแนะนำท่านให้รู้จัก ท่าน จอน,
ธรรมานะเคราะห์. ในจังหวัดราชบุรี เขยถึง
ชื่อแก่ใครๆ ก็รู้จักทั้งนั้น นัยว่า แก่เป็น
คนป่อปล่า หรือคนกว้างในจังหวัดนั้นได้คน
หนึ่ง ถ้าเขาพูดถึงบ้านของแก แก่แก่
หอย, ขุนพิทักษ์ไชย ก็สู้แก่ไม่ได้. ส่วน
นิสัยใจคออยากจะ พก ย่อ ๆ คำ เคี้ยว ว่า
“เขยว” ที่สุก. รูปร่างอ้วนเคี้ยวๆ เป็น

‘มะขามข้อเคี้ยว’ ท่าน จอนไม่เคยยอม
ให้ใครตราหน้าว่าเขยแกว่าเป็นคนชั่ว. คน
ไม่ทนสมัย ฉะนั้นทศกราวที่แก่ทราบดีว่าทาง
พระนครเปลี่ยนเครื่องแต่งกายอย่างไร? แก
เป็นคนแรก สำหรับจังหวัดราชบุรี ที่เปลี่ยน
เครื่องแต่งกายอย่างนั้น เห็นเมื่อคณะ
ละคร ‘บันเทิงจิตต์’ มาแสดงที่จังหวัดนั้น
เพื่อความเจริญ ความบันเทิงให้คงอยู่
ท่าน จอน จึงไม่ยอมให้ผ่าน พัน หูทา แกไป
และถ่วงใจเสียดั่งๆ ที่ร้านขายเหล้าของ
เจ้าทศกราวที่เสฟสุราก็มีผู้ใหญ่ห้อยว่า “จะ
ขอคนเสฟทางคือนิสิตท้ายของแก ขอแต่
เล่นให้ทีๆ เด็ด” ท่าน จอน ก็ตอบว่า
แต่ที่ไหนได้! ครั้งที่ ๑ ที่ละครมา
แสดง, ท่าน จอนก็โดนก็เสียแล้ว แก
ไม่เคยนึกเคยสงสัยเลยว่า ละครผู้ๆ เช่น
คณะ ‘บันเทิงจิตต์’ จะมา ขยาย ๕ แต้ม
ออกอวดแก ฉะนั้น! ข้าพเจ้าจำได้ว่าละครเล่นเรื่อง
“ไซโคราย” ๒ คนจบ, คนแรกแสดงตอน
ที่ ๑ ชื่อว่า “พิษสงของทวย” และคน
หลังแสดง ตอน ที่ ๒ ชื่อว่า “นำชาย
เหลือเกิน”
ท่าน จอนนั่งคุยเคี้ยวๆ ข้าพเจ้า คุตวิยา
ทำทาง ออก จะไปวัดๆ ละครคณะนั้น อยู่ไม่ใช

น้อยเงินชวนจะให้เห็นว่าเป็นคน ๆ ไป

“ผมเชื่อแต่กว่ากันสนุก” กำนันพูด และพ่นควันบุหรี่ฝรั่ง ๆ

“ใจครับ คุณสุวรรณหวังไหมผมว่า?”

“ถ้า เขา ก็ จะสนุกอย่าง ท่านกำนันว่า” ขำพเจ้าตอบ “คนนี้เป็นคนแฉกที่ฉฉฉฉฉฉ”

“โอ๊ย, สู้ผมไม่ได้” แกพูด แล้ว

หัวเราะ “ผมละทุกคืนเกือบทั้งแต่เข้โรง เล่นมา ไม่เคยเว้นเลยสักคืนเดียว”

“ความจริงคืนนี้ไม่ไ้ตั้งใจระมาดมาแล นักรถออก” ขำพเจ้าพูด “ว่าง ๆ ก็มาคุยแก่ กลั้มใจยังงั้นเอง”

กำนัน.....!

ม่านหน้าเวทีเผยออก นางเอกนามใน เรือว่า นางสาววิญญวนบุญน้อย นั่งอยู่ ขนเกาอยู่ รุ่ยร่วงไกลเคียงเข้าใกล้กับตัว ผิว เนื้อของหล่อมนักหมก ๆ เงามอง.....เสียง ที่บรรเลงเพลงก็แหบเครือไกล ๆ ไปข้างเยือก ส่วนคนใช้.....ต้องกินข้าวหล่อมนักคำคมข้า ผิวเนื้อขาวสอาด.....ร่างสะโอดสะอง.....เสียง ไฟระนำฟ้ง.....ว่ากันตามส่วนหล่อมนักรว จะไ้รับตำแหน่งนางเอก.....แต่คงเป็นด้วย โชคของหล่อมนัก.....จึงไปควาเอาฉลาก นางสาวใช้.....มาอีก.....จึงรสชาติของละคร คน.....เป็นของที่น่าอดสูมากกว่าน่าดู.....จะ

เขาก็จะโรสลักอย่างก็ไม่ได้เสียเลยที่เคียว

กำนันรอน จรรยาจนเคียวที่ ไม่เคยลุก ขึ้นกลั้มข้านก่อนใครในเชิงตุลคร หรือถาว

มหรสพใด ๆ ทั้งสิ้น แต่สำหรับความที่ท่าน

กำนันทนไม่ไหวจริง ๆ แต่ถึงกระนั้นแกก็

ยังทนนั่งดูอย่างซึ้งกระต่ายจนถึงองค์ที่ ๓ ยัง

ไม่ทันจะบวทอน แกก็ลุกขึ้นคั่งตงกลั้มข้าน

นอกจากเอาเท้าไปขัดเกาหัวลูกไป ขาหนึ่ง

ซึ่งจะเป็นด้วยโมโหเกิดนึก ๆ และแกล้งทำ

หน้อย ๆ แล้วยังเขี่ยกะโโดนน้ำหมากเลีย

หกละโล่.....ดวงหน้าของแกแฉฉฉฉฉ.....

ไปข้างเจ้าหน้าแดงฉฉฉฉฉฉ.....ปาก.....ปากก็

พรวดขึ้นวิกรรมพาดา หรือสาธยายเวทมนตร์

ไม่หยุดทอกระยะเลย มีบางประโยคที่

ขำพเจ้าไ้ยินเช่น.....

“คัลระ.....คัลระ.....สองสลึงไม่เท่าไร

ฉันจะทำอะไรเสียให้เสียเที่ยวแม่กำนัน! เล่น

ละครแนว ๆ พรคนก็เล่นด้วย.....รู้ยัง.....ไม่

ยักมา.....ดู!.....มีเขียงอย่างไหน.....นาง

เอก.....นางเอก.....คำ.....คำ.....คำเหมือน

อีก.....ทุก!.....นางมี.....เป็นนางเอก

คิขัน มวลระ ก็นำหัวรอให้พ้นร่วงนัก.....ผ่า

เดชะ!.....เกิดมาจนอายุเท่านี้แล้ว.....ยังไม่เคย

พบเคยเห็น.....ก็ไ้มาพบมาเห็น.....ผ่า

ไ้.....ก่อนเดชะหล่อมนัก.....อิม!.....ขอผลิตภัณฑ์

นี่เดะนาย จะโดนแสบเทียว!”

“กลับละหรือ? ท่านกำนัน!” ข้าพเจ้า

ร้องถาม “อะไรกับกลับละจริงนะ?”

“คุณอะไรมัน” แยกพูดขึ้นเกาหูเกาหัว
“คุณยังไม่กลัว?”

“ยัง!” ข้าพเจ้าตอบ “ประเคียบฉั่ง
จะกลัว เชิญก่อนเดะ?”

“ครั้น, ชี้ๆ” แยกหัวเราะ “ผมกลัว
ละ ขึ้นคุประเคียบเป็นลม มันเวียนหัวคลื่น
ไล่ซ้อยกลๆ”

เมื่อกำนันจอ กลับบ้าน สักครู่หนึ่ง ก็ย
ของที่ ๓ ข้าพเจ้าจึงถือเอาโอกาสสนกลั
บ้าน เห็นนักชกขึ้นในอาณัติปฎิบัติงาน
และ ผลใจ เจ็บ คณะละคร ของท่านกำนันจอ
ธรรมดาจนกระทั่งไม่หายเลย

รุ่งขึ้นเป็นวันอาทิตย์ ข้าพเจ้าตั้งใจว่า
จะไม่ไปไหน แค่นี้ไม่สำเร็จ, พอสายหน่อย
เวลาราว ๑๑.๐๐.ท. ก็ได้ รับโทรเลขด่วนของ
ท่านชววิเศษ โสธการกรม สั่งให้ข้าพเจ้าไปรับ
ท่านที่สถานีรถไฟ ท่านจะมาโดยรถเทียว
ที่ ๓ ถึงสถานีราชบุรีเวลา ๑.๕๕.๐๐.ท. นัย
ว่าจะมาเทียวแค่ชั่วครู่แล้วก็ไปแล้ว
จะเลยไปเที่ยวหัวหินด้วย

เมื่อเวลาหัวรถไฟจะมาถึง ข้าพเจ้า
ก็แต่งตัวขึ้นรถม้าไปรับท่านตามสั่ง ชยวน

รถได้มาถึงตามเวลา พวกเด็กหลานๆ
เข้ามากอดหน้าอกอดหลังข้าพเจ้าเป็นกลุ่ม

“พ่อ สุวรรณ เห็น จะ มาคอย ฟานาน มาก
กะมัง?” ท่านชยวนถาม “แต่รถก็มาถึง
ตามเวลาพอดี”

“ผมมาคอยคุณพ่ไม่นานนักหรอกครับ”
ข้าพเจ้าพูด “ผมมาก่อนรถมาถึง ๑๕ นาที
เท่านั้น”

“นี่เราจะไปอย่างไรกันล่ะ?” ท่าน
ถาม “เดินไปก็เห็นจะได้กะมัง? บ้านพ่อ
สุวรรณก็อยู่ไม่ไกลนักไม่ใช่หรือ?”

“บ้านผม อยู่ใกล้ โรง เรือน เขมยจมาศ
ทิศ” ข้าพเจ้าบอก “... แต่ไปรถม้าก็
ดีกว่าครับ”

“เอาเป็นตกลง” ท่านชยวนว่า
เมื่อถึงบ้านข้าพเจ้า พักยังไม่ทันหาย

เหนื่อย แม่มีดื่ บัตรีสาวคนโตของท่าน
ชกกับพวกน้องๆ เกิดอยาก จะเดิน เทียวเล่น
อีกแล้ว ข้าพเจ้าจึงพาท่านชกกับพวกเด็กไป
ชมตลาดและภูมิประเทศบ้านเมือง พอเดิน
ถึงหน้าโรงละคร ‘บันเทิงจิตต์’ แม่มีดื่ ก็
ถามข้าพเจ้าว่า:

“คุณอาจารย์, นี่โรงหนังใช่ไหมคะ?”

“ไม่ใช่หรอกหลาน, นี่โรงละคร เวลา
นี้คณะละคร ‘บันเทิงจิตต์’ มาแสดงอยู่”

“คุณอาเห็นจะมากทุกคืน”

“เปล่า, นาน ๆ มากสักหนึ่หนึ่ อ้อ, แต่เมื่อคืนอาว่า ก็มาก”

“เมื่อคืนเห็นเรื่องอะไรคะคุณอา?”
แม่มีฉีกถาม

“เรื่องโชคร้ายชะ, ตอนแรกขอ ‘พียสง
ของทวย’ คืนวันนั้น... อาทิดัย ชี้ว่า ‘น่า
อายเหลือเกิน’”

“แห่ม! น่าเสียกายไปไค้คั้งแค่นั้น”
แม่มีฉีกพูดแล้วหันหน้าไปหาท่านชน “คุณ
พ่อคะ คืนนั้นมาตุลกระนะ อ้อ, คุณอาว่า
ด้วยนะ”

“ชะ” ขำพเจ้าตอบ

ความจริง ขำพเจ้าออก จะล้อแม่ พวก
ละครคณะนี้ เป็น อย่างยิ่ง ไคว่ จะ คักค้ำ
เหมือนกัน แต่กลั้มมาเห็นว่าการคักค้ำ
เก็กหญิงหัวใหม่ ๆ เช่น แม่มีฉีก ก็เท่าเทียม
ไม่ ชักเข้าไปคักค้ำไม่ชุง ตลอดทั้งเธอ
ห่อหมกไปถามเรื่อง เมื่อถึงบ้าน, อายน้า
และวัยปะทานอาหารแล้ว ก็เตรียมตัวจะ
ไปกุสศกรแก่ ว่าคาญคามที่แม่มีฉีกไว้

ขออีกกล่าวถึงท่านท่านจอน ทั้งแต่
กลั้มจากกุสศกรแล้ว ความโกรธแค้นคณะ
ลั้ว ‘บันเพิงกิต’ ซึ่งเป็นยากแผลลลกรว่า

ยังคงมีพียสง ปรกเศส ปรกวันไม่หายเลย
คิกแต่จะแก่มื่อให้ ไค้ ้วยยายวัยอแปด
พันเก้าประการ จะเอาโรงกัแล้ว, จะเอา
ลูกเทียมเมืองไทยช่วงหลังคาโรงกัแล้ว, จะ
กรากเข้าไปขอ เอาคอก ๆ ก็แล้ว ไม่เห็น
ช่องทางสำเร็จแต่สักอย่างเค็บว เห็นแต่
ช่องกุ๊กช่องตระวางอยู่หัวร่มไป นกถึงอุบาย
ครั้งไร ก็แลเห็นมุ้งสายบัว มาฉายเป็น
ประกายฉายอยู่ข้างหน้าทุกครั้ง

ท่านท่านจอนนึกถึงอุบายอันเดียวแผลล
เมื่อลงท้ายไม่สำเร็จแก็กถอนใจใหญ่ จน
แม่มีฉีก-ภรรยาซึ่งนอนหลับสนิทก็ตื่น เมื่อ
เวลามัชฌิมยามล่วงไปแล้ว จึงคิกสำเร็จ
และปล่อยให้ความหลับเข้าครอบงำ

เช้าวันรุ่งขึ้นคือวันอาทิตย์ ท่านจอน
พลิกตัวจนกระดูกสันหลังสามแผลล แล้ว
ก็ลุก ขึ้น สลัก แขน สลักขาให้ หาย เมื่อขย
เมื่อล้างหน้าแล้วก็วัยปะทานอาหารในสำรับ
ที่แม่มีฉีกภรรยาที่รักของแก็กกัเทียบไว้ ให้

แทบะพศได้คัลลวกัน ตั้งแต่เช้าจน
เย็น ท่านจอนไม่ได้ ทำอะไรนอกจากเคิน
เทียบกะขีบกะชาย ชักชวนพวกเด็ก ๆ ขยวัด
ม้าเข้าข้าง, เด็กชายหนึ่งสี่พิมพ์ข้าง, เก็ก
ตามหน้าโรงหนึ่ข้าง ที่แก็กกัรวมประมาณ
๒๐ คนเห็นจะได้ คล้ายกับว่าจะไปกิจการณ

อันสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ
และไม่ต้องการให้ใครสงสัย
ทำไมท่านนอน จึงชุ่มนวมพลเหมือน
กบะชกกองไปตีทัพยศึก ข้าพเจ้าชอก
ไว้เป็นความลับก่อน

ครั้นสนธยารাত্রีกาล ดวงอาทิตย์ได้
ลับเหลี่ยมโลกไปแล้ว ปล่อยให้ความมืด
เข้าครอบงำสถานที่นั้น สักครู่หนึ่งดวงจันทร์
ในวันข้างขึ้นก็โผล่จากทิวไม้ส่องรัศมีเข้ามา
สู่แผ่นปดพิ ครั้นใด เวลา มหัพชิย ถูก
ท่านนอน ก็นำทัพพวกเด็ก ๆ ไปสู่โรงละคร
เมื่อกองทัพได้ทำเพลงเต้นมั่วระยเยอร์มันจน
ไกลเกือบจะถึงยุทธภูมิ กล่าวคือโรงละคร
‘บันเทิงจิ๊ด’ งามพลเรือน หรือจอมทะเล
แห่งกองทัพเด็ก ๆ ก็หยุดทัพเพอกล่าวสุนทร
พจน์ปลุกใจให้สู้ที่มาก้วยมีโกลธาวญ

“แน่ ! พวกเจ้าทั้งหลายจงฟังคำเรา
พูด” ท่านพูดเสียงหนักแน่นและชัดถ้อย
คำ “เจ้าเข้าใจกับทุกคนแล้วไม่ใช่
หรือว่า จิตที่เรามุ่ง จะกระทำณะยัคฆ์ คือ
อะไร ? เจ้าไม่ต้องหวั่นเกรงกบะชกยัคฆ์
ทั้งปวงที่จะเกิดขึ้นในเวลาใด ๆ หมด ข้า
เจ้าขอรับรองอย่างกับพวกเจ้าทั้งสิ้น เมื่อเวลา
ที่จะกระทำครั้งนี้สำเร็จได้ ก็ต้องอาศัยพวก
เจ้าทั้งหลายพร้อมเพรียง กันกระทำด้วย

ความสามัคคี พวกเจ้าอย่าลืมนึกดู เห็น
ข้าพเจ้าขณะกองข้าตามพร้อม ๆ กัน เห็น
กว่าจะเห็นข้ายกมือทำมึงหยุด เฮ้ ออก
เดินกันเถอะเร็วเวลาแล้ว”

เมื่อถึงโรงละคร ก็เป็นเวลา ที่ละครระง
โรงแล้ว ท่านนอน รีบขึ้นตัว มาแจกจ่าย
แก่บริวารที่สิ้นเงินราว ๕-๖ บาท แล้วแก่
บริวาร นำหน้า พาพวกบริวาร เข้าไปในโรงละคร
และคุยกันอย่างเต็มที่

ณนั้น เมื่อข้าพเจ้ากับท่านชวนวิเศษ และ
พวกหลาน ๆ ไป ถึง โรงละคร เห็น ท่านนอนนั่ง
อยู่กลางหมวกเด็ก ๆ ซึ่งนั่งล้อมอยู่โดยรอบ มี
อาการหน้าชื่นตาบาน ข้าพเจ้ารู้สึกประหลาด
ใจอย่างพูดไม่ถูก คล้ายกับได้เห็นนักวิทยา
กุลแสดงวิชาอันแปลกประหลาดมหัศจรรย์
ยิ่ง และแทบจะไม่เชื่อตาตนเองว่า ผู้ที่นั่ง
อยู่ในท่ามกลางหมู่เด็กคือ ‘ท่านนอน’ เพราะ
เมื่อวานนี้แก่กับมาก และรีบกลับพร้อมกัย
ความซึ้งซึ้งอย่างระว่า ‘เชิดจนวนตยา’ แต่
ไฉนวันนี้แก่กับมากอีก ยิ่งกว่านั้นแก่กับมาก
พวก เด็ก ๆ มากด้วย เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า
ยี่สิบคนโดยประมาณ ส่วนข้าพเจ้านอนอย่า
พูดเลย ถ้าไม่มีผู้ไม่อย่ากระดูและชวน
มาแล้วละก็จำใจให้ อีก ก็ไม่ รีบประทานแล้ว
การที่ข้าพเจ้ามาพบท่านนอนคนนั้น ก็ไม่

ออกว่าทำไมแกจึงมาอุ้ม

“ท่านกำนัน” ข้าพเจ้าร้องถาม “ลคร
คินนี้ ท่านจะสนุกนะ”

“อ้อ, คุณสุวรรณ” แกวพดแลกับ
หน้าใช้คากลอกซ่อนขึ้นไปอุ้มข้าพเจ้า นอกแวน
ตากรอยทอง “ครับสนุก, สนุกมากทีเดียว
ชะ ๆ ๆ คินนี้เป็นคินสนุกที่สุด ชะ ๆ ๆ”

ข้าพเจ้าขอสารภาพโดยความสัตย์จริงว่า
ไม่รู้สึกถึงคุณลักษณะของกำนัน ออกขึ้น
ในกิริยาท่าทางคลอกคินคำพูด ของแกไม่ไ้
ก็พลอยหัวเราะผสมโรงไปกับแกด้วย ข้า
พเจ้าคนสงสัย จะเชื่อก็ใช่ะไม่ก็ใช่ะ ว่า
ลครคินนี้จะสนุกจริงอย่างแกว่า หรืออืต
กำนันคินนี้แกเกิดสติละทิ้งไม่ก็ เกิดหำ
ขื่นมากไม่ไร

“เห็นจะต้อคอนเมื่อคินนี้” ข้าพเจ้าถาม
อีก “งั้นใช่ไหมท่านกำนัน”

“ครับ, ใช่ครับ. ต้อจากเมื่อคินนี้” แกว
พูดแล้วหัวเราะ “คินนี้เป็นคินสนุก ชะ ๆ ๆ
สนุกก็คิ ชะ ๆ ๆ ๆ”

ข้าพเจ้าต้อหัวเราะ ด้วย ความ ขยขึ้นใน
กิริยาราวหาของแกอีกยกใหญ่ ๆ แลนั่งนึก
สงสัยว่า แกเชื่อคิของแกอย่างไรหนอว่า
ลคร คินนี้ จะสนุก เอา มากมาย ถึง เพียงนั้น
แกถึงได้หัวเราะเอาเสียจริง ๆ ี่ ๆ หรืออื

ตักำนันจะเกิดเขาต้งหรือขอแะหละขึ้นแล้ว
ลครเม้ง เมื่อคินนี้ก็เห็นยัก ๆ อยู่ไม่
จะเป็นเอามากมายลงเพียงนเลย

“เมื่อคินนี้ทำไมท่านกำนันเรียกคิแต่หัว
คำละ ๒” ข้าพเจ้าถาม

“อ้อ, เมื่อคินนี้ครับ ผมมีอะคิน
ผมอะคินเล็ก หรือคินค้อเล็กเทียว คุณ
คอยด”

กรัง.....!
ผ่านหน้าเวทีเสยออก เห็นฉากภายใน
บ้าน ตัวลครก็คั่งม้านำคิน นางเอก
แต่งเรื่อง ‘ไซค์ว้าย’ ซึ่งเคยแสดงเมื่อคิน
นี้ นักร้องยืนแถวหน้าเวทีโคร โสโคร
ก็ร้องเพลงด้วยเสียงอันแหบเครืออะเทียดยไป
ทางเสียงเป็ด เพลงนี้จะเป็นเพลงอะไรขอ
ว่าคงไม่มีใครทราบ แต่คากเขาว่ามันคง

เป็นเพลง ‘กยครวญ’ หรือ ‘เขียกกำสรวญ’
หรือ ‘อึงอ่างโคก’ อะไร ๆ เทือกนี้แหละ
“นี่เพลงอะไรกันคะ คุณอาว” แม่
มณีถาม

“เพลงอะไรของเขาก็ไม่ทราบ” ข้า
พเจ้าตอบ

“ทำไมนางเอกรูปร่างเป็นอย่างนี้คะ คุณ
อาว” แม่มณีกระซิบถาม “ทั้งโรงเห็นจะ
แม่คินนี้เป็นคนสวยที่สุดกันหรือคะ?”

พ่อข้าพเจ้าขยับปากจะตอบ ก็พอกได้ ยืน
เสียง.....

ฮา !

ฮา !!

ฮา !!!

มีระยะ

คิด ๆ กัน

ไป เสียง

ฮัน เกิด

ขึ้นในหมู่เด็ก ซึ่งมี รอมพล จอน เป็นประธาน
อยู่ด้วย

ฮา ! ฮา !! ฮา !!!

เสียงดังขึ้นเป็นลำดับ กลยเสียงนาง
เอก. ซึ่งมีลูกคำป่านหมึกเสียงหมกสน ทุก
ครั้งนางเอกขยับปากร้อง เช่นต้องมีเสียง
ฮาของพวกเด็กยังเกิดขึ้นด้วยเสมอไป

ครั้งแรก ทุกคนที่อยู่ในโรงละครพากัน
ขยันทันที เพราะนึกว่าเกิดอัศจรรย์หรือ
เกิดอัศจรรย์ขึ้น ต่อภายหลังจึงทราบความ
จริงว่า เกิดการ 'ฮา' ขึ้นในโรงละคร 'บัน

เทิงจิต'

เมื่อการฮาเกิดขึ้นเป็นอุบัติเหตุเสียง
ของนางเอกเช่นนี้ หล่อนจึงนั่งและปล่อย
ให้เหงื่อ เมื่อกำลังไหลโซม พักตร์ ของ หล่อน
ในไม่ช้าม่านหน้าเวทีก็ตึงถูกยึด เสียง
ฮาอย่างหุกหุกใหม่ จึงเป็นอันสงบลงชั่ว
คราวหนึ่ง ข้าพเจ้าเชื่อว่า ทุกคนที่อยู่ใน
โรงละครคงนึกเป็นอย่างเดียวกันว่า 'การ
ยุด' หรือ 'การฮา' คงจะ เช่นลัญญา
สันติภาพ แต่ที่ไหนได้ อัดัน พอม่าน
หน้าเวทีแยกออกเท่านั้น ไม่ทันได้ร้อง ก็
ถูกฮาเสียแล้ว นางเอกผู้มักจะมีเรื่องก๊
นั้นน้ำตาตก ในที่สุดม่าน ก็ตึงถูกยึด
อีก ครั้ง หนึ่ง แต่แทนที่จะ มีนาง ค่ายัน

เป็นนางเอกออกมา นั่ง ลอยหน้า ดังเช่นเคย
กลย มี ยายแก่ช้วนที่ คนหนึ่ง นึก ว่าใคร
ที่ไหน 'ยายเฒ่า' ผู้อำนวยกา การ แสวง
นั้นเองออกมาขึ้นกลางเวที ด้วย ความองอาจ
กล้าหาญ ดูเป็นสง่าผ่าเผยยิ่งนัก ทะแวก
ก้านั้น จอน ก็ ตกตลึง พริ้งพลิด อยู่ ครู่ หนึ่ง
เหมือนกัน เพราะแกล้วกลิต นึกว่าจะจะเป็น
นางเอก กลยี่ มากลย เป็น นางช้วนไป
ยายเฒ่าขึ้นดมั่งทั้งของดูก้านั้นจอนด้วยความ
เคียดแค้นอย่างเหลือล้นพ้นประมาณ ปาน
ประหนึ่งว่าถ้าและแกล้วสามารถ จะฉีกเนื้อ เจือ

หนึ่งท่านจอมพลจนใจแล้ว ก็อย่าฟังน่ะ
เลยว่าจะกระดะเว็นไว้ ท่านนั้นจนกลัวยาย
เม้าหรือ? ถ้าใครเข้าใจว่าท่านกลัวยาย
เม้า ท่านผู้นั้นก็ต้องเป็นผู้ที่เข้าใจผิดอย่าง
ลึกซึ้ง

ด้วยสภาพที่ได้มาครอบงำเป็นเจ้าของสถานที่
นั้นชั่วคราวก็แล้ว ก็ยังเกิดการซำยาย
เม้าอีก โดยท่านท่านนั้นเป็นผู้นำขึ้นก่อน

ยายเม้าเมื่อถูกซำเข้าเข้าเช่นนี้ นึกว่า
จะสำแดงเดชอาณภาพให้เป็นผู้ผลัดแก้แค้นเอง
บ้างก็เปล่าเลย แยกมือขึ้นคล้ายกับจะ
ไหว้ท่าน รอน เทวคา และ วิงวอนร้องขอ
ความกรุณาอย่างน่าสมเพช

“ซา อะไรกันนะ พ่อมหาเจ้าเจริญ”
ยายเม้าขึ้นเสียงให้ฮอนหวานที่สุดที่
แกละกระทำได้

“อ้อ, ซาเพราะความสนทนาน
อันเกิดแต่ความว่เง้งอันถึงใจในอก
ของดิฉันอย่างเต็มที่จะคิดซำ” ท่านนั้น
ลอบหันทีเสียงพอดอย่างฉาดฉาน

“ฉันรู้หรือแกเอ๊ย ---” ยาย
เม้าพูดต่อไป “--- ว่า ซาอะไร
ซาอย่างนี้ มันไม่ใช่ ซา เพื่อ สนุก สนาน นานา
เขาเรียกว่า ‘ซำซำ’ ”

“ทำไมได้, ซาเพราะมันเร่ริงจริง ๆ นะคุณ

ซำ” ท่านนั้นจอนยั่ว “ถ้าคุณซำยังเข้าใจผิด
เช่นนั้น ฉันเสียใจ”

“อะ...เสียใจ” ยายเม้าเห็นหัวเราะ
ออกมาด้วยความลำบาก “แกอย่าพูด แก
อย่าพูด ฉันกินข้าว ฉันไม่กิน แกเลย
กินว่า ฉันรู้ ใจก็ว่า พวกแกซำยังงี้”

“แกละเข้าใจอย่างไรก็ตามทีเถอะ” ถ้า
นั้นพูดสะบัดๆ “ฉันเสียเงิน ฉันจะซา แก
จะทำไม
ฉันเล่า”

“ถ้าแกขึ้นซา” ยายเม้าพูดเน้นด้วยคำ
“ฉันจะทำให้แกขายซาด้วย”

“คำวี่? อ้อ, ต้องการันตี” ท่านนั้น

พูดเสียงกระแทกๆ “เชิญเดอะฉันไม่ห้วน
เลย ฉันจะซา เอ้า, ซ่าอีกซึ่ระ ซา!”

“อ้ายฉิบหาย—” ยายเม้าร้องตะโกน
คำ เมื่อก้านัน ก็ยียัททอเสียงซาเช็ก
โอกาสให้แก้คำ “อ้าย— อ้ายพ่อแม่ไม่สู้
ไม่สอน, อ้ายระยา, อ้ายอัยยี่—”

เสียงซาข้างดำเนิน เรอไป เปน ลำคัย
ไม่ซากระยะ ยายเม้าเมื่อการกระทำของ
แกไม่ เปน ผล สมหวัง ถึง ความ ตั้งใจ แกก็
ร้องไห้

“พวกแกจะซาเออะไรกัน—” ยาย
เม้าพูดด้วยเสียงสะอื้น “ฉันอยากันนิก”

“บอกว่ซาเพอสนิก—” ก้านันพูด
พลางหัวเราะ “คุณข้ากัไม่เชื่อฉัน”

“ซาข้ากัน, เห็น ซัก ๆ เทียวนนา—
โล๊ะเอะ— แกล้งกันเสียเหลือเกิน— จะเจ้า
หัวใจไปดังไหนดัน พวกแกรังแกฉันอย่าง
นี้ ฉันจะไม่เล่นแล้ว”

“อ๊ะ, ไม่เล่นมันจะได้ที่ไหน เอาเงิน
ฉันไปแล้วค้องเล่นให้พวกฉันดู ไม่อย่าง
นั้น, ไซ้ไม่ได้”

“พวกแกคอยซาบายังนี้ จะให้ ฉันเล่น
ยังงี้ได้ละ” ยายเม้าว่า

“นั่น, ฉันสู้ด้วยไม่ได้ ซ้อใหญ่ใจความ
แกค้องเล่นให้พวกฉันดู” ก้านันพูดอย่าง
เข้ขม “แกจะไม่เล่นให้พวกฉันดูก็ได้หรือ
แต่ค้องคืนเงินให้ฉัน ๆ ะไป”

ลงท้าย ความ มีชัยตก อยู่กับ ก้านันจอ
น แก่อเงินคืน ครยถ้วน ตาม จำนวนเท่าที่เสีย
ไป แล้วก็พาลกัน้องยกของทำเพลงกรว
นอกเคินกลัยบ้าน ก่อนที่จะเลิกแถวกลัย
บ้านก้านันจอได้พาลกัน้องไปเลี้ยงเจ้าคัมที่
ข้างตลาดวิมแม่น้ำ เสร็จการเลี้ยงก้านัน

ก็ไปแจ้งความที่กองตำรวจให้จับยายเม้า
ในคดีหมิ่นประมาท พยานของก้านันก็คือ
เจ้าพวกเค็กที่ไปกลศร ด้วยกัน กับ แกในคืน
นั้น นัยว่าหลักฐานพยานฝ่ายโจทก์ มีพร้อม
มูลที่จะนำคดีขึ้นสู่ศาลหลวง และลงโทษ
จำเลยได้อย่างไม่มีประตุฐ์ แต่กันั้นว่าพระ
เคราะห์ที่ เสวชยาย ยายเม้ายังค้อย จึง
พระเอนให้ คค ดังที่สุดเพียงที่ ทว่ากร อำเภ
เมืองในวันรุ่งขึ้น คือกรมการอำเภอบะเวีย
เทียบให้ จำเลยเสียเงิน ทำขวัญให้ แกโจทก์
เป็นเงินตรา ๕ ตำลึง คคจึงเป็นอันสิ้นสุด
กันไปทีหนึ่ง

วันจันทร์ — เวลาบ่ายถ้าใครได้มีโอกาส แน่นและระทึกใจ โดยเต็มปากเต็มคอจนชัก
ไปที่สถานีรถไฟ ระพยคณะละคร 'บันเทิง' ก็คือ ละครคณะนี้จะไม่มาอย่างเหยียบดินแดน
จิตต์' เกรียมตัวโดยสรวลไฟเกินทางไปยัง จังหวัดราชบุรีอีก ชั่วกัลปาวสาน เรื่อง
ชักัน' ได้ แต่จะไปแสดงที่จังหวัดโกนดงชาล 'ละครของยายแม่' คงได้ขี้นิยายมาแต่ต้น
ไหนความไม่ปรากฏชักัน ข้อที่ตระหนัก ก็สมมุติว่าขอลงแต่เพียงเท่านี้

๗๖. ถ้าท่านปรารถนาดีแต่ไม่บำเพ็ญความดี ท่านจะได้ดีอย่างไร เช่นเดียวกับ

คนปรารถนาทรัพย์แต่ไม่แสวง ท่านจะต้องเป็นผู้เสียดังไรขอพูดตลอดชาติ.

ของ ผ. ถ. พิชชญาติ

การเข้าพรรษาในลังกา

ของ

จ. ส. บ้านหล่อ

หนังสือไทยเขมรเมื่อเดือนพฤษภาคม
คมจำหน้าว่า “ลขยวิสาขมาศ” ก็สมจริง
เพราะมีเรื่องอันเป็นสาระ เกี่ยวกับ พระพุทธ
ศาสนา แลการวิสาขบูชาแทบทั้งลขย แต่
สำหรับเดือนกรกฎาคมนี้ เจ้าของระจำหน้า
ว่า “ลขยวิสาขมาศ” แลอรานาท่าน
ธรรมกถึกการย แสง พระธรรมเทศนา หรือ
แสง วิหาราธิบายในเรื่องการเข้าพรรษาย่าง
หรืออย่างไ้ เขาไม่ถูก ที่จริงข้าพเจ้าไม่
เคยถูกกระเกณฑ์ให้เขียน เรื่องใดเลย แต่
ถ้าไม่เขียนให้ ยังกไม่เข้าที่ เพราะเจ้าของ
ไ้ มี แก้วใส่องหนังสือมาให้เสมอ แลเมื่อ
ส่งมาก็ไ้ ข้าพเจ้าก็รีบคว้าความยินดีทุก
ครั้ง แต่การเขียนนี้แหละ ยากนักหนาแก่
ข้าพเจ้า เพราะไม่ค่อยจะมีโอกาส แลถึงมี

บางทีก็กลัไม่ออกว่าจะเขียนเรื่องอะไร เมื่อวัน
สองวันนั้นพอมีเวลาว่างระหว่างอยู่การงานใน
พิธีเข้าพรรษาย่างเลยจับเค้าแห่งการอยดงานนี้
มาลงบรรยายเรื่องคังจัวหนานนั้นขึ้นชือๆ พอ
เป็นพิธี ถ้าเลอญเจ้าของหนังสือไทยเขมร
ก็กระเชยลขยเดือนกรกฎาคมขึ้นไว้ จน
ความเคาไม่ถักของข้าพเจ้า กลายเป็นถูกจับ
แล้ว เรื่องข้างบนก็คงจะไม่คว้างเคว้งแปลก
เพื่อนฝูงไปเขียนแน่กันคนละคนกัน
พุทธศาสนิกชนย่อมทราวยว่า พระพุทธ
ศาสนา มีรากเง้า เคา่ เคา่มี อยู่ใน อินเดีย ภาค
เหนือ แล้ว จึง แลยแผ่ แพร่ หลายไปในที่
ต่าง ๆ มี ลังกา สยาม พม่า ชีเบต จีน
เกาหลี่ แลญุ่นย่นคั่น แต่ในท่นระขอ
กล่าวถึง การเข้าพรรษาทงพระพุทธศาสนา

ในลังกาโดยเฉพาะเพียงพิกษีเขี้ยวก่อน

การเข้าพรรษาที่ลังกา เริ่มกระทำพิชชาว
กลางเดือน ๘ แลไปออก เฉากกลางเดือน ๑๒
ชาวลังกาเรียกชื่อพิกษีว่า “วฤษ” หรือ “วสุส”
ซึ่งแปลตามศัพท์ว่า “ฝน” หรือ “ฤดูฝน”
ตลอดพิช ๕ พระสงฆ์ต้อง อยู่ประจำ ณ สำนักใด
สำนักหนึ่งแต่แห่งเดียว ที่จะลัดไปสู่อื่น
นุทิศหรือไปเที่ยวกระทำสังฆกิจแลภิกขาจาร
จนแรมวัน แรมคืน นอก อาวาส เหมือนอย่าง
เวลาปรกติไม่ได้ ที่เขาคงไม่มีผู้เข้าใจว่า
คง เป็นพระพุทธรูปเสด็จ ซึ่ง จะให้ ภิกษุ ได้ มี
เวลาพักผ่อน ไม่ต้องกรวณน้ำภาวนาอันเป็น
ทางที่จะนำมาซึ่งโรคภัย แลอีกประการหนึ่ง
ระหว่างฤดูนี้ราษฎร ต่างก็ทำการเพาะปลูกพืช
ผลตามไร่นาของคน ๆ โดยพร้อมมูล ถ้า
พระภิกษุไม่งดการ เที่ยวจาริกไป มา เสียยัง
ก็จะขัดแก่การทำไร่ไถนาของราษฎรจึงกล่าว
แล้ว เพราะฉะนั้นในระหว่างที่พระสงฆ์ต้อง
จำพรรษาแลมิได้ ต้องเที่ยวกระทำสังฆกิจแล
ภิกขาจารนี้ จึงมีพุทธศาสนิกชนศรัทธาทำ
เครื่อง สักการะแล เครื่อง อุทิศ บูชา ไป
ถวายถึงสำนักอยู่เสมอ

ส่วนการรับบิณฑบาต ซึ่งตาม เวลา ปกติ
เคยกระทำ ตั้ง แต่เวลา ๘ ก.ท.ถึง ๑๑ ก.ท.
เพราะเห็นจะเป็นด้วยฉันทัน แต่ตอนเพลหนัก

นั้น ลังกา สมัยโบราณใน ระหว่างพรรษา
ถึงกับห้ามการออกบิณฑบาตเสียด้วย แต่
ในสมัยนิยมให้ออกบิณฑบาตได้ กล่าว
กันว่าตามวัดใหญ่ ๆ มีพระออกบิณฑบาตเป็น
หมู่ ๆ หมู่ละ ๖ รูปบ้าง ๘ รูปบ้าง อุบาสกร
ทำด้วยคันทันทำด้วยเหล็กก็มี

ภิกษุชื่อของพระ ซึ่งเขี้ยว แก่ ๓๐ ปีขึ้นไป
ระหว่างพรรษานี้คือการ แสดงธรรม แล
ฟังธรรม แต่ทำได้ กระทำกันในบรรดาศาลา
หรือในอุโบสถ วิหาร ไม่ เขาปลูกเป็น
ศาลาสำหรับถือน้ำชงอกแห่งหนึ่ง เรียก ว่า
“ขณณมฑู” ไม่มีลวดลายวาดเขียนหรือ
แกะสลัก ตกแต่งแต่ดอกไม้ ธงทิว ผ้าขาว
แลตามโคมไฟ ภายในศาลายกเป็นอาสน์
สงฆ์สำหรับพระนั่ง ส่วนผู้ ฟังธรรมนั่งบน
เสื่อซึ่งปลูกอยู่บนพื้นต่ำกว่าอาสน์สงฆ์ ค่า
ลานข้างแห่ง ปลูกเป็น ประรำก็มี เพราะที่
ลังกาในระหว่างพรรษาไม่มีใครจะมีฝน แล
จนข้างแห่งถึงกับแสดงธรรม กันกลางแจ้ง ก็
เคยมี การแสดงธรรมนี้เริ่มในตอนเย็น แล
แสดงเพียงกึ่งชั่วโมงกึ่งชั่วโมงวัน เว้นแต่
วันอุโบสถจึงแสดงเรื่อยไปจนรุ่งเช้า ธรรมที่
แสดงก็ เลือกร สรร มาจากบาลี ใน พระ คัมภีร์
ต่าง ๆ แต่แสดงเป็นสัทภาษา เรืองที่
ชอบฟัง กัน ก็คือ เทศนา ชาตก ซึ่ง แสดง

ประวัติความเป็นไปในบุรพชาติของพระพุทธองค์ที่ใด ทรงบำเพ็ญพระบารมีมา ในครั้งใดที่ พระธรรมกถึก กล่าว ออกระนาม พระสัมมาสัมพุทธเจ้า บรรดาผู้ฟังถ้อย "สาธุ" ขึ้นถึง ๆ พร้อมกัน สัตบุรุษผู้มาฟังต่างแต่งกายด้วยผ้าสีขาว แลนำโคมไฟมาช่วยตกแต่งศาลาจนสว่างไสวองงามตา นอกจากนี้ยังมีการประโคมดุริยางคดนตรี แลการร่ายกอกไม้เพลง เพื่อเป็นเครื่องส่งเสริม

ความสนุก ครึกครื้น ของ ประชาชน พลเมือง อีกอย่างตามเวลาอันควร เมื่อออกพรรษาแล้ว ๓ เดือน (เป็นวันเพ็ญเดือน ๑๒) มีพุทธสาสนิกชนโดยมากพากันนำไตรจีวรไปถวายพระ แต่พระผู้รับไทยทานนั้น คงเลือกถือเอาไว้ใช้ไว้โดยเฉพาะแต่ไตรจีวรสำหรับเก็บไว้ ส่วนที่เหลือจากนั้น ต้องบริจาคเป็นสาสนสมบัติแก่ภิกษุแลถวายเป็นของสงฆ์

๑๓๓. ความกลมเกลียวเป็นหลักแห่งความเจริญ

ความแตกร้างเป็นหลักแห่ง

ความพินาศ

ทุกหมู่ทุกชาติย่อมหวังความเจริญ

แต่ก็ไม่สมหวังเป็น

เพราะเหตุไรหนอ.

ของพระพุทธเจ้า ตรัสว่า... พิชชัญชาติ

แม่ โสม เบลล่า

๒๑

๑. สรีระ

คุณประยูร พงศ์โสภณ นั่งอยู่ที่
เก้าอี้ ยาว ถนนราชดำเนิน หน้า ห้าง
แบดแมน กำลังหมกมุ่นอยู่ในความรำคาญ
ที่เขาได้ รัยในระหว่างนั้น แม้ว่าคุณประยูร
จะเป็นผู้มีรูปร่างอันงาม แลเธอทนงในความ
งามของคนอยู่เสมออีกตาม เธอก็ยังเป็นผู้
ไม่มีคู่ ยิ่งประเวศคราวที่เป็นงานสวนสราญ
รมย์ด้วยคั้งเธอก็ยังกลุ้มหนกขึ้น เพราะ
พวกเพื่อนของเธอ มักพอใจไป กับ คู่ ของเขา
มากกว่าที่จะไปกับเธอ เพราะฉะนั้นในระหว่าง
งานเธอก็มีความ กลุ้มใจ ที่ต้อง เติบ เป็ดยว
อยู่คนเดียว

“รำคาญใจจริง” เธอว่าพึงอยู่คนเดียว
“ทำไม เราจึงมีความสุข เหมือน คนอื่นเขา
บ้างหนอ ถ้าเราพบสาว—”

สมองของเธอที่กำลังคลุ้มคลั่งต้องระงับ
ในทันใดนั้น ทางปลายเก้าอี้ข้างหนึ่งมี
หญิงสาว คน หนึ่ง รูปร่าง สวย หน้าจิ้มลิ้ม
พร้อมด้วยมารยาทอันดีมานั่งลง เจ้าหล่อน
งามจนเป็นที่พิศวงแก่คนประยูร

เธอคงจะว่าทำไมจึงจะมีโอกาสได้รู้จัก
แลสนิทสนมกับเจ้าหล่อน เธอได้ คิดแล้วว่า
เธอจำต้อง รู้จักกับเจ้าหล่อนให้จงได้ ในชั่ว
อีกขณะหนึ่งความหวังของเธอก็ยังเกิดผล

เจ้าหล่อนขมกรมทอมนานขึ้น พลางเอา
ปลายซีก อักษร อย่างหนึ่ง ลงที่พื้นดิน
ระหว่างเท้าเธอกับเท้าของเจ้าหล่อน

คุณประยูรเฝ้าเพ่งคู่อักษรที่เจ้าหล่อนเขียน
อยู่นั้นอย่างไม่ว่างตา

จึง

กึ่งกลาง,

เจ้าหล่อน

กำลัง

เขียนตัว

อักษรลง

ที่พื้นดิน

ไม่มีข้อ

สงสัย

อักษรตัว

แรก ที่

เจ้าหล่อน

เขียน ก็

คือ ช.

ไม่เอก. ว. ย. แลก่อนนั้นก็เขียน ค. ไม่ ไท.

แล้ว ว. ย. ลงไปโดยเร็วที่สุด รวมเป็นคำว่า

“ช่วยกัวย”

“ความ ว่ากาญจน์ ของ คุณประยูรเอง ยืนยัน

เป็นอันหายสงสัย คือในขณะนั้นมีหญิงสาวอยู่

งามผู้หนึ่งมาร้อง ขอความช่วยเหลือจากเธอ

แต่เป็นที่เห็นได้ ชัด ว่าเจ้าหล่อนไม่ต้องการ
จะให้ ใครเห็นเธอพดกับเจ้าหล่อนด้วย เพราะ
ฉะนั้นเธอต้องกักทาลายอย่างพิถีพิถัน

เธอยก หนังสือพิมพ์กรุงเทพ ฯ เทลิเมลล์
ขึ้นคล่องหน้าทำที่ประหนึ่งว่าอ่าน แต่เธอยัง

ตัว ไป

ทางเจ้า

หล่อน

พลาง

กล่าวว่า

“หล่อน

ตกลง

ไว้ ไฉน

เช่น นั้น

นอน ละ

หัว”

เจียง

อยู่ ลึก

กว่าหนึ่ง

ในระหว่าง ความทุกข์ แลอันครวญ อย่างใหญ่

หลวง คูชีเก เขาขึ้นอยู่ที่เกาะชวัก & ซ่าง

ชายโน้นขี้งงล่ะคะ เขา กำลัง มองดูเรา
ที่เดียว”

คุณประยูรลอบชำเลืองไปข้างซ้าย อย่าง
ระมัดระวัง เห็นชายผู้หนึ่งร่ำรังอันเคย
นับตาคนปลาย กำลังนั่งอยู่ที่เก้าอี้ที่เจ้า
หล่อนว่า

“คิดนะเล่าให้ฉันฟัง” เจ้าหล่อนเอ่ย
ขึ้นอีก “เรื่องเป็นดังนี้ ที่ชายผู้นั้นถามก็
เพื่อยากทราบว่า บิคาคิดิน อยู่ ที่ไหน เท่านั้น
เอง บิคาคิดินเป็นผู้ที่ศึกษาศาสนาคริสต์อย่าง
หนึ่งสำเร็จ แลพากันลงมารุงเทพ เพื่อ
จะเผยแผ่วิชานี้ ชายคนนั้นเคยเป็นลูก
มือของบิคาคิดินจึงทราบเรื่องก็ เขาคิดตาม
เรื่อยตั้งแต่ลงมารุดไฟ หนใดสำเร็จไป
หนหนึ่งแล้ว เมื่อเขานึกคิดไปชื่อของตน
พาหิรัน มีแผลเกิดขึ้นเกือบโดนกัน เขาจึง
ถามคิดินมา คุณจะช่วยกรุณาหาเขารวดมา
ให้ คิดินสักคนหนึ่งได้ไหม ให้คอยคิดิน
อยู่ทางหลังห้างแยกแมนนี่คะ อีคนนั้นคง
มองไม่เห็น”

“ได้ซิค่ะ จะยากเย็นอะไร”

“ขอยใ้คุณวิ่ง ๆ” เจ้าหล่อนกล่าว
โดยน้ำใจจริง “ถ้าคุณไปเดี๋ยวนี้ อีก ๕ นาที
คิดินจะตามมา”

คุณประยูร ลุกขึ้น เดินไป ตาม ทาง ที่เจ้า

หล่อนบอก พอพบโรงรถม้าที่นั่นแลได้ ว่า
เข้าให้ คอยอยู่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ส่ายตาคอย
มองดูเจ้าหล่อน

เจ้าหล่อนลุกขึ้นจากเก้าอี้ เดินไปโดย เร็ว
สักประเดี๋ยวชาย คนนั้น ก็ลุกขึ้น เดินมาทาง
เกือบก้นในระหว่างประมาณ ๕๐ วา

พอเจ้าหล่อนเลี้ยวมุมห้างแยกแมนนี่ขึ้น
คุณประยูรยืนคอยอยู่ เจ้าหล่อนร้องขึ้นเบา ๆ
โดยความถี่ แล้ว ก็เซ ซวนไปมา ไม่
สามารถทรงกายไว้ ได้ คุณประยูรวิ่งเข้า
ไปประคองเจ้าหล่อนไว้ ได้ ก่อนที่ จะ ล้มลง
คุณประยูร ทำ น้ำที่ ประคอง เจ้าหล่อน อยู่ครู่
หนึ่งรู้สึกว่าการจิกกัดเจ็บ ด้วยความยินดีแทบ
ว่าจะ ล้มลงเลย รีบช่วย ประเดี๋ยวหนึ่งเจ้า
หล่อนก็ค่อย ๆ ลืมตาขึ้น

“โอ้ คิดินเป็นอะไรไปนี่ โอ้ คิดินขอ
โทษเดี๋ยล่ะ”

คุณประยูรจำเป็น ต้อง ประคอง เจ้าหล่อน
ไปส่งจนถึงรถของเขายอยู่ พอเจ้าหล่อนขึ้น
รถได้ ก็ส่งอะไรแก่คนรถสองสามคำ บอก
ให้ขับไปโดยเร็ว พลางหันมาทางคุณประยูร
กล่าวว่า

“คิดินลาก่อนนะคุณ” แล้วก็มีอัน
ไหว้ “คุณคงไม่ทราบหรือว่าคุณได้ช่วย
เหลือคิดินมากมายเพียงไร”

“ผู้หญิงคนไหนประหลาดมาก” คุณประยูร
ปรารภแก่ตนเองเมื่อรถดับคาไปแล้ว “แต่
เราก็นึกว่าโง่ ข้าพเจ้านั้นเพื่อประโยชน์ผู้อื่น
แล้ว โอ! ชี ๆ ๆ เราลืมถามชื่อแต่ตำบล
บ้านเจ้าหล่อนเสียสนิทก็เก็บว เลวจริง ๆ!”

คุณประยูรหันหน้าไปทางซ้ายทันที เพราะ
ถูกคนบ้าแรง ๆ ๑ ที่ เห็นเขาขยุบรูปร่างขมวด
นั้นมาขึ้นอยู่

“เจ้าหล่อนไปทางไหน?” เขาถาม
“บ้านอยู่ที่ไหนรู้ไหม?”

“จะบอกเธอไปทำไมล่ะ?”

“พอได้! แกมันโง่” ชายผู้นั้นร้องขึ้น
“มันเป็นนิสัยต่างหาก อีนันแหละ คือ
นริโณมกาลเมืองหละ กันธาส์ที่ตาม มา
ตั้งแต่เข้าบ้านนี้ มันเป็นเครื่องมือของ
ไอ้ช้องมหาวายร้ายแห่ง ๓ กันได้พยายาม
หนักหนา ที่จะสยให้รู้ว่าสำนักใหญ่ของ มัน
อยู่ที่ไหน”

“อะไรล่ะ?” คุณประยูรร้องถามโดย
ตกใจ

“นริโณมเดลามันก็สยพอการอยู่ มัน

เคยมามากแล้วเรื่องพรรณน มันมักสอคล้าย
หา แต่ คนที่มีเครื่องแต่งตัว หู ๆ เช่น สาย
นาฬิกาทองคำ ฤๅสมุกพก—”

“พี่ย่าเถะ กันเกลี้ยงตัวครวญเอง”
คุณประยูรร้องขึ้นเมื่อตรวจดูสายนาฬิกา แล
สมุกพกแล้ว

“ยังเฝ้าเห็นไหมล่ะ โทนมันเข้าแล้วสิ
จะได้จำไว้เสียบ้าง” ชายผู้นั้นพูดพลาง
ก็ถ่มมือเรียกรถอีกคันหนึ่ง “ไปแจ้งความ
โรงพักกันซิใกล้ ๆ เราจะช่วยเหลือเต็มที่”

คุณประยูรถลี่ยหลัง เดินตามรอยของตัว
เมื่อกันมาช้า ๆ ทรงตัวลงนั่งที่เกาอี้ตัวเก่า
พลาง หันหน้ามองไป ตาม ถนน ซึ่งไม่มีคน
เธอได้ ประสยความปลื้มอย่างไม่นึก หวัง ชั่ว
ขณะหนึ่ง แต่ทว่าอนิจจานาฬิกาเวลาคา ๑๒ ยาท
(ทั้งตัวทั้งสาย) แลสมุกพกเวลาคา ๑๒ ยาท มี
นามยัศโร ๒ โย โยระกรมงานสวนสราญรมย์
๑ ฉบยิ กับโยระณียากร ดวง ๓ สดทาง ๓
ดวงได้ อันตรธานไปกับแม่โณมเดลามันแล้ว!

“บุคคลที่มีสติเลือนลอบ ฮา กลายเป็น
คนคลาไค เมื่อเขาลืมเงินเก็บไว้ที่บ้าน”

งานปริวรรต

๑๒๑

๒๑๑

๑๑

๒๑๑

นายประสิทธิ์ชนบทไม้

นายสมพงษ์สมยาเคราะห์

บุคคลผู้หนึ่งอยู่ตรงหน้าเราเป็นชาย
หนุ่มรูปร่างสูงระหง อายุประมาณ ๒๕ ปี
ผมหยิกหยักโตก ดำเป็นมันหัว เล็บ เรียบอยู่
กับศีรษะ ทำให้รอยกับโยหน้าอันยาววิคาลัย
รูปไข่ นัยคำคาคมซึ่งมีแววแห่งความมานะ
และความ อดทน ยาก ยิ่ง ที่ ขู่ ขู่ โข จะ เสมอ
เหมือน ๆ ปลูก โกง พอง มา สม กัย วิ ม ด้ ย ัก
ซึ่งปราศจากทวนศรเขร เป็น ที่ รัง เกีย แก่ คน
อื่น ๆ เค้า หน้า คม คาย แสด คง ความ หลาก
หลักแหลมและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นอย่าง

ที่ เครื่องแต่งกายของเขาทุกอย่างนี้ทั้ง
แต่หมวก เสื้อแพร กางเกงแพร ตลอดจน
จนถึงรองเท้าครุฑหนึ่งมัน ย่อม เป็น พยาน
ยืนยันให้เห็นฐานะและความมั่งคั่ง ด้วยโลก
ทรัพย์สินของเขาพร้อมทุกประการ แต่ทั้งเขา
เป็นนักไทยในคดียุทธการของ เรา โดย ค้อง
หาว่าฆ่าคนตายโดยสัญญา และถ้าหาก
จะมองดูแต่เพียงผืน ๆ ก็ไม่น่าจะ นักเลย ว่า
เขา จะ เป็น ผู้ มี ใจ อิ่ม หิต ร้าย การ ถึง เพียงนี้
ก็วิญญูมาวยาตร์ ตลอดจน นิสัยใจคอ ทุก ๆ

อย่างของเขาสุภาพอ่อนโยนน่านับถือ ผู้ใด
ได้ประสพเขาแต่เพียงครั้งเดียว จะต้อง ออก
ปากชมว่าเขาเป็นผู้ดีแล้วซึ่ง คุณธรรม อัน
เล็ก แต่โดนหนอเขาจึงกลายเป็นผู้ร้ายผู้
กระทำการฆาตกรรมชีวิตมนุษย์โดยไม่ คำนึง
คร่ำครวญต่อพระราชกำหนดกฎหมายดังนี้

เราปล่อยให้เขา นั้น เป็น อิระ ปาชา
การของเจ้าใด ๆ ในห้อง ผู้บัญชาการ ของ เรา
โดยเรายอมยกให้เขาเป็น นักโทษ พิเศษ ซึ่ง
ไม่ลำบากต่อการรักษามั้ย่างไร และในขณะที่
ที่เราต่างคอยที่ จะนำนักโทษผู้นั้น ขึ้น เสนอผู้
บัญชาการ นายร้อยตำรวจโทขุนปราบพาล
ชน ผู้ซึ่งนั่งอยู่ข้างซ้ายข้าพเจ้าได้ล้วงกระ
เป๋าหยิบซองขลุ่ยออกมา และหยิบส่งให้
แก่นักโทษของเรา หนึ่ง ตัว พร้อม กับ คำเชื้อ
เชิญ ชายหนุ่มผู้นั้นในความสงบล้นยมิวาย
และกล่าวคำขอบคุณออกมาเบา ๆ แล้วเริ่ม
รูดขลุ่ยด้วยอาการสงบลั่งยมิ

ขุนปราบขุนยหรีด มาให้แก่ข้าพเจ้าหนึ่ง
ตัว แต่เมื่อถูกข้าพเจ้าทอวยว่ายังไม่อยากจะ
สูญแก่ที่เขาเก็บไว้ในซองตามเดิม ปล่อยให้
ให้ข้าพเจ้าปล่อยพินิจพิจารณาโฉมหน้าแห่งนัก
โทษหนุ่มต่อไปด้วยความพิศวง

แต่จริงชายผู้นั้น ลักษณะ อย่าง หนึ่ง ส่อ
ให้เห็นว่าเป็นผู้ก่อขโมยไปด้วยความขยันอย่าง

ยอชเชม แม้แต่ต้องตกอยู่ในอาคารถิ่น
เช่น โยนอันคมช้าของเขาที่ไม่มีเค้า แห่ง
ความหวาดกลัวหรือความทุกข์ทรมานปรากฏ
ขึ้นเลย คุกประหนึ่งว่าเขารู้ ถึงมหากษ
ช้างหน้าและเตรียมพร้อมที่จะเข้าระเหิด ทุก
เมื่อ ลักษณะอย่างนั้นสมกับที่เขาได้ดำรง
เกียรติแห่งลูกผู้ชายไว้ โดยแท้

“น้อยคนนักที่จะมีคนคิดว่าคุณเป็นผู้ร้าย
ฆ่าคนตาย” ขุนปราบเริ่มพูดทำลายความ
เงิบขึ้นก่อน พลางพนันด้วยมือขึ้นไปใน
อากาศเป็นวง ๆ “จริง ๆ นานี้คุณปฏิเสธ
คงไม่มีใครสงสัยเลยสักคนเดียว”

ชายหนุ่มเย้ยหน้าขึ้นยิ้มด้วยอาการแฉ่ม
ช้า แต่เขาไม่ตอบว่าอะไร

“คงมีคนไม่ใช่จำนวนน้อยที่จะไม่เชื่อว่า
คุณเป็นคนเช่นนั้น” ขุนปราบพูดต่อ “ดู
ท่าทางคุณไม่น่าจะเป็นคนโง่โหมกเลย

“จริงซี, ผมก็น้อยๆเหมือนกัน” ข้า
พเจ้าเห็นคืบ “ท่าทางเป็นคนสุภาพอ่อน
โยนคืบหน้า ผมก็ว่าคุณคงไม่ใช่คนเลวๆ”

ชายหนุ่มผู้นั้นอยู่ในความสงบลอนใจใหญ่
“ถูกละครับ ไม่มีใครเลยที่จะนึกว่าผม
จะเป็นคนเช่นนั้น และในชีวิตผมก็จะเป็น
ผู้ร้ายโฉดกรรจ์ในครั้งนั้นและครับ แด่นั้น
แหละ ถ้าหากว่าผมจะหลอกรักได้ยิ่งกว่านี้

ผมก็คงทำเสียแล้ว”

พูดแล้วโยหน้าอันงามของ เขาก็ เปลี่ยน
เป็นเคร่งขรึม ขากันไทรทั้งสองข้างขยัก
แน่นทึบคิมเหล็ก นัยตาซึ่งเคยมีวรัคิม
ซึ่ง กลีบ เปลี่ยน เป็นไปโปน ประหนึ่ง จะหลุด
ออกมาจากเยื่อตา ลักษณะอย่างนั้นย่อมแสดง
ให้เห็นได้ชัดเจนว่าเขากลับเต็มไปด้วยความ
อาฆาตมาดร้ายอย่างสุดที่จะประมาณ

“คุณคงจะกำลังไปกับการสุ อำนาจ แก่
โทสะ” ข้าพเจ้าออกความเห็น “แต่ถ้า
ผมพูดผิดหวังว่าใครให้อภัยนะครั้น โดยมาก
คนหนุ่ม ๆ มักจะเลืกร้อน และจะร้อน
ที่สุดก็ด้วยเรื่องผู้หญิง”

นักโทษของเราหัวเราะ ทำให้เห็น
ความเข้มนั่นอีก

“คุณแหงใจดู ไม่ผิดเลย”

ข้าพเจ้า “นั่นอะไรละ กูปร้างให้อยู่
นั้นนา คนอย่างคุณพนันกันก็ได้อะไรไม่มีไร
ไหนด้วยถึงเพียงนั้นเลย แต่เท่าที่ทำไป
ก็โดยยังสติไม่ทันจึงไหม ผมว่า?”

ชายหนุ่มยิ้ม “ตรงนั้นไม่จริง ผมยังทัน
เว้นแต่ผมไม่ยัง ผมอยากจะทำมันเท่านั้น”

ขุน ปราย ค่อย ๆ พก อย่าง ควี่ ครอง ว่า
“ถ้าเช่นนั้นคง จะมี แ่ง เจริญอะไรอยู่ในเรื่อง
ของคุณด้วย”

นักโทษของเราเงยหน้าขึ้นมอง คุณพิภา
แล้วพูดว่า “ถูกของคุณ บางทีผมจะมี
เวลาเล่าเรื่องอะไรให้คุณฟังได้บ้าง เว้นแต่
เป็นเรื่องบ้า ๆ และผมอยากจะทำเรื่องให้
คุณช่วยนำเรื่องนั้น เรื่องที่ผมเล่า นั้น ผม
อยากให้คุณเชื่อมั่นว่าสัตว์คือสัตว์ หรือสัตว์
ของบุรุษก็ตาม ไปร้อยกรองเป็นเรื่องอ่าน
เล่น ลำห้วย เป็น คติสอนใจ พวก เรา หนุ่ม ๆ
และเมื่อพิมพ์เล่มแล้วคุณไปรษณีย์ไปให้
ผมอ่านในคุกด้วย เพราะผมหวังว่าผมคง
ไม่มีโอกาสได้ออกมาลอยชาย อยู่ข้างนอก
เหมือนอย่างเคยนั้น”

เรารีบปากเขา เวลานั้นยังไม่ทันถึง
นาฬิกา และกว่าผู้บัญชาการของเราจะ
มาถึงคงอีกนาน ก็นั้น ชายหนุ่ม จึง เริ่ม
เล่านิยายอันยาวของเขาถึงต่อไปนี้

๐ ๐ ๐ ๐ ๐

“นครนรคินบุรีอันเป็นเมืองงามใน ประ
เทศสยามเมืองหนึ่งย่อม ก่อปรุไปด้วยความ
มั่งคั่งโอ้อาหารหรรษาอย่างสุดที่จะประมาณ ถ้า
จะเทียบกัน แล้ว นคร นรคินบุรีไม่ แตกต่าง
กันกับกรุงเทพมหานครเลย แม้จะอยู่
ไกลออกไปหน่อยโดยต้องใช้รถไฟ เป็น ยาน
พาหนะ ขึ้น ล่องก็ ไม่ ทำให้ ความ เจริญ ต้อง
เสื่อมถอย ทุกคนตามจริงกรุงเทพ มี

อะไรนครนรวิทนบุรีก็มีอย่างนั้น คักหลัง
ไหนที่สูงคั้งสามชั้นสี่ชั้นจังหวัดก่อนไม่มี นคร
นรวิทนเป็นค้องมี รถยนต์แล้วเป็นใช้แทน
รถลากที่เกี้ยว ทุก ๆ วันจะต้องเห็นรถยนต์
คั้ง ๓๐๘ ชนิดแล่นขึ้นลงสับสนกันอยู่ไม่ขาด
ถนน เหล่านี้แหละยอมเป็นพยานยืนยันให้
เห็น ความ เจริญ ของ นคร อันโอฬาร ได้ เป็น
อย่างคี่

เป็นธรรมดา เมื่อ ย้าย เมือง ไปอยู่ คัวย
โลกทวีปมหาศาลเพียงไร ประชาชน
พลเมืองก็ค้องออกไปคัวยความ มั่งคั่ง เพียง
นั้น ซ่อนเป็นความจริง เพราะปรากฏว่า
บรรดา ข้าราชการ และ พ่อ ค้า พานิช ใน นคร
นรวิทนบุรีเป็นส่วนมากต่างดังแล้ว ซึ่ง ความ
อุดมคัวยอันสารสมบัติ อาสว้างสังซึ่งคน
ปรารถนาได้ความความพอใจ ในจำนวนผู้ที่
มั่งคั่งแทบเทียมเศรษฐีเหล่านี้ มี คุณพ่อของ
ข้าพเจ้าคนหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าไม่อยากจะคุย
เลยว่าท่านมั่งมีเพียงไร อา! ทวีปสมบัติ
ของท่านะหรือ ท่านเอ๋ย มากมายก่ายกอง
พอที่จะทำให้ข้าพเจ้าสุขใจได้ชาติ หนึ่ง อย่าง
สบาย ๆ เกี้ยว ยางที่ท่านว่าข้าพเจ้าใช้
ชอบยกยอตัวเอง แต่เปล่าเลยท่านสหาย
ข้าพเจ้าพุดความความจริง และคัวยเหตุที่พุด
ตามความจริงนี้แหละมักจะทำให้ข้าพเจ้าออก

ระอาบ ๆ เสียแล้ว

เอาเอะ! ยุติเรื่องทวีปสมบัติของ
ข้าพเจ้าเสียที ข้าพเจ้าจะเล่ากันยายอันอีกยาว
ต่อไป ข้าพเจ้าชื่อประเวม อนันต์เศรษฐี
บุตร ชาย คน เกี้ยว ของ หลวง เศรษฐีอนันต์
ทวีปย์ เจ้าของ โรงสีไฟเศรษฐีอนันต์และ
แบงก์อนันต์เศรษฐี ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนมหา
พรหม เกิมทีบิดาข้าพเจ้าก็เป็นค้านายจิ๋ว
อนันต์เศรษฐี สามีบนเงินเดือน ๒๐ บาท
ทำงานอยู่ในโรงสีไฟห่อเซ่งฮุน แค่น้อง
คัวยการถือสัญญาคัว่า “มีสิ่งพึงประเว
ให้ศรมยาท” ทำให้ท่านสามารถเก็บหอม
รวมบริเงินไว้ ได้เป็นจำนวนหลาย และฝาก
ไว้แก่เจ้าแถมฮุนเซ่งเจ้าของ โรงสี ความจริง
คุณพ่อข้าพเจ้าท่านไม่ใช่คนขี้เหนียว ครั้น
ข้ามท่านกลับเป็น คนสวดย สวดย กว่า ข้าพเจ้า
เกียวนเสียอีก เพราะท่านเป็นคนชาวฝัก
กับข้าพเจ้าซึ่งออกทะเลไปสัทหน่อย และ
คัวยเหตุนี้เองประกอบทั้งกิริยา มารยาท อัน
ละมุนละม่อมของท่าน ท่านจึงได้กับคุณแม่
ข้าพเจ้าซึ่ง เป็น บุตร เจ้า ของ โรง สีนั่นเอง
เวลานั้นคุณแม่ข้าพเจ้า นางสาวประเวม
พัฒนพงศ์ (ข้าพเจ้าเรียกนามเมื่อท่านเป็น
สาว) เปรียบประคองคอกหลายอันงาม มี
พ่อค้านายห้างต่าง ๆ ซ่อนในสมบัติเพนทอง

แผ่นเคียวด้วยหลายคน แต่คุณแม่ไม่ชอบ เพราะท่านรักอยู่กับคุณพ่อ ในที่สุดคุณแม่ก็ถูกบังคับให้แต่งงาน กับ เจ้าแก่เลียงตี้ เจ้าของโรงสีไฟอีกแห่งหนึ่งจนได้

เมื่อคุณแม่ถูกบังคับเช่นท่านจึง คิดกันกับคุณพ่อ พวกท่านเข้ามาในกรุงเทพฯ และเงินของคุณพ่อที่ฝากเจ้าแก่เลียงตี้ไว้ก็แตก ร้อยของคุณแม่ก็พาเข้ามาเสียด้วย เพราะเป็นเงินของคุณพ่อ ดังนั้นเจ้าแก่เลียงตี้จึงเป็นโอรสเป็นแก่นั่น

คุณพ่อเข้าทำงานเป็นเสมียนได้ในกระทรวงหนึ่ง โดยได้รับเงินเดือน ๒๐ บาทเท่านั้น แต่ท่านรู้จัก อคคอม ฉนอม ใช้ประคบกับ มีเงินทุนอยู่บ้างแล้ว ท่านจึงได้ คำนึงชีวิตไปโดยรวบรัด คุณพ่อกับคุณแม่รักกันมาก ท่านไม่ยอมให้คุณแม่ต้องหาเงินมาทุนค่าใช้จ่ายเลย การอะไรทั้งหมตกท่านมักแย่งคุณแม่ทำเสียคนเดียวทั้งสิ้น ดังนั้นท่านทั้งสองจึงอยู่ด้วยกันด้วยความผาสุก

กาลล่วงมาได้สองปี เจ้าแก่เลียงตี้ บิภาของคุณแม่ก็ล้มเจ็บลง และเรียกคุณแม่เข้าไปหา ท่านยกโทษให้คุณแม่หมด การอะไรๆ ที่คุณแม่ทำผิดท่านไม่ได้เอาขึ้นมาว่าเลยสักนิดเดียว มีหน้าซ้ำท่านกลับสั่งสอน และให้ศีลให้พรให้ อยู่กับ คุณพ่อ ต่อไป ด้วย

ความสุขสวัสดิภาพอีก คุณแม่ก็เฝ้ามาก โกรธให้ที่คุณพ่อขึ้นไปเยี่ยม คุณพ่อกับขึ้นไป แต่ไม่ทันเจ้าแก่เลียงตี้ตายเสียแล้ว

คุณแม่ได้รับทรัพย์สินยัดปักครองต่อมาพร้อมกับคุณพ่อได้ ไม่อึกกับ คุณแม่ก็ตั้ง ครรภ์ซ้ำไฟเจ้า แต่...แต่ซ้ำไฟเป็นลูก อุบาทว์—

ชายหนุ่มเล่ามาถึงเพียงนี้หายากอัสสซล ก็พลันหายว่อน ลง กับ พน ด้วย ความ เสียใจ ไชยหน้าอัน งาม ชัดเชียว ด้วยความโถมมนึก อย่างเหลือแสน แลเมื่อได้สติก็ยืนอยู่ สักครู่หนึ่งก็เล่าเรื่องต่อไปว่า

“แต่...แต่ซ้ำไฟเป็นลูกอุบาทว์ พอซ้ำไฟเจ้าคลอดออก มาได้ ๒-๓ นาที คุณแม่ก็พลันด้วยซ้ำไฟไปสู่โลกอื่น ทั้งความอาวาทน วิโยคไว้ ให้แก่คุณพ่ออย่างเอนกอนันต์ แต่หลังจากกาลนั้นแล้วคุณพ่อก็ไม่ ก็กระ มีลูก มีเมียอีกเลย อดสำท่นอมมกล่อมเกลี้ยง เลี้ยงซ้ำไฟท่านเคยใหญ่ และด้วยเหตุที่ซ้ำไฟเจ้าเหมือนกับคุณแม่เป็นพิมพ์เดียวกัน พ่อจึงตั้งชื่อซ้ำไฟว่าประจวบ เป็น นาม เกี่ยว กับคุณแม่ซ้ำไฟท่านนั่นเอง

อา! ท่านเอ๋ย คุณพ่อท่านรักซ้ำไฟมาก ซ้ำไฟเป็นหัวแก้วหัวขวัญของท่าน ที่เดียว เพราะซ้ำไฟเป็นผู้คอยกับทุก

ทรมาณของท่านในเมื่อท่านระลึกนึกถึงคุณแม่ เวลานั้นข้าพเจ้าจะเอาอะไรคุณพ่อเป็นสรพเพามาให้ไ้ทุกอย่าง เว้นเสียแต่ตัวกับเคื่อนเท่านั้น และในระหว่างที่ข้าพเจ้าค่อยเจริญวัยขึ้นคุณพ่อก็ค่อยก้าวขึ้นสู่ความมั่งคั่งรុងทุกที จนในที่สุดท่านก็เป็นผู้ถึงแล้ว ซึ่ง ความ อุดม ทั่วย โลก ทรัพย์ทั้งปวง และต่อมาท่านก็ไ้ รับ บรรดาศักดิ์เป็น หลวงตำแหน่งกรมการพิเศษ

คุณพ่อกำหนดให้การศึกษาแก่ข้าพเจ้า ได้มบรรณานุกรมที่ท่านให้ ไ้ เพราะเราเป็นผู้ชอบก้มก้วย โลกทรัพย์ และเมื่อข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ออกมา ช่วย ท่าน ทำการ ค้าขายสืบมา ซึ่งในที่สุดข้าพเจ้าก็ไ้รับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยของท่าน

ข้าพเจ้า จะ เป็น ผู้ ใ้วางใจ ของ คุณ พ่อ เพียงไรไม่จำเป็นต้องกล่าว ข้าพเจ้าจะเล่าเลยไปทีละยี่ว่า หลังจากการนี้ไ้สองปี ข้าพเจ้าก็ไ้เป็นโรคชนิดหนึ่งขึ้น โรคซึ่งจำเป็นต้องเกิดขึ้นแก่มนุษย์ชายหญิงไป คือโรครักซึ่งหาयरักขามมิไ้กันเอง

วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ และข้าพเจ้าทำไ้แน่นอนกว่าทรง กับ วัน พระ ขึ้น ๑๕ ค่ำเป็น วันออกพรรษา บรรดาชาวบ้านร้านตลาดทั่วไปต่างพากันไปเอยอยู่ ที่ วัด เพศ จะไ้ ษาศระพระ

ควาถึง และในวันนั้นข้าพเจ้าไ้มีโอกาศไปเที่ยวกับเชกด้วย เพราะคุณเจียร บรรเทจิตร สหายผู้หนึ่งของข้าพเจ้าไ้มาชวนไว้ วันนั้นข้าพเจ้า แต่งตัวอย่างทีเรียกว่าหรูหรา อยู่สักหน่อย กล่าวคือสวมเกงกางแพรสี เขียวอ่อนคอกขึ้นพราว เสื้อแพรลาย—ลายอะไรข้าพเจ้าเรียกไม่ถูก แต่รู้ สักว่ามันเป็นลายที่ค่อนข้างยากตามนุษย์มาอยู่ แล้วยังแถมถื่อไม่เท่าอันเขียวเล็กแดงเป็นมันเข้าอีก ทำให้ยังเพิ่มความหม่นไ้ขึ้นไม่ไ้ไ้น้อย

เมื่อเรา (ข้าพเจ้ากับคุณเจียร) ไปถึงวันนั้น พวกชาวบ้านยังมาไม่พรวักพร้อมกัน ดังนั้น คุณเจียร แก จึง ชวน ข้าพเจ้า เข้าไปที่ย่าน ๆ หนึ่ง ซึ่งคุณเจียรแกล้งเรียกเจ้าของบ้านว่าคุณข้า อยู่ตักวัดไ้ในคั่นถนอย ทว่าทางเป็นบ้านผู้มีอันจะกิน

คุณเจียร สนทนา คลกคนอง กับ เจ้าบ้าน อยู่พักใหญ่ แกก็พากันออกมาวัดพร้อมกันหมด เพราะคุณข้าเจ้าของบ้านท่านออกมาทำบุญไ้สาศระก้วยเหมือนกัน ในครั้งนั้นแหละข้าพเจ้าไ้ประสบภาพ ภาพซึ่งก้าชีวิตแห่งความเป็นไ้ศคของข้าพเจ้าไ้ ความรู้ สักลึกซอຍในกายตัวข้าพเจ้าไ้ไ้หายไ้หมด ทวีไ้ข้าพเจ้าตก เป็น ทาย แห่ง ความ รัก อันศุคคิมในทันทีนั้นทีเดีย

เจ้าของภาพนั้นเป็นสัตว์สารวันกำกัค อายุประมาณ ๓๘ ปี ผมหูตาเป็นมันเกลี้ยงวียกยวงพักตร์อันแหลมแซมซ้อย เนตรสันลิมลิกขม ชึ่ง และ หวาน ฉ่ำ ยิง อมฤทธีรสรมุกโค้งพองงามรียกยวิมสยัก อันขางน้มและแดงคล้ายแค้นซาค พวงแก้มแกงเรื่อๆ ทั้งสองข้างย้อยย้อย ช้วนให้น้ำประทัยด้วยนาสิก โอ! นี่ข้าพเจ้าจะพรรณนาความงามขอเจ้าหล่อนเป็นประการใดก็ จึ่งจะสมกับความจริง

เจ้าหล่อนมาถึงญาคิผู้ใหญ่ของเจ้าหล่อนคนหนึ่ง และในขณะที่เรากำลังจะกลับ ด้วยเสด็จกิจการทำบุญให้ทานแล้ว เจ้าหล่อนไ้ลูกขนิยนั่นหวนพักตร์มาให้ข้าพเจ้าชม พลันในอักษกลสาขาทาอันคมชึ่ง ก็ประสาน กันอย่างจิ่งใหญ่!

ทันใดนั้น ครวแห่งกามเทพแล่นพลุกอออกข้าพเจ้าทรง และทั้งไม่มวินที่ระถอนให้เลื่อมคล้ายไปไ้เป็นอันซาค

สามวันให้หลัง ผลแห่งความพยายามของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าทราบว่เจ้าหล่อนชื่อ นางสาวแสง ประภียฐพงศ์ . อยู่ย่านถนนอินทราวมาศย์ เลขที่ ๓๒ ก.

ข้าพเจ้าไ้ถูก แนะนำให้รู้จัก กับคุณย่าของคุณเอียร์ตั้งแต่วัน ทำบุญ วัน นั้น มา แล้ว

ดังนั้นในวันหลังข้าพเจ้าจึงเข้าไปเที่ยวข้อยๆ อย่างไม่คุณเอียร์ก็ไปด้วยหรือถ้าอย่างที่คุณเอียร์ไม่ไปข้าพเจ้าไปแต่ลำพัง และพุกักตามจริง ข้าพเจ้าเคยนำเอาความงามของนางสาวแสงขึ้น มา ประวณ กับ คุณเอียร์ ข้อยๆ ดังนั้นในวันหนึ่งที่ข้าพเจ้าเข้าไป คุณย่าของคุณเอียร์จึงกล่าวกับข้าพเจ้าว่า

“คุณรักแม่แสงหรือคะ ?”

ข้าพเจ้าหน้าแดงด้วยความขวยเขิน นึกในใจ ว่า คุณเอียร์ คง นำ เอา เรื่อง ที่ ข้าพเจ้าประวณให้เกฟังมาเฉลยหมดทุก ดังนั้นการที่จะยกยักอยู่ก็ไม่มีประโยชน์อะไร แต่จะสารภาพตรงๆ ก็กระดาก ข้าพเจ้าจึงเลียงไปทางหนึ่งว่า

“เอ๊ะ แม่แสงไหนครวี้ ผมยังไม่รู้จักสักที”

คุณย่า ของ คุณ เอียร์ หัวเราะ กากใหญ่ ความจริงท่านเป็นคนมีนิสัยใจคอ ดี ที่เดียว ข้าพเจ้านึกขอยมาตั้งแต่คราวแรกที่รู้จัก กันแล้ว แต่เมื่อยังเป็นแขกใหม่อยู่จึงไม่กล้าแสดงกิริยาอะไรให้ปรากฏขึ้น

“คุณอย่าขี้เกียจดิ้นนะคะ คิดนึ้เรื่องอะไรหมดแล้ว” คุณย่าพูดเป็นที่เล่นทีจริงกับข้าพเจ้า

“ผมจะไปขี้เกียจคุณย่าทำไมนะครวี้ คุณ

ข้าว่าผมรักผมก็รักนะซิ” ข้าพเจ้าพูดเก้อๆ
“ทำไมคุณบ้ำรู้จิกกับเจ้าหล่อนหรือครับ?”

“โอ๊ย!— รู้จิกกับค้เกี้ยววะ ก้แต่
ก่อนนี้เขาอยู่ข้างบ้านค้คั้นคะ” คุณบ้ำ
ชี้แจง “แต่ค้คั้นเห็นคุณบ้ำค้คั้น ค้คั้นก็
แกล้งขี้ค้คั้นเสียยังงั้นแหละ”

ข้าพเจ้าถามกรรมในใจ เรื่องราวของ
ข้าพเจ้าเห็นจะเสร็จกันอีกตนเอง พุทไธ—
พุทถึง เสียแรงไปเสียทางอันเสียแทบล้ม
แทบตาย ที่แท้ก็ค้ค้อยู่เอง แต่ข้าพเจ้า
ไม่กล้าขึ้นค้ให้ออกนอกหน้าก็ ครงกันข้าม
กลบแกล้งพูดน้อยๆ ว่า

“อ้อ, คุณบ้ำก็รู้จิกเหมือนกัน ผมไม่
ยักทวาย”

คุณบ้ำหัวเราะ จ้องหน้าจ้องคำข้าพเจ้า
ถามว่า

“ถามจริง ๆ เอะ คุณรักเขาจริง ๆ
หรือคะ?”

“ก็เป็นอย่างขอรัย” ข้าพเจ้าคอยแย่งรัย
แย่งสู้ รู้สึกกระดากซอขกล

คุณบ้ำ “ไม่เอาละ ก็เป็นอย่างนั้นะจริง
หรือไม่จริง เป็นอย่างอาเป็นแต่เพียงนึก
ซอเท่านั้นก็พอได้” ส่วนรักจริง ๆ นะ
หมายความว่าทำอะไรก็ ต้องได้ รักให้สม
ปรารถนาเชียว ถ้าไม่ไ้รักก็รักเหมือน

เป็นค้ค้อยไปอย่างงั้นแหละ คุณต้องคอย
มาใหม่อย่างใดอย่างหนึ่ง”

ข้าพเจ้า “ขอรัยรักจริง รักอย่างค้
คุณบ้ำว่าครั้งหลังนี้แหละ และผมกำลัง
จะขอความเห็นจากคุณบ้ำว่า จะ ควร ทำอย่าง
ไร”

“เป็นอันว่าคุณรักแน่ละนะคะ?” คุณ
บ้ำข้อมเพื่อไ้หมั่นใจ

“ขอรัย แน่”

“ถ้าอย่างงั้น ค้คั้นขอแนะนำให้ค้ค้ค้ค้
ครองคู่เสียให้ค้ค้ค้ค้ ซึ่งใจค้ให้แน่นอนว่า
เราจะยอมตายแทนเขาไ้ละหรือ”

“เป็นความเห็นของค้คั้นที่จะแนะนำแก่คุณ”

“อ้อ, ในข้อนี้แหละ ผมไ้ ซึ่งใจค้ แล้ว
ความเห็นที่ผมขอคุณบ้ำมีอยู่อย่าง เคียวทำ
นั้น ว่าทำอย่างไรผมจึงจะรู้จิกกับเจ้าหล่อน
ไ้” น้แหละผมต้องการให้ค้ค้ค้ช่วยเหลือ
และผมสัญญาไ้ว่าผมจะไม่ ขอ อะไรไ้ที่ยัง
ไปกว่านี้อีกเลย”

คุณบ้ำถอนใจใหญ่ “เท่านั้นนะพอที่จะ
ช่วยไ้หรือหะ แต่อาจเป็นผลร้ายในชีวิต
ของคุณค้ค้ไป”

“ทำไมครับ” ข้าพเจ้าถามโดยความ
ฉงน “ผมไม่เห็นจะเป็นผลร้ายในชีวิตของ
ผมไ้ค้ค้ค้ไ้เลย ครงกันข้ามกลบจะเป็น

ความสุขออย่างล้นเหลืออีกนะ”

คุณข้าสนัศรียะ ไม่แสดงความเห็น
พ้องด้วย แต่ไม่พูดว่าอะไร

อา! ท่านเอ๊ย, ท่านเคยลืมรักแห่งความ
รักมาแล้ว เป็นอย่างไรบ้าง ท่านคงจะไม่
ยอมให้ความเห็นอื่นเข้ามาแย่งที่ความรักเลย
มิใช่หรือ มิใช่ใครจะว่าความรักของท่านเป็น
อย่างไรท่านก็ไม่ปรารถนาจะฟังจริงไหม ข้า
พเจ้าก็เช่นเคยกับคุณ ข้าพเจ้าท่าน
ก็ไม่ได้อีกแล้วว่าอะไรแก่เจ้าหล่อนด้วย เช่น
นี้จะทำให้หัวใจของข้าพเจ้าโอนเอนไปไต่หรือ
จริง, ที่คุณข้าพเจ้าเช่นนั้นก็เพราะความรัก
ของคุณ ท่าน บางทีท่านจะกล่าวว่าท่านไปเป็น
บุตรเขยบ้านนั้นคงจะทนผลปากพ่อตา แม่ยาย
ไม่ไหวกระมัง ถ้าเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าไม่
ได้นึกหว่าทหวั่นเลยสักนิดเดียว เพราะ
ถ้าหากข้าพเจ้าได้เจ้าหล่อนมาแนบ ข้าง แล้ว
ข้าพเจ้าก็จะอยู่กับเจ้าหล่อนสองคนตัวเมีย
ปลุกปั้นสวย ๆ หาโอกาสดี ๆ และส่งเงิน
ไปให้บิดามารดา ของ เจ้าหล่อนใช้ สักเดือน
ละ ๖๐ บาท เช่นนี้แล้วพ่อตาแม่ยายจะมา
ร้ายกาจอะไรกับข้าพเจ้า คงกันข้ามกลับ
จะเห็นข้าพเจ้าเป็นบุตรเขย ที่ ถูกอก ถูกใจ ไป
เสียอีกนะไม่ว่า!

ความคำนึงของข้าพเจ้าเป็นเช่นนี้ ข้า

พเจ้าจึงอ่อนน้อมคุณข้าพเจ้าให้ช่วยทำความรัก
ให้ ดังนั้นสามสี่วันให้หลังคุณข้าเสียอ่อนน้อม
ข้าพเจ้าไม่ได้ ก็ จำต้อง พาข้าพเจ้าไว้ไป บ้าน

ของเจ้าหล่อนและถนนอินทรามาตย์ ในว่า
จะไปเยี่ยมมีอันตาม ชาวคราว ทุกข์สุข ตาม
ประสาคนที่เคยชอยพอกันเคยกันมาแต่ก่อน

พอรถยนต์ของข้าพเจ้าหยุดกักลง ที่หน้า
ประตูบ้านของเจ้าหล่อน ก็มีชายสาวพ
คนหนึ่งก้าวเดินออกจากประตูบ้านด้วยอาการ
อย่างท้อเร็วกว่าหัวฟัดหัวเหวี่ยง และขยับ
หน้าไปทางหนึ่งโดยไม่ ต้อง เอาใจใส่ถึงใคร

ข้าพเจ้ามองตามชายผู้นั้นด้วยความ สงบ เล็ก
น้อย แล้วจึงไต่หน้ไปทางคุณข้าพเจ้า ซึ่งยืน
กำลังกักกระดิ่งประตูบ้านอยู่ ในไม่ช้าเรา
ก็ถูกเชิญเข้าไปในห้องรับแขกอันเล็ก แต่
สะอาดสนั่นมาก

มีเสียง เขยหัวท้าว ด้วย ความ ยินดีอยู่พัก
ใหญ่ในเมื่อเจ้าหล่อน—นางสาวแสงประคิย
พงศ์—พบคุณข้าพเจ้าเป็นทุกข์ของข้าพเจ้า พลัน
เจ้าหล่อนก็เรียกบิดามารดาของ เจ้าหล่อนให้
ออกมาต้อนรับยั้งยืนสถาน

ข้าพเจ้าสังเกตดูได้ว่า เจ้าหล่อนไม่ได้เอา
ใจใส่ในข้าพเจ้า จนเมื่อคุณข้าพเจ้าได้เอ่ยขึ้น
ในตอนที่หนึ่งแห่งการสนทนาวว่า

“แม่แสง ข้าต้องขอโทษนะในการที่

พาแขกแปลกหน้ามาคุยกับคนหนึ่ง เพราะ
ข้าบาสัยรณนค์ของเขามา ครั้นจะให้เขา
คอยในรถที่หน้าเกตุยศ จึงต้องชวนขึ้น
มาคุย หวังว่าคงไม่รังเกียจนะ”

นั่นแหละแม่แสดจึงได้ ชายเนตร อันคำ
ขลิบมาทางข้าพเจ้า

“อู๊ย, จะไปรังเกียจอะไรละ ก็ฉันไม่เห็น
ว่าเป็นของที่ควรรังเกียจเลย คุณข้าก้ต้อง
เกียเขามายอกรักด้วย” เจ้าหล่อนกล่าว เสียง
เพราะรับใจ

“นั่นแหละ ขอบใจละหลาน ข้าเห็นว่า
บอกเสียแหละก็ และในโอกาสที่หลานไม่
รังเกียจนะแหละ ข้าขอแนะนำให้รู้จักกับเขา
คุณประจวบ อนันตเศรษฐี เจ้าของโรงสี
ไฟเศรษฐีอนันตและแยงกอนันตเศรษฐี เป็น
คนก็ควรคบได้ ข้าขอบเขามาก ข้าไว้ใจใน
ความสุภาพของเขา ข้าจึงได้กล่าชวนขึ้น
มาคุย”

หลังจากการแนะนำอันนี้ ข้าพเจ้าก็ได้มี
โอกาสสนทนาร่วมวงกับ เจ้าหล่อน ซึ่ง เป็นที่
พอใจข้าพเจ้าอย่างเอก

กษณะนั้น ข้าพเจ้า ไม่ มีความปรารถนา
อยากได้อะไรอีกแล้ว ชีวิตอันเต็มไปด้วย
ความเร่งร้อนของข้าพเจ้าคือ กระเบื้อง ขึ้นสู่
ความขมรสข เลี้ยงหวานเย็นของเจ้าหล่อน

ที่ พุก พลอค คอ เสาะ เปื้อนย ประ กู พิด อัน
ประสารเสียงให้ทพยเจ้าฟัง และข้าพเจ้า
ก็คองคอินทร์ ที่ได้รับ ความว่าเร่ง เบิกบาน
เป็นล้นพ้น

ข้าพเจ้าได้รับเชิญให้มาเที่ยวอีกในโอกาส
อันว่าง ดังนั้นข้าพเจ้าจึงพยายามหมั่นมา

เสมอ แต่ในการมาครั้งหลัง ๆ เหล่านี้
คุณข้าไม่มีส่วนรู้เห็นด้วยเลย และยังกว่า
นั้นข้าพเจ้าก็ไม่ได้ ไปบ้านคุณข้าเสีย อีกด้วย
เพราะข้าพเจ้าใช้เวลามา พะนอ แม่สาวหวาน

ใจของข้าพเจ้ามากกว่าอย่างอื่น

เกิดขึ้นหนึ่งให้หลัง ข้าพเจ้า ก็ได้มีโอกาส
สนิทสนมกับเจ้าหล่อนยิ่งขึ้น และอีกเดือน
หนึ่งล่วงไป—ข้าพเจ้าก็มีเกียวยศเป็น คู่รัก
ของเจ้าหล่อน หรือจะให้แน่ก็เกียวกคือ
ข้าพเจ้าได้มีโอกาส สวม แหวน หมั้นให้เจ้า
หล่อนในวันวันเวียงมาประคองลาเถียนนั้น

จำเนียรกาลต่อมา ข้าพเจ้า ก็ได้ นำ ข้า
วการหมั้นอย่างงามขึ้นขึ้นเสนอค้อ คุณพ่อ ของ
ข้าพเจ้า แต่ฉันจำ ท่านเฮ้ย คุณพ่อ
ข้าพเจ้าท่านไม่มี ความ เห็น สด คล้อง คือ
ด้วยเสวยแม่แก่น้อย แต่อาศัยด้วยข้าพเจ้า
เป็นลูกรักลูกใครของท่าน ท่านจึงมิได้ว่า
กล่าวให้ข้าไปอย่างไร นอกจากสั่งสอน
ห้ามปรามแต่โดยดี ซึ่งเป็นการสกุวิสัยที่

ข้าพเจ้าก็ลงไปได้ เพราะในโลกนี้ก็มี
คุณพ่อและข้าพเจ้า สอง คน เท่านั้น ที่รัก กัน
ด้วยความแท้จริง

ข้าพเจ้านำข่าวอันน่าเศร้าสลดคนมาเล่าให้
แม่แสงยอคชีวิตพึ่งจน สิ้นเชิงแต่เจ้าหล่อน
หัวเราะและกล่าวว่

“คิดมันไม่หนักเลยว่าคุณจะโง่ถึง เพียงนี้
ถ้าคุณรักคิดมันจริง คิดมันก็ไม่เห็นเหตุที่จะ
มาขัดขวางการแต่งงานของเราได้เลย เว้น
แต่—เว้นแต่ คุณ จะ ไม่ รัก คิดมัน จริง และ ไม่
กระทำตามเท่านั้น

ข้าพเจ้าถอนใจใหญ่ แสดงความคัน
ความศึกกันอยู่ธูญา และกล่าวด้วยเสียง
ละห้อย ๆ ว่า

“พ่อโอ้แม่แสง, ทำไม่หล่อนจึงพัก
เจนนันท์ทุกสิ่งทุกอย่างที่ฉันได้กระทำมาแล้ว
ไม่ใช่เพราะฉันรักหล่อนคอกหรือ หล่อน
ปรารถนาอะไรไปนอกรีตใจทั้งนั้น ฉัน
เคยซัดใจหล่อนทีไหน และมาในครั้งนี้นฉัน
จะซัดใจหล่อนเช่นนั้น หรือเปล่าเลย แม่
แสง ไปรบกวนออกมาเถะ ถ้าเป็นที่พ่อใจ
หล่อนฉันเป็นยอมทำตามทั้งนั้นขออย่างเคียว
แต่ให้หล่อนเห็นใจฉันว่ารักหล่อนจริง ๆ เช่น
แล้วกัน”

แม่แสงเดินตรงไปมาใน ห้อง รั้วแขก

พลางพ่นควันยี่ห่วย ขึ้นไปใน อากาศ เปนวง ๆ
ปล่อยให้ข้าพเจ้า รม อยู่ใน เก้าอี้ หวายเป็น
ความร้อนใจ จนสักครู่ใหญ่จึงได้มานั่งลง
ตรงหน้าข้าพเจ้ากล่าวว่า

“จะยากอะไรถ้าคุณจะทำ เงินก็อยู่ใน
มือคุณ คุณจะทำเอาไรก็ได้ แล้วเราหลบ
หน้าไปอยู่เสียก่อนใครจะรู้ ข้าเพื่อยชีวิต
ใหม่หาความสุขได้อย่างสบายก็เถียว—”

ข้าพเจ้ากำลัง

“แต่—แต่ฉันมันการทุจริตก็เถียว นั่น”

ข้าพเจ้าร้องขึ้น แม่แสงแค้นหัวเราะออก
มาอย่างขมขื่น

“นั่นแหละ คุณจะไม่ทำก็ได้ คิดมันไม่
ยังค้ำคุณ เว้นแต่—”

เจ้าหล่อนพูดค้างไว้ เพียง เท่านั้น ก็ลุกขึ้น
ไปเยี่ยมหน้าต่างเสียเลย ๆ ปล่อยให้ข้าพเจ้า
คิดก็ขัดหาเอาเอง

ข้าพเจ้านั่งงอนอยู่ในเก้าอี้เป็นนาน สมอง
วิ่งวนไปด้วกับความ คิด ตั้ง ร้อยแปด ประการ
แต่เมื่อเห็นเจ้าหล่อนยังยืนนิ่ง อยู่ ด้วย ความ
คุณณภาพ ข้าพเจ้าก็ลุกขึ้นไปยืนข้าง ๆ
กล่าวว่า

“เอาเถะ แม่แสงจำ ความคิดของ
หล่อนอย่างที่อาเป็นประ โยชน์ได้ยิ่ง แต่ขอ
ให้ฉันได้ไปรักใคร่ครองคู่เสีย สักคืนหนึ่ง ก่อน

เกิด... แล้วฉันจะมาแจ้งให้ทราบว่าจะควรตกลงกันอย่างไร”

แม่แสงเห็นมายมกับข้าพเจ้า ด้วยเนตรอันงาม และในขณะนั้นข้าพเจ้าก็ร่วมตัวเจ้าหล่อนเข้ามาอยู่ในวงแขน พลังประทัยนาสิกลงบนพวงแก้ม อันเปล่งปลั่งของเจ้าหล่อน ด้วยความสลดแสนเสนาหา

ตลอดคืนวันนั้นข้าพเจ้านอนไม่หลับ เฝ้าแต่คร่ำครวญอยู่ด้วยความกลัดกลุ้ม จนรุ่งสว่างข้าพเจ้าก็ยังครองไม่ตก ว่า จะควรทำอย่างไรดี อา! ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร ข้าพเจ้าจะยอมชะโมยเงินในแบงก์ของคุณพ่อ ข้าพเจ้าเองตามคำแนะนำของเจ้าหล่อน หรือถ้าข้าพเจ้าทำเช่นนั้นไม่มีผลหาละว่าข้าพเจ้าจะไม่เสียชื่อ และไม่แต่เท่านั้น ความเสียหายยังจะมาถึงคุณพ่อข้าพเจ้า อีก เอนก ประการ บางทีอาจทำให้แบงก์อันมีผู้นำถือตราต้องล้มเลิกไปได้ ส่วนคุณพ่อข้าพเจ้ารู้สึกอย่างไร เมื่อลูกชายอันเป็นที่รักแทบเทียบมคงวิมาหายไปพร้อมกับจำนวนเงินในแบงก์แน่นอน ท่านต้องเสียใจ ความจริงในชีวิตของข้าพเจ้าคุณพ่อไม่เคยขัดใจ ข้าพเจ้าเลยฟังจะมาขัดใจกับด้วยเรื่องนี้แหละ แม้ข้าพเจ้าจะอ่อนน้อมท่านจริง ๆ ไหนเลย ท่าน จะขัดใจได้ แต่ โอเอ๋ย ข้าพเจ้าเป็นคนใจอ่อน เมื่อ

เห็นคุณพ่อพูดว่า ชี้แจง ด้วย ความอ่อนโยน และ—และเมื่อท่านพูดไป ๆ ท่านก็ร้องไห้ด้วย ความคิดถึงคุณแม่ ข้าพเจ้าก็เลยหมดความสามารถที่จะคิดค้นได้ พุทโธเอ๋ย คุณพ่อท่านรักข้าพเจ้ามากแทบเทียบมชีวิต ไม่มีพ่อลูกที่ไหนเลยที่รักกันจริงจริง เหมือนกับคุณพ่อข้าพเจ้า เช่นนี้ข้าพเจ้าจะทำได้อย่างไร หรือแน่นอน ข้าพเจ้าคงทำไม่ได้ แต่—

ข้าพเจ้าจึงแรงคัดอกตักใจลงขันล้างหน้า และเดิน เหว ไป เหว มา อยู่ใน ห้อง รับประทานอาหาร แล้วจึงไปข้างล่างดูบรรดาจักรยานบนคาน ชัยไปบ้านแม่สาว ยอดชีวิต เพื่อจะบอก ปฏิเสธ ใน เรื่อง ความเห็น ของเจ้าหล่อน สบายเหมาะพอไปถึงก็พอดีพบเจ้าหล่อนนั่งอยู่ในห้องรับแขกก่อนแล้ว ข้าพเจ้าจึงตรงเข้าไปเลียบที่เคี้ยว

“ว๊ว, วันนั้นแหม, คุณพ่มาแต่เช้า ถ้าจะมีข่าวดีมาบอกน้องหรือ” เจ้าหล่อนกระวีกระวาคลุกขันต้อนวัย พรหมด้วยอาการยิ้มอย่างหวาน

ข้าพเจ้าไปเห็น ความคิดที่จะปฏิเสธ ความเห็น ของ เจ้าหล่อน กลืนหายไปหมด และเมื่อได้คอยแทนการต้อนรับของเจ้าหล่อน ด้วยอาการประทัยนาสิกบน พวง แก้ม ทั้งสองข้างซัน ๆ กันข้างละทีแล้ว ข้าพเจ้าก็

ตอบว่า

“เห็นะไม่ใช่ชาวคันทรวอก น้องรัก
พี่ปฏิเสธความเห็นของน้องเสียแล้ว!”

“ปฏิเสธความเห็นของน้อง แปลว่า
คุณพี่ไม่ยอมทำตามก้น้องแนะนำ” เจ้า
หล่อนทวนคำและยืนยันถามด้วย ความไม่เชื่อ
ใจตนเอง

ข้าพเจ้าถอนใจใหญ่ “พี่คิดว่าเช่นนั้น
นั้น น้องรัก”

คำตอบข้าพเจ้า เป็นเหตุให้เจ้าหล่อนเข
ลอบไปข้างหลังสองสามก้าว พลันหันมาที่
เบิกยานว่าจึงก็กลายเป็นเผือกซิกก้วยความ
ไม่สมหมายในใจ แล้วจึงคว้าครวญออก
มาว่า

“พุทโธ! คุณพี่เจ้าข้า คุณพี่ไม่รักน้อง
คุณพี่จะแกล้งทิ้งน้องเสียแล้ว คุณพี่เกลียด
น้อง คุณพี่ไม่รักน้องหรือหรือหรือ คุณพี่
บอกที่รัก”

วาทะอันหวลละห้อยของเจ้าหล่อน พร้อม
ด้วยหยาดอสิสุชล ที่ออกมาไหลหล่อซึ่ม
อยู่ที่ดวงเนตรทั้งสองข้าง ทำให้ข้าพเจ้า
ถอนใจใหญ่ กล่าวเล่าโลมว่า

“อย่า—อย่าพูดเช่นนั้น น้องรัก ทำไม
พี่จะไม่รักน้อง แต่ว่ามันเป็นกรทำเป็น
จริง ๆ ที่พี่ทำเช่นนั้นไม่ได้ ใครๆเขา

ก็จะพากันทราหน้าไว้ว่าพี่เป็นคนอะโมย น้อง
อยากให้เป็นคนอะโมยรึ?”

แทนที่เจ้าหล่อนจะฟังเสียง ข้าพเจ้ากลับ
สีกตื้นใหญ่โต และซบซึ้งพิศขันธ์งาม
ลงยิ่งเยื้องทรวงอกข้าพเจ้า พลางกล่าว
คำว่าครวญอะไรต่ออะไรอีกมากมาย ซึ่ง
รวมความกว่าข้าพเจ้าไม่รักเจ้าหล่อนจริง

ข้าพเจ้า นั่ง อยู่ ด้วย ความ กลัดกลุ้ม
รักเจ้าหล่อนก็แสนจะรัก สงสารเจ้าหล่อน
ก็แสนจะสงสาร ยิ่งเจ้าหล่อนร้องให้คำว่า
ครวญอย่างนั้นด้วย ความรักและความสงสาร
ก็ยิ่งทวีขึ้น ซึ่งในที่สุดข้าพเจ้าก็นั่งเสียง
บุญเสียงกรรม ช่างมัน มันจะเป็นอะไร
ก็ช่างมัน ข้าพเจ้าจะเอาละ!

เมื่อ ดกสงใจ เช่นนี้ ข้าพเจ้า จึงปล่อย ว่า
“เอาเถอะ เป็นอันตกลงละน้องพี่ยอมทำ
ตามความเห็นของน้อง ว่าแต่เราจะทำ
อย่างไร”

เจ้าหล่อนยิ้มทั้งน้ำตา และเอื้อมมือมา
กอดคอข้าพเจ้าแน่น

“โอ, คุณพี่เจ้าข้า อย่างนี้คุณพี่จะ
รักน้องจริง ไม่ยากอะไรหรอกค่ะ คุณพี่
แถมเอาเงินในแขนก็มาติดหูกให้ฉันก็แล้ว
กัน แล้วคุณพี่กับน้องก็พากันขึ้นไปอยู่เสีย
ข้างใหม่ กว่าทางนี้จะรู้กันว่าคุณพี่เอาเงิน

ไปเราก็ก็น่าเสียดแล้ว ใครจะรู้ว่าเราไปที่ไหน”

ข้าพเจ้าถอนใจใหญ่ “นั่นแหละ คุณพ่อ
ของพี่คงต้องรีบยาไปแทน”

“ก็จะเป็นอะไรไปคะ คุณพ่อคงไม่ปล่อย
ให้คุณพ่อเสียดใจใครหรอก ท่านคงหมั่นเอา
เงินของท่านมาใส่ไว้แทน แล้วก็ประกาศ
ว่าคุณพ่อไม่สบาย หมอสั่งให้ไปตากอากาศ
อย่างนี้เราก็จะพินมละกัน”

มาว่าข้าพเจ้าจะหนักอกหนักใจอะไรอยู่
บ้าง เมื่อถูกเจ้าหล่อนซึ่งเจตนาดีอวยคำและ
ทำทางอันช่วยชวนเช่นนั้น ความหนักอกหนักใจ
ก็ต้องพลอยหายไปโดยเร็ว ตรงกันข้าม
กลับจะยิ่งส่งเสริมความมั่นใจในใจของ
ข้าพเจ้าให้แรงกล้าขึ้นอีกด้วย ดังนั้นข้าพเจ้า
จึงไม่มีรีรอคำสั่ง ของ เจ้าหล่อนไว้เห็นอ เกด
ที่เดียว

อา! นี่แหละ ท่าน สหายที่รัก ทั้งหลาย
สักระมังจะมีอำนาจแรงกล้าให้เห็น ปรากฏ
แหละ อาตมยังค้ำชูชีวิตให้บริสุทธิ์ผุดผ่องใน
ชายแห่งความสวาทต้องทำอะไรวุ่นวาย
ทุกประการ ไม่ว่าจะผ่านทางชีวิตหรือทางคิ
ข้าพเจ้าไม่ใช่ข้า ข้าพเจ้าไม่ใช่ข้าผู้หนึ่ง ถ้า
ท่านมีความเห็น อย่างนี้ข้าพเจ้าจะต้อง ขอค้ำ
ค้ำอย่างหนัก แต่ที่ข้าพเจ้ากลับเป็นไปเช่นนั้น
ก็เพราะข้าพเจ้าถูกผูกมัดจิตด้วยความงาม

ทุกอย่างของเจ้าหล่อน หัวใจของข้าพเจ้า
ตก เป็น ของเจ้าหล่อน ฉะนั้นเจ้าหล่อน
จึงมีสิทธิที่จะขโมยข้าพเจ้าไปจาก ความพอใจ

อา! ท่านสหายหนุ่มๆ ของข้าพเจ้าเอ๋ย เจ
จำไว้ เจจำเรื่องของข้าพเจ้าไว้เป็นตัวอย่าง
อย่าปล่อยดวงจิตให้หลงละเลิงไปอย่าง ข้า
พเจ้าอา! นี่แหละ เจว่าหญิงค้ำชูความรัก
ก็ความเจริญมาสู่สามีและคู่รัก ถ้าเป็น
หญิงร้าย ก็ จะ นำ ความ พินาศ ภัยพิบัติ มาสู่
ที่เกี่ยว วัง—วังของเขา

วันนั้น ข้าพเจ้า กลับ มา ทำงาน ด้วย สติ
กลับคลั่ง ความรักและเวทนามาคดพ้อก็เหลือ
ที่จะรัก แต่อำนาจอีกฝ่ายหนึ่งแรงกล้ากว่า
จึงไม่ยอมคิดเห็นอีก นอกจากตั้งใจที่จะ
โดยฉวยเงินก้อนนั้นอย่างมั่นคง คืนนั้นจะ
มีรถไฟพิเศษออกจากนครวันเวลา ๘.๐๐
ล.ท. ข้าพเจ้าจึงรีบขึ้นรถไฟด่วนไปเตรียมตัว
คอยข้าพเจ้าอยู่ที่นี่ พอใกล้เวลาข้าพเจ้า
พร้อมด้วยจำนวนเงิน เก้าหมื่น ก็ไป ถึง ที่นัด
หมายโดยเร็ว คำแรกที่แม่แสงถาม
ข้าพเจ้าก็คือ

“ไต่ ไหมคะ?”

ข้าพเจ้า “ไต่”

“ทั้งหมดเท่าไรกัน?” เจ้าหล่อนย้อน
ถามอีก

ข้าพเจ้า “เก๋ากันหมอกก็ ๆ”

แม่แสง ดอนใจใหญ่ ด้วย ความพอใจ และออกคำสั่งว่า

“ไปเถะคะ ยืนอยู่ที่นั่นไม่สู้ระก็”

ท่านาทให้หลัง ข้าพเจ้ากับแม่แสงก็พากันเข้าไปประคิษฐานอยู่ภายในรด เวียบ ร้อย ความจริงเราไม่ได้ ชนสมย์คัพพิณณอะไรไปมากมาย แม่แสง มีกระเป๋าลือผ้าและ

เครื่องใช้ ของเจ้าหล่อนไปด้วยสองใบ ส่วน ข้าพเจ้ามีไปใบเดียว และ อีกใบหนึ่ง เป็น กระเป๋าสีเงินซึ่งเป็นอนขัตถ์ทั้งสิ้น กระเป๋านี้แม่แสงเรียกไปยักไว้ ในความ อารักขาของเจ้าหล่อน ซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่ขัดขืน ประการใด นอกจากนั้น เป็นสิ่งที่เราจะไป แสวงหาเอาในกาลข้างหน้าทั้งสิ้น

เป็นที่ ตก ลง กันไว้ ว่า บิคา มารดา ของ เจ้าหล่อนจะยังรักอยู่ก็เต็มร้อยไป ส่วนเงิน ทองนั้น เจ้าหล่อนจะเป็นผู้ส่งมาให้ จากเขียงใหม่ ซึ่งเราต่างจะไปตั้งนิवासถานอยู่ ณ ที่นั้น และเมื่อเรอจรวางส่งเรียบร้อยแล้ว เราทั้งสองจะลงมาเยี่ยม ข้าง บ้าง ครั้ง บ้าง คราว แต่เวลานี้จำต้องทำไม่รู้ ไม่ชักรู้ไว้ ก่อน

ระหว่างที่เราทั้งสองคอยเฝ้าเวลาว่า เมื่อไร เราทั้งสองจะออกมา ความสงสัยก็ค่อยได้ เข้ามาครอบงำ สถานการณ์ของทุกที่ เราทั้งสองไม่ได้พูด

อะไรกันเลย นอกจากนั่งนิ่ง ๆ ไปคล้าย ตู๊กกะตาหิน ทุก ๆ วินาทีที่ รด ไฟ ยังไม่ คระเขื่อน จากที่ ดูนาน รวด กับยี่หรง ก็ไม่ ยาน ข้าพเจ้าเองปล่อยใจให้เผลอ เลื่อน เลื่อน ไปในที่ต่าง ๆ ด้วยความร้อใจ เป็นเผลอเล็ด ที่เต็มไปด้วยความอัประลักยธทั้งสิ้น

ในขณะนั้นข้าพเจ้าจำต้องคืนชนจากภวังค์ โดยความตกใจ เพราะได้มีเสียงร้องกล่าว นามข้าพเจ้าขึ้นว่า

“เฮ้! ประเวธ นั้นแกระไปไหน?”

ข้าพเจ้าเหลียวไปตามเสียงนั้น ก็ประสพ ภาพแห่งนายร้อยตรีหนุ่มผู้หนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้า จำได้ว่าเขาเคยเป็นเพื่อนเก่าแก่ของข้าพเจ้า มาในกาลก่อน ข้าพเจ้าค่อยไ้เห็นขึ้น ตอบว่า

“อ้อ, ประยูรหรือกริ นึกว่าใครอีก

กันจะไปรู้ระลึกท่นอย”

นายร้อยตรีประยูร ผู้ถูก ออก นาม ทำท่า ปลาดใจ

“เฮ้! ระระไรกันหือคุณ ไปกลางคำ กลางคืน”

ข้าพเจ้า ออกไม่พอใจ ที่เขาซัก มากมาย แต่จำ ต้อง คอย เพื่อไม่ให้ เล็ดถิรยวว่า

“ไปด้วยกิจธุระของแบงก์”

“ถึงไหน?” เขาย้อนถามอีก

ข้าพเจ้า “เขียงใหม่ พ่วงนักแล”

“เขียงไหมรี อะ! ถ้างั้นมันก็เคี้ยว
กันนะซี” นายร้อยหนุ่มร้องขึ้นด้วยความพอ
ใจ” เหมาะจริง กัน ต้องกวหา เพื่อน เคน
ทางอยู่เพียว”

เขาคงนึกว่าข้าพเจ้ายืนค้ำในการที่ไ้เพื่อน
เอนทางไป เช่นนี้ แต่ความจริงตรงกันข้าม
ข้าพเจ้ากลับเห็นว่าเขาเป็นตัวมทาวเรว ที่คอย
มาขวางทางดำเนินของข้าพเจ้าเสียอีก ชณะ
นั้นรถไฟค่อย ๆ เคลื่อนขบวน ออกจาก สถานี
ไปคามทางแล้ว แต่ข้าพเจ้าก็ยังอยู่ใน
ความเชื่อมชมนั่นเอง นายร้อยตรีเพื่อน
ข้าพเจ้าคงจะเห็นข้าพเจ้า ผิด ธรรมดาไป มาก
จึงถามว่า

“เฮ้, แก เป็น อะไรไป คุไม่ ค่อย
พูดเลย”

ข้าพเจ้า “เปล่า เป็นแต่กันใช้ความคึก
ท้ายเรื่องกิริยามากเท่านั้น”

เขานิ่ง อยู่สักครู่หนึ่ง แล้วถามว่า
“นี่แกมาคบเคี้ยวเท่านั้นวี่ หรือมัน
ใช้มาก้วย ?”

ข้าพเจ้านึก แข้ง ซัก ทัก กระถูก พอ เจ้า
ประสงค์ในใจ เธอแนะ ซักเสียงนไม่รู้ว่าเร
เสียงค่อยไค อย่างไรก็ชวนะ ในระหว่างที่
ข้าพเจ้าอีกอีกโอบไม่รู้ว่าเรค่อยอย่างไรที่ นั้น
พอโฉมเขาก็ถามซ้ำอีกว่า

“อะ ยังงั้นไปก็ชวน หรือต้องการ
อะไร?”

ข้าพเจ้า “เปล่าหรือกระนั้น เอ้ามันจะแนะ
นำให้รู้จัก”

ข้าพเจ้าหันไปทางแม่แสงและกล่าวว่า
“นี่แนะ น้อยรัก พี่ขอแนะนำให้ รู้จัก
เพื่อนของพี่ คุณร้อยตรีประยูร บุณสม” หัน
มาทางนายร้อยตรีประยูร “นี่บุร แม่แสง
ประคิษฐ์พงศ์ คุณมันของกัน”

นายร้อยตรีประยูร บุณสม นิ่งลงไปครู่
หนึ่ง แต่ไม่ทันพอที่ใครจะสังเกตได้ แล้ว
รีบเปลี่ยนกิริยาคลั่ง คะไล ให้หายไ้โดยเร็ว
พลาจรับไหว แม่สาวงาม

อาศรัย เหตุ ด้วยข้าพเจ้า อยู่ใน หวัง แห่ง
ความทุกขุทรมาน อาการผิปรกคิของเพื่อน
ข้าพเจ้าจึงผ่านพ้นไปโดยง่ายกาย และหลัง
จากการที่ข้าพเจ้าแนะนำให้ เขารู้จัก กัน แล้ว
ข้าพเจ้าก็ชวนเขาไปอยู่ใน กอง ความ คึก อีก
ปลอ่ยให้ ชายหนุ่มและหญิงสาว สนทนา กัน
ตามความพอใจ

ความจริง นายร้อยตรีประยูร เป็น ชาย
หนุ่มร่างเล็ก พุดจาคล่องแคล่วว่องไว เมื่อ
เริ่มรู้จักกับคุณัน ของข้าพเจ้า แล้ว เขาก็
พยายามดำเนินความสนิทสนมให้ก้าวหน้าไป
โดยเร็ว ส่วนข้าพเจ้าก็ปลอ่ยไปตามความ

พอใจของเขา เพราะเขื่อนั่นว่าเขาคงไม่ใช่คนคบในข้ออะไรในกระดุกเป็นแน่ ชินชื่อว่าเพื่อนแล้ว อา! ท่านเอ๋ย ข้าพเจ้าไว้วางใจไปไหนหนึกเป็นหนา มันไว้วางใจอย่างไรเสียเขาก็คงไม่ทำข้าพเจ้า และเพราะความไว้วางใจนั้นแหละ เมื่อเรามาถึงเชียงใหม่แล้ว พ่อโคมเอก จึงมาเที่ยวชวน ข้าพเจ้าเล่นมโหรี ซาก และเพื่อยกกันความหึงหวงของข้าพเจ้า เขารังมกกล่าวว่า

“จริง ๆ ญา ประวบ ในเชียงใหม่ฉันไม่มโหรีของหรือคนรู้จักเลย มีก็แต่แก่เท่านั้น แกรู้แล้วกับบ้าน ช้อง กัน อยู่ถึงกรุงเทพ ฯ กรม สก กัน มาถิ่นจึงได้ มาตระนั้นเมื่อกันมาอยู่ได้ ใหม่ ๆ กันไม่รู้จะไปคุยกับใคร กันก็ต้องหันมาคุยกับแก่เท่านั้นหวังว่าแก่คงไม่รังเกียจในการที่กันมาเข้าหากัน ที่จริงกันมาทักกันเสียด้วย เพราะมันเหงาเต็มทน”

คำออกหัว ของเขาเหล่านั้น ข้าพเจ้าไม่ได้ถือเป็นสาระอะไร นอกจากหัวเราะและกล่าวว่าข้าพเจ้าก็ไม่รังเกียจในการที่เขาสักมา เป็นแขกของข้าพเจ้าได้ทุกวัน และยังกล่าวเลยออกไปอีกว่า ถ้าหากเขาไม่มีมา เป็นแขกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็เห็นจะต้องไปเป็นแขกของเขาเท่านั้น เขาเคยถามข้าพเจ้าด้วย

เรื่องร้อยสิริ้อย่าง แต่ข้าพเจ้ากล่าวมสาไปชกไปตามเรื่อง และนกรักาคาที่เขาสอบเขาสักถาม ว่าไ ใน คราว นั้น เขาถามข้าพเจ้าว่า

“เออ แกรู้จักคุณเจียมใหม่?”

ข้าพเจ้า “ไม่รู้จัก เจียมไหนกัน?”

“คุณเจียม วงศ์นวิยงใจเล่า ก่อนนั้นอยู่กรุงเทพ ฯ เทียบกันเหมือนมาอยู่เชียงใหม่ แกรู้จักหรือกร?” เขาอธิบาย

ข้าพเจ้า “ไปเล่า ไม่รู้จัก ทำไม?”

แทนที่ เขา จะตอบ เขา กลับ พก กลยเกลื่อนเอาเรื่องอย่างอื่น มาพูดเลย ซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่ทำ ต้องปราถนา จะไป ชักเขา จำเนียรกาลเป็นเช่นนี้เรื่อยมา จน คน นั้น

ข้าพเจ้ากลับ จาก กิจ จวะ เป็นเวลา ประมาณ ๓๐ ค.ท. พอได้เข้าไปในย่านก็เห็นแสงไฟในที่จวนแขกสว่างไสว และมีเสียงเถียงกันอยู่วุ่นวายอยู่ในที่นั้นด้วย ข้าพเจ้าออกปลดใจจึงเดินเลียบริมฝายผ่าน สวนดอกไม้น้อย ๆ ไปแอบฟังที่ข้างหน้าต่าง อันที่จริงบ้านที่ข้าพเจ้าเข้าอยู่นั้น เป็น เรือน สอง ชั้น ชั้นล่างออกจะแคบมากอยู่ ข้าพเจ้าจึงสวมรองเท้ามองลอดบานหน้าต่างเข้าไปเห็น ภาพ ภายในได้ ภาพ นั้นพร้อมด้วย เสียง แผลม เข้าแก้วหู เป็นภาพของภรรยาของกร ข้าพเจ้า

แต่ละ แต่อีกภาพหนึ่ง อา! ท่านเชษฐา
พี่เจ้าปลาใจนัก ภาพนั้นคือภาพของชาย
หนุ่มซึ่งข้าพเจ้าไม่รู้จักนาม แต่จำได้แน
นอนว่าเป็นชายคนเดียวกับที่โต เติบโตจาก
ประยูรบ้านเจ้าหล่อน เมื่อวันแรกที่ข้าพเจ้า
เข้าไปหาพระนครนรวิรัตน์นั้นเอง เออ! ใน
เรื่องราวเป็นอย่างไรกันหนอ

เสียงชายกล่าวว่า “หล่อน! แม่แสง”
หล่อนเป็นหญิงลือลวง ลือลวงจริง ๆ ความ
งามของหล่อนไม่ใช่คนไกลเลย นอก จาก
ความซุกซน เป็นก๊วยที่ล่อลวงให้เข้ามา
ติดบ่วงเท่านั้น พระเจ้าท่านสร้างหล่อนมาเพื่อ
ทำความพิวาคให้แก่ผู้ชาย และฉันเป็นผู้
หนึ่งที่ได้ รับความพิวาคจากหล่อนแล้ว อา!
นางมว นางลือลวงตัวงาม ทำไม่พ่อแม่ของ
หล่อนไม่สั่งสอนให้หล่อนประพฤติดีอย่างคอก
หรือ ฉันเสียคาบ เสียคาบรูปที่เป็นยาพิษ
ของหล่อน ฉันต้องเสียคน ฉันต้องละทิ้ง
บ้านเกิดเมืองนอน และฉันต้องเที่ยวระเห
ระหนเช่นนี้ไม่ใช่เพราะความชั่วช้าของ หล่อน
คอกหรือ ฉันเจ็บใจนัก เจ็บใจจริง ๆ ที่ฉัน
เป็นลูกหัวร้นไม่เชื่อฟังคำผู้ใหญ่ว่า คุณพ่อ
คุณแม่ฉันได้ ห้าม แล้วว่าอย่าหลง กลสศวิ
แต่ฉันไม่ฟัง เพราะฉันรักหล่อน หลงหล่อน
จนเกินไป หล่อนคนเกี้ยวทำให้ฉันสศศวิทั้ง

โลกต้องเสื่อมเสีย เช่นนี้จะดีกว่าหล่อนเป็น
อะไรก็ สักวันรกรกหรือ พืชหรือ ยัง บังนอย
ไป หล่อนควรจะเป็น

“หยุด หยุดเถยวัน คุณเจ้มี” ก็ฉัน
ไม่ได้อนุญาตให้คุณมาทำที่ฉัน ไป ไปที่
เถยว อย่ามาอยู่ในชายคาบ้านฉัน” เสียง
แม่แสงภรรยาของครึกของข้าพเจ้าแปรแปรวัน

ในอีกกลอนหนึ่งเองข้าพเจ้า ก็ทราบว่า ชาย คน ที่
เพื่อนข้าพเจ้ากล่าวถึงคือบุรุษผู้หนึ่ง

คุณเจ้มี ชายหนุ่มผู้ ถูก ออกน่านมัยก็
ใหญ่ ไม่แสดงกิริยาหวาดหวั่นเลย คอยว่า

“หล่อนจะให้ฉันไป ฉันจะไปอย่างไรก็
เมื่อหล่อนยังไม่ได้ ใช้ หันความ ซุกซน ของ

หล่อนเลย หล่อนเห็นจะยังไม่ทราบกระมัง
ว่าคุณแม่ของฉันท่านได้ตาย คายเสียแล้ว

เมื่อฉันถูกคุณพ่อท่านไล่ออกจาก บ้านได้ ไม่
นานนัก ท่านตายเพราะความครมโห ท่าน

ตายเพราะความรักลูก ตั้งแต่นั้นออกจาก
บ้านท่านก็ไปเป็นอินทินอันนอน

ซึ่งในที่สุด
ก็ล้มเจ็บ และและหนักถึงทุกที จนจน

ท่านต้องลาโลกไปสู่ภพอื่น ไม่ใช้ใช้ความ
ผิด ของ หล่อน คอก หรือ อา! แม่ รุสสว

คุณแม่ของฉันตายเพราะหล่อน เพราะฉัน
หล่อนก็ต้องตายเพราะฉัน เออ! ได้ยอมตัว”

พ่อข้าพเจ้า ชายหนุ่มซึ่งไม่ใช่คนโง่ฉลาด

เลยก็ชัก มีกพก ชาวเขน เเงาปลาช ออก จาก
กระเป๋าสีเสื้อขึ้นนอก และพูดเสริมท้ายว่า

“ฉันระผ่อกหล่อนดู ว่าจะมีหัวใจเป็น
อย่างไรจึงได้ ไก่โคร้ายกาถึงเพียงนี้”

อา! นี่ข้าพเจ้าทำอะไรอย่างไร ข้าพเจ้า
จะปล่อยให้นมนุษย์คนนั้นทำร้ายภรรยาข้าพเจ้า

ไก่ หรือ แนนอน ข้าพเจ้ายอมไม่ได้ แต่

ถ้าจะออกไปแล้วเวลานั้นข้าพเจ้าออกจะเกลียด
น่าหน้าเจ้าหนุ่มคนน้อย ด้วย เพราะ มัน

แกล้งดูหมิ่น ภรรยาข้าพเจ้า เท่านั้น เองไม่มี
อะไรเลย ถ้อยคำของมันทุก ๆ คำข้าพเจ้า

เห็นว่ามันแกล้งเสกสรรขึ้นขึ้นทั้งนั้น แต่จะ
มีอะไรอะไร อะไร กับ มัน ข้าพเจ้าไม่ ได้ คึก

การที่ไม่ได้ คึกก็ด้วยความหลง ความรักเข้า
มา ครอบจำ วิญญาน ของ ข้าพเจ้า เสีย เต็ม

เขยเม พุทคามจึงเวลานั้นข้าพเจ้าก็คิดสั้น
ที่รัก เพราะถ้อยคำของมันทุกคำที่กรอก

เข้า กระบอกจากข้าพเจ้า ล้วน แต่ทำให้ข้าพเจ้า
เต็มไปด้วยความโกรธ โกรธจนแทบจะยัง

สติไว้ ไม่อยู่ ดังนั้นในขณะที่ยืนอยู่ใกล้
เข้าปล้ำภรรยาของข้าพเจ้าเพื่อจะรกลายมิก

ลยิบเยงทรวงอก อันขาวผ่อง ของ เจ้าหล่อน
ข้าพเจ้าก็ยืนหน้าต่างแผ่นเข้าไปข้างในก็เคียว

คุณเจียมชะงัก ผลออกมาจากภรรยา
ข้าพเจ้าพร้อมทั้งมีกพก ที่ยัง คง ถืออยู่ใน มือ

ปล่อยให้แม่แสงเซกระเด็นไปทางหนึ่งด้วย
อำนาจกำลังแรง

“นี่จะแปล ว่าอะไรกัน ข้าหรือเมมา?
ข้าพเจ้าถามเสียงสั้น ๆ พลางปลงกระคุม

เสื้อนอกข้า ๆ

“มึงนะแหละนี่ ไอ้เปรต! มึงหลงม
อะไรรู้ไหม!” คุณเจียม ทวาด แหว เอาข้า

พเจ้า “มึงไม่ ---”

“อย่าฟัง คุณพเจ้าข้า อย่าฟัง” แม่แสง
ร้องขึ้นเต็มเสียง

ข้าพเจ้านึกว่าเป็นประกายด้วยความเกิด
โยนเสื้อนอก แพร ชิ่ง ดตก แล้วไป ทาง หนึ่ง

และถลกแขนเสื้อเช็ดให้ รักษุมเข้า คุณเจียม
เห็นข้าพเจ้าเตรียมตัวเช่นนั้น จึงยกมีกช

เอาปากคาบ พลางถลกเสื้อนอก ของเธอ ออก
โยนทิ้งโดยเร็ว มีที่ที่ข้าพเจ้าจะรั้วเธอ

ก็โคกพุ่งเข้ามาคล้ายถึบลูกคอบ โท่ วิ่ง ออก
จากท่อ

ข้าพเจ้าเบี่ยงตัวรีบยก มือซ้ายจับข้อมือ
ข้างที่ถลกมีก พลางมือขวาบีบแขนอีกข้าง

หนึ่งของเธอยับไว้ ไปข้างหลัง ดังนั้นเรา
จึงต้องล้มฟาดลงไปกับพื้นห้อง และปล้ำปลุก

กันไปมาเป็นสามารด คุณเจียมมีกหลุด
กระเด็นตกลงจากมือ และเธอก็ใช้ ความ

พยายามจะบีบเอาไว้ อีกครั้งหนึ่ง แต่ข้าพเจ้า

ไม่ยอมให้ ในข้อนี้ กันนั้นเราจึงต้องใช้ความ
พยายามอย่างสุดกำลัง เพื่อจะได้ ความ มีชัย
ซึ่งกันและกัน

พูด ความจริง คุณเจียม มี วัง ลำ สั้น กว่า
ข้าพเจ้า แต่ในเชิงมวยปล้ำหรือมวยหมัด
แล้วเธออดจะเฟ้นรอง เพราะวิชาวิชานี้
ข้าพเจ้าเคยฝึกหัดมาช้านานอยู่ ตั้งแต่ครั้ง
เป็นนักเรียนแล้ว ดังนั้นแม้ ข้าพเจ้าจะเสีย
เปรียบในทางหนึ่ง ข้าพเจ้า ก็ ยังได้เปรียบใน
ทางหนึ่ง ขณะที่ยปล้ำพอกันไปมาคุณเจียม
ก็เอียงระยิบมีกพมทรวบได้ เสีย หลาย หน
แต่ทุก ครั้ง ที่ อีก นัว เคี้ยว เธอ จะ คว้าไว้ได้
ข้าพเจ้าก็พยายาม ขยัก ขมิบมือของเธอ และ
ลากให้ ห้างออกมา เสียทุกที คุณเจียม
เป็นเคียดเป็นแค้น มากใน การที่ ความ จำนง
ของเธอไม่เป็นผลสำเร็จ ดังนั้นเธอจึงเปลี่ยน
วิธีรบใหม่ กล่าวคือพยายามสับข้างของ
ข้าพเจ้า ออก วก เธอ เหน้ ความ สามารถ
และก็เป็นผลสำเร็จของเธอ ข้าพเจ้ากระเด็น
ห่างไปประมาณห้าทศกัว เราต่างลุกขึ้น
ตั้งตัวได้ โดยเร็ว และพอคุณเจียมไถ่กระ
เข้าไประยิบอีก ข้าพเจ้าก็โผนเข้าใส่พร้อม
ทั้งหมัดกับปากเข้าให้ คุณเจียม จึงต้อง
กระเด็นหงายหลังกลับไป

ดูเหมือนจะเป็นเพราะหมัดเค็ดก่อน ของ

ข้าพเจ้าเอง คุณเจียมจึงเลิกความตั้งใจ
ใช้หมัดเหมือนเช่นเคย พอเธอลุกขึ้นได้ก็
พุ่งตัวเข้าใส่ข้าพเจ้าขึ้น ๆ กัน สองที ซึ่งทำ
ให้ข้าพเจ้าต้องกระเด็นไปทั้งสองที ในที่
สามข้าพเจ้าจึงสลัดได้มันเสียแล้ว เธอจึง
ต้องรับหน้าทีเป็นผู้ กระเด็นกลับไปข้าง เรา
ต่อสู้กันด้วยหมัดสั้น ๆ อย่างนี้สัก พักใหญ่
คุณเจียมก็พลาดท่าว่า ปลดปล่อยให้ข้าพเจ้าเสีย
หมัดเข้ากระ โกงกางเต็มแรง เป็นหมัดที่
แรงกว่าทุก ๆ ครั้ง ร่างของ คุณเจียมจึง
กระเด็นไปล้มฟาดเข้ากับโต๊ะเหล็กที่ตั้งอยู่มุม
ห้องโครมใหญ่ ชมัย เข้า แรง โต๊ะ พอดี
หักกะฉาดทองแดงตัวหนักที่ ตั้ง อยู่บนโต๊ะ ถูก
กระแตกโดยแรง จึง ล้มลงมา ฟาดศีรษะคุณ
เจียมอยู่กบที่ จึงเป็นอันว่าเธอไม่มีโอกาส
จะลุกขึ้นมาสู้ ได้ อีกเลย

คุณเจียมนอนนิ่ง โลหิตไหลออกจาก
ขมับซ้าย ๆ ศีรษะแตกเหลวด้วยถูกตีกกะฉาด
ทองแดงล้มตบ เธอได้ สะบัดไปสู่โลกอื่น
เสียแล้ว

ข้าพเจ้ายืนคอยที่คุณเจียมอยู่ได้ ครู่หนึ่ง
แต่เมื่อเห็น เธอ ยังอยู่ใน อากาโรเช่นนั้น ข้า
พเจ้าก็ปล้ำรถไฟลงวิ่งเข้าไปดู พลันความ
หวาดกลัวก็ปรากฏขึ้นในสีก้นข้าพเจ้า อา !
บัดนี้ข้าพเจ้าเป็นผู้ ร้ายฆ่าคนตายแล้วสิ หนอ

อนิชา! ข้าพเจ้าผู้ไม่ใช่เป็นคนใจมืมหิต
ข้าพเจ้าผู้เป็นคนใจอ่อน แต่ต้องเป็นอ้ายผู้
ร้ายชะโมยเงินแบงก์ อ้ายผู้ร้ายฆ่าคนตาย
อา! โลกเรานี้ช่าง เปลี่ยนแปลงสภาพของ
มนุษย์ได้เร็ววิรงหนอ

ข้าพเจ้าหนีไปหาพ่อแม่ แสง ภรรยาอ
รักของข้าพเจ้าว่า เมื่อเหตุเกิดเป็นเช่นนี้รัก
ควรทำประการใด แต่เจ้าหล่อนกลับหัวเราะ
เยาะ ความโง่ของ ข้าพเจ้า ซึ่ง ข้าพเจ้าก็ไม่
ทราบว่าเจ้าหล่อนหมายความว่าอย่างไร กู
เจ้าหล่อนไม่รู้ ลึกเป็นทุกข์เป็น ร้อนใน ความ
ทุกข์ของข้าพเจ้าเสียเลย

คืนนั้นข้าพเจ้าจัดการฝังศพ คุณเจียมไว้
ในสวนหลังบ้าน ส่วนเลือดผ่ากในท้องวัย
แฉกก็ถูกล้างเสียจนไม่มีที่สังเกตได้ กว่าจะ
เสร็จเรียบร้อยก็สิ้นเวลาเกือบสว่าง แล้วจึง
ได้ ขึ้นไปนอน แต่ไม่ นานนัก ก็ต้องคืน
เพราะแสงแดดเข้าตา เมื่อข้าพเจ้าตื่นขึ้น
นั้น เช้า นาฬิกาปลุกก็ก้องขึ้น โด่เข้าน
หนึ่งสี่สิบ ชั่วเวลา ๓๓ นาฬิกาผ่านไปเพียง
ฉะนั้นยังไม่รู้สึกปวดอะไร เมื่อ มองไม่ เห็น
ภรรยาของข้าพเจ้านอนอยู่คนเดียวเหมือนเช่น
เคย แน่นนอนทีเดียว เจ้าหล่อนคงจะได้ คน
ไปนานแล้ว เพราะเวลาสายบ้านคงจะ

ไม่มีใครยังนอนอยู่อีกเป็นแน่ เมื่อความ
ถึงภายในเช้านี้ก็จกออกไปแล้ว ข้าพเจ้าจึง
ค้นลุกขึ้นล้าง หน้าและ แอ่งตัวลง ไปข้างล่าง
นึกว่าแม่แสงภรรยาอดรัก ของข้าพเจ้าคง
อยู่ที่นั่นเอง แต่เปล่า ไม่มี เจ้าหล่อนไม่
ได้อยู่ในเรือนชั้นล่าง และหลังจากการค้น
หาของข้าพเจ้าจนทั่วแล้ว ก็ปรากฏว่าเจ้า
หล่อนมิได้ มีที่นอนอยู่ในบ้านเลย เจ้าหล่อน
หายไปเสียแล้ว

นี่จะแปลว่า เจ้าหล่อน หนีข้าพเจ้าไป เสีย
เช่นนั้นหรือ!

อะไรก็ไม่ทราบทำให้ ข้าพเจ้าเกิดสงสัย
เช่นนั้น พอความคิดนั้นอยู่ติดขึ้นมาในสมอง
ข้าพเจ้าก็โง่หายวับ พลังแผ่นขมย็นใดที่
ละ ๓-๔ คน ตรง เข้าไป ค้นหาเสื้อผ้าของเจ้า
หล่อน มีหรือ! เปล่าไม่มีเลย แม้แต่หัว
สีกเล่ม หรือ เข็ม เข็ม ๑๐๐ อันก็ไม่เหลือไว้
แน่นอนละทีนี้ เป็นอันว่าเจ้าหล่อนหนีข้าพเจ้า
ไปแน่ทีเดียว ถ้าไม่เช่นนั้นไหน เลย เจ้า
หล่อนจะต้องซ่อนเสื้อผ้าและเครื่องใช้ ไม่สอย
ไปจนเกลี้ยงเช่นนั้น ข้าพเจ้า พอได้ ทราบ
ตระหนักก็พลันหมดสติ รู้สึกทวิว ๆ ใจสอ
กล มือเท้าชักอั่นแทะเร่ดินลงยืนโคม่า
ข้างล่างไม่ไหว นึกไม่ออกว่าเป็นด้วยเรื่อง

อันใจเจ้าหล่อนจึงได้ทนข้าพเจ้าไปโดยไม่ซี
แรงเรื่องราวอะไรไ้เลย หรือเจ้าหล่อนจะ
เขียนจดหมายซีแรงไว้อย่างกระมัง เมื่อคิด
เช่นนั้นข้าพเจ้าจึงเสีย เวลา คืน หาดู จดหมาย
ของเจ้าหล่อนอีกครั้งหนึ่ง แต่ปราศจากผล
เจ้าหล่อนไม่ไ้แสดงร่องรอยให้เหลือไ้โดย
ว่าเจ้าหล่อนจะไปอยู่ทางไหน

ข้าพเจ้าคิดเป็นอันเกินหม่นไป หม่น มา
อย่างคนที่หิวเส้อยู่ลึกพักใหญ่ จึงได้เกิน
หม่นออกไป หน้าร้อน พลาญ ทอด สาย คาไป
ประสมภาพรอบ ๆ ข้างด้วยความหงุดหงิดใจ
ทันใดก็ ประสย ของสิ่ง หนึ่ง ซึ่ง สกิดใจให้ข้า
พเจ้าเต็มไปด้วยความสนที่ที่วางอยู่บนเก้าอี้
หยาบวิมประคู ของสิ่งนั้นเป็นท่อนกระดาก
เล็ก ๆ และมีจดหมายขี้กของณิกวางทักอยู่
บนห่อฉบบหนึ่ง ซึ่ง เกือบ จะทำให้ข้าพเจ้า
เข้าใจ ว่าเป็น จดหมาย ซีแรง ของ เจ้าหล่อน
กระมัง พลัน ที่ ความ สงสัย อันนั้น อยู่ดิฉัน
และด้วยความอยากรู้ อยากทราบ นั้นเอง เป็น
เหตุ ข้าพเจ้าก็ฉวยเอาซองอันนำพิศวงสน
เท่นั้นมาฉีกออก พลาญก็เอนตัวกับกระดาก
ตัวจดหมาย ออกมาโดย เร็ว ซึ่งทันใดนั้น
ขณะ ที่ สาย คา ของ ข้าพเจ้า ประจักษ์ สี ของ

กระดากในศ ข้าพเจ้าก็เกือบจะผงะหงาย
หลังด้วยความตกใจ ร้องออกมาเบา ๆ
ครั้งหนึ่งอย่างไม่เป็นภาษา ครั้นแล้วก็นั่ง
นิ่งแนบไป คล้ายกับคนอันปราศจากสติกระนั้น

เจ้าประยูร ! แน่ทีเดียว, จดหมายนี้ต้อง
เป็นของประยูร ไม่ใช่ของแม่แสดง ข้าพเจ้า
นึกคำนึงในใจ ภายหลังที่เกิดกับพินคนสติ
แต่อา ! ถ้าเช่นนั้น จะแปล ว่ากระไรกัน
จดหมายนี้เป็นของประยูร แน่ละ, ไม่มีเหตุ
อื่นจะพึงสงสัย คือไม่อีก กระดาก สีชมพู,
หมึกสีม่วง และลายมืออันเรียบร้อยงดงาม
ของเขา ก็เป็นเหตุผล พิสูจน์ความจริงให้
กระจำ ชัด แล้ว แต่สำหรับ เจ้าพ่อ ของ
นั้นอีกเล่า เกือบของอะไร ด้วย อีก หรือ ?
หรือประยูรกับแม่แสดง ---- ชัดใจในแ่ง ขณะ
ที่นามันนี้ประจักษ์แก่ความคิดคำนึง ข้าพเจ้า
ก็ระลึกถึงความรู้สึก ๆ อื่นหนึ่งขึ้นในดวงจิต
ซึ่ง ทำให้ ข้าพเจ้า ต้อง ร้อง ออก อุทาน ดัง ๆ
ครั้งหนึ่งด้วยความเข้ใจ และ เกลินใจไป
ประหลั่มลงบนเก้าอี้หยาบ ทัน ! เจ้าหล่อน
เห็นข้าพเจ้าไปเป็นแน่แล้ว ส่วนจะไปคนเดียวกับ
หรือกับใครนั้น ไม่เป็นปัญหาหากแสนชัดเจน
ถึงกับจะต้องนั่งชม ถ้าท่านมิเชื่อว่านุปลาท

ไวพอ ก็คงระทมทุกข์ใจข้าพเจ้าเฝ้าใหญ่
แน่นแล้ว การที่พ่อเจ้าประคุณประยูรมาเยี่ยม
กราบยังบ้านข้าพเจ้าทุก ๆ วัน ไม่เป็นกรณี
อันน่าสงสัยบอกหรือ? แม่แสงจะมายั้หระ
อะไรก็ค้นยังข้าพเจ้า อ้ายผู้ร้าย จะไม่ย
เงินแบงก์ อ้ายโยยักซบ-ปราศจากการทำมา
หากิน อ้าย—โอ! คุณ พระ พุท, พระ
ธรรม, พระสงฆ์ ข้าพเจ้าต้องเป็นผู้ร้ายมา
คนตายโดย ปราศจาก สัญเจตนา เพื่อประ
สงค์ระบือกันชีวิตของเจ้าหล่อน แม่แสง
ตัวร้าย แต่แม่แสง ไหล่หล่อน หนอ ช่าง
กระไร หน้ตามชายไปแล้วยังอุสาห์หัยให้
เขียนจดหมายมาเยี่ยมแล้วเก่าเล่นอีก อนิจจ,
อนิจจา ประยูร พ่อเกลือกแล้ว พ่อจะส่งข่าว
มายังเพื่อนผู้ สักขีข้อว่ากระไรหนอ เมื่อ
ครุ่นคิดคำนึงถึงคณัน ข้าพเจ้าก็ใจ เค้น
แรงขึ้น ด้วยความอยากให้เราในคงวิเศษ
ข้าพเจ้าก็ ทอกลายทวงลงบน กระดาษ สี ชมภู
แผ่นน้อยและเริ่มอ่าน

จดหมายฉบับนี้มีใจความถึงต่อไปนี้
ประยูร— พ่อเจ้าประคุณประยูรมาเยี่ยม
เสียใจด้วยแกเป็นคนขี้ขี้ สำหรับวันนี้
ที่แกได้ รบือพลวักใหญ่โต

กันก็ถ่มมาอยู่ก่อนแล้วว่า มันควรจะเป็นเช่น
นั้น เพราะถ้าปราศจากเสียซึ่งการณอัน
แล้ว แกเองจะต้องหลงมัวงายอยู่อีกนาน
โดยไม่ทราบ ความจริง ประยูร, แกก็
เคยรู้ป็นนิสัยใจคอ ของ กันมา ก่อน แล้วไม่
ใช้หรือ กันเป็นเพื่อนกับแกมาตั้งแต่เล็ก
แค่น้อย ซึ่งถ้าจะนับคำนวณเวลาแล้วก็นาน
ไม่น้อยก็ทีเดียว แต่นั่นแหละ ประยูรเอ๋ย
แกยังคงไม่รู้หรอกว่ากันมีความจงรักภักดีต่อ
แกเพียงไร กันรักแกมาก มากทีเดียว
จนระบือขานกันกับพวกพ้องน้องร่วมอุทร
ก็แทบได้ และ เนื่องด้วย ความ สัมพันธ์
ระหว่างเราทั้งสองสนิทชิดเชยกันเอง เหตุ
การณ แอ็กซิดันที่ ซึ่ง แกไม่ ควรจะ ได้ วัณ
จึงได้ ยิงเกิดขึ้น แต่ก็เป็นไป ด้วย ความ
ประสงค์ ที่จากกันแต่ ๆ ของเพื่อนเอ๋ย
เพื่อขึงกันความเข้าใจผิด กันจึงขอ
บอกกล่าวล่วงหน้าต่อแกเสียก่อนว่า กันมิได้
มีความรักต่อแม่แสงจนระบืออวดวิของแก
เลย ตรงนี้แกคงสงสัยและนึกไม่เข้าใจกัน
ละซิฉัน! แน่นหนา, แกก็จะเป็นเช่นนั้น
เอาเถิด เพื่อขึงเสียซึ่งความฉงนสนเท่ห์
กันจะเล่าเหตุผลต้นปลายของเรื่องในนาคะ

ตากวันน้อยนี้แต่โดยย่อ ซึ่งถ้าไม่เพียงพอ แล้ว แกรจะไปหาขันชอการอธิบายให้ละเอียด ลออีกก็ได้ ะพยกันเสมอตามเคย

กันจะไม่เล่าประวัติของแม่แสงให้มากมาย กายกอง เหน้ก ซึกัยจ ะร่างดา อำนละ ขอรวยรศักเาแต่ย่อๆ และสั้นที่สุดว่า กัน ุ้จักหล่อนมาก่อนแก่เท่านั้น พุกกันคาม ุ้จิง แม่แสงหล่อน เป็นสักรัทธิ นยม การ สماعيلมากที่สุก ุ้เพื่อนฝ่งของเจ้าหล่อนมี ุ้ทันทาถ ทั้งเพศเคียวกันและตรงกันข้าม ุ้สำหรับในองกัน ุ้ทวลครที่ลาคัญที่สุดที่ กันควรระกล่าวถึงนั้น ก็มีคุณเจียมวงศ์ว่า ุ้, กันและแก แต่ก่อนอนขอให้แก่ใจไว้ว่า ุ้ใน ๓ คนนี้ ุ้แกคนเคียวเป็นคนสายที่สุด ุ้ของหล่อนและคุณเจียมเป็นคนี่เร็วที่สุดของ ุ้หล่อน ุ้กันหมายความว่าจำนวนพ่อเจ้า ุ้ทั้งหมุค

แกข้างไม่นัก แปลกไโดย เทียวหรือว่า ุ้ทำไม กันถึง ข่างสนิทสนม กับ หล่อนเร็วนัก ุ้ถ้าแกไม่ลิม ุ้แกคงจำได้ว่า ุ้ครั้งหนึ่ง ุ้เมื่อก่อนกันมาอยู่ ุ้เขียงใหม่ ุ้กันได้พย ุ้กับแม่แสง ที่ใน รถไฟ ณสถาน นครวนรคิน ุ้กันทำท่าคัก ุ้แต่แกคงไม่สงสัย นอก

จากะคิดไปว่า ุ้กันหลงความงามของเจ้า ุ้หล่อน ุ้ซึ่งเวลานั้นแก่กำลังบูชาเต็มที ุ้ตรง ุ้กันข้ามกับกัน ุ้ซึ่งเวลานั้นกำลังรู้ ุ้สึกทั้ง ุ้เต็มทีในการเ็นอยู่ของเจ้าหล่อน ุ้แต่ก็ ุ้ไม่นานนักคอก ุ้เพราะต่อมากันก็สยทวาย ุ้ความจริงได้ว่า ุ้แก่ได้ขโมยเงินแยงก์มา ุ้๗ หมื่น ุ้และคุณพ่อแกเป็นผู้ขายปแทน ุ้ทั้งนี้ กันทำเอาได้ว่าไม่ใช่ ุ้ความผิด ของแก ุ้เป็นจรวาวัวครอันเคียวเงินของเจ้าหล่อน ุ้ซึ่ง ุ้กันเองเคยซิมทวายก็

กันไม่เอยากพุกเลยว่ไม่ใช้ ุ้แก่ที่เป็นคน ุ้แรก ุ้ถูกเจ้าหล่อนยู่ให้ขโมยเงินของคุณ ุ้พ่อ ุ้มีบุรุษหนุ่มๆ เป็นจำนวนมากที่ถูกแม่ ุ้แสงต้มอย่างเช่นนี้ ุ้กันเองก็เคยเหมื่อนกัน ุ้แต่่น้อยที่สุดในจำนวนนี้ ุ้เพราะในครั้งนั้น ุ้กันยังอยู่ระหว่างเล่าเรียน ุ้แต่ก็มากที่สุด ุ้ก็คือคุณเจียมวงศ์ว่า ุ้ซึ่งกันเองก็ได้เคย ุ้ปรวรกกับแกหนึ่งแล้วที่บ้าน ุ้แต่กันจะ ุ้ต่อเติมให้แกพังอีกไม่ได้ ุ้เพราะแม่แสง ุ้หล่อนถึงตากันให้หยุค ุ้บางทีแกคงจำได้ ุ้กันไม่เชื่อเสียเลยทีเคียวว่า ุ้แกไม่หลง ุ้แม่แสง ุ้อย่าปฏิเสอเสียให้ยากเลย ุ้แต่ ุ้อนิจา! ุ้การหลงของแกนั้นๆ ไม่ผิดกับคน

คายอกและคุกกี้กระดาหินอ่อนเลนนี่ ประเวจ
 เอ๊ย แก่เสียทำแล้ว หลงมให้เจ้าหล่อน
 ใช้เส้นคล่อง ๆ กัน ออกรู้ สัก สงสาร แก่เป็น
 กำลัง แต่กันระคักเคื่อนแก่ก็ไม่ได้ คำ
 ที่ในระหว่างนั้นแก่งเขยอทว่า หลงเล่ห์
 เสน่ห์นาง อยู่ ผิดว่ากันพลากทำไป แก่มี
 พลากกันหน้าเป็นลูกมะกรูดหรือ ! ดังนั้น
 กันจึงสู้รออยู่จนถึงผลที่สุด มาเมื่อวานขึ้น
 กันแอบไปใช้ไม้ ก้อนเจ้าหล่อน โดยขยาย
 ความเต็มขึ้นสู่เจ้าหล่อนว่า ถ้าหล่อนยังขึ้น
 สวมหน้ากากอยู่ก็ยกแกต่อไปอีก กันก็จะใช้
 อำนาจความวิญญาล้างเสียทีเดียว แม่แฉวง
 ก่อนข้างระชวยญอ่อนไปสักหน่อยหนึ่ง ยอม
 รัชสารภาพและขอให้กันช่วยขัดปาก กัน
 ยอมแต่ยังคงขยให้เจ้าหล่อนเค้น จกหมายเก่า ๆ
 ซึ่งมิใช่มาในระหว่างเพื่อนเกลอ ครั้งก่อน ๆ
 มาไขว่คว้าประจำไว้กับกัน โดยกันสัญญาว่า
 จะยังไม่แยกเลย เว้นแต่เจ้าหล่อนจะแสดง
 ฤทธิแสดงเดชขึ้นเท่านั้น แต่—แต่ ยักกัน
 พลากทำ เจ้า หล่อน เสีย แล้ว กันไม่ได้
 จักการขยกันให้รอยคอบเสียก่อน คนใช้
 ของกันมาบอกกันเมื่อตอนเช้าว่า เขาเจอ
 แม่แฉวงกำลัง ชนรถไฟ เทยวลง เมื่อ ตอน

ย่ำรุ่ง กันรีบตามไป แต่หาที่ไม่เพราะ
 รถออกเสียแล้ว
 นั้นแหละประเวจเอ๊ย เมื่อกันกลับมากัน
 จึงได้ รีบเขียนจดหมายส่งมาให้แกพร้อมด้วย
 หีบจดหมายที่กันกล่าว เขี่ยเคอะเพือน
 และแกะตรวจความจริงตลอด กันเสียใจ
 มากที่กันจะต้องไปทำงานตามหน้าที่ แต่
 หวังว่าเวลา ๔ ล.ท. กันคงจะได้พอกับแกอีก
 ที่บ้าน ขอเตือนว่า อย่าเพ่อักไผ่กับพายุ
 เอะอะไปให้รถชวบ้านเพื่อเห็นแก่เก็บรคย
 ของเรา จงลืม ลืมแม่แฉวงตัวงามนเสีย
 ที่ คิดหาเอาใหม่ให้ดีกว่านี้เด็กเพือน
 จากกัน
 ร.ต. ประยูร ชูญสม
 ป.ด. ถ้ากันไม่ผิด เจ้าเงินเจ้าหมื่น
 ของกันนั้นเห็นจะเกลี้ยงหมดแล้วละมัง
 ประยูร
 ข้าพเจ้า ค่อย ๆ วาง จกหมาย ลอยขึ้นลง
 พลังใช้ความ คิด ตรอง อย่าง ระมัดระวัง
 แต่ยังมีคนที่ระคักคินคลงการโก เท้า
 ก็นำข้าพเจ้าแผ่นพรวดจากเก้าอี้ วังขึ้นบันได
 ตรงไปยังห้องนอน กระชากลิ้นชักโต๊ะออก
 คุ้กหาเห็นสิ่งใดไม่ เมื่อได้ทำการค้นคว้า

อยู่สักครู่ ก็ไม่เป็นผลสมหวัง ตกลงเงิน
เก้าหมื่นที่ข้าพเจ้าเป็นอันว่าล้มละลาย ยืน
ตามแม่โฉมงามไปเสียสิ้นแล้ว ถูกตาม
คำของพระยาราชบุรุษประการ ในคืนจึงเป็น
ขึ้นว่า ข้าพเจ้าสิ้นเนื้อประดาตัวหมดเกลี้ยง
คงเหลือแต่เงิน ซึ่ง ดูก อยู่ ใน กระเป๋าเสื้อนอก
เพียงสิบห้าบาทเท่านั้น โอ ! คุณพระ,
เวรกรรมอะไรของข้าพเจ้าเช่นนี้หนอ !

เย็นวันนั้น นายร้อยศรีประยว บัญชี
พ่อสหายรัก มาหาข้าพเจ้าจึงถามคำพูด
ภายหลังที่ไถ่ นิ่งพักผ่อนสนทนากัน และ
ข้าพเจ้าเล่าเรื่องราวให้ฟัง ตลอดจนเหตุอัน
ซีเต็นท์แล้ว ประยวก็ทำหน้าตายบึ้ง นิ่ง
ยืนอยู่สักครู่หนึ่ง จึงกล่าวว่า

“แกมันเข้าตำราพระเสาร์เสียแล้ว กัน
เสียใจมากที่กันคิดค้นข้อข้าไป”

“ขอใจ, ประยว” ข้าพเจ้าว่า “กัน
เห็นใจและคราวนี้ ความจริงที่ดูกันควร
จะต้อง ขอโทษ แกใน การ เข้าใจ ผิด เสียอีก
นะ”

เราทั้งสองเป็นคู่หูเก่า อยู่ด้วย กัน เป็นครู่
ใหญ่ ประยวทำหน้านิ่งชั่วชมนก พลัง
สยดสลายอะไรอยู่ในคอ แต่ข้าพเจ้านิ่ง

นิ่ง ในหัวอกเต็มแน่นไปด้วยความแค้น คุ
ประยว กองเพลิง อันกำลัง ลุกเรืองโรจน์เล่ห์
ประหนึ่งระเผลอวงวิเศษ ให้แตกสลาย

ประยว “นี่แกจะทำอย่างไรต่อไปอีกละ
ประยว ?”

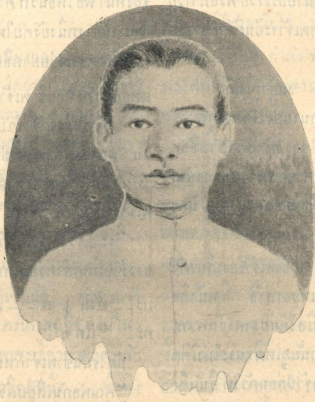
ข้าพเจ้า คอย เลี้ยง สิ้นเคี้ยว เต็มไปด้วย
ความแค้นว่า “ชายสรรพสิ่งของที่ยังเหลือ
อยู่ เก็บเงินรวบรวมหมดทุก ๆ บาท ขึ้น
รถไฟ กลับ นครนรินทร์ หรือลงไปกรุงเทพฯ
ติดตามนางมารร้าย กันจะผาออกหล่นตู
ให้ ไ้ คงคำพูดของหมอเจียม”

“แกขี้, อ้ายผีตายโหง มัน เข้ายัยแก
แล้วละ” ประยวคิดค้านเสียงสั้น “เรื่อง
มันแล้วก็ได้แล้วกันไปดีกว่า อ้ายของเวร
ของกรรมกัน เช่นนี้ นะ มัน ฆ่าจาก สวรร
โยชน์เสียแล้วเพื่อนเอ๋ย พวกนักวิชา
ไม่ใช่คนสายทาสีหรือคนแก”

ข้าพเจ้า “ถูกแล้ว กันขี้ ขอใจใน
คำตักเตือนของแก แต่สำหรับกันเวลานี้
นะ สลายเสียแล้ว กันอยากเห็นหัวไหม
กันจะแก้แค้นแทนหมอเจียม กันมันคนสัน
คิด สิ้นเนื้อประดาตัว หมดหนทางไปแล้ว
รู้ไหม ?”

คำพูดของ ข้าพเจ้า ทำให้ ร้อยทวี ประยูร
บุญสม ถึงแก่ความจำนนขึ้นไปพักหนึ่ง
แต่ครั้นแล้วเขาก็กลับขมื่นน้อย ๆ เขามี
ข้าบ ล้าง กระเข้า
หยิบ เอา กระ ตาก
หนึ่ง แล้ว ห่มผ้า รวย
วัน ลับยี่หนึ่ง ขึ้นมา
พลาบ มีธ ขวาก็
เออมาคอบให้ล้ข้า
พเจ้าเขา ๆ กล่าว
ว่า

“ยังก่อน, ประ
ยูร แกยังไม่สิ้น
เนื้อ ประ กา ตัว ที่
เกี้ยว ขี้คน โสค
ไต้ หวน กลับมายัง

ทนายของหลวงเสรมฐื่อนันตทรัพย์

ชายหนุ่มตามรูปข้างบนนี้ มีนามปรากฏ
ตามแท้จริงว่า นายประยูรอนันตเศรษฐี
เป็น บุตร คน เกี้ยว ของ หลวงเศรษฐีอนันต
ทรัพย์ คหบดีแห่งนครนรินทร์บุรีราชประ
มาณ ๒๓ ปี รูปร่างสูงกะทัดรัด ผิวเนื้อค่อนข้าง
ข้างคล้ำ ๆ หน้าตาคมคาย ไต่หนิหายไ้

แกอีก แล้ว แก่กำลัง อย่างเข้า สู้ ชัด แท่ง
ความเป็นเศรษฐีอยู่รอมร่อแล้ว อย่าเลบ
ประยูร เชื้อกันเจอะ เลิกอัยความคิดข้า ๆ
นั้นเสีย ที่ เอ
กุนเนะ
เขายืนกระตาค
หนึ่งสือพิมพ์ส่งมา
ให้ ข้าพเจ้าเออ
มือไป รวย พอ
เหลืออมไป เห็น รูป
ข้าพเจ้าในช่อง คอ
ลมนัก ไท หายวาย
แต่ก็ ยัง สู้ สำห
ซึ่ง กระตาค อ่านไป
ตามการ

จากบ้าน หลวงเศรษฐีอนันตทรัพย์ มาได้ประ
มาณยี่กว่าแล้ว ยี่คนหลวงเศรษฐีอนันต
ทรัพย์ ไต่ ถึงแก่กรรมลง มวลมรภกทั้ง
หมกตกอยู่แก่นายประยูร แต่ข้าพเจ้าผู้
จัดการทรัพย์สมบัติ มิสามารถจะลบลีเสาะ
หาหลักแห่งตำแหน่งบ้านของผู้รั้งมรดกได้

จึงขอประกาศโดยทางหนังสือพิมพ์ว่า ถ้า
ผู้หนึ่งผู้ใดรู้เค้ารอยเบาะแสของนายประจวบ
ขอใด ไปบอกเชิญมาขึ้นแจ้งกับข้าพเจ้า และ
ภายหลังที่ไปพบ ตัว นายประจวบ พร้อม ด้วย
หลักฐานแล้ว ข้าพเจ้าจะยินดีจ่ายรางวัล
ให้เป็นอย่างดี

(ลงนาม) ชุนบำรุงคดี

ทนายประจำศาล

ป.ล. ผู้ใด ต้อง การ ทราบ รายละเอียด
ไปรษณีย์มาซึ่งทำการข้าพเจ้าในบ้านอนันต
เศรษฐี มุมถนนมหาพรหม ร.ว. นคร
สวรรค์

“คุณพระช่วย!” ข้าพเจ้าร้องเสียงดัง
พลางกระโดดโลดเต้น จากเก้าอี้ หนังสือ
พิมพ์ร่วงหล่นลง รากมือโดยปราศจากความ
รู้สึก สติสติจเวลานั้นดูเหมือนจะไม่มีคิด
ตัวเลยกว่าใด ข้าพเจ้าปล่อยตัวให้ ยืนแข็ง
ซอซอยู่เช่นนั้นเป็นครู่ใหญ่ๆ ไม่ทราบเลย
ว่าอะไรเป็นเครื่องบังคับตัวให้ ทรงอยู่ได้เช่น
นั้น แต่พอระนึกได้เป็นกลางๆ ได้ยั้งว่า
กองเพลิงใหญ่ อัน สุมุ่ร้อน อยู่ใน ทรวงอก
แต่ก่อนนั้น บัดนี้รู้สึกว่าจะหายไ้หมด
สิ้น ไปไหน ข้าพเจ้าชักขาปราศจากสาย
เลื้อย โลหิตแห่งความเศร้าสลดแล่นพล่าน
ไปตลอดทั่วสรรพางค์กาย

“อยู่-อยู่! นี่แกไปเอาข่าวเหลวไหลที่
ไหนมากัน-ฮะ?” ข้าพเจ้าหอยถามเสียง
สั้นๆ แกมโครก พลังก้าวเท้าเข้าไปยืน
ร้องหน้า พ่อ เพื่อนรัก ด้วย สายตา อัน ชื่น มัว
อานาอย่างหนึ่งยังค้ำให้นัยนัยข้าพเจ้าพบว่า
พราวแค่พระเอ๋ยปากอีก ก็รู้สึกว่เสียง
แหบแห้งคอหอยข้าพเจ้าก็ย่นและคันคันไปหมด

อาการของข้าพเจ้าเป็นเหตุให้ประจวบลุก
ขึ้น พลังทั้งทำเอาประจวบด้วยความตก
ใจ และ พุกด้วย สำเนียง เช่นเดียวกับข้า
พเจ้าว่า

“โ-ะ-เว้ง วย, กันไม่รู้เลยว่ามันเป็น
ข่าวร้ายที่สุดสำหรับแกระ- - - กันเอามาให้
กระ- - - ทั้งนี้ ก็- - - ก็ด้วยความหวังดี
กระ- - - แถ้ๆ”

บัดนี้ข้าพเจ้าก็หนามก!

“คุณพ่อมันเสียแล้ว โอ้! คุณพ่อ
ลูก- - -” สิ้นคำครวญครางข้าพเจ้าก็รู้สึก
ว่าเป็นลมระหว่วใจ ชะมิดยวดยและรอนเจ
คล้ายแมลงค่อม ครั้นแล้วข้าพเจ้าก็เซหวา
ล้มลงไปข้างๆ แต่ยังมีทันจะถ่วงพัน ประ
จวบก็โศกเข้ามาประคองข้าพเจ้าไว้ ในวงแขน
“วย! วย! แกเป็นอะไรไป บ๊-แก
ก็ บินกันไหม นี่มัน ยวไรแล้ว”
เสียงพ่อเกลอแหวพราวเพรียกข้าพเจ้าก็

กองกำลังอยู่ไว ๆ ในช่องโศก แต่ข้าพเจ้าหมดกำลังใจเสียแล้ว นัยน์ตาขวางและขุ่นคล้ำ ข้าพเจ้ารู้สึกว้าวุ่น ๆ คุกเข่าลงสู่พื้นเหว อันแสนลึก เหลือที่จะคนหาน้ำ

ต่อจากนั้น มาจะเป็นเวลานานเท่าไร ข้าพเจ้าไม่ทราบ แต่จำได้ว่า เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกตัวนั้น เป็นเวลาราว ๑๐ ล.ท.เศษ ข้าพเจ้านอนอยู่บนเตียงในห้องข้าง ๆ ข้าพเจ้ามีบุรุษชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง กำลังนั่งคุกเข่าสรวลแวนตัว คราวนี้ ข้าพเจ้าอยู่อย่างพิศวงเพราะที่ซึ่งข้าพเจ้าทราบดี คือที่เคียวว่าเป็นแพทย์ประจำค่ายส แกล์แต่บัดนี้ ข้าพเจ้าไปขยำมาอยู่เช่นนั้น จนข้าพเจ้าออกรู้ สึกว่าความ คุ้มระลอกขึ้นก็ไม่ไหว เพราะแรงหมด แต่พอจะเอี้ยวตัวพลิกกลับ บรุษร่างเล็กประเปรี้ยวอีกคนหนึ่ง ซึ่งนั่งอยู่ทางหัวนอนก็เอาผ้าสีส้มไปคัวยยาหอมขึ้นใจ ลูบไล้ทาไปมา ตามแถว หน้าผาก ข้าพเจ้า

“นอนเสีย อย” เสียงเขากล่าว “นี่บุรุษของแก อยู่ที่นี่ แกช่วย มาก ที่เคียวนอนเสีย”

“อ้อ! บุรุษหรือ?” ข้าพเจ้าตะเบ็งถามเสียงแหบ ๆ พลังซ่อนตาขุ่น

“โอ้อ! กันเอง” เขาคอยเสียงอ้อ ๆ เต็มไปด้วยความกรุณา และณ ที่นั้นเอง ท่านนายแพทย์ข้าพเจ้าก็วางมือข้าพเจ้า ก็จะขยิบตาบอกอะไรกับประยูรเสียงพิมพ์ ซึ่งข้าพเจ้ามิได้เข้าใจ เพราะขณะนั้น ดวงจิตของข้าพเจ้ากำลังจะเริ่ม เกลื่อนทางเข้าสู่ วงศ์พิศมัยในนิทราวมืดด้วยความเหนื่อยอ่อนกระปรกกระเปรี้ยง

หลังจากนั้นมา ข้าพเจ้า ก็ลืมเสียงใหญ่โต กันเวลากว่าระหายก็ตั้งเคื่อนกว่า ซึ่งทั้งนี้ ถ้าข้าพเจ้าไม่ได้ประยูรพ่อเพือนรัก เพือนเกลอ ช่วย อุปถัมภ์ ค้ำชู เป็นค้ำค้ำค้ำค้ำ แล้วละก็ น่ากลัววอดสถานกาลแห่งชีวิตของข้าพเจ้าจะสิ้นส่วลงเสียแล้ว ในสัปดาห์แรกระหว่างนั้นข้าพเจ้าเจ็บหนัก-หนักมากที่เคียว ซึ่งตัวนายแพทย์ ประจำ ค่ายสเอง ก็เกือบจะบอกลีกรักษา อยู่แล้ว เหมือนกัน เพราะข้าพเจ้าเจ็บเป็นโรคสาละอนไม่ เหมือนกับเขาทั้งหลาย อ้อ! ท่านเอ๋ย หัวอกใครจะมารวบรวมม ธรรมธรรม เอา ข้าพเจ้าเวลานั้นเป็นไม่มีแล้ว ใครเลยที่จะมีข้างอย่างข้าพเจ้า แค้นเสียก็แสนแค้นจนหัวอกแทบจะฉีกหนีออก แต่ครั้นเมื่อจนถึงโชคชะตาของข้าพเจ้า หัวใจของข้าพเจ้าก็ชักผ่องจนเกือบจะแผยแผ่ แลแล้ว ข้าพเจ้า

ต้องตาย แน่ทีเดียว ถ้าหากว่าข้าพเจ้าใน
คราวนี้เป็นอยู่นี้คนเดียวโลก เพราะที่ที่หนัก
หนาที่ข้าพเจ้าได้ เพื่อนก็เลิกอย่างประยูร มี
เช่นนั้นไหนเลยข้าพเจ้าจะเสียใจเพื่อนเข้ามา
คุยเล่น กันนี้ ไ้ อีกเล่า แต่—แต่ บัดนี้
ข้าพเจ้าเป็นคนตายแล้ว ท่านไม่ เชื่อหรือ
ข้าพเจ้าตายจริง ๆ แต่นั่นแหละท่านเอ๋ย ถึง
แม้ ข้าพเจ้าจะตายก็ตายด้วยภาระอนาถาหทัย
ไม่ต้ง เป็นห่วง ใน ความเป็นไป ต่าง ๆ ของ
มนุษย์ โลกอีก ข้าพเจ้าได้แก่กันสมหวัง
แล้ว ก็ยังได้ทบทวนแทนคุณสหายรักสม
คัมเจตนาด้วย หากถึงแม้ โลกจะตวหน้า
ฆ่าข้าพเจ้าเป็นอาชญาผู้ร้ายใจมืมหิต ทำลาย
ชีวิตศรัทธา ข้าพเจ้าก็ไม่ท้อขวัญอย่าง
หน้าขึ้น

ขอรวบรัดตัดตอนเอาแต่ย่อ ๆ ว่าพระยา
หลังที่ข้าพเจ้าได้ กลับ ฟ้น คนดี จากการเจ็บ
ป่วยแล้ว การที่ปรากฏว่า ทวีปสมมติ
ข้าพเจ้าเก็บหอมรอมริบไว้ ไ้ อย่างเหลือเศษ
เหลือเกิน ก็ค่อย ๆ หย่อยหายไปจนหมด
สิ้นเมื่อประจักษ์ ส่วนที่ยังคงดำรงค้ำช
อยู่ได้นั้น ก็โดยความอนุเคราะห์ของประยูร
เอื้อ อุท หนุนเกื้อกูล ทุกอย่าง ตลอด จน เสีย
สัหัย คำ เกิน ทาง เข้า มา รั้ง มรดก ณะคร
นวิรัตน์ผู้ พุกกันความวังแล้ว ข้าพเจ้า

ไม่ ยาก จะ ไข่ อด ว่า ข้าพเจ้า เป็น เศรษฐี
ใคร ๆ ก็ยอมทราญประจักษ์ว่า ข้าพเจ้าจะ
ไม่ต้งเป็นคนเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไป ความ
รสนั้นข้าพเจ้า—อนิจจาเอ๋ย! ทวีปสมมติ
เพียงเท่านั้นหรือ ข้าพเจ้า พระวงทองใหญ่-ข้า
พเจ้าผู้หมดหวังแล้วในความเป็นอยู่ ของ โลก
มนุษย์ผู้ปราศจากแล้ว ซึ่ง ความรู้ รัก คิดและ
ชอบ เป็นผู้ เต็มพร้อมไป ด้วยความหวัง
หวังที่จะแก่ แก่นฝั่ง ครึ่งนั้นอยู่ใน ดวง จิต
มี รั้ว ล้อม ครอบ จน วันที่ ข้าพเจ้า รั้ง เข้า สู
ปรโลก ข้าพเจ้าจะแก่ แก่นมันเท่านั้น

วังที่เคียว ข้าพเจ้า เคย ได้ รั้ง คัก คัก
เคียนอันก็ของประยูร พ่อ ยศ สหาย ครึ่งหนึ่ง
ฉวนก่อนหน้าทีเอะจะคองจากข้าพเจ้ากลับไป
ยังนครเข็ญใหม่ เธอกล่าวว่

“จงเชิดกันเถระประยูรเอ๋ย การที่แก่
ดำเนินชีวิต อันเต็มไป ด้วยความ ปลอดภัยไป
เข้าสู่เขต วิถีอันรวบรัดได้ ครั้นนี้ ก็ควรจะ
เป็นโชคที่นารัฐมิใช่อยู่นักหนาแล้ว และ
ในการที่ แก่คอง เสียเชิง เสีย เหลี่ยมไปครึ่ง
หนึ่งนั้น ก็ถึงแก่เสียว่าเป็นการฟากเพราะที่
ฉนวนโชคไปเสียแล้วกัน บัวยการที่แก่
วันวาย แก่เองก็ทราญอยู่แก่ตัวแล้วไม่ใช่
หรือว่า “เวรย่อมระงับด้วยไม่ของเวร” จง
ฟังคำกั้นเถิด ประยูร ครึ่งนี้เป็นครึ่งแรกก็

กันข้อร้องแกล้งรังแก ไม่ทำ เชื่อตามคำ
กันสักครั้งหนึ่งจะไม่ได้อะไรหรือ?”

ข้าพเจ้า พยัคฆ์ หนักรับเป็นเชิง เห็น พ้อง
ด้วยรู้สึกเกรงใจที่อยู่ต่อหน้า ที่จริงเป็นคำขอ
ร้องที่ ก็ ข้าพเจ้าไม่เถียง แต่ข้าพเจ้าไม่
อยากกระทำ เพราะ ๆ - ฮ่า! ความแค้นอันจึง
รวมสมชุกอยู่ในทรวงอก ยังมีอำนาจพอที่
จะถึงตัวข้าพเจ้าไว้อยู่ เธอเห็นข้าพเจ้าไม่
คอยประการใด คงระแวงว่าข้าพเจ้ายอม
ตกลง จึงมิได้ปรึกษาอย่างอื่นอีกในวันรุ่งขึ้น
เธอ, ประยูร บุญสม, ก็ลาข้าพเจ้าขึ้นรถไฟ
กลับ ซึ่งข้าพเจ้าเอง ก็คิดตามไปส่งเสีย
อย่างแสนอาลัย และในวันเดียวกันนั้นเอง
เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้าน ก็เรียก ชนฮ้างระคัก
ทนายประจำบ้าน ให้ทำพินัยกรรมออกคดีย
หนึ่งแบ่งมรดกออกเป็นสองส่วน หนึ่งเมื่อ
ข้าพเจ้าหาบุญไม่แล้ว ส่วนหนึ่งให้ตกเป็น
ของประยูร และอีกส่วนหนึ่ง ขอโอนเข้าเป็น
ราชทรัพย์เงินทุนบำรุงการศึกษาศึกษาของประเทศ
ต่อไป

ในวันที่สามของกวันนั้น ข้าพเจ้าก็รวบ
รวมทรัพย์สินสมบัติของกระตุกกระจิกที่พอจะคิด
ตัวเอามาได้ ย่าง เข้าหียชก เสีย เวียง ร้อย
และภายหลังที่ ได้ มอบหมาย การ งาน การ
ประจำบ้านให้แก่ชนฮ้างแล้ว ข้าพเจ้าก็ขึ้น

รถไฟ ออก จากนครนวัตดิน ๑ ล่อง ลง มา ยัง
กรุงเทพ ฯ ด้วยความประสงค์ ที่จะคิด ตาม
นางมารร้าย เพราะข้าพเจ้าแน้อยู่แก่ใจแล้ว
ถ้า ขึ้น อยู่ ที่ นครนวัตดิน อีก ต่อไป แล้ว ก็
คงหมดหวัง ที่จะพบ โคม หนา แม่ ยอด สร้อย
เพราะชื่อเสียงของเจ้าหล่อนนั้น ไกล กังเกิน
ยิ่งกว่าพลไฟ เป็นการหมดหวังที่จะทำการ
ลวงตาโลกไว้ นอกจากเจ้าหล่อนจะขึ้นมา
ยังในที่ นั้น แน่นอสนะ ในกรุงเทพ ฯ นี้คือ
มี เทียบ หวาน ๆ มากมาย สำหรับ พวกนาง
มารร้ายเช่นเจ้าหล่อนที่ระคักเธอได้ง่าย ๆ
คล่อง ๆ

แต่การค้นคว้าหาตัวเจ้าหล่อนไม่ใช่เป็น
ของที่จะทำเล่นได้ง่าย ๆ เพราะ ปรากฏว่า
เมื่อข้าพเจ้ามาถึงกรุงเทพ ฯ แล้ว ยังคง
เคืองกว้างอยู่อีกถึง ๓ เดือนกว่า รอยนขา
พเจ้าระคักหวัง และเงินทองชักจูงร้อยหรร
ยางดลลงไปมากแล้ว เทพยาคงได้ อำนวย
โชคอันประเสริฐ ให้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพยาย
มตัวก็อย่างถึงหน้า ถึงที่สุด และ อะฮ่า!...”

เล่ามาถึงตอนนี้นักโทษหนุ่มของเรา
ก็หยุดนิ่ง ทอดสายตาอันแวววาวเป็นประกาย
เราทั้งสอง พลังเอามือทั้งสองสั่นไขมา
ด้วยความพอใจ เป็นการแสดงความซาซนา
อย่างเหลือล้น ข้าพเจ้าชำเลืองดูเขาไป

แต่ก็ไม่เอาใจใส่ต่อข้าพเจ้า ทั้งเรื่องแค่ว่า
ที่ควนโทอย่างทั้งนี้ขายเต็มที่ ซึ่งมีชา
นักโทของเราก็เริ่มบรรยายต่อไป

“ข้าพเจ้าพบเจ้าหล่อนเมื่อเป็นวานนี้ เป็น
โชคอันดีเลิศอย่างที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าเองก็มี
ไต่ นก ไก่ สัน แต่ก็เป็นไปได้ อย่างน่าแปลก
ในขณะข้าพเจ้า กำลังนั่งทอดอารมณ์ชมกิน
ฟ้าอากาศอยู่เรื่อย ๆ จนเก้าอี้ยาวข้างซ้ายมา
พระอรุณ บิคนันต์เลยเจรจาแห่งคู่สนทนา
คู่หนึ่ง ก็ลอบแล่นมากระทบไธรวรสาทของ
ข้าพเจ้า เป็นเสียงที่แปลกมาก แต่จะ
แปลกอย่างไรนั้นข้าพเจ้าบอกไม่ได้ นอก
จากรู้สึกว่าอะไรอันหนึ่ง ยังคืบคลานของ
ข้าพเจ้าให้ ขยิบตรง ซึ่งภายหลังเมื่อได้ เจีย
ไธรวรสาทกับพร้อมกันสอคล้าย สายคามอง
หาแล้ว ข้าพเจ้าก็พลันคืบคลานของความเป็น
แปลกนั้นออกทันที

เสียงนั้น? แน่แล้ว ข้าพเจ้าจำได้ แน่
นั้นแสง แม้ยอกล้อของข้าพเจ้านั้นเอง
ใช้ชนไก่กล กำลังล้อเขาชอยอยู่ในวงแขน
ของชายหนุ่มผู้หนึ่ง หน้าทาสอาคมหมก
ท่าทางบอกว่าเป็นผู้ คืบคลาน แต่มีเค้าแว่บ
อยู่ว่า ไม่คล้ายข้าพเจ้า แน่ละ เจ้าคนคืบคลาน
เหือบหวาน ๆ คอของนางคืบคลานคนหนึ่ง

ระหว่างนี้ ข้าพเจ้ายังมีสมาธิระลึกละ

ทางไหนได้ ต้องนั่งคืบคลานอยู่ เพราะคืบ
สนทนานั่งอยู่ไม่ห่างจากข้าพเจ้า ก็มาก น้อย
นั่งยังพุ่มไม้ ที่อยู่ตรงหน้าข้าพเจ้าเหมาะ กัน
ที่เดียว ซึ่งถ้าข้าพเจ้าสนใจคนพวกพวก
ก็เป็นอันว่าแน่ละ ความพยายามของข้าพเจ้า
ซึ่งกินเวลาเกือบครึ่ง ๔ เดือน ก็ต้องถึง
ความล้มเหลวหมด เมื่อสนทนากับข้าพเจ้า
ข้าพเจ้า ก็แล้ว ทำเป็น ยก กระดาษ หนังสือ
พิมพ์ ขึ้นยักหน้า ๆ ๆ กำลังทั้ง ข้าพเจ้าคืบ
อะไรอันหนึ่ง ส่วนหนึ่งก็คอยรับฟังอยู่เรื่อยไป
แต่จะรับก็อะไรได้ ก็ทำไม่ได้ เพราะทางที่
ข้าพเจ้านั่งอยู่เป็นคันลม

เกือบจะใช้เวลา ๘ ลท. ทั้งหญิงและ
ชายจึงได้ลุกขึ้น ต่างผลัดโผล่มาเข้ากระถอง
กอกซึ่งกันและกัน ทุกคนมธุรสแห่งการ
รูปพิศเป็นการฝากอาลัยแล้ว ชายหญิงก็
แยกทางกันไปคนละทิศ ข้าพเจ้าลุกขึ้นตาม
นั่งตัวก็สอกล้อเรื่อยไป ตามถนนวราขำเนิน
สักครู่หนึ่งหล่อนเลยเข้าไปในหมู่บ้าน หมู่
หนึ่งซึ่งตั้งอยู่ข้างซ้ายมือ ข้าพเจ้าปราศคืบ
เข้าไปบ้าง และในบัดนี้เองภาพแห่งบ้าน
ใหญ่สองชั้นท่าสาใหม่เอี่ยมก็ปรากฏแก่ตอง
ก็อยู่ ข้าพเจ้ายืนคืบคลานด้วยความพิศวงอยู่
เป็นครึ่งชั่วโมง สัก ค่อย ๆ ย่องแผ้วเงาไม้
เลยเข้าไปในบ้านด้วยความรู้มนตร์วิจิตร ซึ่ง

ในไม่ช้าข้าพเจ้าก็กระทำการขึ้นไปปรากฏอยู่
บนนอกชานเรือนอันกว้างขวาง และภายหลัง
ที่ใด หุบกยั้งซึ่งในสระสระพจนลว ข้าพเจ้าก็
ปรากฏผลึกประตอห้อง ซึ่งนางแม่เล็กเดินลัด
หยาเข้าไปข้างใน แต่ไม่ออก

“ใคร ?” เสียงนางตัวดำถาม

ข้าพเจ้าไม่ตอบ พลังเสียงไหลเข้า
กระแทก ขาน ประตูได้ กลอนไว้ ไม่ มี น
เหล็กคานอ่อนประคองเสียออก ข้าพเจ้าก็ก้าว
ออกเข้าไปในห้อง

“ว้าย ! คายแล้วคุณประเวทย์ นิสหรือ
คนนั้น” แม่แสงร้องดังลั่น พลังถอยหลัง
กรูๆ คืบๆ ความกลัว จะเห็นข้าพเจ้า
ข้าพเจ้า แน่น อัน เกือบจะพูดไม่ ออก
“อ้อ ! นหล่อน เห็นฉันเป็นผีไปแล้ว หรือ ยะ
คิดแล้ว เกือบจะไต่เห็นกัน ใครจะเป็นผี
กันแน่”

ข้าพเจ้าคำราม พลัง ชัก ขึ้นพุด ออก
เกิน ย่าง สามชুম เข้าไป ทำ ท่า คล้าย ๆ กับ
คุณเี่ยมเมื่อคนนั้น แม่แสง ถอย หลบ
ข้าพเจ้าเข้าไปนอนอยู่ที่มุมห้อง และฉวยกิน
เอง ความ แปลก ปลายใจก็บังเกิดขึ้นแก่
ข้าพเจ้า

“คุณพี่ ๆ เจ้าขา” หล่อนพวยพวยลงมอ
ที่เท้าข้าพเจ้า “ไอ้คุณพระเหี้ยมโหด

กับระฆ่าคิดนึ่กยวหรือคะ โกล ! คุณพี่ที่รัก
ของน้อง น้องวัยฝึก ยอมฝึกแล้ว คุณพี่
เจ้าขา ไว้ชีวิต--”

ข้าพเจ้าลุกขึ้นลง พลังเอี่ยมมอลงไป
กระซกนังตัวขึ้นพุดคืบทว่า “อ้อ ! วัย
ฝึกว, คีมาก หล่อนแสดงยกบาทไต่สนิท
คีมาก ใคร ? ใคร เป็น คุณพี่ ของ หล่อน
บอกมา !”

หล่อน ชม้อย นัยน์ตา อัน หวานฉ่ำ ขึ้นสฟ
ข้าพเจ้า “คุณพี่ ๆ เจ้าขา !”

“คุณพี่ อ้อ ! เห็นจะคนเมื่อเย็นนักระมัง”

ข้าพเจ้าเอ่ยเบาะเสียงหัว ๆ
หล่อนสอ้งเอือก นัยน์ตา อัน หวานฉ่ำ
กลั๊กกลายเป็นเคียดแค้น มีทันทข้าพเจ้า
จะรู้สัก หล่อนก็ผลุนผลันลุกขึ้น กระซก
ขึ้นหลุดจากมือข้าพเจ้า ครั้นแล้วก็กระโดด
ถอยเลียงออกไปข้าง ๆ

“อย่าขึ้นเข้ามาหนา” หล่อน ร้องขึ้นขง
การ “คุณเป็นใคร ก็คิดไม่รู้ตัวกับ ระวั
ตัว, ถาขึ้นขยัย--”

ข้าพเจ้าโมโหหน้ามืด ทันใดที่หล่อน
ยกขึ้นเสียงร้อง ข้าพเจ้าก็กระโดดเล่นเข้า
ไต่ กระสุนขึ้นเล่นยังออกมาหนึ่งนึค เคียด
คิระข้าพเจ้า ทันใดที่หล่อนเสียหลัก ข้า
พเจ้าก็ปรากฏเข้าจับแขนไหล่หลัง พลังผลึก

ควิลงให้หงายเหยียก ขาวลงบนโต๊ะ ้วยแซก
แต่กับกินเอง ข้าพเจ้าก็เสียท่า หล่อนยก
เท้าทั้งสอง ขึ้นดื่มน้ำออก ข้าพเจ้า เติมแรง
ข้าพเจ้ากระเด็นถอย ล้ม ก้นจ้ำเขยิบขึ้นหลกคิก
มือข้าพเจ้ามา ส่วนโต๊ะนั้นล้มระเนระนาด

นางมารร้ายวิ่งตรงไปยิงหน้าต่าง คึง
ผู้ยิงคาหลกออกหมก สัน พลง ตะโกน
เรียกตำรวจเสียงกังลั่น ข้าพเจ้าค่อย ๆ ทรง
กายลุกขึ้นด้วยความฉีกอก พลงยกขึ้นขึ้น
จ้อง เล็ง อย่าง แสน แค้น ซึ่งทั้นโคนัน พอ
แม่แสงเหลือบเห็นข้าพเจ้า หล่อน ก็ ตา
เหลือบกลาน ร้องอะไรออกมาคำหนึ่ง ครั้น
แล้ว ก็ โบกหน้าต่างลงสู่เชิงล่าง คล้ายจะ
หลบลูกกระสุนขึ้นที่ข้าพเจ้ายิ่ง แต่ หล่อน
เข้าโผล่ก การหลยของเจ้าหล่อนเป็นเหตุ
ให้ปลีกชีพอันเต็มไป้วยความชั่วช้าสามาน
ไปสู่โลกอื่น โลกอันมี แต่ความ หลง เป็น
อาทิ

ยนั้น ความมาถึง แล่น เข้ามา ครองจำ
ข้าพเจ้าให้ ยืนหยุกกัย ขึ้นหลกจากมือ
ตกลงสู่พื้น และก่อนที่ข้าพเจ้าจะมีโอกาส
ทำอะไรต่อไปอีก ข้าพเจ้าก็รู้สึก ว่า ภายใน
ท้องนั้นเต็มไป้วยผู้คน ตัวรวสองนายขึ้น
ชนายข้างข้าพเจ้า ซึ่งต่อจากนั้นมาข้าพเจ้า
ก็ไ้ ถูกนำมาขัง โรงตำรว พระนครบาล และ

สถาน ที่นั้น ----”

ผู้เล่าหยุกพลง พร้อม้วย การถอนหายใจใหญ่แสดง ความ เหนื่อย อ่อน เขา ควักผ้า
เช็ดหน้าออกซัยเหงื่อ และ ขอร้องให้เรา
วัน น้ำชา ขึ้นใน เหยือก ให้ ๑ แก้ว ซึ่ง
ขุนปราย ทำตามด้วยความยินดี ขณะ
เราทั้งสามกำลัง นั่งเป็น คุยฉภาพ เสียง
นาฬิกาตึง เรือนใหญ่ ตึง สั่น ก้อง กังวาล
ยอกเวลา ๑๐ นาฬิกา ก่อนเที่ยง รวมเวลา
ที่ผู้บัญชาการระมาดัง และ ก็ เป็น เวลาที่
นายอินียกยวามว่า แผลกลยลาค ถึง ซึ่ง ความ
สิ้นสุดลงพอ

“จะว่าอย่างไรกันท่านขุน” ข้าพเจ้าเห็น
หน้าไป ลาม ขุนปราย ๑ เอ่ย ทำลาย ความ
เจียจ

ขุนปราย ๑ ย่นอัย ทอซ้า ๆ ว่า “ก็
มาก เป็นเรื่องที่เราคควรบรรทกลองไว้เป็นแบบ
ฉบับต่อไป จำเลยวัยเป็นลัคย์ โทษก็ไม่มี
ต้องสียพยาน”

ข้าพเจ้า “ไม่ช่วย ! ผมลองปลุกษา
ดูว่า เรือนี้ พุดถึงที่สุดกัน ศาลจะว่ายังไร
จึงหาก”

“ว่ายังไรนะ ?” ขุน ปราย, ทวน คำ
“จำเลยต้องมีโทษนะ แน่ละ ไม่ต้องสงสัย
และถึงแม้ ว่าศาลจะกรุณา ---”

“ศาลจะกรุณาผม” นักโทษหนุ่มของ
เรา เอ่ยชัดขึ้นปราย ๆ ภายหลังที่ไต่ คม
น้ำชาเย็นและวางแก้วลงบนโต๊ะแล้ว “ซัน
ผมไม่ไต่ นักไต่ ฝัน ถึงเลย ตรง กันข้าม
ขอประทานโทษนะครับ ผมกำลังครุ่นคิดอยู่
ว่า ไต่เท้าจะนำเรื่องที่ผมเล่าในเช้านี้ลงพิมพ์
เพื่อเป็นคติสอนใจพวกเรา ลูกผู้ชาย ด้วยกัน
หรือไม่เท่านั้น แต่ถ้าไต่เท้ากรุณาผมจริง
แล้ว ก็เป็นอันว่า ผมสิ้นหวังในบัดนี้ ภาระ

อันอื่นที่ผมจะพึงหวังถึงอีกก็ไม่มีแล้ว นอก
จากจะคอยรอความตาย อันเป็นวาระครั้งสุดท้าย
ของผม ผมหมดกำลังใจแล้ว จริงอยู่ แม้
หล่อนจะไม่ตายด้วยมือของผม แต่ความ
ตายของหล่อนก็ไต่ หาย เกือบ เขา ความ แค้น
ของผมไปเสียสิ้นแล้ว เออ! ใจไม่เป็นสุข ๆ
เด็กหล่อนเอ๋ย เราคงจะได้ พยกันอีกในโลก
หน้าออก ถ้าหล่อนจะไม่ฆ่าเพื่อกิเลสของหล่อน
เป็นสัตว์ของมนุษย์อีกคงจะเกินกว่า”

๓๘. การพูด หรือ การทำ เป็นเครื่องฉายความใจ แล ความฉลาดของคนเป็นอย่างดี
ถ้าท่านใคร่ทราบรายละเอียดแห่งคน ท่านจงดูที่คนนั้นแหละ.

วิชาความรู้

“ จ. จันทรถัย ”

รวบรวม

วิธีป้องกันฝ่ามือแตก

เอาเหล้าเมททิลเลท (Methylated spirit) แล กริชเซอรันผสม ส่วนเท่า ๆ กัน เติมน้ำโอกิโคลิน ๓๓ น้ำลาเวนเคอร์ แต่เล็กน้อย ใช้ทาฝ่ามือเพื่อยกกันไม่ให้พังแตก

เช็ดหลอดตะเกียบ

โดยมาก เรามักจะเอาผ้าธรรมดาใช้เช็ด หลอดตะเกียบ ที่ตักเขม่าควันไฟคั่วแอลกอฮอล์ต่าง ๆ ให้หมด แต่ยังมีวิธีที่ดียิ่งขึ้นกว่านั้น คือ จงเอาเศษผ้าขี้ม้ายาชนิดหนึ่ง (Brasso) ๓๓ จะเอาขี้ม้ายานี้ ๓๓ ๓๓ ที่ใช้สำหรับขัดเช็ดภาชนะต่าง ๆ ก็ได้ เอาใช้ทาหลอด แลขัดเช็ดไปมาจนสะอาดหมดจด จะทำให้หลอดตะเกียบสกใสแลทวิ

แสงสว่างขึ้นอีก วิธีนี้เรียกว่าเป็นวิธีที่ดีกว่าอย่างอื่น เพราะยอมจะทำไม่ให้แตกเร็วเมื่อใช้

วิธีทดลองให้รู้ว่าเป็นอนันต์

ถ้า มีหลอดสังข์ว่า ที่นอน, ฟก จะแห้ง ๓๓ ยังชุ่มชื้นอยู่ มีวิธีพิสูจน์ดังนี้ คือ ให้เอากระจก เช็ดให้ใส วางไว้ใต้ผ้าที่นอน ทั้งไว้สัก ๓๓ นาที ถ้าที่นอนชื้นกระจกนั้นจะมี

ตะปุกวงขึ้นสนิม

หนทางที่ดีในการไขเอาตะปุกวงขึ้นสนิมซึ่งติดแน่นออก จงเอาน้ำส้มวาลงที่หัวตะปุกแต่เล็กน้อย พอให้ชุ่มขยันทัว แล้วจึงค่อยเอาไขควงใส่บิดหมุน ก็จะออกง่ายคาย

ตำมไม้ตกลปรก

ผ้าเช็ดผงล่อง

กำม่มักเประเขื่อนคำ ควบเอา
ชื้อคผงญาชื้อคผรงเศย ผสมกันน้ำ
มะนาวพอเหลว ทา แลชักถูให้ทั่ว
แลทึงไว้สักครู่จึงค่อยล้างออก

การรักษาเกลือบ้นไม่ให้เเฉ

ใน ระหว่างถู ที่มีอากาศชื้นแฉะ
ย่อม เป็นการ ยาก ที่ จะระวัง รักษาให้
เกลือบ้นอยู่เสมอ แต่มีวิธีที่อยู่
อย่างหนึ่ง คือก่อนที่จะเอาเกลือบ้น
บรรจุใส่ ใน ขวด ภาชนะ สำหรับ ใส่
เกลือบ้น จะเอากระดาษที่สะอาด ๆ
พยไว้ รองกันภาชนะนั้น เสียก่อน แล้ว
จึงเทเกลือบ้นลงไป จะรักษาเกลือบ้น
ให้แห้งไม่ชุ่มชื้นเลย

ขัดเช็ดตัวเหล็ก

วิธี ขัดเช็ดตัว ภาสกรงเหล็กให้
สะอาดแลแว้งว้ายกายที่สุด จะเอาผ้า
สำหรับ ขัดของให้ ชื่น เชา ขนาด ๔
ตารางนิ้ว เย็บประกบ ดึงกับผัหนึ่งสัตัว
ชนิดอ่อนให้มีขนาดเท่ากัน สำหรับ
ใช้ขัดถู

จะเอาผ้าขัดล่องที่สะอาดสักผืนหนึ่ง
จุ่มชุน้ำมันพาราฟิน แล้วบิดออก
ให้หมาก แล แฉวนผึงทิ้งไว้ ให้แห้งสัก
๒ วัน ถ้าทำโดยวิธีดังนี้ ผ้านั้นไม่
แต่จะใช้เป็นประโยชน์สำหรับขัดเช็ด
ผืนล่องได้ อย่างเกียว ยังอาจใช้
สำหรับ ขัดเช็ดตัวถุนั้น เสาร์ได้ ใน ตัว
ในขณะเดียวกัน แลย่อมทำให้ทน
ทานใช้ได้หลาย อาทิตย์ โดยไม่ ต้อง
ชุนน้ำมันพาราฟินอีก

ถ้านาน ๆ หากตกลปรก ควบเอา
ชักนำอุ่น แลพอกด้วยสบู์เสียครั้งหนึ่ง
แลเมื่อตากแห้งแล้วจึงจุ่มน้ำมันพารา
ฟิน ก็อาจใช้การได้ดังเดิม

วิธีพอกหมวกสักหลาด

เอา เกลือบ้น แฉ้ง สาลี ผสม ส่วน
เท่า ๆ กัน แล้ว เอา แปรง แฉ้ง ๆ
จุ่มข้ดแรง ๆ ไป มาที่หมวกจนสะอาด
แลทึงไว้ประมาณครึ่งชั่วโมง จึง
เอาแปรงอ่อน ๆ ขัด อีก ครั้งหนึ่งโดย
เร็ว เพื่อให้ เกลือบ้น แฉ้งที่ติดอยู่
ออกหมด หมวกสักหลาดนั้นจะแล
เหมือนใหม่

ลารเซษม์

ของ

ศิริสุวรรณ

๑.- นางสาวเสวียน “เธออย่าสาบาลต่อหน้าพระจันทร์เลยคะ, พระจันทร์ท่านไม่คงเส้นคงวา เคยวกขึ้นเคยวกแรม”

นายสวัสดิ์ “งานนี้ต้องการจะให้พี่สาบาลต่อหน้าสิ่งใดละ แม่บอกชีวิต?”

“จงสาบาลต่อ สิ่ง ที่ เธอถือว่ามีค่า สูงสุดสำหรับเธอ - สิ่ง ที่ เธอรักมากที่สุด - สิ่ง ซึ่ง ถ้า เธอ ปราศ จาก เล็บ แล้ว เธอ จะ ดำรง ตน อยู่ มิ ไค่ นั้นแหละ คิดจนถึงระพ?”

“โอ! คุณรักหล่อน! คุณขอสาบาลให้ต่อหน้า - - จ้า - - เงินเดือนของคุณ.”

๒.- เขาผู้ชาย “ถ้าฉันชวนหล่อนแต่งงานเป็นภรรยาฉัน, หล่อนจะตอบว่า ‘ยินดี’ ไหมยะ?”

เขาผู้หญิง “ถ้ากิดันตอบว่า ‘ยินดี’

คุณจะชวนกิดันไหมคะ?”

๓.- นางสาวแลลัมแจ่มฟ้า “ถ้าหากฉันมีผิว, ผิวคนนั้นจะต้องมีรอยไต่อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าเลขศูนย์สี่ตัวเต็มท้าย.”

นายประพนธ์สรรพพจน์ “ก็, รอยไต่ของคุณเป็นศูนย์ทั้งนั้น - - ก็ ศูนย์ต่อกัน ศูนย์ก็เขมูแม่เดิมเขาตามใจ.”

๔.- หล่อน “ถ้าจะว่าไปอีกทางแล้ว การมีผิวมีเมียนี่คล้ายๆ กับผูกโทรศัพท์”

เธอ “คล้ายกับเหคุยังงั?”

หล่อน “คือมันกะไม่ใคร่เหคุกันที่ต้องการ.”

๕.- เธอ “อย่าลืมนะเป็นอันขาดเกี่ยวกับแม่เจ้าบวส, มีเหตุผลหลายประการที่เราจะ

ต้องขังการที่เราได้ตกลง หมั่นกันแล้วไว
เป็นความลับก่อน."

นางสาวเรียวส "แน่เทียวค่ะ, คิดันได้
บอกพวกเพื่อน ๆ ให้ทราบตามที่เธอว่าแล้ว
ทุกคน."

เธอ "เสี๊ว~~~~~ — กัน!"

๖. — "หล่อนรักฉันจริง ๆ รึแม่พินัย?"

"แน่เทียวค่ะเจ้าคุณ"

"ได้คุณอะไร? ฉันเป็นหลวงถึงหาก"

"ตาย! เรียงชีคะ — — ขอไทยเลอะตะ
คุณหลวง, อิดนผลอตนกว่าวันเป็นวันเสาร์
ไปได้."

๗. — "เร็วเข้า, บอกคุณหมอรุ่นที่ว่าที่บ้าน
คุณหญิงฮึกให้มาเชิญตัวไปเดี๋ยวนี้"

"ทำไมยะ, เกิดอะไรกัน?"

"คนตกต้นไม้หัก, เร็ว!"

"หาใครหักยะ?"

"คนใช้ในบ้าน บอกคุณหมอเร็วเถอะ"

"บ้านเลขที่เท่าไร?"

"เลขที่ ๓๕๐๐ ถนนทรงวาด"

"อ้อ บ้าน ตก หลังคามุงกระเบื้องแดง ๆ
นั่นระยะ?"

"ใช่, เร็ว — — บอกคุณหมอให้รีบไปเดี๋ยว
นี้แหละ"

"ที่นี่ย่านมีวัดคนมาชมเทศใช้ไหม?"

"ปะนั่นแหละ"

"อยู่ตรงกันข้ามกับร้านคักสมณะระ?"

"ร้านคักสมณะระไว้ก็ซังเถอะ, บอกหมอ
เร็ว!"

"ข้อจำได้แล้ว คักหลังใหญ่หลังคามุง
กระเบื้องแดง, ใช้ไหมละ?"

"ใช่บอกว่าช่วยบอกหมอรึเร็ว!"

"หมอไม่อยู่."

๘. — "เฮ้อคุณนายเจ้าขา" เชิญท่าน
บริจาคเงิน บำรุงวัด ให้คงงาม ตาม แต่จะ
ศรัทธา เอะ เจ้าขา — — นั่นเจ้าคะฎีกาแผ่
กุศลมายังท่าน."

"บำรุงวัดยังได้คงงามคะคุณนายระ?"

"ย้ายไปวัดอื่นซิเจ้าคะ."

๙. — พลทหารบ้านนอกพบแรกเข้าประจำ
การ ไม่ทราบซึ้งมีคดีว่าด้วยการเคารพ เคน
เอามือ ยัก กระเข้า ผีปาก ผ่าน นายทหารผู้
หนึ่งไป.

"เฮ้ย, ข้าเป็นอะไรถึงรู้จักไหมวะ?"
ท่านออฟฟิเชอร์ผู้นั้นถาม.

"ใครวะปู้เร้า!"

"ข้าเป็นนายพันเอกผู้บังคับการ!"

"หนอยแะ เควะที่แก้กันพท. โอเจ้า
เป็นแค่พลทหารเท่านั้นเองโว้ย."

๑๐. — “เฮนั่นแน่ ไอ้แดง เงินท่งเขี้ยว
เขี้ยวเขาจากกู.” คุณลุงผู้มั่งคั่งกล่าวแก่
หลานชายผู้ร่ำรวย “มันคงใช้เงินท่งกับ
วิศวรณญาณอันฉลาด. แล้วพึ่งล่าเหยื่อไว้ว่า
ไอ้คนโง่เขี้ยวคชช กับ เงิน ของมันนั้น ย่อมอยู่
ด้วยกันนานไหม.”

“ข้อนี้ผมยังไม่ตระหนัก, เพราะกว่าผม
จะได้อะไรของคุณลุง ผมต้องอดนอนนาน
ถึงเจ็ดวัน.”

๑๑. — “เออฉันเป็นยังงี้ไปก็ตกจาก, มีข้อ
ขลุ่ยขลุ่ยในเรื่องเงินทองกระมัง?”

“แน่แหละ! คือผมเป็นหนี้ท่านสม, ที่ชวน
อยู่ห้าบาท, วันนั้นผมจำเพาะได้เงินมาห้าบาท
ท่านสมที่ชวนนั้นก็จำเพราะรู้ว่าผมมี. แล้วแกเอง
ก็รู้ว่าผมมีคืนในข้อที่แกรู้ว่าผมมี. จำจาก
แท้ๆ.”

๑๒. — ทนาย “จำเลยชกพยานที่ท่ง
แล้วอย่างไรต่อไป?”

พยาน “แล้วจำเลยก็ชกข้าพเจ้าเป็น
ที่สาม.”

ทนาย “พยานหมายความว่าชกที่ที่สอง
กระมัง?”

พยาน “เปล่า ที่ที่สองนั้นข้าพเจ้าเป็น
ผู้ชกจากเลยเถิด!”

๑๓. — สาวใช้ “ท่านคะ หมดมาแล้ว

เจ้าค่ะ.”

ศาสตราจารย์โลกิวงศ์ (ลิมตวิ) “ฉัน
ยังพบใครไม่ได้, ลงไปบอก เขาเถอะ ว่าฉัน
ไม่สบาย.”

๑๔. — นายแพทย์ “สามี่ ของ คุณนาย
มีอาการ ตกใจมาก แต่ใจก็ยัง หงุด หงิก
จิตใจไม่ได้ไปไหนซัก.”

คุณนาย “ก็เธอแสดงความประสงค์จะ
หักคอคิดฉันทำเคียวฉันหมด.”

นายแพทย์ “อืม. อนุโลม ตามใจเธอ
ก็แล้วกันนะ.”

๑๕. — นายอิฐ “เอ้าร้องให้ อีกแล้ว
แม่ผลการรอง, หล่อนจะต้องการอะไรก็บอก
พี่มาเถอะนา.”

นางผลการรอง “เปล่า. อิดฉันไม่ต้องการอะไร.
อิดฉันล่องที่ก็อยู่กันเอง มะวันนั้นจะต้องไป
เล่นละครเก็บเงินบำรุงโรงพยาบาลปากคลอง
บางน้ำคาล.”

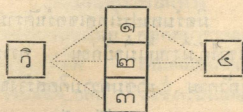
๑๖. — นางสาวสรวง (เมื่อได้เคยขู่เสธ
มาสามครั้งแล้ว) “โปรดอย่ามากวนคิดนึกอีก
เลย คุณขาว. ขอให้คุณมีทุนมาตั้ง สามล้าน
บาทก็คิดก็ไม่ขอเป็นเมียคุณ.”

คุณขาว “ข้อนี้หล่อนอย่าวิค ถ้าฉัน
มีเช่นนั้นจริงๆ จัง ให้ฉัน ก็ไม่ ต้องการเป็น
ผัวคนอย่างหล่อน! ”

วิธีสอน วงเวียน

เทศาแพทย

ภาค ๓

วงเวียนอักษร ๕ ตัว มาบรรจุกฎาตรวางนี้

เมื่ออ่านผลสม วิ. ๓. ๔. จะได้คำแปลว่า ผิดปรกติ

วิ. ๒. ๔. „ „ ห้วนไหว

วิ. ๓. ๔. „ „ ผ่องใส

ไซปริศนาภาค ๒

ของ

ป. หุวนนท์ ปราจีนบุรี

“ลุมพินีวัน”

๑

๒

๓

๔

๕

วิมล

มัว

วัน

พล

พนอ

กลบทมงคลคาถาแก้ว

๐ “สถานที่ใหม่ในเวลา” ที่สถาน มาตามเหมะมัน “สวน
ลุมพินี” ที่เหมาะมาน คึกเริ่มการแต่ต้นที่เริ่มคึก เผยเพื่อเปลี่ยนคำมาเพื่อเผย สฤกษ์
เชยเกิดวิคึกก็หลักสฤกษ์ มีตรัมทวประเทศเขตรันความทามิตรี นามมีอังกษ
‘เวมบลี’ ที่มาม ก่อนยเขาได้ มีงานนเมอียก่อน ความชรลลันทวนครชรความ
คามทั่วไรรู้ตามความสลวยอยู่ทั่วคาม นำชมความคึกสร้างอย่างนาชม ฯ

กลบทพยัคฆ์ข้ามห้วย

๐ เขาเสกสมสรพุ่มผ่องสม ตามทุกกรมทุกเหล่าเข้าทุกกรม สรรพมอทั่ว
นิคมมาประกวอดค้อมมือ ตามเมืองชนเมืองนอกออกเมืองชน ล้วนขยขันชื้อกระฉ่อน
สก็อนชื้อ เพื่อบรลลิวาณิชการผ่านบรลลิว ไค้นทวนส่งชื้อมาแข่งแย่งรางวัล ฯ

กลบทพิณประสานสาย

๐ ประเวศลประชลหลังประภังฉิน ฉนำใหม่ไฉนเสริมเฉลิมพรรษ กัลลฉันกั
ส่นทั่วทวิวิน ว่าเขาคึกว่าประกยรู้ว่าประกย ทำชอกชอยทำวบลททำชนสัน ตาม
ข้าวแ้งคามพิณไพฑูริยได้ ยิน ทวีปพิณทั่วพิณทั่วโลก เช่นพิณผลเช่นคนปลุก
เช่นลูกโย ฤๅไหนฤๅนนั้นฤๅสรลี พิณปรอยพิไลเลลาพิเลาผี จะเห็นเช่นจะหัดชัค

หน้าจอมตาม

กลโคลงทางแยก

กึ่งระ

๑ คำหนึ่งรักคอยไ้

ทุกตาม

“วิมล” รักพยายาม

คอยดัชย

คำสองรักตามยาม

“มัว”ถูก โหมนอ

สามนั้นรักกล่าววอชย

“วัน”แล้ว อย่างไ้

๑ โฉนส์คิกคิกคัม

ค้อเคิม

“พล” ลีคิกคิกเคิม

ค้อค้ออ้าง

“พนอ” คิกไ้เคิม

คำสุท ท้ายแซ

ผิกฤคิกผิกมล้าง

ถูกแล้วเซชม ๑

กลโคลงพรางขบวน

๑ เปรมไ้-ไ้ผ่องแล้ว

วิวรณ

เปรมแล้ว-แล้วสมสมร

สั่นไ้

เปรมท-ทวส

ครองตรก

เปรมภัก-ภักคอยไ้

สุคซังไ้เปรม ๑

อนธดาภิ

ความ^๑ ฝัน^๒ เรื่อง^๓ เทียว^๔ การ^๕ พิภพ^๖ ของนางสาวเอลซา เซอร์วิแกน เป็น^๗ เรื่อง^๘ ที่^๙ น่า^{๑๐}มหัศจรรย์^{๑๑} ใ^{๑๒}มมาก^{๑๓} ท่าน^{๑๔}ผู้^{๑๕}อ่าน^{๑๖}ไม่^{๑๗}ควร^{๑๘}จะ^{๑๙}พลิก^{๒๐}ข้าม^{๒๑}ไป^{๒๒}เสีย^{๒๓} ถ้า^{๒๔} ค.ร. อด^{๒๕}วัน^{๒๖}ที่^{๒๗} จะ^{๒๘}ให้^{๒๙}สั^{๓๐}สาวชาวอเมริกัน^{๓๑}ผู้^{๓๒}นั้น^{๓๓}ลง^{๓๔}ฝน^{๓๕}ถึง^{๓๖}หน^{๓๗}ทาง^{๓๘}ที่^{๓๙}จะ^{๔๐}ไป^{๔๑}เมือง^{๔๒}สวรรค์^{๔๓}คณ^{๔๔}นั้น^{๔๕}ผู้^{๔๖}สั^{๔๗}กั^{๔๘}ครั้ง^{๔๙} เชื่อ^{๕๐}ว่า^{๕๑}จะ^{๕๒}เป็น^{๕๓}นิยาย^{๕๔}ที่^{๕๕}พอ^{๕๖}ใจ^{๕๗}ทั่ว^{๕๘}กัน

ใน^๑จำ^๒พวก^๓ เรือง^๔ ยาว^๕ ที่^๖ มี^๗ ข้อ^๘ ความ^๙ พิศ^{๑๐}วง^{๑๑} แก^{๑๒}ม^{๑๓} ไคร^{๑๔}ก, ย่น^{๑๕}วัก^{๑๖}, ด้^{๑๗}วย^{๑๘}กัน^{๑๙}แล้ว^{๒๐} กา^{๒๑}พ^{๒๒}ะ^{๒๓}ภ^{๒๔}ย^{๒๕}ต้อง^{๒๖} เ^{๒๗}ก^{๒๘}ิน^{๒๙} คุ^{๓๐}ไป^{๓๑} ภัย^{๓๒} เรื่อง^{๓๓} ที่^{๓๔}ท่าน^{๓๕}ได้^{๓๖} พ^{๓๗}ย^{๓๘} เ^{๓๙}ห^{๔๐}น^{๔๑} มา^{๔๒} แล้ว^{๔๓}ว่า^{๔๔}กั^{๔๕}, ออ^{๔๖}กร^{๔๗}ส^{๔๘}, ส^{๔๙}น^{๕๐}ก^{๕๑}, น^{๕๒}ั้น^{๕๓} ๆ^{๕๔} เ^{๕๕}สม^{๕๖}อ

วิวา^๑ห์^๒ แสง^๓ เป็น^๔ข้อ^๕ละ^๖คอน^๗พ^๘ก^๙ส^{๑๐}ล^{๑๑}ย์^{๑๒}ดำ^{๑๓}ของ^{๑๔}ท่าน^{๑๕} พ. พร^{๑๖}ป^{๑๗}ริ^{๑๘}ชา^{๑๙} ซึ่ง^{๒๐}ค^{๒๑}ณะ^{๒๒}ได้^{๒๓}จ^{๒๔}ัก^{๒๕}ให้^{๒๖}มี^{๒๗}ชน^{๒๘}ใน^{๒๙}ไทย^{๓๐}เจ^{๓๑}ยม^{๓๒} เน^{๓๓}อง^{๓๔}ใน^{๓๕}การ^{๓๖}ทำ^{๓๗}บุญ^{๓๘}ผล^{๓๙}ลง^{๔๐}อา^{๔๑}ย^{๔๒}บ^{๔๓}ร^{๔๔}ย^{๔๕}ค^{๔๖}ร^{๔๗}ย^{๔๘}ข^{๔๙}ว^{๕๐}ย^{๕๑}น^{๕๒}น^{๕๓}, เป็น^{๕๔}ข้อ^{๕๕}เร^{๕๖}ือง^{๕๗}ท^{๕๘}ค^{๕๙}ม^{๖๐}ข^{๖๑}้า^{๖๒}มาก^{๖๓} แต่^{๖๔}ถ้า^{๖๕}ท่าน^{๖๖}อ่าน^{๖๗}เข^{๖๘}ย^{๖๙}ไป^{๗๐}แล้ว^{๗๑}ร^{๗๒}ส^{๗๓}ว^{๗๔}า^{๗๕}ค^{๗๖}ิ^{๗๗}จะ^{๗๘}ไม่^{๗๙}ทำ^{๘๐}ให้^{๘๑}ท่าน^{๘๒}รู้^{๘๓}ส^{๘๔}ัก^{๘๕}แสดง^{๘๖}ค^{๘๗}า^{๘๘}ม^{๘๙}ช^{๙๐}อ^{๙๑}ของ^{๙๒}เร^{๙๓}ือง^{๙๔}เล^{๙๕}ย

ท่าน^๑ที่^๒เคย^๓อ่าน^๔เร^๕ือง^๖ “สั^๗ตร^๘ของ^๙สั^{๑๐}ค^{๑๑}รี^{๑๒}” แล้ว^{๑๓} ควร^{๑๔}จะ^{๑๕}ล^{๑๖}อง^{๑๗}อ่าน^{๑๘}เร^{๑๙}ือง^{๒๐} “สั^{๒๑}ตร^{๒๒}ของ^{๒๓}บ^{๒๔}ร^{๒๕}ม^{๒๖}” ยัง^{๒๗} จะ^{๒๘}ทำ^{๒๙}ให้^{๓๐}ท่าน^{๓๑}รู้^{๓๒}ส^{๓๓}ัก^{๓๔}ว่า^{๓๕}ม^{๓๖}น^{๓๗}ส^{๓๘}ัก^{๓๙}ทั้ง^{๔๐}สอง^{๔๑}เพ^{๔๒}ค^{๔๓}นี้^{๔๔}ข้าง^{๔๕}เก^{๔๖}ิก^{๔๗}มา^{๔๘}เป็น^{๔๙} ปร^{๕๐}บ^{๕๑}ก^{๕๒}ษ^{๕๓} ซึ่ง^{๕๔} ก^{๕๕}ัน^{๕๖} และ^{๕๗} ก^{๕๘}ัน^{๕๙} เส^{๖๐}ย

วิ่ง^๑ ๆ^๒ ถ้า^๓เพ^๔ค^๕ทั้ง^๖สอง^๗นี้^๘ข^๙า^{๑๐}ก^{๑๑}ความเป็น^{๑๒}สั^{๑๓}ค^{๑๔}ร^{๑๕}์^{๑๖}ต่^{๑๗}อ^{๑๘}ก^{๑๙}ัน^{๒๐}และ^{๒๑}ก^{๒๒}ัน^{๒๓}แล้ว^{๒๔} พ^{๒๕}ล^{๒๖}เม^{๒๗}ือ^{๒๘}ง^{๒๙}จะ^{๓๐}เพ^{๓๑}ม^{๓๒}ชน^{๓๓}อ^{๓๔}ก^{๓๕}ไม่^{๓๖}ใ^{๓๗}ช^{๓๘}น^{๓๙}อ^{๔๐}ย

ค^๑า^๒ย^๓ค^๔ัก^๕ค^๖์^๗เหล^๘็ก^๙น^{๑๐}้ำ^{๑๑}พ^{๑๒} ใ^{๑๓}ค^{๑๔}้อ^{๑๕}ค^{๑๖}ำ^{๑๗}น^{๑๘}ัย^{๑๙}ท่าน^{๒๐} เป็น^{๒๑}ที่^{๒๒}ส^{๒๓}ก^{๒๔}ล^{๒๕}ง^{๒๖} ใน^{๒๗}เค^{๒๘}ื่อ^{๒๙}นั้น^{๓๐} เ^{๓๑}ล^{๓๒}ภา^{๓๓}ะ^{๓๔}ป^{๓๕}ระ^{๓๖}ว^{๓๗}ัด^{๓๘}ก^{๓๙}าล^{๔๐}แ^{๔๑}ห่ง^{๔๒} ท่าน^{๔๓} อ^{๔๔}อก^{๔๕}พ^{๔๖}ระ^{๔๗}ว^{๔๘}ร^{๔๙}าม^{๕๐}อิน^{๕๑}ท^{๕๒}ร^{๕๓}า^{๕๔} น^{๕๕}าย^{๕๖}ก^{๕๗}อง^{๕๘} อา^{๕๙}สา^{๖๐}ใ^{๖๑}ห^{๖๒}ย^{๖๓} เ^{๖๔}ว^{๖๕}าร^{๖๖}ู้^{๖๗}ส^{๖๘}ัก^{๖๙}พ^{๗๐}อ^{๗๑}ใจ^{๗๒}เป็น^{๗๓}อัน^{๗๔}ม^{๗๕}าก^{๗๖} ซึ่ง^{๗๗}ใ^{๗๘}ค^{๗๙}มี^{๘๐}ผู้^{๘๑}เ^{๘๒}า^{๘๓}ใจ^{๘๔}ใ^{๘๕}ส^{๘๖}่^{๘๗}ใน^{๘๘}เร^{๘๙}ือง^{๙๐}ของ^{๙๑}อ^{๙๒}า^{๙๓}ย^{๙๔}ด^{๙๕}เ^{๙๖}น^{๙๗}น^{๙๘}

น^๑ิ^๒ย^๓า^๔ย^๕โ^๖ร^๗า^๘น^๙ใน^{๑๐}ก^{๑๑}าล^{๑๒}ต^{๑๓}่อ^{๑๔}ไป^{๑๕}, เช^{๑๖}ื่อ^{๑๗} ว่า^{๑๘} เ^{๑๙}มี^{๒๐}ผู้^{๒๑}ส^{๒๒}ูก^{๒๓}เร^{๒๔}ือง^{๒๕}ก^{๒๖}ัน^{๒๗}ม^{๒๘}าก^{๒๙}ช^{๓๐}น^{๓๑} ฉ^{๓๒}น^{๓๓}เ^{๓๔}น^{๓๕}เ^{๓๖}ย^{๓๗}อ^{๓๘}ง^{๓๙}ก^{๔๐}ัน^{๔๑}ส^{๔๒}ิ^{๔๓}ท^{๔๔}ิ^{๔๕}ของ^{๔๖}ไทย^{๔๗}เจ^{๔๘}ยม^{๔๙}ไว้^{๕๐} เ^{๕๑}ว^{๕๒}าง^{๕๓}ข^{๕๔}อ^{๕๕}ป^{๕๖}ระ^{๕๗}ก^{๕๘}าศ^{๕๙}ใ^{๖๐}ห^{๖๑}่า^{๖๒}น^{๖๓}ท^{๖๔}ร^{๖๕}า^{๖๖}บ^{๖๗}ว่า^{๖๘} บ^{๖๙}ร^{๗๐}ร^{๗๑}า^{๗๒}เ^{๗๓}ห^{๗๔}ค^{๗๕}การ^{๗๖}เ^{๗๗}ื่^{๗๘}ก^{๗๙}ัก^{๘๐}ก^{๘๑}ั^{๘๒}ท^{๘๓}ม^{๘๔}า^{๘๕}ย^{๘๖}เ^{๘๗}ห^{๘๘}ค^{๘๙}ต่าง^{๙๐} ๆ^{๙๑} ก^{๙๒}ั^{๙๓}ก^{๙๔}ั^{๙๕}ซ^{๙๖}ึง^{๙๗}เป็น^{๙๘}น^{๙๙}าม^{๑๐๐} เ^{๑๐๑}ร^{๑๐๒}ือ^{๑๐๓} เ^{๑๐๔}ล^{๑๐๕}่าน^{๑๐๖}ท่าน^{๑๐๗}จะ^{๑๐๘}ใ^{๑๐๙}ค^{๑๑๐}่าน^{๑๑๑}ใน^{๑๑๒}ไทย^{๑๑๓}เจ^{๑๑๔}ยม^{๑๑๕}ใน^{๑๑๖}ไม่^{๑๑๗}ช้า^{๑๑๘} ค^{๑๑๙}ือ^{๑๒๐} ๑. ‘การ^{๑๒๑}ที่^{๑๒๒}เ^{๑๒๓}ม^{๑๒๔}ือง^{๑๒๕}ร^{๑๒๖}ม^{๑๒๗}เ^{๑๒๘}ม^{๑๒๙}อง^{๑๓๐}ค^{๑๓๑}ง^{๑๓๒}’ (ค^{๑๓๓}ะ^{๑๓๔}แ^{๑๓๕}ง^{๑๓๖}) ซึ่ง^{๑๓๗}ท่าน^{๑๓๘}อ^{๑๓๙}อก^{๑๔๐}พ^{๑๔๑}ระ^{๑๔๒}ว^{๑๔๓}า^{๑๔๔}ข^{๑๔๕}มา^{๑๔๖}น^{๑๔๗}เป็น^{๑๔๘}ตัว^{๑๔๙}เ^{๑๕๐}ก^{๑๕๑}ใน^{๑๕๒}เร^{๑๕๓}ือง^{๑๕๔} ร.ค. ๒๒๖

๒. ‘ม^๑ล^๒กา^๓แ^๔ร^๕พ^๖ัก^๗ค^๘รี^๙’ เป็น^{๑๐}เร^{๑๑}ือง^{๑๒}สง^{๑๓}ค^{๑๔}ร^{๑๕}ม^{๑๖}ส^{๑๗}า^{๑๘}ส^{๑๙}นา^{๒๐}และ^{๒๑}พ^{๒๒}า^{๒๓}ณ^{๒๔}ิ^{๒๕}ข^{๒๖}ว^{๒๗}า^{๒๘} ใน^{๒๙}ระ^{๓๐}ห^{๓๑}ว^{๓๒}าง^{๓๓} ก^{๓๔}ร^{๓๕}ุง^{๓๖}ป^{๓๗}เ^{๓๘}ก^{๓๙}ั^{๔๐}ติ^{๔๑}มา^{๔๒} (ย^{๔๓}ะ^{๔๔}ไ^{๔๕}ฮ^{๔๖}) ฉ^{๔๗}า^{๔๘}ย^{๔๙}หน^{๕๐}ึง^{๕๑} ก^{๕๒}ร^{๕๓}ุง^{๕๔}ไ^{๕๕}ป^{๕๖}ระ^{๕๗}ค^{๕๘}ด^{๕๙}ล^{๖๐} ฉ^{๖๑}า^{๖๒}ย^{๖๓}หน^{๖๔}ึง^{๖๕} และ^{๖๖}อ^{๖๗}ก^{๖๘}ฉ^{๖๙}า^{๗๐}ย^{๗๑}หน^{๗๒}ึง^{๗๓}ค^{๗๔}อ^{๗๕}ก^{๗๖}ร^{๗๗}ุง^{๗๘}ค^{๗๙}ว^{๘๐}ิ^{๘๑}ย^{๘๒}อ^{๘๓}ย^{๘๔}า^{๘๕} ซึ่ง^{๘๖}มี^{๘๗}ท่าน^{๘๘}อ^{๘๙}อก^{๙๐}ญ^{๙๑}า^{๙๒}ส^{๙๓}ิ^{๙๔}ท^{๙๕}ร^{๙๖}า^{๙๗}ว^{๙๘}า^{๙๙}ค^{๑๐๐}เ^{๑๐๑}ไ^{๑๐๒}ช^{๑๐๓}ย^{๑๐๔}ผู้^{๑๐๕}มี^{๑๐๖}ช^{๑๐๗}ั^{๑๐๘}น^{๑๐๙}ย^{๑๑๐}า^{๑๑๑}ไ^{๑๑๒}ได้^{๑๑๓} ๒๓ ปี^{๑๑๔} ท่าน^{๑๑๕}นั้น^{๑๑๖}เป็น^{๑๑๗}ตัว^{๑๑๘}เ^{๑๑๙}ก^{๑๒๐}ใน^{๑๒๑}เร^{๑๒๒}ือง^{๑๒๓} ร.ค. ๘๘๗

๓ ‘พระพุทธสิหิงค์’ เมืองสุโขทัย เป็น
 เรื่องการสงครามเพื่อ ความ ปรารถนา จักได้
 ไก่ สังกัดกีสทองไว้เป็นศรีพระนคร ใน
 ระหว่างสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน และพระเจ้า
 ผู้ครองนครเอกราช เรื่องนี้สมเด็จพระรามา
 ธิบดีของ พระบรมปฐมกษัตริย์กรุงเทพ
 ทวารวดี และพระเจ้าอภัยไทย ได้ทรง
 ชัย เขียว กัน ด้วย พระ ปรีชา ชาญ เป็น ที่ สุก
 และจะเป็นเรื่องความปฏิพัทธ์อย่าง งามใจ ของ
 พระมหาบุรุษกับนางพญา จ.ศ. ๗๓๒

๔ ‘อินทนนท์ท้าว’ (ภายหลังพระนารายณ์)
 ซึ่งเป็นนามของชายศักดิ์สิทธิ์นัก ซึ่งท่าน
 ออกพระ รามอินทรา นำเอาไปประ กวความ
 คมกล้าต่อหน้าพระที่นั่งพระเจ้าแผ่นดินพม่า
 และยาแ้วสุริเยนทรา พระมหาบุรุษมีตัว
 พญาม่าน ๑๖ ๐๐๐ จ.ศ. ๗๔๘

“นายมันสอยขาว” ซึ่งได้เสียขาย
 ไปนานแล้ว ท่านจะได้พบแก่ในเรื่อง “แก่น
 สอนแก่น” ของ “เทศะแพทย” ใน
 คอนหน้า

แก้คำผิด

ด้วยเรื่องชายศักดิ์สิทธิ์ในคอนนี้ การ
 พิมพ์ผิดหลายแห่ง ฉะนั้นขอท่านผู้อ่าน
 ได้โปรดแก้ไขตามนี้ด้วย

หน้า ๔๔๗ คอลัม ๒ บรรทัดที่ ๓๒ คำว่า
 ‘ทวาย’ แก้เป็น ‘ทวาย’

หน้า ๔๔๘ คอลัม ๒ บรรทัดที่ ๘ คำว่า
 ‘ททว’ แก้เป็น ‘ทนาย’

หน้า ๔๕๐ คอลัม ๓ บรรทัดที่ ๘ คำว่า
 ‘เครื่องเงิน’ แก้เป็น ‘เครื่องเงิน’ และ
 คอลัม ๒ บรรทัดที่ ๓ คำว่า ‘ก่ได้’ แก้เป็น
 ‘ก่ให้’

หน้า ๔๕๓ คอลัม ๓ บรรทัดที่ ๓๔ คำว่า
 ‘หนึ่งก๊ย’ แก้เป็น ‘หนึ่งก๊ย’

หน้า ๔๕๖ คอลัม ๒ บรรทัดที่ ๕ คำว่า
 ‘สุคติ’ แก้เป็น ‘สุขคติ’
 และคำว่า ‘สมุห์’ ทุกๆ ตัว แก้เป็น
 ‘สมุท’

ขอบใจ

ด้วย ท่าน เจ้าของ หนังสือ ได้ส่ง หนังสือ
 เรื่องต่าง ๆ ไปอ่านห้องสมุดไทยเขมม ถึง
 ปรากฏนามคือโยน คือหนังสือบรรณเขมม
 ๑๖๓ ตอน ๒๓-๔ รวม ๓ เล่ม หนังสือ
 สมานไมตรี ๒๓ ตอน ๓๒ รวม ๒ เล่ม
 หนังสือสวนกุหลาบวิทยายุทธ ๔ เล่ม ๓-๒-๓
 รวม ๓ เล่ม ทั้งนี้บรรณาธิการได้รับไว้แล้ว
 ด้วยความขอบใจ

สยามภาพยนตร์

บริษัท

รับเป็นนายหน้าจัดการมหรศพต่าง ๆ ไตรศัฟท์ ๒๓๖

มีโรงภาพยนตร์ ซึ่งทำการฉายภาพยนตร์อยู่ในพระนคร คือ โรงหนังพัฒนากร, ชองกง, สาธ, สิงคโปร์, พัฒนารมณ, นางเลิ้ง, ยางลำภู, ยันิง, ยางกระบือ, นอกจากนี้ยังได้แยกสาขาเพื่อฉายหนังตามจังหวัดต่าง ๆ อีกหลายตำบล รับให้ลูกค้าไปฉายตามจังหวัดใด ๆ ก็ได้ ทั้งมีเครื่องยนตร์, เครื่องฉาย รับจ้างไปฉายในการมหรศพต่าง ๆ ก็มีเรื่องหนังหลายพันเรื่อง ทั้งหนังเรื่องและหนังใบ้เคล็ดลึกรวมหลายพันม้วนสำหรับให้เช่าโดยราคาย่อมเยาว่าที่สุก รับจ้างฉายกระจุยประกาศแจ้งความตามโรงหนังทั่วไป.

หนังซีเรียลที่ฉายประจำเดือนนี้ คือ. เล็บนกลินทรี มี ๑๕ ตอน ยาว ๓๐ ม้วน แสงโคย เฟรคทอมสัน กับนางสาว แอนลิตเทิล ฉายประจำโรง สิงคโปร์-สาธ-ยางลำภู-พัฒนารมณ-นางเลิ้ง.

นอกจากนี้ยังมีหนังเพอร์ ขนาดตั้งแต่ ๕-๖-๗ ม้วน ฉายควบอีกทุกโปรแกรม.

ท่านมีความประสงค์อย่างไร หรือมีกิจเกี่ยวข้องกับบริษัทนี้ เชิญตกลงกับข้าพเจ้า ณ ที่ทำการ ข้างโรงหนังพัฒนากร ตำบลสามแยก จังหวัดพระนคร.

นายของอ้วน สืบดูเรื่อง ผู้จัดการ.

วิจิตรศิลป์

เลขที่ ๑๒๒๕

กระทรวงศึกษาธิการ

ในพระนคร

รับทำการช่างต่างๆ

ย้ายมาตั้งอยู่ณะตึกเลขที่ ๑๑๗๕ (บริบูรณ์ โอสติก)

๑. พแนกเขียน รับเขียนภาพสีน้ำ, สีน้ำมัน, ถ่าน, เส้นหมึก, ลายสีน้ำ, ยึดทองล่องชาด, ฉากละคร, ออกแบบลวดลาย, และแบบแปลน, ตลอดจนย้ายหน้าห้างร้านต่าง ๆ ได้ทุกชนิด

๒. พแนกทำแม่พิมพ์ รับทำแม่พิมพ์สังกะสี, ทองเหลือง, ทองแดง, ลายเส้น, ลายสก๊อต

๓. พแนกแกะตรา รับแกะตราไม้, ขาง, งา, เหล็ก, ทองเหลือง, ทองแดง ฯลฯ เป็นตราลูกตราประทับได้อย่างดี

๔. พแนกแกะสลัก รับแกะพระ, กระจกลูกช่อ, และแกะสลักไม้, หิน, ต่าง ๆ ตลอดจนการแทงหยวก แกะภาพเครื่องประดับได้ทุกอย่าง

๕. พแนกเขียน รับเขียนตุ๊กตา เป็นรูปสัตว์, รูปคน, และสิ่งของต่าง ๆ

๖. พแนกปัก รับปักลวดลายด้วยด้าย,ไหม, เช่นลายเสื่อครุย, คอ ข้อมือเสื่อยศ ฯลฯ ได้ทั้งสิ้น

ทั้งนี้รับติดต่อกับเครื่องกระเบื้องด้วยชาม, กระเจก, ที่แตกหักให้กลับคืนดี และมั่นคงแข็งแรงประดุจเดิม โดยเรียบร้อย

ถ้าท่านมีความประสงค์จะให้ทำสิ่งใด ขอเชิญไปพบกับผู้จัดการณะตึกศิลป์ วันธรรมดาตั้งแต่ ๔ ส.ท. ถึง ๘ ส.ท. วันอาทิตย์ตั้งแต่ ๘ ก.ท. ถึง ๕ ส.ท.

อนึ่งแม้ท่านจะไม่จ้างทำก็เสียนั่น ก็ขึ้นด้วยเป็นที่ถูกอาหารอันถึงซึ่งเกี่ยวข้องการช่างทั่วไปโดยไม่คิดค่าช่วยการเลย

หลวงนฤมิตรเวชการ (เขียน บุณยะเสน)

เจ้าของและผู้จัดการ

หนังสือ พระอภัยมณี คำกลอนของสุนทรภู่ เล่มที่ ๓ ซึ่งหอพระสมุดไค้ตรวจสอบ
ชำระบทกลอนโดยถูกต้องแล้ว ไม่เหมือนกับหนังสือที่พิมพ์ขายตามตลาด ก็มีประวัติ
สุนทรภู่ ซึ่ง พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงราชานุภาพ ทรงเรียบเรียงพิมพ์รวมอยู่ด้วย
หนังสือพระอภัยมณีเล่มที่ ๓ นี้ สมเด็จพระอนุชาธิราชฯ ทั้งพระทัยไว้ว่า จะพิมพ์ประทานเป็น
มิดรพลีในการเฉลิมพระชันษาครบ ๓ รอบ ในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ แต่เสด็จถึงวาศ
เสียก่อน แล หนังสือนี้ยังพิมพ์ค้างอยู่ จึง มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์
หนังสือ พระอภัยมณี เล่มนี้ พระราชทานในการพระศพด้วยอีกเรื่อง ๑ โดยมโหรรษ
ประสงค์จะให้เป็นที่ระลึกแก่พระประยูรญาติมาตยมิตร เหมือนหนังสือได้ประทานแก่
สมเด็จพระอนุชาธิราชฯ มีพระรูปสมเด็จพระอนุชาธิราชฯ ซึ่งฉายเมื่อครั้งทรงดำรง
ตำแหน่งเป็นนายร้อยตรีสำรองราชการกรมยุทธศึกษาทหารบก จนถึงดำรงตำแหน่งเป็น
นายพลเรือเอก ผู้กำกับราชการทหารเรือ รวม ๖ พระรูป

หนังสือ พระอภัยมณี เล่มที่ ๓ นี้ กำหนดเรื่องตั้งแต่ต้นจนถึงนางละเวงครองเมือง
ลังกา (ส่วนเล่ม ๒ นั้น เป็น ของ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมขุนสวัสดียามระราชฯ พิมพ์ประทาน
ในการพระศพด้วย)

หนังสือ นิบาตชาดก สัตกนิบาต พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นชินวรสิริวัฒน์
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ทรงเรียบเรียง มีรูปทั้งพระศพ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ
เจ้าฟ้าฯ กรมขุนศรีสัชนาลัยสุรกัญญา ๑ รูป แลพระรูปสมเด็จพระสังฆราชเจ้าฯ อีก
ด้วย ๑ พระรูป

หนังสือ เรื่องเสด็จประพาสแหลมมลายู เป็นพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระเจ้า
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จประพาส รัตนโกสินทรศก ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๑๐, ๑๑๑.
รวม ๔ คราวด้วยกัน ๓๓ ฉบับ มีพระรูป สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมขุนศรี
สัชนาลัยสุรกัญญา ๑ พระรูป กับรูปมัสยิดสถานที่เสด็จประพาสทั้ง ๔ คราวอีก ๓๓ รูป

หนังสือ ททวงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ พระราชทานในการพระศพ เหล่า
ล้วนแต่เป็นหนังสือที่มีคุณค่าประโยชน์เป็นอนุสรณ์การ.